

Statsforvalteren i Innlandet

Årsrapport 2025

Innholdsliste

Innholdsliste	2
1 Statsforvalterens beretning	4
2 Introduksjon til statsforvalteren og hovedtall	6
2.1 Statsforvalteren og samfunnsoppdraget	6
2.2 Organisasjon og ledelse	6
2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall	7
3 Årets aktiviteter og resultater	8
3.1 Redegjørelse for, analyse og vurdering av oppnådde resultater	8
Hovedmål 1 - Nasjonal politikk er kjent og iverksatt	8
Hovedmål 2 - Statlig virksomhet er godt samordnet på regionalt nivå	8
Hovedmål 3 - Rettssikkerhet er ivaretatt på en enhetlig måte	9
3.1.1 Nasjonal politikk er kjent og iverksatt	9
3.1.1.1 En bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og arealbruk	9
3.1.1.2 Helhetlig og samordnet oppfølging av samfunnssikkerhet og beredskap i kommunene	15
3.1.1.3 Et velfungerende plansystem i kommunene	16
3.1.1.4 Økt kunnskap om sosialtjenesteloven	19
3.1.1.5 Tilgjengelighet og kapasitet, samt styrket kvalitet og pasientsikkerhet i helse- og omsorgssektoren i kommunene	20
3.1.1.6 Økosystemene i fylket skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester	22
3.1.1.7 Ingen arter og naturtyper skal utryddes, og utviklingen til truede og nær truede arter og naturtyper skal forbedres	23
3.1.1.8 Forurensning skal ikke skade helse og miljø	23
3.1.1.9 God økonomiforvaltning i kommunene	24
3.1.1.10 Økt verdiskaping i landbruket og landbruk over hele landet	27
3.1.1.11 Bærekraftig landbruk	31
3.1.1.12 Barnehageeiere og skoleeiere har ansatte med kompetanse som fremmer utvikling, læring og trivsel tilpasset barn og unges behov	33
3.1.1.13 Andre oppdrag	36
3.1.2 Statlig virksomhet er godt samordnet på regionalt nivå	37
3.1.2.1 Gode og helhetlige tjenester til utsatte barn og unge	37
3.1.2.2 Tilsyn skal være samordnet, målrettet og medvirke til læring og forbedring	38
3.1.2.3 Klimahensyn skal ivaretas i alle sektorer	39
3.1.2.4 Beredskap i en utfordrende sikkerhetspolitisk situasjon	40
3.1.2.5 Andre oppdrag	42
3.1.3 Rettssikkerhet er ivaretatt på en enhetlig måte	43
3.1.3.1 Høy kvalitet i veiledning, kontroll, tilsyn og saksbehandling	43
3.1.3.2 Effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning	44
3.1.3.3 Befolkningen har tillit til tjenestene og får ivaretatt sin rett til forsvarlige og nødvendige tjenester	48
3.1.3.4 Andre oppdrag	51
3.1.3.5 En effektiv og velfungerende vergemålsforvaltning	51
3.1.3.6 Vergemål utøves med respekt for vergehavers behov og vilje	52
3.1.3.7 Barnehagemyndigheter, barnehageeiere og skoleeiere forstår, formidler og etterlever regelverket	53
3.1.3.8 Økt kunnskap om integreringsloven	62
3.1.3.9 Statsforvalteren understøtter nasjonale myndigheters, fylkeskommunenes og kommunenes arbeid med bosetting og integrering	63

3.1.4 Gjennomførte evalueringer	63
3.2 Avvik på oppdrag i tildelingsbrevet og/eller faste oppgaver i hovedinstruks	64
3.2.1 Tverrsektorielle oppdrag/oppgaver	64
3.2.2 Arbeids- og inkluderingsdepartementet	64
3.2.3 Barne- og familiedepartementet	64
3.2.4 Helse- og omsorgsdepartementet	64
3.2.5 Justis- og beredskapsdepartementet	64
3.2.6 Klima- og miljødepartementet	64
3.2.7 Kommunal- og distriktsdepartementet	64
3.2.8 Kunnskapsdepartementet	64
3.2.9 Landbruksdepartementet	65
3.3 Særskilte rapporteringskrav fra tildelingsbrevet	65
3.4 Redegjørelse for, analyse og vurdering av ressursbruk	97
3.5 Samlet vurdering av måloppnåelse i forhold til samfunnsoppdraget og regnskapsresultat	98
3.6 Andre forhold	98
4 Styring og kontroll hos statsforvalteren	99
4.1 Redegjørelse for vesentlige forhold hos statsforvalterens planlegging, gjennomføring og oppfølging	99
4.1.1 Statsforvalterens risikostyring	99
4.1.2 Statsforvalterens internkontroll, herunder iverksatte tiltak	99
4.1.3 Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen hos statsforvalteren	100
4.1.4 Forvaltning av egne eiendeler (materielle verdier)	100
4.1.5 Oppfølging av eventuelle avdekkede svakheter/utfordringer, herunder merknader fra Riksrevisjonen og status for arbeidet med informasjonssikkerhet	100
4.2 Rapportering av andre vesentlige forhold knyttet til personalmessige forhold, likestilling, HMS/arbeidsmiljø, diskriminering, ytre miljø og lignende	101
4.3 Fellesføringer 2025	101
5 Vurdering av framtidsutsikter	103
5.1 Forhold i og utenfor statsforvalteren som kan påvirke statsforvalterens evne til å løse samfunnsoppdraget på sikt	103
5.2 Konsekvenser for statsforvalterens evne til å nå fastsatte mål og resultater på lengre sikt	103
6 Årsregnskap	105
7 Vedlegg	106

1 Statsforvalterens beretning

Året 2025 ble preget av høy aktivitet, økende kompleksitet, sikkerhetspolitisk usikkerhet og økt tilfang av saker på flere områder. Dette er faglig utfordrende og interessant, samtidig som vi må prioritere hardere enn før. En overordnet vurdering er at vi har gode resultater og leverer på oppdragene.

Jeg vil takke dyktige medarbeidere og ledere som er svært dedikerte til oppdraget, kjenner brukerne våre og har stor tillit hos de vi samarbeider med. Dette skaper resultater.

Prioriteringene våre ble påvirket av krig, stormaktsrivalisering og følgene dette får. I tillegg la vi inn stor innsats, sammen med flere andre, på områder der Innlandet har langsiktige utfordringer; å tilpasse tjenestene til flere eldre og færre yngre, å utvikle kompetanse som mangler, særlig i kommunesektoren, og å minske utenforskapet. Tiltak for en presset natur og for klimaet var også en høyt prioritert oppgave for embetet.

For å løse stadig mer komplekse oppgaver, er tverrfaglighet og dialog helt nødvendig. Vi samordner og utvikler møtearenaer sammen med andre, og vi samler oftere ulike fag. Vi vil fremheve samhandlingen med Innlandet fylkeskommune, som spenner over svært mange innsatsområder og fungerer svært godt. I 2025 styrket vi samarbeidet med våre nabofylker og -kommuner i Sverige. De har lenge vært en naturlig del av vår kommunedialog, samordning og samfunnssikkerhet. Dette er et fortrinn når vi skal finne løsninger for totalforsvaret og vertslandstøtte.

I krevende tider med store endringer ser vi at tilliten mellom folk og forvaltning settes på prøve, og påvirkning fra fremmede aktører splitter oss ytterligere. Debattklimaet er bekymringsfullt. Det er bra at medier i Innlandet mot slutten av 2025 varslet et fastere redaktørgrep om kommentarfeltene.

Endringer av Innlandskartet

I løpet av 2025 kom Toten- og Gjøvik-regionen langt i arbeidet med å danne én kommune, som vil bli den største i Innlandet hvis folket sier ja. Dovre og Lesja er i gang med samme prosess. De fleste kommunene vurderer å forsterke det interkommunale samarbeidet for å sikre kapasitet og evne til å løse oppgavene. Omfattende samarbeid på tvers av kommunegrenser er krevende og vil på et tidspunkt føre til behov for flere strukturelle endringer, altså kommunesammenslåinger.

To søknader om å bytte fylke krevde mye ressurser av oss i fjor. Kommunal- og distriktsdepartementet innstilte på bytte for Gran og ikke bytte for Sør-Odal. Det er uheldig at et relativt lite fylke svekkes og balansen mellom fylkene utfordres. Det er også krevende for Innlandet at det oppstår usikkerhet rundt befolkningsgrunnlag og fremtidig dimensjonering av tjenestetilbud.

Høy aktivitet innen totalberedskap og totalforsvar preget 2025. Å bygge motstandskraft har vært prioritert, herunder utvikling av totalforsvaret. Embetet er etterspurt som innleder om beredskap, og har sikkerhet og beredskapsarbeid som tema når vi møter regionale etater og kommunene. For systematisk å bygge motstandskraft, er det etablert 7 programmer som samsvarer med NATOs 7 krav. Disse er tverrfaglig sammensatt av kommuner og regionale aktører. Vi har gitt totalforsvarsspørsmål større plass i planarbeidet for å sørge for at viktig kritisk infrastruktur og kritiske samfunnsfunksjoner blir hensyntatt i planleggingen.

Samordning er et strategisk virkemiddel som er viktig for at kommunene og Innlandssamfunnet skal nå målene på en effektiv måte. Jeg mener vi lykkes godt i samordningsfunksjonen, og vi får gode tilbakemeldinger. I 2025 har vi spesielt prioritert å samordne i forhold til totalforsvaret, utsatte barn og unge, enkelte krevende planprosesser og Bolig for velferd sammen med Bo trygt hjemme-reformen.

Rettsikkerhet er et særs viktig område for oss – det berører avgjørende behov hos folk. Mye ressurser brukes på tilsyn og klagesaksbehandling. Vi legger stor vekt på å behandle sakene raskt og innenfor frister. Det lyktes vi i stor grad med i 2025. Flere rettighetsklager og økt kompleksitet i sakene presser kapasiteten vår og gjør oss sårbare. Dette er en utfordring vi har konstant oppmerksomhet på, og som blir stadig mer krevende. Drivkreftene er blant annet at det gis flere rettigheter, det er større bevissthet i befolkningen om klagemuligheter og at KI i økende grad blir brukt til å utforme klager.

Kommunedialogen er det fremste verktøyet for å gjøre kjent og iverksette nasjonal politikk. Dialog er en sterk metode for å oppnå resultater. Vi har god innsikt i kommunenes situasjon og klarer å differensiere oppfølgingen, og vil fremover gjøre enda mer av dette for å finne løsninger basert på lokale forutsetninger. Vi ser at det er økende ulikhet mellom kommuner, og at økte krav og forventninger på nesten alle områder utfordrer kapasiteten i mange kommuner. I løpet av 2025 gikk vi fra én til fire kommuner på ROBEK-lista. Disse og ytterligere seks kommuner med lite økonomisk handlingsrom har vi fulgt tett opp gjennom året. Alt i alt er vi imponert over hvordan kommunene klarer å omstille seg og levere, når vi tar alle økte krav og forventninger i betraktning. Bosetting av 8900 flyktninger på fire år sier mye om hvordan kommunene har evnet å mobilisere.

Jeg vil trekke frem noen flere områder hvor kommunedialogen har vært viktig i 2025:

- Vi har hatt dialog med alle kommuner om barn og oppvekst, særlig de sårbare barna som ofte trenger flere tjenester på tvers av sektorer. Dette gir økt innsikt og forståelse både hos oss og kommuner.
- Bolig for velferd: ved at vi samarbeider med Husbanken, fylkeskommunen og NAV, har vi sikret helhetlige innspill til kommunenes planer og arbeid på det boligsosiale området. Dette sees i sammenheng med Bo trygt hjemme og gir merverdi for kommunen og sparer dem for tid.
- Villreinplanen: dette er et konfliktfylt tema, hvor vi har lagt stor vekt på dialogen med kommunene for å lytte til deres perspektiver og skape forståelse for nasjonal politikk.
- Oslofjordplanen og vannforvaltning; vannkvalitet har fått økt fokus. I 2025 har vi besøkt de fleste av våre 46 kommuner ifm oppdatering av regionale vannforvaltningsplaner. Vi opplever at kommunene har økt forståelse for at avrenning og utslipp har en konsekvens for Oslofjorden. Av Innlandets nærmere 3000 vannforekomster, har 80% oppnådd miljømålene etter vannforskriften.

- **Matløftet:** en del av satsingen på Matfylket Innlandet for å fremme lokal mat og matproduksjon. Matløftet skal bidra til å øke bevissthet om innkjøp og bruk av lokal mat i kommunal regi. I desember 2025 hadde 20 kommuner signert.
- **Integrering:** vi erfarer at tilsyn og veiledning har effekt på kommunenes evne til å følge opp integreringsloven. Vi har svært god oppslutning på kompetansetiltak og møter. Kommunene i Innlandet gjør en formidabel innsats på området.

Vi er fortsatt en viktig bidragsyter til å bevare naturverdier og økosystem, men press mot arealene trekker i motsatt retning. Og vi ser god effekt av innsatsen.

Innsigelser ble i stor grad løst gjennom dialog i 2025. Vi eller andre statlige etater hadde innsigelser i 64 saker. 4 gikk til mekling, der én ble løst og de tre andre i prosess. Vi har samfunnsutfordringer som ikke løses av innsigelsesinstituttet alene, og dette vil fordre økt kommunal forståelse og legitimitet. Derfor er det bra at innsigelser blir løst av partene og mekler og ikke må til Oslo.

Initiativrollen vår bruker vi jevnlig og er bevisste på å løfte temaer til våre oppdragsgivere. Det er viktig å kunne ha rask og god kontakt med ulike departementer når vi har tilbakemeldinger på effekten av nasjonal politikk.

Internt fortsatte vi prosessen med å utvikle digital modenhet og følge opp DIKT-strategien. Kompetanseheving for hele kollegiet, lederforankring og samarbeid mellom embetene og STAF har vært prioritert. Dette er en stor omstilling, som er helt nødvendig at vi lykkes med for å gi innbyggerne gode tjenester, være en relevant samarbeidspartner og forvalte ressursene våre trygt og godt fremover. I november avdekket vi et stort personvernbrudd i embetet, der vi brukte beredskapsorganiseringen vår i håndteringen. Her pågår evaluering, men personvernbruddet er så langt brukt til å lære, forbedre, og dele åpent med andre for å forebygge ytterligere feil.

Som følge av endringer i ledelsen og tiltaksplanen etter varslingssaken, har ledergruppen vært gjennom en utviklingsprosess i 2025. Dette er en prosess over tid for å videreutvikle tillit og psykologisk trygghet i lederlaget og embete.

Årsregnskapet for 2025 viser et mindreforbruk på 8,354 millioner kroner. I det flerårige omstillingsarbeidet for å kutte 20 stillinger gjenstår nå rundt 6 i 2026. Prosessen skal sikre oss et nødvendig økonomisk handlingsrom fremover, og krever fortsatt tøffe prioriteringer som merkes i embetet. I en slik situasjon trenger vi klare prioriteringer fra våre oppdragsgivere, og at det følger ressurser med nye oppgaver, slik som forsterkningene vi fikk i 2025. Vi mener også at det er viktig at ressurskartleggingen som ble gjennomført i 2025, der det ble nedlagt betydelig innsats fra embetene, blir fulgt opp av tiltak som styrker evnen til å levere på oppdragene og gir mest mulig forutsigbarhet i årene framover.

I løpet av året utarbeidet embetet en ny virksomhetsstrategi for perioden 2026-2030, med visjonen «Innlandet – trygt og framoverlent» og mål om at Statsforvalteren i Innlandet skal bidra til:

- Valg som gir redusert klimaavtrykk og ivaretagelse av naturverdier
- Bærekraftig og inkluderende samfunnsutvikling
- At rettssikkerhet ivaretas gjennom utvikling og veiledning
- Styrket totalberedskap og trygge samfunn

Vi skal være samlende og tillitsskapende, tydelig og troverdig, og engasjert og kompetent – og med åpen dør og lav terskel, fortsatt.

Til slutt vil jeg igjen **takke** egne medarbeidere, kommunene og andre samarbeidspartnere for innsats, initiativ og godt samarbeid i 2026. Det er sammen vi beveger oss framover og bygger Innlandet sterkt.

27.2.2026 Knut Storberget

2 Introduksjon til statsforvalteren og hovedtall

2.1 Statsforvalteren og samfunnsoppdraget

Statsforvalteren er Kongens og Regjeringens representant i fylket, og skal arbeide for at Stortingets og sentraladministrasjonens vedtak, mål og retningslinjer kan bli fulgt opp. Vi skal virke til det beste for fylket og ta initiativ som er nødvendig.

Statsforvalteren i Innlandet skal kjennes som trygg og god medspiller. Embetets visjon er i henhold til vår flerårig strategisk plan med "Innlandet - trygt og fremoverlent", som vår visjon for perioden 2026-2030.

Vi skal bidra til gjennomføring av nasjonal politikk og vi leverer jevnt over gode resultater. I løsning av samfunnsoppdraget er det tett dialog med andre Statsforvaltere på fagnivå for å sikre enhetlig praksis, læring og erfaringsutveksling.

For å løse oppdraget vårt må vi være en del av det regionale partnerskapet og delta aktivt sammen med andre regionale aktører som bidrar til utviklingen av Innlandet. Vi ser at det er viktig og svært sentralt at vi deltar på ulike regionale arenaer. Listen over aktører vi samarbeider med er lang. Den viktigste samarbeidspartneren er fylkeskommunen som vi samarbeider med på mange fagområder og på et overordnet nivå. Vi samarbeider innen en rekke områder som samfunnsutvikling, planlegging, folkehelse, klima, energi, samfunnssikkerhet, strategisk næringsutvikling, samarbeid med offentlige aktører i Sverige m.v.

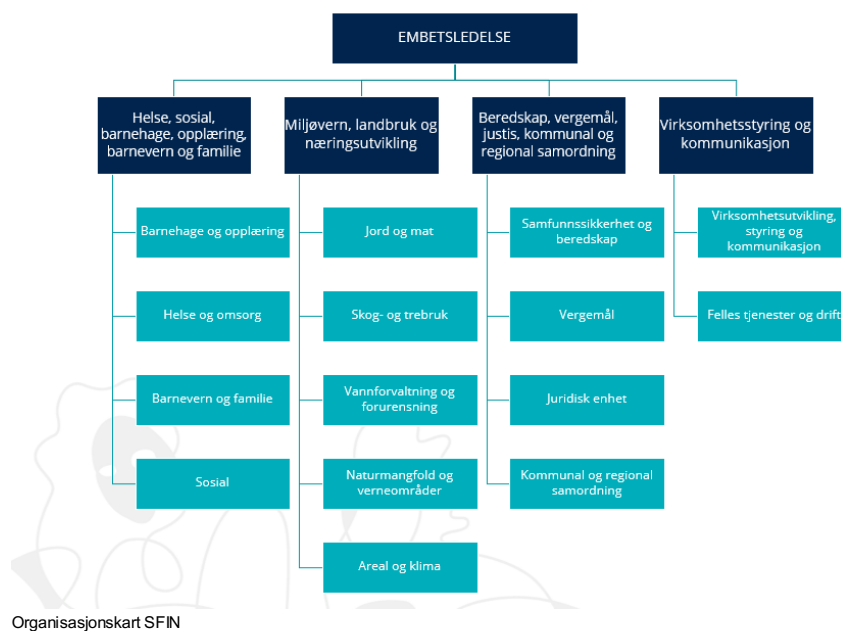
Av andre aktører vil vi nevne politiet, forsvaret, sivilforsvaret, NAV, KS, Sykehuset Innlandet, helsefelleskapene og næringsorganisasjonene.

Kommunene, som er nær folk og er kjernen i velferdssamfunnet, er viktig både som premissleverandør og samarbeidspart for oss da de langt fleste oppgavene våre må løses i samhandling og dialog med dem.

Embetets organisering skal forsterke evnen til å løse samfunnsoppdraget ved at sektorfaglige oppdrag kan løses med helhetlig tilnærming.

Organisasjonsmodellen legger til rette for koordinering slik at krav til samordning og samhandling mellom fag og profesjoner, muligheter og løsninger gjennom digitalisering og nye arbeidsformer blir tatt i bruk. Vi legger til rette for effektiv ressursbruk ved å ha relativt høy ledertetthet der ledelse utøves nær medarbeidere og oppgaveløsningen. Evalueringen vi gjennomførte av organisasjonsmodellen i 2023 understreket viktigheten av dette.

2.2 Organisasjon og ledelse

Statsforvalter Knut Storberget tiltrådte embetet januar 2019, og har fått fornyet åremålet fra 2025. Virksomheten er organisert med virksomhetsområder (VO) og underliggende enheter. Organisasjonsmodellens hensikt er å sikre og skape merverdier i oppgaveløsning av sektorfaglige oppdrag, helhetlig koordinering for å møte økte krav til samordning og samhandling mellom fag og profesjoner. Dette gir muligheter og løsninger gjennom digitalisering og nye arbeidsformer, effektiv ressursbruk og ledelse som utøves tett på medarbeidere og oppgaveløsning.

Virksomhetsområdene ledes av VO-direktører. Enhetene ledes av enhetsledere, med unntak av enhetene kommunal og regional samordning og virksomhetsutvikling, styring og kommunikasjon, disse ledes av aktuell VO-direktør. Statsforvalter, ass.statsforvalter, VO-direktører og kommunikasjonssjef er embetets ledergruppe.

Embetet hadde i 2025 totalt 249 ansatte, dette fordelte seg på 216,1 årsverk. Statsforvalteren i Innlandet har sitt hovedsete på Lillehammer, og de fleste ansatte har arbeidssted der. På Hamar har Statsforvalteren i Innlandet et mindre kontorfellesskap, hvor 40 medarbeidere har sitt kontorsted. I tillegg har Statsforvalteren i Innlandet flere mindre kontorfellesskap for nasjonalparkforvaltere og regionstillinger innenfor landbruk flere steder i Innlandet.

2.3 Presentasjon av utvalgte nøkkeltall

Tabellen nedenfor viser utvalgte nøkkeltall for Statsforvalteren i Innlandet. For nærmere omtale av utvalgte nøkkeltall vises det til kap.7.

Nøkkeltall

Nøkkeltall	2025	2024
Antall ansatte	233.0	244.0
Utførte årsverk	216.1	209.5
Turnover (%)	7.3	7.0
Sykefravær (%)	5.7	6.6
Samlet tildeling alle poster	561 918.0	537 390.0
Driftsutgifter	232 316.0	216 311.0
Budsjettavvik driftsutgifter (%)	3.6	2.1
Lønnsandel av driftsutgifter (%)	80.7	82.3
Lønnsutgifter per årsverk	1 021.7	987.6
Husleie	24 606.0	23 637.0
Journalposter (totalt)	121 308.0	120 554.0

3 Årets aktiviteter og resultater

3.1 Redegjørelse for, analyse og vurdering av oppnådde resultater

Hovedmål 1 - Nasjonal politikk er kjent og iverksatt

Statsforvalteren i Innlandet har høy måloppnåelse på at nasjonal politikk er kjent og iverksatt.

Vi kjenner godt, og er tett på ledelse og fagmiljøer i alle kommunene, og samarbeid med andre regionale aktører forsterker arbeidet. Vi ser at kommuner som aktivt benytter regionalt planforum får god forståelse for statlige planretningslinjer og nasjonal forventning. På sosialområdet vil vi særlig trekke fram god måloppnåelse når vi deler risikoområder og erfaringer i samhandling med Nav-kontor og tjenestemottakere, vi vil særlig trekke fram gode resultat i barneperspektivet i klagesaker. Ny opplæringslov har vært prioritert tema i to år med ulike aktiviteter rettet mot både ledelse og fagmiljøer. Innenfor helse og oppvekst har lederutviklingen som vi har tilbudt siden 2023 via arbeidet med God ledelse i praksis (GLIP), bidratt til å styrke lederkompetansen i regionen. Oppvekstreformen har vært tema i flere år og i dialogmøter i 2025 ser vi positiv effekt, og at samarbeid, forebygging og innsats på rett nivå begynner å bli godt innarbeidet. Budir sin tydelige forventning om å nå fram til politisk og administrativ ledelse har hatt god effekt over år. Kunnskapen om naturverdiene, økosystemer og økosystemtjenester er økende, og dette gir også økt potensialet for beslutninger om fremmer ivaretagelse av naturmangfoldet, ett eksempel er forståelse for villreinens leveområder.

På miljø- og landbruksområdet har vi i 2025 innført fast skriftlig kommuneinformasjon en til to ganger i måneden. I tillegg er det startet en månedlig miljø- og landbrukstime med informasjon, formidling og dialog av statlige forventninger Dette har systematisert vår formidling, og det har gitt bedre oversikt for kommunene.

Vår verdi "lav terskel og åpen dør" praktiseres av ansatte, og er kjent i kommunene. Det er derfor mye dialog i krevende saker, det bidrar også til å formidle og skape forståelse for statlig politikk.

Vi har mange krevende plansaker, vi forvalter balansegangen mellom beitedyr og rovvilt, næringsutvikling og naturmangfold, og vi behandler mange rettighetsklager gjennom året. Ofte opplever vi at den lokale politiske forståelsen av de til enhver tid nasjonale politikken er varierende. Lover, forskrifter, veiledere og rundskrift er basert på politiske vedtak som vi forholder oss til. Vi bruker tid på å formidle at frustrasjoner og ønske om endring krever dialog med regjering og Storting.

Vi har over tid jobbet systematisk for å utvikle kontakten og dialogen med kommunene. Vi har faste møter internt om kommunedialogen for å samordne aktiviteten, og vi ser at dette har positiv effekt.

I 2025 har ledergruppa startet på en runde med regionmøter for å møte politisk og administrativ ledelse i alle Innlandskommunene, denne runden vil bli fortsette i 2026. Vi har hatt faglig dialog med kommuner enkeltvis på flere fagområder som beredskap, barn og unge, kommuneøkonomi, jordbruk, skogbruk, vannforvaltning, helse og omsorg og plan. Vi arrangerer webinarer på mange fagområder og å gi kommunene økt kompetanse på områder som er identifisert å være krevende for kommunene. Embetet har spesielt et helhetlig blikk på de kommunene som er identifisert til å ha et begrenset økonomisk handlingsrom - de som er "røde" og avholder tverrfaglige møter med disse kommunene der det ut fra helhetlig ROS-analyse er identifisert behov for det.

Vi legger også stor vekt på å samordne oss med og utvikle felles møtearenaer for kommunene sammen med fylkeskommunen, KS, NAV, sykehusene m.fl. Samarbeidet er viktig for kommunene som på den måten får koordinerte forventninger fra og dialog med det regionale nivået. Den strategiske betydningen av Statsforvalterens samordningsrolle må også nevnes i denne sammenheng. Vi opplever økende forventninger og krav både fra nasjonale myndigheter og fra omverden forøvrig. Samordningsrollen blir stadig viktigere.

Hovedmål 2 - Statlig virksomhet er godt samordnet på regionalt nivå

Den nasjonale styringen og oppdragene er sektorisererte, samtidig som utfordringene samfunnet står overfor er komplekse og sammensatte. Behovet for samordning blir stadig mer omfattende for å ivareta helheten og tilpasse nasjonale forventninger til den kommunale virkeligheten. Samordning bidrar blant annet til at statens mange forventninger og krav blir formidlet og tilpasset fylkets egenart, at det ikke blir dobbeltarbeid, sørger for gjenbruk av informasjon og at ulike prosesser og initiativ blir sett i sammenheng. Med begrensede ressurser både for stat og kommune, er Statsforvalteren samordningsrolle viktig for at ressursene kan brukes effektivt. Vi mener at måloppnåelsen vår på dette området er høy.

Vi har særlig hatt fokus på samordning innen samfunnssikkerhet og beredskap, plan, klima, utsatte, barn og unge, boligsosialt arbeid og grønn verdiskaping. Vi har særlig styrket innsatsen rettet mot utsatte barn og unge og økt kriminalitet i denne gruppen.

På beredskapsområdet har vi høy aktivitet for å øke kompetansen og motstandskraften i hele fylket. Fylkesberedskapsrådet med tematiske undergrupper er det viktigste verktøyet for å lykkes med god samordning. Blant annet er øvingsutvalget en slik undergruppe. Samordningen vi utøver mellom de statlige regionale aktørene tilrettelegger for at kommunene kan ha en velfungerende beredskapsfunksjon.

Tilbakemeldingene fra kommunene på den jobben vi gjør for å samordne aktører og ordninger er gode. Vi opplever også at samordningen har en positiv effekt på oppgaveløsningen både i kommunene og hos oss.

Vi erfarer at det er utfordrende å ivareta samordningsfunksjonen når et økende antall statlige virksomheter går over fra geografisk inndeling til funksjonsinndeling. Med litt andre tilnærminger fra oss og forståelse av behovet for samordning fra de funksjonsinndelte virksomhetene ser vi allikevel

at dette går seg til. For at samordningen skal være effektiv, er det likevel viktig at bemyndiget person stiller på våre samordningsarenaer.

Samtidig ser vi at det er et behov for samordning av nasjonale initiativ og ordninger som vi ikke evner å gjøre fullt ut på regionalt nivå. Her må det tas grep også på sentralt hold. Vi savner også en langsiktighet i en del av disse initiativene som gir forutsigbarhet og forutsetninger for å få effekt, se f.eks 3.1.2.1 Gode og helhetlige tjenester til utsatte barn og unge.

Samordningen av tilsyn har vært et prioritert innsatsområde over flere år. Vi ser at denne innsatsen har hatt effekt. Kommunene er gjennomgående mer positive til tilsynene og opplever også at de er bedre samordning. Arbeidstilsynet gjennomførte flest tilsyn i 2025, de fører også tilsyn med flere tjenester i samme kommune. Vi får tilbakemelding om at kommunene opplever dette som krevende.

Vi erfarer at samordningsfunksjonen er i stadig utvikling og at vi har gode rutiner for læring og utvikling på området. Vi ser også at aktørene rundt oss omtaler samordningsfunksjonen i positive ordelag.

Hovedmål 3 - Rettssikkerhet er ivarett på en enhetlig måte

Måloppnåelsen knyttet til ivaretagelse av rettssikkerhet er høy - med noen få unntak. Vi har jevnt over høy kvalitet i saksbehandlingen og riktige kompetanse på rett plass. Prinsippet om myndiggjorte medarbeidere og fullført saksbehandling med ledere som følger tett opp er bærebjelken for måloppnåelsen.

Saksbehandlingstiden varierer noe, og vi har enkelte områder der vi ikke når målene om saksbehandlingstid. Vi har tett oppfølging av avvik på saksbehandlingstid. Samtidig må vi erkjenne at det er noen områder hvor måloppnåelse over tid har vært krevende, slik som vergemål. Det vurderes kontinuerlig tiltak på alle enheter for å sikre optimalisering og kvalitetsforbedring.

Variasjon i saksbehandling vil alltid forekomme og er naturlig, både ut fra ulikheter i saker vi får inn, ulike saksbehandlere og at det skal gjøres individuelle vurderinger. Enhetlig saksbehandling ivaretas gjennom bruk av felles maler fra oppdragsgiver eller utarbeidet i embetet, veiledere, kvalitetssikring via sidemannskontroll og fagdiskusjon i team, samt ledergodkjenning. Gjennom fordeling av saker, oppfølging gjennom saksbehandleprosessen og organisering av arbeidet i henhold til delegasjonsfullmaktene sikrer ledere at rett kompetanse og vurderinger blir gjennomført.

Deltagelse i fagmøter med oppdragsgivere, samarbeidsmøter mellom embetene og skriftlige veiledere er eksempler på tiltak som er viktige for å skape en mer enhetlig praksis mellom embetene. Vi lærer av saker behandlet hos overordnet myndighet eller Sivilombudet for å implementere eventuelle endringer i egen saksbehandling.

Risiko knyttet til kapasitet og kompetanse vurderes fortløpende, spesielt ved fravær og vakanser. Det er likevel vanskelig å ansette vikarer og få nyansatte raskt inn i oppgavene da spesialkompetanse må tilegnes over tid. Det tar ofte lang tid å få avklaringer knyttet til finansiering fra oppdragsgivere og med kun årlige tildelinger på enkelte områder gir det liten forutsigbarhet.

3.1.1 Nasjonal politikk er kjent og iverksatt

3.1.1.1 En bærekraftig, trygg og fremtidsrettet samfunnsutvikling og arealbruk

Vi mener at våre tiltak for bærekraftig og trygg samfunnsutvikling og arealbruk har effekt. Kommunene anerkjenner i økende grad forventningene rundt mangfoldet av hensyn de skal ivareta. Denne effekten er nok størst hos kommuner med planaktivitet av et visst omfang som også benytter seg av muligheten for innspill via regionalt planforum.

Regionalt planforum er en viktig arena for samlet veiledning og forventningsformidling til kommunenes planlegging. Det samme gjelder uttalelser til oppstart og planprogram og aktivt og tydelig bruk av samordningsrollen til Statsforvalteren.

Internt har vi stor oppmerksomhet på samordning av sektorforventninger og mener vi har en organisering som ivaretar flerfaglighet slik at vi fremstår enhetlig i dialog med kommunene og evner å se krav fra ulike sektorer i sammenheng.

Vi mener samtidig at vi har et forbedringspotensiale i dialogen med kommunene rundt oppstart av planprosesser og i det å prioritere våre veilednings- og dialogressurser til kommuner som er sårbare på kapasitet og kompetanse.

Nasjonale og regionale hensyn (fra kapittel 3.1.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Kommunene har god kunnskap om Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027, fastsatt ved kgl.res. av 20.06.2023, Statlige planretningslinjer for klima og energi, fastsatt ved kgl.res. av 20.12.2024 og Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet, fastsatt ved kgl.res. av 24.01.2025.

Nasjonale og viktige regionale interesser formidles gjennom vår dialog med kommunene. Dette omfatter innspill og høringsuttalelser til plansaker, deltagelse i regionalt planforum og gjennom vår løpende kontakt med kommunene. Statsforvalteren gjennomfører i samarbeid med Innlandet fylkeskommune en årlig plan- og bygningslovkonferanse for kommunene, og i tillegg 4-6 webinarer i løpet av året.

I 2025 er det lagt særlig vekt på de nye statlige planretningslinjene i vår veiledning.

Vi opplever at kommunene i betydelig grad har kunnskap om de nasjonale forventningene til planleggingen. Kommunene har i middels grad kjennskap til de nye statlige planretningslinjene, her er det stor variasjon mellom kommunene.

Det er behov for fortsatt fokus på de statlige planretningslinjene, spesielt klima og energi. Nye føringer for planleggingen i disse er fortsatt ikke innarbeidet i kommunenes arbeid. Her vil formidling av gode eksempler og praksis til kommunene være et godt bidrag.

Vi mener at våre tiltak for å formidle nasjonale og regionale interesser til kommunene har effekt. Kommunene anerkjenner i økende grad forventningen om at dette er hensyn de skal ivareta i sin planlegging. Denne effekten er størst hos kommuner med planaktivitet som også benytter seg av muligheten for innspill via regionalt planforum. Regionalt planforum er derfor en viktig arena for samlet veiledning/forventningsformidling til kommunenes planlegging. Det samme gjelder uttalelser til oppstart / planprogram. Vi mener samtidig at vi har et forbedringspotensiale i dialogen med kommunene i forbindelse med oppstart av planprosesser. Vi har også et forbedringspotensiale i å prioritere våre veiledningsressurser til kommuner som er sårbare på planfaglig kapasitet og kompetanse.

Statsforvalteren skal bidra til gode og effektive planprosesser (fra kapittel 3.1.1.1.2 i TB)

Rapportere på

Kommunene utnytter ressurser i planlegging på en effektiv måte.

Kommunene i Innlandet er svært ulike når det gjelder kapasitet på planområdet. De største kommunene har god kompetanse og god kapasitet på planområdet, og vi har god dialog med disse. Blant de mindre kommunene kan ressursene i planforvaltningen være begrenset, og behovet for tett dialog og veiledning er større. Samtidig er det mindre aktivitet gjennom året på planområdet i de mindre kommunene, og den direkte kontakten blir dermed sjeldnere.

Vi legger stor vekt på å delta tidlig i planprosesser, gjennom innspill til planoppstart og aktiv deltagelse i regionalt planforum. Vi er positive til å delta i dialogmøter med kommunene om konkrete problemstillinger.

Ivaretagelse og samordning av nasjonale og viktige regionale interesser (fra kapittel 3.1.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Nasjonale og viktige regionale interesser er ivaretatt i kommunale og regionale planer.

Nasjonale og viktige regionale interesser er i middels til betydelig grad synliggjort i planprogram og i planer som er vedtatt av kommunene i Innlandet. Manglende ivaretagelse av nasjonale og viktige regionale interesser gjenspeiles i den årlige statistikken for innsigelser. Antall innsigelser i den enkelte kommune er knyttet til flere faktorer. Noen kommuner har høy planaktivitet og derfor mange saker til høring. I andre kommuner kan det være mangelfull kvalitetssikring av planforslag før disse sendes på høring, og dermed formelle feil og mangler i planmaterialet. I kommuner med lav planaktivitet er kapasiteten på dette fagområdet også ofte lav.

Statsforvalteren deltar i regionalt planforum med fagpersoner knyttet til de fagområdene hvor det potensielt kan være konflikter med nasjonale interesser.

Etablering av nytt sykehus på Moelv samordnes og er sett i sammenheng med andre infrastruktur- og samfunnsutviklingsplaner, eks. ny E6 med ny mjøsbru, videreutvikling av jernbane i området og generell samfunnsutvikling i tilknytning til området. Statsforvalteren har lagt til rette for arena for samordning og koordinering av flere instanser, der målet er å sikre hensiktsmessig samfunnsutvikling og robust kritisk infrastruktur og -samfunnsfunksjoner i slike prosesser. Denne arenaen (samordningsmøter) har fungert etter hensikten og videreføres i 2026.

Også internt har vi stor oppmerksomhet på samordning av sektorforventninger og mener vi har en organisering som ivaretar flerfaglighet slik at vi fremstår enhetlig i dialog med kommunene.

Vi mener at våre tiltak for å formidle nasjonale og regionale interesser til kommunene har effekt. Kommunene anerkjenner i økende grad forventningen om ivaretagelse av regionale -og nasjonale hensyn i sin planlegging.

Statsforvalteren har fortsatt et forbedringspotensial når det gjelder systematisk oppfølging av kommuner som har begrenset kapasitet på planområdet. Vi fortsetter å bruke kommunebildene og ROS til å målrette innsatsen mot særlig sårbare kommuner. Vi opplever også konstruktiv dialog med kommunene når vi deltar på befaringer i forbindelse med planprosesser og ønsker derfor å gjøre dette oftere.

Samordne og løse statlige innsigelser (fra kapittel 3.1.1.2.2 i TB)

Rapportere på

Statlige innsigelser er samordnet.

Statsforvalteren uttalte seg til 420 arealplansaker i 2025 og fremmet selv innsigelse i 63 arealplansaker. Noen av disse gjelder flere høringer av samme planforslag. Samla sett er det fremmet innsigelse fra statlige myndigheter til 64 kommune- og reguleringsplaner, jf. tabell 7.3.6.3.

Det vektlegges å samordne de statlige etatene i tidlig planfase, men vi bidrar også til dialog og løsninger av innsigelser i seinere planfaser sammen med kommunene og andre myndigheter. De aller fleste innsigelsene løses gjennom dialog med planmyndighet.

I 2025 ble det avholdt meking i 4 plansaker, 2 reguleringsplaner og 2 arealdeler. En av mekingene førte frem. I de øvrige planene er mekingen satt på pause, det forventes videre meking i 2026.

Oppfølging av samfunnssikkerhet i planer etter plan- og bygningsloven (fra kapittel 3.1.1.3.1 i TB)

Rapportere på

Samfunnssikkerhet er ivaretatt i alle planer etter plan- og bygningsloven.

Utviklingen med stadig større fokus på samfunnssikkerhet i kommunenes planer etter plan- og bygningsloven har blitt videreført i 2025. Så godt som alle planer har risiko- og sårbarhetsanalyser som er utarbeidet i tråd med veilederen. Noen planer har imidlertid ikke tilfredsstillende oppfølging av farer og uønskede hendelser som er avdekket i analysen. Dette innebærer i mange tilfeller at vi fremmer innsigelse til planforslaget, men også at vi gir faglige råd der vi anser at innsigelse ikke er nødvendig.

Innsigelser som gjelder mangler ved risiko- og sårbarhetsanalyser samfunnssikkerhet fører i hovedsak fram. Vi stiller krav om oppfølging ved at risiko- og sårbarhetsreducerende tiltak skal være synlig i analysen og i planen.

Vi presiserer overfor kommunene at hensynet til Totalforsvaret og viktig kritisk infrastruktur i stadig større grad må tas hensyn til i arealplanleggingen. Spesielt gjelder dette kritiske samfunnsfunksjoner og -infrastruktur der vi både forventer og krever at det i analysene og planene tar hensyn til hele krisespekteret fra fred til krig. For eksempel påpekte vi i vår uttalelse til oppstartsvarselet for reguleringsplan at Mjøssykehuset vil få en viktig beredskapsfunksjon og er en kritisk samfunnsfunksjon i hele krisespekteret fra fred til krig. Dette gjelder for eksempel framkommelighet til sykehuset, blant annet ved flomsituasjoner i Mjøsa og i sidevassdrag, samt andre situasjoner på vegsystemet for eksempel manglende ekom og strøm.

Over tid har vi sett forbedringer i kommunenes samfunnsdel når det gjelder dette. De fleste planforslag har samfunnssikkerhet og beredskap som tema, men i noen tilfeller er det forbedringspotensial når det gjelder utforming av mål og strategier. Vi opplever i stor grad at vår veiledning og innsigelser har effekt på kvaliteten i planer og planprosesser og gjør at de planene som vedtas har en høyere kvalitet noe som også sparer samfunnet for utgifter og andre belastninger på sikt.

Hensynssoner rundt storulykkevirksomheter (fra kapittel 3.1.1.3.2 i TB)

Rapportere på

Hensynssoner med tilhørende bestemmelser rundt storulykkevirksomheter er ivaretatt i kommunale planer ved etablering av nye virksomheter og når planer revideres/rulleres.

Hensynssoner med tilhørende bestemmelser rundt storulykkevirksomheter blir fulgt opp i våre uttalelser til kommunale arealplaner der det er aktuelt. Vi har i ikke 2025 hatt nye plansaker til uttalelse som har omfattet storulykkebedrifter.

Vi har imidlertid i 2025 avklart en tidligere innsigelse til kommuneplanens arealdel som gjaldt manglende hensynssone rundt storulykkebedrift. Vår innsigelse ble trukket på bakgrunn av anbefaling fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap om at den aktuelle hensynssonen ikke blir offentliggjort i kommuneplanens kartløsning.

Boligsosiale hensyn i plan (fra kapittel 3.1.1.4.1 i TB)

Rapportere på

Boligsosiale hensyn er ivaretatt i kommunale planer.

Kommunene i Innlandet ivaretar boligsosiale hensyn på en god måte i sine planer. Dette gjelder særlig ved utarbeidelse av kommuneplanens samfunnsdel. I disse planene mener vi at boligsosiale hensyn ivaretas i betydelig grad. Vi har også i 2025 blant annet hatt fokus på dette i våre høringsuttalelser til kommunal planstrategi, samt særlig i oppstartsvarsler og planprogram til kommuneplaner og reguleringsplaner. Gjennom forventning til at kommunens planer skal ivareta de hensyn som fremmes gjennom statlige planretningslinjer, er det vår oppfatning at også boligsosiale hensyn ivaretas.

Gjennom samarbeidet mellom fem regionale aktører i "Bolg for Velferd Innlandet" (Statsforvalteren i Innlandet, fylkeskommunen, Nav Innlandet, Nav Hjelpmiddelsentralen Innlandet og Husbanken Øst), sørger vi for å innhente uttalelse fra flere aktører når vi gir innspill på kommunenes planer på det boligsosiale området. Det gjør at våre innspill blir bedre og mer helhetlige. Vi anser at det er en fordel for kommunene å få så helhetlige innspill som mulig.

Vi ser at samarbeidet gjennom Bolig for Velferd Innlandet gjør at kommunene blir mer oppmerksomme på det boligsosiale aspektet. Vi deltar på boligdager som kommunene arrangerer og har dialog, og bidrar til at kommunens planer og det boligsosiale arbeidet blir bedre. Det boligsosiale fokuset har hatt fokus i nettverkssamlinger og møter med interkommunale politiske råd. Det er fortsatt utfordringer i en del kommuner med å skaffe boliger til utsatte grupper, og det er fortsatt variasjon i hvor stor grad kommunene har tatt inn over seg ansvaret de har etter boligsosialloven (lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet). Det er dessverre fortsatt kommuner som ikke har ivaretatt retten til den individuelle tjenesten etter loven.

Statsforvalteren er kun en av aktørene som påvirker kommunens planer og det boligsosiale arbeidet, siden vi gjennom Bolig for Velferd Innlandet har utstrakt samarbeid med andre regionale aktører. Vi anser at samarbeidet tilfører kommunene noe mer enn de ville ha fått ved å møte en og en aktør for seg.

Gjennom vår deltakelse i Bygdevekst og Boligutvikling i distriktene er boligsosiale hensyn i plan også løftet.

Rekruttering og kompetanseplanlegging innen helse- og omsorgsområdet (fra kapittel 3.1.1.1.5.1 i TB)

Rapportere på

Rekrutterings- og kompetanseplanlegging ivaretas godt i samfunnsplanarbeidet i kommunene.

Kompetansesituasjonen i Innlandet gjør fortsatt at kommunene i stor grad setter rekruttering og kompetanseplanlegging i helse- og omsorgstjenesten på dagsorden i sin samfunnsplanlegging. Noen kommuner har et forbedringspotensial på området. Dette har vært arbeidet med, og vi vil ha fokus på dette videre ved hjelp av rådgivning, veiledning, tilsyn og tilskuddsforvaltning. Begge helsefelleskapene i Innlandet har kvalifisert arbeidskraft som et satsningsområde. Aktørene i kompetansenettverket har vært involvert i dette arbeidet.

Høsten 2025 tok Statsforvalteren initiativ til dialogmøter med alle kommunene i Innlandet. Hensikten var å opprettholde dialog knyttet til kompetanse- og tjenesteutviklingstilskuddet. Rekruttering og strategisk kompetanseplanlegging var også tema vi tok opp med kommunene i møtene. I møtene fikk vi oversikt over hva den enkelte kommune hadde som utfordringer og hva de trenger av oppfølging fra oss.

Når det gjelder rekruttering melder kommunene tilbake om en del utfordringer knyttet til dette. Det er vanskelig å rekruttere helsefaglig kompetanse for mange. Dette gjelder i hovedsak sykepleiere, vernepleiere og helsefagsarbeidere. Men også leger, helsesykepleiere og psykiatriske sykepleiere. Det fortelles om at ute i tjenestene "krangler" man om de ansatte, og overbyr hverandre. Det er ansattes marked. Det er vanskelig å beholde de ansatte grunnet blant annet dette. Kommunene tenker alternativt og noen har et samarbeid med oppvekstsektoren i forhold til personell. Andre har opprettet utdannings avtaler for ansatte, for eksempel at den ansatte kan arbeide 50% og få 80 % lønn under utdanning. Statsforvalteren følger nøye med på situasjonen og har satt inn tiltak slik som kompetanseheving for kommunene knyttet til ivaretagelse av medarbeidere for å beholde de som allerede er i tjenestene. I første omgang er det arrangert to webinarer, og vi samarbeider med Fagskolen om utvikling av et studietilbud på tematikken.

Høy arealutnyttelse (fra kapittel 3.1.1.1.6.1 i TB)

Rapportere på

Planleggingen skjer geografisk differensiert og i tråd med statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.

Kommunene i Innlandet ivaretar nasjonale føringer på dette området i middels grad. Mange av kommunene stiller fortsatt i for liten grad konkrete krav til høy arealutnyttning, transformasjon og lokalisering av næring og handel. Transformasjons- og fortettingsprosjekt er ofte initiert av private aktører, og disse styrer da i stor grad premisser for planleggingen.

Bykommuner og kommuner med utbyggingspress planlegger i stadig større grad for fortetting med høy arealutnyttning i sentrumsområder, og for transformasjon av sentrumsnære areal. Samtidig ser vi at det er utfordrende å sikre god bokvalitet, kvalitet på ute- og lekeareal og støyforhold i disse områdene. Statsforvalteren har vektlagt dette temaet i vår veiledning og planbehandling, gjennom deltagelse i kommunale ATP-prosjekt og det regionale strategiarbeidet for Mjøsbyen.

Statsforvalteren fremmer innsigelser til både overordna planer og reguleringsplaner med arealutnyttning som tema, og da med særlig fokus på planer som medfører omdisponering av dyrka jord. Dette er også et relevant tema der høy arealutnyttning i byer og tettsteder vil bidra til mindre press på omkringliggende jordbruksområder, noe som er svært relevant i flere av kommunene våre.

Vi legger vekt på dette temaet i dialogen med kommunene, i høringsuttalelser og i regionalt planforum. Vi har også bidratt gjennom gjennom deltagelse i kommunale ATP-prosjekt og det regionale strategiarbeidet for Mjøsbyen. Vi opplever at Statens vegvesen og Innlandet fylkeskommune i mindre grad enn tidligere er tydelige aktører på dette området.

Det er ikke gjennomført særskilte tiltak ut over generell veiledning innenfor dette fagområdet.

Fordi mange av kommunene fortsatt i for liten grad stiller konkrete krav til høy arealutnyttning, transformasjon og lokalisering av næring og handel har våre tiltak så langt hatt begrenset effekt.

Vi har et forbedringspotensial i å målrette veiledning mot kommuner med utbyggingspress. Viser også til tidligere vurderinger rundt generell informasjon og kommunetilpasset veiledning og ser et generelt forbedringspotensiale i å, gjennom ROS arbeid, identifisere hvilke temaer vi bør løfte i våre samhandling med kommuner og øvrige aktører.

Høy arealutnyttelse (fra kapittel 3.1.1.1.6.2 i TB)

Rapportere på

Massehåndtering avklares i regionale og kommunale planer.

Massehåndtering ivaretas i varierende grad i kommunale arealplaner. Det er ikke utarbeidet regional plan for massehåndtering i Innlandet.

I Innlandet er temaet særlig relevant i samferdselsprosjekter, men også i forbindelse med større feltutbygginger for boliger eller fritidsboliger, og næringsområder. Massehåndtering ivaretas i planfasen i større grad enn tidligere i de store infrastrukturprosjektene. Dette er en forbedring og er resultat av tett oppfølging av utbyggere og økende fokus på dette temaet over flere år. Flere kommuner med stor byggeaktivitet regulerer nå inn massedeponi i tilknytning til områder med stor byggeaktivitet.

Massehåndtering er et av de tema vi spiller inn ved oppstart av planarbeid. Dette er også sett i sammenheng med ny praksis fra 2022, der Statsforvalteren krever at alle typer anlegg eller virksomhet som skal ta imot jord- og steinmasser fra flere eksterne kilder må søke om særskilt tillatelse etter forurensningsloven. Til tross for dette ser vi fortsatt at massehåndtering som tema ofte utsettes til detaljplanlegging eller prosjekteringsfasen.

Strandsone og vassdragsforvaltning (fra kapittel 3.1.1.1.7.1 i TB)

Rapportere på

Planlegging i strandsonen langs sjø og vassdrag skjer i tråd med plan- og bygningsloven § 1-8, statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen, rikspolitiske retningslinjer for verna vassdrag og regionale planer.

Planlegging i kystnære sjøområder skjer i tråd med nasjonale og regionale føringer.

Kommunene ivaretar nasjonale føringer om vassdragsforvaltning i betydelig grad i overordna planer (kommunedelplan/kommuneplan). I vår dialog med kommunene vektlegger vi at det må fastsettes byggeforbudssone mot vassdrag og krav til bevaring av vegetasjon i strandsone ved revisjon av kommuneplanens arealdel. Kommunene ivaretar dette gjennom at det i stor grad innarbeides planbestemmelser som sikrer ivaretagelse av vassdragshensyn.

Statsforvalteren fremmer innsigelse til arealdeler og reguleringsplaner som ikke ivaretar hensynet til vassdrag. Vi gir klare tilbakemeldinger ved høring av dispensasjonssaker og påklager kommunenes dispensasjonsvedtak dersom de legger til rette for en arealbruk som er i strid med vassdragshensyn. Vi opplever fortsatt at vassdragshensyn utfordres i større grad i reguleringsplaner og i enkeltsaker (dispensasjoner), og at effekten av dialogen med kommunene ikke er like god på dette plannivået.

Det er fortsatt mange planer og saker som ikke inneholder vurdering av påvirkning på vannmiljø. Vi har i 2025 lagt særlig vekt på veiledning om vannforskriften (§§ 4-7 og § 12), og fremmet innsigelser til planer hvor det er mangelfulle vurderinger etter vannforskriften. Vi opplever til dels at dette har effekt, og øker bevisstheten om vannforskriftens rolle i plansaker. Flere kommuner har utfordringer knyttet til avløps- og resipientkapasitet. Dette gjelder spesielt de store hyttekommunene hvor det er et etterslep på oppgradering og investering i anlegg for håndtering av avløp. Det er gjennomført dialogmøter om dette temaet med de regionene som har størst utfordringer og investeringsbehov.

Innenfor fagområde vassdragsforvaltning har vi en tett og god dialog med Innlandet fylkeskommune og NVE, og innspill og innsigelser samordnes i stor grad.

Når det gjelder eget forbedringspotensiale ser vi at vi kan styrke veiledning og forventninger om at kommunene ivaretar innarbeiding av vannforskriften i sine planer. Vi har de siste årene vektlagt dette i vår veiledning og ser at vi må fortsette å følge dette opp videre. Det er mange kommuner med resipientproblematikk. Fordi dette er en nesten allmen problematikk har vi også et potensiale i gi generell informasjon i tillegg til å ivareta forventninger tidlig og tydelig inn i konkret planarbeid gjennom våre uttalelser i bl.a oppstartsvarsel.

Bærekraftig forvaltning fjell og utmark (fra kapittel 3.1.1.1.7.2 i TB)

Rapportere på

Planlegging i fjell og utmark skjer i tråd med Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027, vedtatt ved kgl.res. 20. juni 2023, og regionale planer. Det vises her til Rettleiar om planlegging av fritidsbustader og veilederen Planlegging og konsesjonsbehandling av vindkraftanlegg på land.

Statsforvalteren i Innlandet vektlegger betydningen av langsiktige utbyggingsgrenser i vår dialog med kommunene. Dette er særlig relevant ved kommuneplanrevisjoner. Enkelte kommuner har fastsatt langsiktige utbyggingsgrenser gjennom sine arealstrategier. Dette gjelder kommuner med stort utbyggingspress og aktivitet, med etablerte turistdestinasjoner og store konsentrasjoner av hytter. For kommuner med en høy andel spredt fritidsbebyggelse og lite utbyggingspress oppleves dette temaet som mindre relevant. Vi vurderer derfor at kommuner som identifiserer behov for å sette utbyggingsgrenser gjør dette i høy grad, samtidig som vurdering av behov for utbyggingsgrenser i økende grad gjøres i forbindelse med planarbeid og arealstrategi.

I Innlandet er regionale planer for fjellområdene/villrein særlig relevant. Kommunene følger i betydelig grad opp regionale planer i overordna planer (kommuneplan/-delplan). De regionale planene følges i middels grad opp i reguleringsplaner og på enkeltsaksnivå (dispensasjoner). Statsforvalteren fremmer innsigelse til reguleringsplaner, og påklager enkeltvedtak (dispensasjon), der disse er i strid med regionale planer. Til tross for dette utfordres de regionale planene stadig gjennom reguleringsplaner og dispensasjoner.

For villreinområdene spesielt er det viktig at vi prioriterer dialogen med kommunene, og kommer tidlig inn i plansaker og ved vurdering av konkrete tiltak. Dette må sees i sammenheng med oppfølging av tiltaksplan for Rondane villreinområde.

Vi mener at vårt fokus har effekt i det at vi observerer at anerkjennelsen av de hensyn som regionale planer og langsiktige utbyggingsgrenser skal ivareta, i økende grad synliggjøres gjennom kommunenes planer.

Vi ser allikevel at vi har et forbedringspotensiale i styrket veiledning om betydningen av langsiktige utbyggingsgrenser og da særlig i kommuneplan -og arealstrategiprosesser. Viser også til tidligere vurderinger rundt generell informasjon og kommunetilpasset veiledning og ser et forbedringspotensiale i å, gjennom ROS arbeid, identifisere hvilke temaer vi bør løfte gjennom generell informasjon.

Når det gjelder å følge opp regionale planer så gjøres dette bl.a gjennom samarbeidsfora mellom Statsforvalteren og Fylkeskommunen. Vi ser at det ligger et forbedringspotensiale i å styrke dette samarbeidet for å bidra til at hensyn som skal forvaltes gjennom regionale planer blir fulgt opp.

Vi anser også at Fylkeskommunen i sterkere grad bør bidra til denne samhandlingen.

Ivaretagelse av landbrukets arealressurser (fra kapittel 3.1.1.1.8.1 i TB)

Rapportere på

God ivaretagelse av jordbrukets arealressurser og styrke jordvernet i tråd med nasjonalt jordvernmål, og øvrig nasjonal politikk for forvaltning av jordbrukets arealressurser.

Kommunene i Innlandet ivaretar i middels til betydelig grad hensynet til Nasjonal jordvernstrategi i sine planer. Jordvernet har over tid hatt et særlig fokus i vår dialog med kommunene, og vi opplever at forventninger knyttet til bevaring av dyrka jord er godt kjent i kommunene.

Det er fremmet innsigelse til 7 reguleringsplaner, 4 arealdeler og 1 kommunedelplan, begrunnet i Nasjonal jordvernstrategi. Innsigelsen er løst for en arealdel i 2025.

Kostra-tallene viser en økning i omdisponeringen av dyrka jord i Innlandet i 2024. Store pågående samferdselsprosjekt har trolig påvirket beslaget av dyrka jord. Samtidig ligger det dels betydelige avklarte utbyggingsområder på fulldyrka jord i gjeldende arealdeler, som gradvis reguleres. Vi har et særlig fokus på jordvern i vår dialog med kommunene om planvask.

Vi vurderer at våre tiltak for å fremme jordvernet har effekt. Dette begrunnes bl.a med at vi løser innsigelser som gjelder jordvern lokalt. Vi ser også reduksjon av arealer som foreslås omdisponert. Vi mener også det er sannsynlig at det er større vei- og samferdselsprosjekter som forklarer årsaken til økning jf. KOSTRA 2024.

Også på dette området har vi et forbedringspotensial i å målrette veiledning mot kommuner, kanskje særlig i forbindelse med kommuneplanarbeid. Vi viser til tidligere vurderinger rundt balanse mellom generell informasjon og kommunetilpasset veiledning og har også her et generelt forbedringspotensial i å, gjennom ROS arbeid, identifisere hvilke temaer vi bør løfte i våre samhandling med kommuner og øvrige aktører.

Reduksjon i omdisponering av dyrka jord

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
795	862	247	337	358	875	485	495	234	342

Tilbakeføring av areal (fra kapittel 3.1.1.1.8.2 i TB)

Rapportere på

Areal tilbakeføres i større grad fra utbyggingsformål til LNF-R (Landbruks-, natur- og friluftsmål samt reindrift).

De kommunene som har revidert kommuneplanens arealdel de siste årene har gjennomført planvask og har tilbakeført tidligere avsatte utbyggingsområder til LNF-R-formål. Her er viktige naturområder, dyrka jord og myrareal prioritert tilbakeført.

Samtidig er forbedringspotensialet fortsatt stort, og kommunene planlegger fortsatt med betydelige arealreserver til utbyggingsformål i sine overordna planer, ut over det som er vurdert som reelt behov i planperioden.

Redusert nedbygging av særlig viktige naturarealer, i tråd med rundskriv T-2/16 (fra kapittel 3.1.1.1.10.1 i TB)

Rapportere på

Redusert nedbygging av særlig viktige naturarealer, i tråd med rundskriv T-2/16

Kommunene ivaretar i middels til betydelig grad særlig viktige naturareal i planleggingen. Innsigelsestatistikken viser at det er fremmet innsigelser til 17 planer av hensyn til viktige naturverdier. Samtidig er dette innsigelser som i stor grad blir løst gjennom dialog med kommunene.

De kommunene som har revidert arealdeler de siste årene har gjennomført planvask og naturmangfold er da et av kriteriene for tilbakeføring av utbyggingsareal til LNFR. Dette reduserer faren for nedbygging av verdifull natur. Her er det et potensiale for å redusere faren for nedbygging av viktige naturareal i de kommunene som har eldre kommuneplaner.

Vannmiljø som utredningstema i konsekvensutredninger har fått større fokus de par-tre siste årene, og vi veileder og fremmer innsigelse ved behov der dette ikke er inkludert. Vannmiljø som eget KU-tema sikrer at bestemmelsene i vannforskriften blir ivarettatt, og at hensynet til vassdragsmiljø blir tatt ved planlegging etter plan- og bygningsloven.

Statsforvalteren arrangerer i samarbeid med fylkeskommunen en årlig natur- og klimakonferanse for kommunene. Både her og i den årlige plan- og bygningslovkonferansen er effektiv arealbruk og naturverdier et tema.

3.1.1.2 Helhetlig og samordnet oppfølging av samfunnssikkerhet og beredskap i kommunene

Spesielt på grunn av den sikkerhetspolitiske situasjonen og konsekvensen av klimaendringene, har arbeidsmengden og kompleksiteten i beredskapsarbeidet økt betydelig siste år, både for kommunene, regionale beredskapsaktører, og ikke minst Statsforvalteren. Det er ansatt to nye medarbeidere innen beredskap med den ekstratilordningen som kom i 2025. Aktiviteten har økt mot kommunene, spesielt innen informasjon, veiledning, pådriving og støtte. Vi mener denne aktiviteten har hatt stor effekt og dette ser vi spesielt på resultatet av DSBs kommuneundersøkelse. Vi merker også en endring i vår daglige dialog med kommunene der interessen for å svare opp totalberedskapsutfordringene er merkbart.

Det har vært en formidabel og positiv utvikling innen beredskap de siste år, og kommunene har vært en integrert del av dette. Det har vært hyppige hendelser siden flommene i 2011 og 2013. Spesielt har pandemien, flyktningssituasjonen i 2022-2023, ekstremværet HANS, ekstremværet AMY, m.fl., bidratt til å øke kompetansen og håndteringsevnen. Statsforvalteren samordner disse hendelsene, evaluerer og sørger for at erfaringene blir delt mellom kommuner og andre beredskapsaktører. Kompetansen og forståelsen øker både innen forebygging og håndtering. Det er hevet over enhver tvil at vi kommer nærmere målet år for år.

Statsforvalteren er svært sentral i dette arbeidet. Spesielt er samordningsrollen sentral. Gjennom arenaer som fylkesberedskapsråd, grenseredningsråd, kommunemøter, jevnlig fagmøter, arbeid med FylkesROS og NATOs 7 krav til motstandskraft, dannes en felles situasjonsforståelse. At vi har kunnskap og kjennskap til hverandre gjør at felles tiltak og planutvikling blir mulig. For at alle kommuner og beredskapsaktører skal nå sine mål, er samordning et svært viktig strategisk virkemiddel for å sørge for at statens mange forventninger og krav blir formidlet og tilpasset fylkets egenart, påse at det ikke blir dobbeltarbeid, sørge for gjenbruk av informasjon, samt å se parallelle prosesser og initiativ i sammenheng. Eksempler på dette er "Mat til Forsvar" og "Regional plan for strømmnett". Med begrensede ressurser både for stat og kommune, er Statsforvalteren samordningsrolle svært viktig for å sørge for at ressursene brukes effektivt.

Virkemiddelbruk (fra kapittel 3.1.1.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Være pådriver og veileder om kommunenes samlede ansvar og rolle innen sivil beredskap, og gi råd om hvor dette ansvaret kan øves og følges opp i kommunenes beredskapsplanlegging.

Kommunene orienteres om ansvar og rolle innenfor sivil beredskap gjennom aktiviteter som dialog i enkeltsaker, planarbeid, tilsyn, øvelser, webinarer, møter, konferanser og ved håndtering av uønskede hendelser. Vi benytter alle arenaer der vi har innpass til å informere og veilede, også for å skape aksept og forståelse for den endrede sikkerhetspolitiske situasjonen og konsekvenser av klimaendringene. Vi benytter blant annet KS' arenaer til dette, for eksempel kommunedirektørutvalget. Vi inviteres til og stiller så langt vi har kapasitet i kommunenes beredskapsråd. Vi opplever at vi har en god dialog og et godt samarbeid med kommunene som resultat av dette.

Gjennom tilsyn med kommunal beredskapsplikt, inkludert felles tilsyn med helseberedskap, veileder vi kommunene på deres plikter som er omfattet av tilsynet. Vår erfaring er at kommunen setter stor pris på veiledningen de får gjennom tilsynene, både direkte i dialogen under tilsynet, men også gjennom de funn vi gjør og avvik som avdekkes. Vi opplever at kommunen tar våre funn og avvik til etterretning, og gjør nødvendige endringer for å lukke avvikene og gjøre øvrige forbedringer i eget planverk. Dette har ført til økt forståelse av eget ansvar for grunnleggende krav i forskriften og ønske om utvikling. Tilbakemeldingene vi har fått fra kommunene har vært gode.

Som tidligere år har vi arrangert to beredskapsmøter hvor beredskapsaktører fra kommunen, fylkeskommunen og andre samarbeidsaktører var invitert. Temaet for konferansene var i hovedsak totalforsvar og hvordan kommunene skal starte dette arbeidet. Som et resultat av møtet i mars 2025 ble det etter en tilbakemelding fra kommunene sendt et forventningsbrev som klarla forventningene fra staten og Statsforvalteren.

Embetet er anmodende myndighet og har autorisasjonsansvaret ovenfor kommunedirektørene i kommunen. I autorisasjonssamtalene med kommunedirektørene settes det av tid til veiledning og opplæring innenfor Sikkerhetsloven, som vi håper vil sørge for at kommunene har en robust sikkerhetsorganisasjon og som gjør at de vil være i stand til å ta i mot sikkerhetsgradert informasjon ved behov.

Vi har gjennomført flere øvelser for kommunene i 2025. Vi har jevnlig øvelser i krisestøtteverktøyet og nødnett. Spesielt er øvelse "Birkebeiner" en positiv utvikling. Dette er en årlig HV øvelse som i 2025 ble gjennomført i tett samarbeid med noen utvalgte kommuner, utvalgte beredskapsaktører, Nammo og Statsforvalteren. Dette er en modell som vil bli utviklet og videreført.

Vi anser at Statsforvalterens pådriverrolle innen sikkerhet, beredskap og totalforsvar har hatt effekt. For at nivået skal heves for alle beredskapsaktører, er det nødvendig med en endring i tankesett og en kompetanseheving både hos kommunene og hos de regionale beredskapsaktørene. Statsforvalteren har en helt sentral rolle i dette.

Oppfølging av skogskadeberedskap (fra kapittel 3.1.1.2.3.1 i TB)

Rapportere på

Kontrollere at kommunene har planer for beredskap hjemlet i §§ 9 og 10 i skogbrukslova og § 16 i brann- og redningsvesenforordningen

Skogbrann

Det ble i april gjennomført skogbrannrådsmøte med alle berørte instanser og skognæringen i henhold til *Samarbeidsavtale om skogbrannberedskap i Innlandet*. Våren og forsommeren var tørr, det var flere tilløp til terreng- og skogbrann og utsiktene for tørke resulterte i at vi gjennom april og mai aktiverte tiltak for økt situasjonsforståelse for skogbrann og tørke. Vi forsterket risikokommunikasjonen med artikler på nettsidene og sosiale medier, samt møte med Fylkesberedskapsrådet og kommunene. Risikokommunikasjonen var tett koordinert med Brannsjefsutvalget i Innlandet. Selv om risikoen ble justert ned i mai/juni fikk vi likevel god nytte og erfaring med riggen for skogbrann med bygging av situasjonsbilde, gjennomføring av skogbrannråd, og risikokommunikasjon til øvrige beredskapsaktører i Innlandet.

Stormen Amy traff med kraftige vindkast blant annet Innlandet, vi har fått rapportert få langvarige konsekvenser, samtidig viste den store sårbarheter innenfor distribusjon av strøm med påfølgende konsekvenser for EKOM. Strømbryddet ga også store konsekvenser for transportevne gjennom utfall for drivstoff- og ladepunkter, samt forstyrrelser i transportevne på veg og bane.

Skogbrann og tørke er scenario for øvelser der helhetligROS i kommunen omtaler sårbarheten ved skogbrann.

Kommunene som har hatt tilsyn med beredskap som tema i 2025, har vurdert skogbrann i sin helhetlige ROS-analyse. Enten som egen hendelse, eller som scenario i analyse av tap av kritisk infrastruktur og kommunens evne til å opprettholde og gjenoppta egen virksomhet.

Skogskader

Storm- og værhendelser: I løpet av 2025 ble Innlandet rammet av stormen Amy og en mindre romjulsstorm, som førte til spredte skogskader i store deler av fylket, men med størst omfang i fjellområdene. I tillegg har det gjennom året vært flere mindre værhendelser som har gitt lokale skogskader. Skogbrand har taksert om lag 2 000 dekar med stormskadet skog. Skadene har i hovedsak vært begrenset til flatekanter, områder med pågående drift og frøtrestillinger. Grunnet lav forsikringsdekning i "fjellstrøkene" anses omfanget av skader i statistikken som underrepresentert, hvert fall i disse områdene.

Barkbiller: Barkbillesesongen i 2025 hadde en vær-situasjon som i stor grad var lik 2024, med en rekordtidlig vår og svært høye fangster tidlig i sesongen. Fangsttallene har vært høye i mange av de samme kommunene som tidligere år, og tellingene viser generelt noe høyere nivåer enn året før.

Overvåkingen tilsier fortsatt behov for tett oppfølging, særlig i områder svekket av storm og tørkestress. Tidlig uttak av angrepet og svekket skog vurderes som et viktig tiltak for å begrense videre skadeutvikling, og er fulgt opp gjennom dialog og veiledning i samarbeid mellom forvaltning og næring.

3.1.1.3 Et velfungerende plansystem i kommunene

Flere kommuner har etablert gode system der kommuneplanrevisjon foretas jevnlig, og er tilpasset lokale behov og sentrale føringer. Det er også flere kommuner som ikke har planer som er oppdaterte nok. Det er fortsatt en jobb å gjøre for å få på plass oppdaterte planer og gode rutiner for revisjon i kommunene. Spesielt mener vi at det er viktig å få ned gjennomsnittsalderen på arealplanene som i dag er på 10 år, slik at de følger opp nasjonale forventninger og nytt kunnskapsgrunnlag.

Mange mindre kommuner er sårbare både når det gjelder kompetanse og kapasitet. Det medfører at de er avhengige av ganske omfattende konsulentbistand for å utarbeide overordnede planer, og/eller at planprosessene trekker ut i tid. Dette gjelder i hovedsak arealplanene.

De fleste kommuner har god involvering av politisk nivå når det gjelder samfunnsplanleggingen. Dette bidrar til bedre sammenheng med kommunens øvrige plan- og styringssystemer. Nasjonale føringer til planarbeidet, som omfatter mange fagområder, medfører større krav til kunnskapsgrunnlaget. I praksis fører dette til at kravene til konsekvensutredninger blir mer omfattende og utfordrende for kommunene.

Vi har i 2025 bidratt til Innlandet fylkeskommunes utarbeidelse av regional veileder for etablering av sol- og vindkraft og et forarbeid til planprogram for regional plan for nettinfrastruktur i Innlandet. I forbindelse med dette arbeidet har vi også bidratt til gjennomføring av medvirkningsseminarer med alle regioner i Innlandet.

Kommunenes overordnede planer har generelt god juridisk kvalitet. Men vi ser at ROS-analyser og konsekvensutredninger ofte har mangler og ikke gjennomføres i tråd med anbefalt metodikk.

Vi har gjennomført webinarer for å styrke kommunens kompetanse på disse områdene, samtidig som vi veileder enkeltkommuner gjennom tilbakemeldinger i høringen av planer og i påfølgende dialog om nødvendig. Vi vil fortsette arbeidet med å øke kommunens kompetanse på disse områdene.

Dialog med kommunene om (fasene i) plansystemet (fra kapittel 3.1.1.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Alle kommuner har oppdaterte overordnede planer.

Statsforvalteren vurderer at kommunene i middels til liten grad har oppdaterte overordna planer. Snittalder for samfunnsdelene er 6 år, mens tilsvarende tall for arealdelene er 10 år. Flere kommuner er i gang med revidering av kommuneplaner. Vi har vært aktive med innspill til oppstartsvarslar og planprogram for kommuneplaner. Vi har benyttet nasjonale forventninger til kommunenes planarbeid som grunnlag for disse innspillene. Uttalelser til kommunale og interkommunale energi- og klimaplaner har vært økende i omfang i 2025.

Vi har gitt høringsuttalelser til alle kommuneplaner som er under utarbeidelse og vært tilgjengelige for veiledning/dialog med kommunene i dette arbeidet. Vi vektlegger betydningen av oppdaterte overordna planer i all planfaglig dialog med kommunene.

Sammenhengen mellom kommuneplanens samfunnsdel og økonomiplanleggingen fremheves også i vår oppfølging av ROBEK-kommuner og andre kommuner med store omstillingsbehov.

Statsforvalteren oppfordrer kommunene til å foreta hyppige revisjoner av kommuneplanen, men ikke gjøre det mer omfattende enn nødvendig. Flere kommuner har etablert gode systemer for rullerende kommuneplanlegging, og adgangen til mindre endringer i arealdelen er også tatt i bruk, jf. pbl. §11-17. Vi kommuniserer at kommunene må eie sine egne overordna planer og sikre at mest mulig av kompetansen blir igjen i kommunen når planrevisjoner er ferdigstilt. Mange mindre kommuner er sårbare både når det gjelder kompetanse og kapasitet. Dette medfører at de er avhengige av ganske omfattende konsulentbistand. Prosessene kan også trekke ut i tid ved at enkeltsaker tar tid og oppmerksomhet fra arbeidet med kommuneplanen.

I klagebehandling på reguleringsplaner ser vi at mange av klagen gjelder interessekonflikter mellom fortetting og naturinteresser som f.eks myr og villrein. Vi ser også at det er større grupper med klageinteresser og medfølgende høyt antall anførsler i sakene.

Oppdaterte nasjonale føringer til planarbeidet medfører generelt et styrket krav til kunnskapsgrunnlag. Dette gjelder både konsekvensutredninger av klima- og miljøtema og krav til utredninger av virkninger av arealbruksendringer. I praksis fører dette til at kravene til konsekvensutredninger blir mer omfattende og utfordrende for kommunene. Konsekvensutredningene har varierende kvalitet og gjennomføres ikke alltid i tråd med anbefalt metodikk. Denne tendensen ser vi også i oversikten over innsigelse. Der ser vi at kommunale planer generelt har god juridisk kvalitet, men at innsigelser knyttet til formelle feil og mangler når det gjelder utredningskrav og ROS-analyser utgjør en betydelig andel.

Vi har fortsatt et forbedringspotensial i å tilpasse oppfølgingen til den enkelte kommunes behov, og ikke bidra til å gjøre planleggingen mer omfattende enn nødvendig. Dette er imidlertid et dilemma så lenge kravene til utredninger og kunnskapsgrunnlag øker. Tilpasset og dialogbasert oppfølging av kommuner med særlige bistandsbehov har vært et viktig samarbeidsområde med fylkeskommunen også i 2025, jf. også Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging. Vi vurderer at de samlede tiltakene vi gjør har effekt ved at det er en økende bevissthet om betydningen av oppdaterte planer.

Klager over reguleringsplan (fra kapittel 3.1.1.3.2.1 i TB)

Rapportere på

God og rask klagesaksbehandling.

Vi behandlet 26 klager på reguleringsplan, hvorav fire ble tatt til følge. Tre av planene ble opphevet pga. mangelfull KU og/eller mangelfulle utredninger/vurderinger. 23 % av klagesakene ble behandlet innenfor 12 uker.

Fristbruddene skyldes primært begrenset med ressurser. En annen utfordring er at klager på reguleringsplan ofte har et stort antall klagere og

anførsler. En vesentlig andel av klagenes gjelder interessekonflikter mellom forfetting og naturinteresser i hytteområdene (villrein, myr).

Vår ambisjon for 2026 er å kunne prioritere flere regulerings-klager innen 12 uker, da hver enkelt sak ofte har større betydning for samfunnet enn byggesaker.

Det er vanskelig å påvirke aktørene for å få bedre effekt/måloppnåelse. Det kan imidlertid være mulig at Statsforvalteren og fylkeskommunen gir mer veiledning til kommunene. Dette kan bidra til å øke kompetansen hos kommunene, at man luker ut formelle feil og at reguleringsplanvedtakene blir bedre. Sånn sett kan det kanskje bli færre klagesaker på sikt og i hvert fall enklere for oss å avgjøre dem.

Juridisk veiledning og kvalitetssikring (fra kapittel 3.1.1.3.3.1 i TB)

Rapportere på

Kommunale planer har juridisk holdbare bestemmelser og plankart.

Dersom man tar utgangspunkt i innsigelsesstatistikken for Innlandet har kommunale planer i betydelig grad god juridisk kvalitet. En lav andel av våre innsigelser er knyttet til formelle feil og mangler i planbestemmelsene. Innsigelser knyttet til formelle feil og mangler når det gjelder utredningskrav og ROS-analyser utgjør imidlertid en betydelig andel.

Det er viktig å peke på at kun overordna planer (kommuneplaner/delplaner) gjennomgår en juridisk kvalitetssikring i forbindelse med høringer. Ved vurdering av detaljplaner til høring blir planbestemmelser kun vurdert opp mot ivaretaging av nasjonale og viktige regionale hensyn - ikke juridisk kvalitet.

Regelmessig påpekes uklarheter og misforståelser omkring kommuneplanens rettsvirkning ift. tidligere vedtatte arealplaner. Det er også en klar tendens til at kommunen vedtar detaljerte bestemmelser i kommuneplanens arealdel som skal erstatte/utfylle eksisterende reguleringsplaner. Dette er problematisk med tanke på rettsikkerhet da berørte ikke blir direkte varslet og heller ikke kan påklage kommune(del)planer.

Det ligger et forbedringspotensial i at Statsforvalteren kan foreta en juridisk gjennomgang av alle arealplaner. Dette vil imidlertid være svært ressurskrevende og neppe bidra til nevneverdig økt juridisk kvalitet på detaljreguleringer.

Plankart har i betydelig grad god kvalitet.

Det er vanskelig å måle effekt av veiledning og andre aktørers innflytelse.

Juridisk veiledning og kvalitetsikring (fra kapittel 3.1.1.3.3.2 i TB)

Rapportere på

Konsekvensutredningsforskriften er fulgt opp.

KU-forskriftens utredningskrav følges opp i middels grad av kommunene. Innsigelser knyttet til utredningskrav og kunnskapsgrunnlag har økt i antall.

Det er store forskjeller mellom kommunene når det gjelder kompetanse og kapasitet på planområdet. Enkelte små kommuner leier inn ekstern kompetanse i forbindelse med revisjon av kommuneplanens arealdel og til gjennomføring av konsekvensutredninger. Dette kan være uheldig fordi resultatet da avhenger av kommunens bestillerkompetanse, og fordi fagkompetanse i egen organisasjon i liten grad blir bygd opp. I de store kommunene er fagmiljøet større og utredninger gjennomføres på en god måte av kommunene selv.

Oppdaterte nasjonale føringer til planarbeidet medfører et økende krav til kunnskapsgrunnlag og krav til utredning av virkninger av arealbruksendringer. I praksis fører dette til at kravene til konsekvensutredninger har blitt mer omfattende og utfordrende for kommunene. Dette omfatter både kartlegging av verdier og utredning av virkninger.

Statsforvalteren har gjennomført webinar om konsekvensutredninger og hatt temaet på den årlige plan- og bygningslovkonferansen for kommunene. Konsekvensutredning av kommuneplanens arealdel vil være tema på konferansen i 2026. Vi registrerer imidlertid fortsatt at konsekvensutredninger har varierende kvalitet og ikke alltid gjennomføres i tråd med anbefalt metodikk.

Det er omfattende og økende krav til konsekvensutredninger. Dette er krevende for kommunene og på noen fagområder komplekst. Vi ser at kompetansen og forståelsen i kommunene om kravene og hvordan de kan imøtekommes er økende. Det er en utfordring at avveier av ulike hensyn som framgår av konsekvensutredningene i liten grad er synliggjort i planbeskrivelser.

Vi veileder både gjennom tiltak som høringsuttalelser og dialog i planoppfølging og kompetansehevingstiltak. Vi vil prioritere fortsatt å ha høy aktivitet for å styrke kompetansen i kommunene.

Oppdaterte digitale planregistre (fra kapittel 3.1.1.3.4.1 i TB)

Rapportere på

Alle kommuner holder digitalt planregister løpende oppdatert.

Status for kommunene i Innlandet er god når det gjelder arbeidet med planregister. Kommunene fører i betydelig grad planregister, et mindretall av kommunene fører i middels grad.

Når det gjelder vurdering av om betydningen og nytten av oppdatert planinformasjon er godt nok forankret på ledernivå i kommunene så har vi ikke konkret informasjon om dette. Vi er allikevel kjent med at dette er systemer som krever jevnlig oppdatering, noe som kan være kostbart. Når mange av kommunene sliter økonomisk kan det være vanskelig å få gehør for oppdatering av de systemer som trengs, i konkurranse med andre utgifter.

Vi har dessverre ikke forutsetninger for å gi en nærmere vurdering av status på oppdaterte planregistre i kommunene. Kartverket, som har veiledningsplikt opplyser at de ikke har fått spørsmål fra kommunene om planregister.

Vi oppfatter allikevel at status i kommunene våre er ganske bra, noe som skyldes god innsats gjennom mange år, og et godt samarbeid mellom kartverket og statlige etater og fylkeskommunen.

3.1.1.4 Økt kunnskap om sosialtjenesteloven

Måloppnåelse vurderes samlet sett som bra. Vi har gjennom oversikt over risikoområder og erfaringer fra samhandling med Nav-kontor og tjenestemottakere, fanget opp mangelfull kunnskap og svakheter. Dette er senere tematisert på etablerte arenaer for opplæring, dialog og veiledning.

Tiltakene har som målsetting å øke kunnskapen om de sosiale tjenestene. Vi anser at vi på denne måten har bidratt til økt kunnskap om sosialtjenesteloven, samt bidratt til økt kvalitet i de sosiale tjenestene. Vi vil særlig fremheve at vi ser en tydelig effekt av opplæringen knyttet til barneperspektivet i klagesakene vi nå får til behandling.

Alle Nav-kontor i fylket (fra kapittel 3.1.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Alle Nav-kontor har god kunnskap om sosialtjenesteloven med tilhørende forskrifter.

SFIN jobber strukturert med å nedtegne/oppsummere samlet informasjon om tjenesteytingen i Nav-kontorene gjennom vårt ROS-arbeid. Gjennom systematisk oversikt over tematikk i klagesaker, tilsyn og annen kontakt med Nav-kontor og tjenestemottakere, har vi god kjennskap til hvilke utfordringer som preger tjenesteytingen etter sosialtjenesteloven. Vi har også gjennomført ROS knyttet til sosialtjenestelovens regler gjennom et Forms-skjema som ble sendt til alle Nav-lederne i Innlandet. Samtlige Nav-kontor besvarte dette, og tilbakemeldingene viste at Nav-kontorene fikk en god intern dialog om tilstanden i eget Nav-kontor gjennom dette. Utfordringsbildet kom fram, både knyttet til ulikhet mellom Nav-kontor og hvilke områder Nav-kontorene generelt sett opplever utfordrende. Identifiserte utfordringer, har dannet grunnlag for hvor vi har satt inn vår opplærings- og veiledningsvirksomhet.

Utfordringsbildet

SFIN vurderer at det er variasjon mellom Nav-kontorene når det gjelder kunnskap om sosialtjenesteloven med tilhørende forskrifter, og hvordan bestemmelsene anvendes i praksis. Noen utfordringer ved Nav-kontorets forståelse av regelverket, synes å være hva en helhetlig kartlegging av tjenestemottakere innebærer. En slik kartlegging er nødvendig for å kunne vurdere behovene til alle personene som søknaden omfatter, herunder barna. Det er også nødvendig for å kunne vurdere om det er behov for andre tjenester etter sosialtjenesteloven som KVP og økonomisk rådgivning. Videre vil en helhetlig kartlegging bidra til å avdekke om det er behov for samarbeid med andre tjenesteytere, for å bidra til et samordnet tjenestetilbud for den enkelte eller familien.

Opplæringstiltak

På bakgrunn av oversikten gjennom vårt ROS-arbeid, anser vi at den opplæring/veiledning vi gir treffer utfordringsbildet både samlet sett og for det enkelte Nav-kontor. SFIN valgte i 2025 å fokusere på opplæring og veiledning som treffer hvert enkelt Nav-kontor, i stedet for en generell grunnopplæring i sosialtjenesteloven. Vi har i tillegg gjennomført opplæringstiltak og nettverksaktivitet, blant annet på områdene økonomisk rådgivning og KVP.

SFIN har i vår opplæring og veiledning til Nav-kontor, også i 2025 lagt stor vekt på viktigheten av kartleggingen, samt hva konkrete og individuelle vurderinger innebærer i praksis.

Forventningene til å vurdere barns behov og hvilket ansvar for, og handlinger innenfor barneperspektivet, som følger av sosialtjenesteloven, er tydeligere beskrevet gjennom veilederen "Barnets beste- en veileder for deg som jobber i Nav." Vi ser en større bevissthet rundt kartlegging og vurdering av barns behov, men det mangler fortsatt litt på at dette gjøres i alle saker. Dette er et tema i alle opplæringstiltakene ut mot Nav-kontorene. Vi har også hatt fokus på dette gjennom en ROS-analyse som alle Nav-kontor gjennomførte på sosialtjenesteområdet (Forms). Dette ble fulgt opp ved at Statsforvalteren deltok på Nav Innlandet sine "resultat- og utviklingsdialoger" med Nav-kontorene. Vi anser dette som et veiledningstiltak, hvor vi

samtidig får den gode dialogen med Nav-kontorets og kommunens ledelse.

Opplæring gis i ulike fora, bl.a. direkte til Nav-ledere, og gjennom avdelingsledernetverket i Nav. Statsforvalteren og av Nav Innlandet har en felles tilnærming, gjennom fysiske og digitale samlinger.

Vi har gitt tilpasset dialogbasert opplæring med enkelte Nav-kontor hvor bl.a. vilkår, saksbehandling, samt problemstillinger knyttet til EØS-borgere har vært tema. Flere Nav-kontor har fått omfattende veiledning knyttet til refusjon.

Vi har også gitt konkrete tilbakemeldinger og faglig veiledning etter behandling av rettighetsklager, samt opprettet tilsynssaker for å undersøke praksis.

SFIN har også samarbeidet med SFRO om barneperspektivet i Nav. SFRO spilte inn et webinar, som nå er tilgjengelig for alle. I samarbeid mellom SF-ene i landet, fikk også Innlandets Nav-kontor delta på en generell grunnopplæring i vilkår etter sosialtjenesteloven, som ble arrangert av SFOS.

SFIN hadde en økning i antall klagesaker fra 2023 til 2024. Vi har videre hatt en enda større økning fra 2024 til 2025. Vi har utarbeidet et materiell knyttet til behandling av klagesaker, som ble sendt til Nav-lederne til bruk i kontoret. Bakgrunnen for dette er at vi har sett en negativ utvikling knyttet til kvaliteten på behandlingen av klagesaker.

Vi opplever at vi er etterspurt som kompetansemiljø i kommunenes forbedringsarbeid, og ved opplæring og veiledning etter tilsyn. Vi ser noe forbedring gjennom vår behandling av rettighetsklager, i Nav-leder/fagleders internkontrollaktiviteter og også forbedring gjennom den faglige dialogen vi har med Nav-kontorene.

Vi har gjennom året blitt kontaktet av flere Nav-kontor som ønsker faglig påfyll særlig knyttet til saksbehandling, vilkår og refusjon. Vi vurderer derfor at opplæringen har bidratt til styrket kunnskap om disse temaene, og at Nav-kontorene ser at det må jobbes systematisk og målrettet for å implementere dette i sin daglige tjenesteutøvelse.

Tilgjengelighet

Tilgjengelighet til de sosiale tjenestene vurderes fortsatt å være en utfordring. I denne sammenheng mener vi tilgjengelighet forstått som noe annet enn "kun" diskusjonen om fysiske eller digitale treffpunkter. Tilgjengelighet til tjenestene må her forstås som at man gjennom kartlegging og identifisering av hva brukers behov for bistand er, igangsetter eller tilbyr sosiale tjenester ut over/i tillegg til tjenesten økonomisk stønad. Dette gjelder særlig å gjøre tjenestene kvalifiseringsprogram, opplysning, råd og veiledning, samt individuell plan tilgjengelig. Statsforvalteren har gjennom landsomfattende tilsyn med økonomisk rådgivning i 2024 og 2025, sett at Nav-kontorene er opptatt av å snakke med tjenestemottakere om økonomi, og tilbyr økonomisk rådgivning.

Utprøving av helhetlig kompetanseutvikling

Nav Øyer og Nav Kongsvinger ble i 2025 valgt ut som kontor til å teste ut nytt kompetansemateriell. Øyer har valgt å teste ut hørespillserien om en flyktningsfamilie. Kongsvinger ønsket å prøve både "Hvordan det går med Lars?" og hørespillserien. SFIN og Nav Innlandet har vært med som rådgivere og tilretteleggere når det har vært ønskelig fra kontorene sin side. Uttestingen evalueres i 2026.

Opplæringstiltak for NAV

Resultatmål	Differanse resultatmål - resultat	Resultat	Antall Nav-kontor som har deltatt på tilbudt opplæring	Antall NAV-kontor i fylket totalt
100 %	0 %	100 %	26	26

3.1.1.5 Tilgjengelighet og kapasitet, samt styrket kvalitet og pasientsikkerhet i helse- og omsorgssektoren i kommunene

Tilgangen på kompetanse i enkelte kommuner har, slik vi kjenner til, blitt noe forverret. I dialog med kommunene opplyses det om at det er vanskelig å rekruttere ansatte med helsefaglig bakgrunn. Mange kommuner gir tilbakemeldinger på at de har tatt utfordringsbilde med stadig flere eldre og færre hender til å ta vare på dem innover seg. Kommunene jobber med ulike tiltak for å kunne imøtekomme utfordringsbilde, slik som TØRN og mentorprogrammer blant annet. Det jobbes kontinuerlig i kommunene med å innhente kunnskap om hvilke tiltak som er hensiktsmessig å iverksette for å imøtekomme de utfordringene innen helse- og omsorgssektoren de står ovenfor.

Gjennom lederutviklingen som vi har tilbudt siden 2023 via arbeidet med God ledelse i praksis (GLIP), bidrar Statsforvalteren til å styrke lederkompetansen i regionen. Med vårt fokus på forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgssektoren får lederne kjennskap til en systematikk for sitt lederarbeid, som videre styrker pasientsikkerheten. Vi ser at dette tiltaket har effekt ved at kommunene i større grad referer til forskriften, og systematiserer sine tilbakemeldinger i tilsyn etter forskriftenes oppbygging. Virksomhetene referer oftere nå enn tidligere til tiltak som tyder på dobbeltkretslæring og spredning av lærdom fra avvikene og eller de uønskede hendelsene. Nettsiden til god ledelse i praksis der en kan finne webinar og fagstoff om forskriften har vært godt besøkt i 2025.

Vi følger også opp sårbare kommuner med lovbrudd i helse og omsorgstjenestene, og tilbyr veiledning i metodikken fra forskriften. Sammen med USHT deltar vi i prosessveiledning i kvalitetsforbedring for at kommuner skal sikre at de tilbyr forsvarlige tjenester.

Vi får også direkte henvendelser fra kommuner som er i omstillingsprosesser om å bidra inn med opplæring i forskriften og hvilke krav og forventninger samfunnsoppdraget som leder medfører.

Bistand til kommunene for å møte demografiutfordringene innen helse- og omsorgso (fra kapittel 3.1.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Kommunene gjennomfører en langsiktig og helhetlig planlegging knyttet til kapasitet, kompetanse og kvalitet i tjenestene.

Dette må ses i sammenheng med helsefellesskapenes arbeid med bedre felles planlegging og utvikling av tjenestene for de prioriterte pasientgruppene.

Behov for personell med ulik språk- og kulturkompetanse (samisk, minoritetsspråklig mv) skal søkes ivarettatt i planleggingen.

Gjennom arbeidet med både Bo trygt hjemme og Kompetanseløft 2025 er inntrykket til Statsforvalteren at kommunene erkjenner at demografien ligger til grunn for det arbeidet som gjøres i kommunal sektor. Demografiutfordringer, bærekraft og fremtidens helse og omsorgstjenester har også i 2025 vært et sentralt punkt i dialogen vi har med kommunene gjennom året. Vi har gjennom tilskuddsforvaltning støttet opp om de minst sentrale kommuner, samt tiltak som skal imøtekomme endrede behov i de kommunale helsetjenestene. Vi har hatt fokus på å synliggjøre at oppgavedeling / oppgaveforskyvning krever en risikovurdering og god planlegging for å sikre forsvarlige tjenester der det er knapphet på kompetanse.

Statsforvalteren bidrar til, og synliggjør betydningen av sammenhenger og tverrsektoriell innsats for bedre ressursutnyttelse ved å samordne eget internt arbeid ut om kommunene. Vi samordner også i stor grad innsatsområder i våre oppdrag med eksterne parter som KS, USHT, NAV og fylkeskommunen.

Innlandet er en geografisk stor region med mange kommuner. Dette gir et betydelig behov for koordinering på kommunesiden i helsefellesskapet – både innenfor hver helseregion og på tvers av regionene. Kommunene og helseregionene har organisert dette arbeidet ulikt, og ressursbruken varierer. En styrking av koordinatorrollen i hver helseregion vil etter vår vurdering bidra positivt til helsefellesskapets arbeid, støtte bedre samordning og legge til rette for fortsatt utvikling av gode samhandlingstiltak.

Helsefellesskapene bidrar til likeverdig partnerskap og til mer sammenhengende og bærekraftige helse- og omsorgstjeneste (fra kapittel 3.1.3.1.2.1 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalterens bidrag fører til at helsefellesskapene utvikler seg som mer likeverdige partnerskap, og dermed til mer sammenhengende og bærekraftige helse- og omsorgstjenester.

Innlandet har to helsefellesskap:

Helsefellesskapet Ahus, hvor kommunene i Glåmdalsregionen (Kongsvinger, Eidskog, Grue, Nord-Odal og Sør-Odal) deltar. Helsefellesskapet Innlandet, som består av Sykehuset Innlandet og 42 kommuner fordelt på sju helseregioner.

Vi har jevnlig dialog med samhandlingskoordinatoren i Kongsvingerregionen og sekretariatet i Helsefellesskapet Innlandet. I Helsefellesskapet Ahus og kommunene deltar vi på partnerskapsmøte, i Helsefellesskapet Innlandet deltar vi på møter i strategisk samarbeidsutvalg og partnerskapsmøte. Vår vurdering er at samhandlingen i helsefellesskapene fungerer godt og i tråd med intensjonene. Samtidig ser vi utfordringer knyttet til ulik organisering og styringslinjer i spesialisthelsetjenesten og den kommunale helsetjenesten, og de økonomiske rammebetingelsene. Disse utfordringene er partene i helsefellesskapet klar over og har en åpen dialog om.

Eksempler på samarbeidstiltak som styrker samhandlingen mellom nivåene.

Ahus og kommunene:

- Samarbeidet om «Integrerte helsetjenester for skrøpelige eldre», som nå implementeres i alle kommunene. Sykehuset og kommunene planlegger også å prøve ut tjenesteforløp etter samme modell for pasienter med sammensatte behov og stort tjenesteforbruk innen somatikk, psykisk helsevern og rus.
- Beredskapssamarbeid, hvor helsefellesskapet arbeider for bedre samordning mellom beredskap og øvrig samhandling er et positivt eksempel

Det oppleves at helsefellesskapet Ahus og kommunene har gått fra etableringsfase til gjennomføringsfase.

Helsefellesskapet Innlandet er i ferd med å etablere fire faglige samarbeidsutvalg (FSU):

- FSU Pasientsamarbeid
- FSU Psykisk helse – store og sammensatte behov
- FSU Barn og unge
- FSU Skrøpelige eldre / personer med flere kroniske lidelser

Flere pågående samhandlingsprosjekter ligger under helsefellesskapets paraply, blant annet «Bo trygt hjemme med integrerte helsetjenester» i Lillehammerregionen.

Helsefellesskapet Innlandet henger litt etter, men har startet overgangen til gjennomføring gjennom blant annet disse eksemplene. De må komme enda mer over i praktisk arbeid der brukerne opplever sammenhengende helsetjenester.

Tilgjengelig informasjon og erfaringer

Begge helsefellesskapene publiserer oppdatert og nyttig informasjon på sine nettsider på Kompetansebroen.no. Det pågår omfattende utviklingsarbeid i begge fellesskap, og dette bidrar til bedre tjenester og mer helhetlige pasientforløp.

Etter vår vurdering har samhandlingstilskuddet hatt stor positiv betydning. Tilskuddet har gitt helsefellesskapene økt handlingsrom og mulighet til å videreutvikle tiltak på tvers av nivåene.

Kommunene gjennomfører et langsiktig arbeid med å sikre kvalitet i tjenestene. (fra kapittel 3.1.3.1.3.1 i TB)

Rapportere på

Kommunene gjennomfører et langsiktig arbeid med å sikre kvalitet i tjenestene.

Statsforvalteren har laget et opplæringsprogram rundt forskriften, "God ledelse i praksis" som ligger tilgjengelig som et Webinar. De fleste av Innlandets kommuner har tatt del av dette og SFIN henviser til dette og bruker informasjonen om innholdet i alle dialoger vi har med våre kommuner. Vi får tilbakemeldinger fra de som jobber med tilsyn at programmet er kjent og har hatt effekt på ledelse og utført arbeid.

3.1.1.6 Økosystemene i fylket skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester

Vår vurdering er at tiltakene og prosjektene vi initierer selv, støtter økonomisk, og/eller gir innspill til, i sum gir en positiv effekt og bidrar til at økosystemorienterte løsninger vinner fram i fylket. Kunnskapen om naturverdiene, økosystemer og økosystemtjenester er økende, og dette gir også økt potensialet for beslutninger om fremmer ivaretagelse av naturmangfoldet. Samtidig ser vi at hensynet til naturverdier fortsatt ofte taper for andre hensyn i arealforvaltningen i kommunene. Vår vurdering er at vi er en stor bidragsyter til en positiv utvikling gjennom veiledning, støtte, dialog, innspill og egne prosjekter, men at arealforvaltningen generelt fortsatt trekker i motsatt retning. Det vil kreve økt innsats dersom vi skal nå målsettingen fullt ut.

Bedre tilstand i naturen gjennom vern, restaurering og andre relevante tiltak (fra kapittel 3.1.4.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Bedre tilstand i naturen gjennom vern, restaurering og andre relevante tiltak

Vi vurderer at både opprettelse av nye verneområder, gjennomførte tiltak i og utenfor verneområdene, biotop- og bestandsforbedrende tiltak, vannovervåking, en målrettet tilskuddsforvaltning, gjennomførte restaureringsprosjekter og bekjempelse av fremmede arter, i sum har bidratt til en bedre tilstand for flere trua arter og naturtyper, samt økosystemer i Innlandet. Samtidig ser vi behovet for økt innsats, dersom målsettingen skal nås fullt ut:

- Innlandet er ledende på myrrestaurering, og effekten av dette arbeidet vurderes som svært god. Det er likevel behov for økt innsats i dette arbeidet generelt, og å jobbe med restaurering av andre økosystemer og naturtyper enn myr.
- Nytt vern vurderes som et av de viktigste tiltakene for å nå målet, og det jobbes godt med dette i Innlandet. Vi mener effekten er god. Det er likevel behov for økt innsats dersom vi skal sikre et representativt vern av natur.
- Det er totalt sett stort etterslep på forvaltningsoppgavene knyttet til eksisterende verneområder (med unntak av dispensasjonssaker), og dette gjør det vanskelig å nå målsettingen fullt ut. Den totale effekten er usikker, men på sikt vil dette kunne påvirke verneverdiene negativt, og det har også betydning for SFs omdømme som forvaltningsmyndighet.
- Behovet for bekjempelse av fremmede arter øker, ettersom nye arter kommer inn og etablerte arter spres til nye områder. Innsatsen er målrettet, men monner lite.
- Vi har gjennomført regional vannovervåking for 2025 i samråd med kommunene. Det er noe etterslep på oppdateringen av kunnskapsgrunnlaget i vann-nett. Effekten av dette er at kunnskapsgrunnlaget kan bli mangelfullt, noe som kan påvirke vann-nett databasen som kilde i saksbehandling.
- Behovet for oppfølging av enkeltarter og -naturtyper øker, som følge av bl.a. klimaendringer og endringer i arealbruk

Oslofjorden (fra kapittel 3.1.4.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Tilstanden i Oslofjorden er bedret.

Statsforvalteren har i 2025 opprettholdt én koordinerende stilling på arbeidet med tiltaksplanen for Oslofjorden, internt og eksternt, som også deltar i sekretariatet for Oslofjordrådet.

Vi har i løpet av 2025 gjennomført møter med de fleste kommunene i Innlandet i tilknytning til arbeidet med oppdatering av de regionale

vannforvaltningsplanene. Det er naturlig at også Oslofjordplanen har vært et tema på disse møtene, da dette omhandler de samme tiltakene. Vi opplever at Innlandskommunene har forståelse for at også utslipp/avrenning fra deres kommune påvirker tilstanden i Oslofjorden.

I 2025 har forskrift om regionale miljøkrav i jordbruket i deler av Innlandet (Mjøsområdet og Glåmdalen) trådt i kraft. Gran kommune er fra før inkludert i forskrift om regionale miljøkrav i Oslo, Akershus, Østfold, Buskerud, samt Gran kommune i Innlandet. Statsforvalteren har hatt en omfattende møtevirksomhet i forbindelse med innføring av kravene. Statsforvalteren vil fortsette arbeidet med kunnskapsgrunnlaget for ytterligere tiltak innen potet, grønnsaker- og bær-produksjon i Innlandet.

For å sikre progresjon mot å etablere nitrogenrensetrinn ved kap. 14 anlegg i Innlandet, har alle de 10 aktuelle anleggene (16 kommuner) fått pålegg om utredning av nitrogenrensetrinn, hvorav vi har mottatt tre utredninger. Resterende har frist i løpet av 2026. Vi har i tillegg gjennomført revisjon ved Moelv renseanlegg, og hatt dialogmøter med Elverum, Ringe, Sør-Fron, Vestre Toten og Gjøvik kommuner og Hias. Gran kommune (Brandbu renseanlegg) har fått ny utslippstillatelse med krav om nitrogenrensing gjeldende fra 2031.

Innlandet har fem virksomheter som er omfattet BAT- konklusjoner for næringsmiddelindustri og to anlegg som er omfattet av BAT - konklusjoner slakterier og animalske biprodukter, hvorav ett også inngår i førstnevnte gruppe. Fire næringsvirksomheter har midlertidig unntak fra BAT- AEL, blant annet for utslippsgrense for nitrogen, med frist for etterlevelse i perioden 2026 - 2029. Alle har påslipp til offentlig avløpsnett. Slakteri- og biproduktanleggene er i prosess med å tilfredsstille BAT- kravene innen 2027 og har også påslipp til offentlig avløp.

Renseeffekten til det respektive avløpsrenseanlegget kan bli hensyntatt for å overholde BAT- AEL. Virksomhetene skal ha egen forrensning samtidig som framtidig renseeffekt ved det offentlige renseanlegget legges til grunn for å oppnå nitrogenutslippskravet.

3.1.1.7 Ingen arter og naturtyper skal utryddes, og utviklingen til truede og nær truede arter og naturtyper skal forbedres

Vår vurdering er at den samlede effekten av våre tiltak har bidratt positivt for å komme nærmere målsettingen i 2025. Vi opplever særlig økt interesse for restaurering av natur, både blant kommuner og enkeltbrukere, og vil også trekke fram et økt fokus på kunnskapsgrunnlaget om naturmangfold i kommunene som særlig viktig. Samtidig er utbyggingspresset i fylket stort, og mange verdifulle naturområder går fortsatt tapt som følge av dette. Vi ser at både veiledningsarbeid og faktiske tiltak i regi av Statsforvalteren har positiv betydning for flere trua arter og naturtyper, og for ivaretagelsen av større økosystemer. Vår vurdering er likevel at det er behov for økte ressurser og økt innsats dersom utviklingen over tid skal gå i riktig retning. Kompetanseheving i kommunene og dialog med enkeltbrukere vurderer vi som særlig viktig framover.

Forvaltning av villrein (fra kapittel 3.1.4.2.1.1 i TB)

Rapportere på

De nasjonale villreinområdene er på vei til å nå målene satt i St. Meld. 18. Ein forbetra tilstand for villrein

Utbyggings- og brukspresset på villreinens arealer er fortsatt betydelig. Styringssignalene i Stortingsmelding 18 "Ein forbetra tilstand for villrein" er fulgt opp gjennom en restriktiv behandling av arealplansaker.

Lokalkunnskap inn i sluttfasen av KLDs arbeid med tiltaksplanene for villrein i Rondane og Snøhetta-Knutshø, har vært viktig for å målrette tiltakene, og det er lagt ned et betydelig dialogarbeid i forbindelse med dette. Gode prosesser i oppfølgingen av tiltakene blir avgjørende for å nå målet om en forbedra tilstand.

3.1.1.8 Forurensning skal ikke skade helse og miljø

Utviklingen under delmålet vurderes som positiv, men med flere områder der det fortsatt er behov for langsiktig innsats. Oppdaterte utslippstillatelser, innføring av regionale miljøkrav i jordbruket og pågående arbeid med nitrogenrensing ved avløpsanlegg bidrar til å redusere risikoen for forurensning som kan skade helse og miljø. Samtidig er miljøtilstanden i enkelte vassdrag sårbar, og effektene av nye krav vil først bli synlige over tid. Selv om en stor innsjø som Mjøsa har god tilstand, viser algeoppblomstringer i enkeltår og periodisk redusert tilstand i delområder som Fumesfjorden, at det fortsatt er viktig med god innsats for å ivareta arven etter Mjøsaksjonene.

I enkelte kommuner merker vi at utviklingen av fritidsboliger og ønsket om å regulere nye områder, overstiger renseanleggets kapasitet og/eller resipientens tåleevne. Vi prioriterer derfor å tydeliggjøre tidlig i planprosesser at vannforskriften § 12 skal vurderes, og at avløpsanlegget har tilstrekkelig kapasitet.

Måloppnåelsen under dette punktet er avhengig av flere aktører, og effekten av Statsforvalteren arbeid realiseres gjennom kommunenes oppfølging, virksomhetenes investering i henselsløsninger og endringer i driftspraksis i jordbruket. Statsforvalterens innsats bidrar til en kunnskapsbasert tilnærming til forurensningsutfordringene i Innlandet og til å sikre fremdrift. Varig forbedring forutsetter fortsatt langsiktig innsats fra både kommuner, næring og statlige myndigheter.

Forurensningskilder fra overgjødning (fra kapittel 3.1.4.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Forurensningskilder som skaper eutrofiering er godt regulert.

Jordbruk: I forbindelse med innføring av ny gjødselbrukforskrift er det gjennomført flere informasjonsmøter for næring og forvaltning. Flere av kravene trådte ikke i kraft i 2025 og effekten av disse må vurderes etter hvert som de trår i kraft.

Vi viser også til det som er skrevet om regionale miljøkrav under punktet Oslofjorden.

Nitrogen - avløp: Det er 10 renseanlegg i Innlandet som skal ha nitrogenrensing. Lillehammer renseanlegg har en tillatelse fra 2022, og har hatt krav om 70 % rensing i nitrogen siden 90-tallet. Brandbu renseanlegg i Gran kommune fikk ny utslippstillatelse i 2025 med krav om nitrogenrensing fra 2031. Seks anlegg har tillatelser fra årene 2016 – 2021, og kan revideres i tidsrommet 2026 – 2031. Dette gjelder renseanleggene Kongsvinger, Rambekk, HIAS, Frya, Skreia og Moelv.

Breiskallen og Elverum renseanlegg har tillatelser som kan revideres umiddelbart, men vi venter på avklaringer av om Elverum RA må bygges på ny lokasjon, og om Breiskallen RA skal slås sammen med Rambekk RA på Gjøvik. Dette forventes avklart i februar 2026.

Anleggene som skal ha nitrogenrensing er i gang med å utrede hvordan dette skal etableres.

Øvrige avløpsanlegg: Når det gjelder de resterende 33 kapittel 14- anleggene i Innlandet, har 11 anlegg tillatelser som er mindre enn 10 år gamle og 21 anlegg har tillatelser som er eldre enn 10 år og som dermed kan revideres iht. 10- årsregelen. Det ble utarbeidet utkast til nye tillatelser for 2 av disse i 2025, og tillatelsene forventes vedtatt første halvdel av 2026. 35 av 43 anlegg har per 2025 krav i sine tillatelser om å overholde sekundærrensekravene.

I Innlandet har vi 4 naturbaserte kapittel 14- anlegg, 28 kjemisk-biologiske anlegg og 11 anlegg med kun kjemisk rensing. 39 av 43 anlegg renset mer enn 90 % av tilført fosfor, mens 31 av 43 anlegg overholdt sekundærrensekravene i 2024 (nyeste tilgjengelige tall). Med hensyn til lokale resipienter har de fleste anlegg i Innlandet skjerpede krav til fosforrensing, opp mot 95 %. 28 av 43 anlegg hadde høyere enn 95 % rensegrad i 2024.

Andre virksomheter regulert gjennom tillatelser: Innlandet har i underkant av 400 aktive tillatelser etter forurensningsloven, som regulerer utslipp fra skytebaner, avfallsanlegg, avløpsanlegg, biloppfuggerier, industri osv. Rundt 100 av tillatelsene er nå eldre enn 10 år gamle. Vi vedtok nye eller oppdaterte 30 utslippstillatelser i 2025. Når det gjelder utslipp av næringsstoffer til vassdrag, er det særlig næringsmiddelindustrien som potensielt kan medføre stor forurensningsbelastning. Vi har 28 meierier, slakterier, produksjonsfabrikker for mat og mineralvann, grønnsaksvaskerier o.l. som er regulert med utslippstillatelse. 23 av tillatelsene er oppdatert for mindre enn 10 år siden. 7 av disse virksomhetene er omfattet av BAT- konklusjoner for næringsmiddelindustri og/eller BAT- konklusjoner for slakterier og animalske biprodukter (se rapportering for tilstand i Oslofjorden for mer informasjon). Næringsmiddelvirksomhetene i Innlandet har i all hovedsak påslipp til velfungerende kommunale renseanlegg, og følges opp med risikobaserte tilsyn. Vi har ellers iverksatt en prosess for å oppdatere utslippstillatelsene til 6 matfiskprodusenter i Valdres. Produsentene har utslippstillatelser fra 90 - tallet, og det er behov for skjerpede krav til utslipp for å redusere belastningen på Begnavassdraget.

Vannforvaltningsplaner

Tema	Hvor mange vannforekomster vil nå miljømålene, innen gitte frister	Hvor mange vannforekomster vil ikke nå miljømålene, innen gitte frister	I hvor mange vannforekomster er det fastsatt regionale forskrifter for å nå målene	I hvor mange vannforekomster har SF vurdert å innføre regionale forskrifter
Antall	2 791	121	384	0

i følge Vann - nett vil 2791 vannforekomster nå miljømålene innen gitte frister. I Innlandet har ca. 80% av vannforekomstene oppnådd miljømålene etter vannforskriften og vi jobber for at tilstanden i disse skal opprettholdes og at flere når miljømålet. I 2024 ble det innført regionale miljøkrav i jordbruket i deler av Gran kommune, hvor 38 vannforekomster ligger i virkeområdet for forskrift om regionale miljøkrav i jordbruket Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus og Gran kommune, Innlandet. Det er 346 vannforekomster som har fått tiltak om regionale miljøkrav for jordbruket i Glåmdalen og Mjøsområdet. For enkelte vannforekomster vil det trolig ta tid før vi ser virkningen av tiltakene på vannkvaliteten.

3.1.1.9 God økonomiforvaltning i kommunene

Vi gjennomfører hvert år en ROS - analyse av den enkelte kommune sin økonomi. Denne er basert på en helhetlig vurdering av utvalgte KOSTRA tall, informasjon fra budsjett- og regnskapsdokumenter og løpende dialog med kommunene. Analysene gir oss et godt bilde av det økonomiske handlingsrommet til kommunene i Innlandet. Vi bruker analysene for å spisse veiledningen og innsatsen overfor den enkelte kommune. ROS - analysen er også en faktor i vurderingene av fordeling av skjønnsmidler.

For 2025 er det 10 kommuner i Innlandet vi har vurdert at har svakt økonomisk handlingsrom, 16 kommuner et godt handlingsrom og 20 kommuner et moderat økonomisk handlingsrom.

Statsforvalteren er bekymret for den økonomiske situasjonen for mange av kommunene i Innlandet. Omstillingsbehovet er stort. Flere kommuner står overfor store demografiendringer, med flere eldre og færre barn. Utfordringer med å rekruttere og beholde kvalifisert personell er betydelig innenfor flere sektorer og særlig innenfor helsesektoren. Utgiftene til helse- og omsorgstjenester øker også til den yngre delen av befolkningen. Kommunene må vurdere hvordan tjenester kan utformes for å imøtekomme innbyggernes behov fremover.

Økonomien i 2024 var svært krevende for kommunene. Resultatene ser bedre ut for 2025. Samtidig ser vi at det er vanskelig for kommuner med svak

økonomi å redusere utgifter tilstrekkelig for å bedre det økonomiske handlingsrommet.

Flere kommuner har de siste årene gjennomført viktige tilpasninger. Mange kommuner har også hatt god inntektsvekst som har styrket det økonomiske handlingsrommet. Samtidig ser vi at forskjellene mellom kommunene øker. Utviklingen i kommuner med lite handlingsrom er bekymringsfull. Av de ti kommunene med svakt økonomisk handlingsrom, gikk seks av disse inn i 2025 med udekket merforbruk.

Mange kommuner har gjennomført store investeringer for å tilpasse tjenestene de senere årene. For Innlandet samlet økte netto lånegjelden fra 72 prosent av driftsinntektene i 2017 til 89 prosent i 2022. Høy rente de siste årene betyr at en betydelig større del av inntektene går til å dekke finansutgifter. Hver tredje kommune i Innlandet hadde i 2023 netto finansutgifter høyere enn 5 % av sine inntekter. I 2024 gjaldt dette nær halvparten av kommunene. Flere kommuner har redusert investeringsnivået i 2023 og 2024. Færre kommuner hadde lånegjeld over 95% av inntektene i 2024 enn i 2023.

Fortsatt har mange av kommunene i Innlandet reserver til å dekke en omstillingsperiode med noe høyere driftsnivå, men dette kan ikke vare. For flere kommuner er reservene allerede brukt opp og uforutsette hendelser vil kunne føre til økonomisk ubalanse.

Økende risiko for større naturhendelser har vist seg i Innlandet. Dette er utfordrende for alle, men særskilt for de kommunene med lite handlingsrom og svak likviditet.

Vi ser at tett dialog og oppfølging er viktig for å bistå de kommunene som er i økonomisk ubalanse. Erfaringene vi har er at tidlig og tydelig dialog har betydning for hvordan kommunene innretter innsatsen for å komme i balanse og hvilke alternativer som diskuteres. I 2025 valgte vi også å gi en skriftlig høringsuttalelse til kommunen i ROBEK da budsjettet for 2026 lå ute på høring. Vi vil videreutvikle og systematisere vår dialog og oppfølging i 2026 i tett dialog med de kommunene dette gjelder.

God oppfølging av kommuner som er i, eller står i en situasjon der de kan komme i, ROBEK. (fra kapittel 3.1.5.1.1.1 i TB)

Rapportere på

God oppfølging av kommuner som er i, eller står i en situasjon der de kan komme i, ROBEK.

Statsforvalteren prioriterer å følge opp kommuner som er i, eller står i fare for å bli ført inn i ROBEK. ROS-analyser danner grunnlaget for oppfølgingen og omfatter både vurdering av den økonomiske situasjonen og vurdering av utfordringer og sårbarhet på ulike tjenesteområder gjennom kommunebildet.

I 2025 har vi styrket den interne delingen av informasjon i oppfølgingen av kommuner med svakt økonomisk handlingsrom. Flere av disse kommunene har utfordringer på flere tjenesteområder. En mer samordnet dialog gjør at vi kan bistå kommunene bedre i det krevende omstillingsarbeidet, med relevant fagkompetanse fra ulike deler av embetet.

Høy tilgjengelighet og tett oppfølging bidrar til tillit og godt samarbeid mellom embetet og kommunene. God dialog gir en felles forståelse av utfordringene og gjør oss bedre i stand til å gi treffsikker veiledning som kan styrke kommunenes økonomiforvaltning. Vi oppfatter at kommunene i hovedsak mener dialogen bidrar positivt i det krevende arbeidet med å snu en negativ økonomisk utvikling.

Vi er bekymret for utviklingen i kommuner med lite økonomisk handlingsrom. Det er særlig krevende å planlegge langsiktig og gjennomføre nødvendige tiltak for å tilpasse utgiftene til inntektsrammene. Vi ser også at nødvendige tiltak ikke alltid iverksettes raskt nok.

For at kommunene skal lykkes med omstilling, prioriterte vi i 2025 å tildele skjønnsmidler til kommuner med svakt økonomisk handlingsrom og stort behov for omstilling. Formålet er å bidra til at kommunene får gjennomført tiltak før handlingsrommet blir for lite. De ti kommunene med minst handlingsrom fikk størst tildeling, og disse følges tett gjennom året. Vi tildelte også midler til kommuner med moderat handlingsrom. Alle kommunene rapporterte om bruken av midlene.

Rapporteringen viser at midlene har bidratt til nødvendig omstilling. I noen kommuner har midlene gjort det mulig å styrke kapasitet og kompetanse i større omstillingsprosjekter og å utvikle planer og styringssystemer. Andre kommuner har fått gjennomført nødvendige utredninger. Kommunene bekrefter at omstillingsbehovet er stort og at kapasitet og kompetanse er begrenset.

Vår vurdering er at tydelige forventninger til bruk av skjønnsmidlene og krav om rapportering har gitt bedre prosesser for bruk av midlene. Dette styrker gjennomføringen og styringen av omstillingsarbeidet i kommuner med knappe ressurser. Ettersom slike prosesser ofte går over flere år, har vi videreført prioriteringen i 2026. Oppfølging av omstillingsarbeidet blir en viktig del av vår dialog med kommunene i 2026. Fremover bli det viktig å støtte kommunene i gjennomføringen av omstillingstiltak og arbeidet med å realisere innsparingseffektene.

Ved inngangen til 2025 hadde Innlandet én kommune i ROBEK. Åsnes har vært registrert siden 2021 etter kommuneloven § 28-1 bokstav c og d. I løpet av 2025 ble Vestre Toten, Grue og Eidskog meldt inn. Alle disse kommunene har et stort udekket merforbruk som må dekkes de kommende årene.

Vi har faste møter med ledelsen i ROBEK-kommunene i forbindelse med regnskapsvedtak, behandling av tertialrapporter og budsjett. I tillegg holdes møter ved behov. Vi har løpende dialog om status for regnskap og omstillingstiltak. Felles møter med ordfører og kommunedirektør gir god innsikt i både politiske og administrative vurderinger. Kommunene blir bedt om å synliggjøre områder med størst budsjettrisiko og hvordan disse skal følges opp. Vi ser at godt samarbeid mellom politikk og administrasjon er avgjørende for å få gjennomført nødvendige tiltak. Vi bidrar med å synliggjøre

problemstillinger og gi støtte i prosessene.

Med fire kommuner i ROBEK ser vi behov for å strukturere deler av oppfølgingen mer likt gjennom året. Samtidig må oppfølgingen tilpasses den enkelte kommune, da forutsetningene varierer.

I 2025 gjennomførte vi egne dialogmøter med kommuner med lite handlingsrom. Dette gir oss et bedre grunnlag for å avklare behov og forventninger og gir mer målrettet veiledning. Møtene avdekker også fellestrekk som brukes i veiledning til alle kommuner. Kommunene opplever denne oppfølgingen som nyttig, og vi viderefører ordningen i 2026.

Vi har også behandlet tertialrapporter mer systematisk for de ti kommunene med svak økonomi. Vi har møtt kommunene med størst risiko for merforbruk og vurdert forslagene til budsjett for 2026 i forkant av kommunestyrenes behandling. Vi erfarer at tettere oppfølging gjør det mulig å bistå tidligere for å sikre nødvendige tiltak og unngå uheldige vedtak.

I 2025 ga vi høringssvar til formannskapetets innstilling for budsjett og økonomiplan før kommunestyrets behandling. Målet var å gi tydelig informasjon om vår vurdering på et tidlig tidspunkt, slik at kommunestyret kjenner konsekvensene av foreslåtte vedtak.

Vi har gjennom året deltatt i kommunestremøter i sju kommuner og orientert om den økonomiske situasjonen. Kommunene gir uttrykk for at dette er nyttig og bidrar til å synliggjøre utfordringene. Samtidig er det viktig at budskapet tilpasses den enkelte kommune. Det er kommunen selv som må identifisere og gjennomføre nødvendige tiltak, og vi ser at dette kan være krevende.

Vi har også gjennomført tre digitale fellesmøter og én fysisk samling med alle økonomisjefer. De digitale møtene er en arena for informasjon, dialog og innspill. Samlingene bidrar til erfaringsdeling og lavere terskel for kontakt både med oss og mellom kommunene. Deltakelsen er høy. Vi videreutvikler for å gi mer treffsikker veiledning. I 2026 vil vi prioritere å møte kommunene regionvis for dialog om den økonomiske situasjonen. Vi mener dette vil styrke dialogen og samarbeidet.

I oppfølgingen i 2025 har vi vektlagt hvordan det langsiktige perspektivet bedre kan integreres i budsjett- og planarbeidet. Gjennom innspill til kommuneplanenes samfunnsdeler veileder vi kommunene i å bedre koblingen mellom plan og økonomi, og for å sikre at planene er gjennomførbare innenfor økonomiske rammer. Mange kommuner har fått en tydeligere kobling mellom samfunnsdel og budsjett. Vi bidrar også med å dele erfaringer, og mener at dette er med på å heve kvaliteten i flere kommuner.

Eksterne forhold påvirker kommunenes resultater. Høyere skatteinntekter enn budsjettet og andre uforutsette forhold kan gi store utslag på kort sikt. Kommunene i Innlandet kom godt ut av endringene i inntektssystemet fra 2025, og flere budsjetterte med positive resultater. Samtidig kan ubalansen over tid bare endres gjennom god og langsiktig økonomiforvaltning. Her mener vi våre virkemidler har effekt.

God dialog med kommunene vil også i 2026 være en prioritet. Tett kontakt er avgjørende for at vi skal kjenne situasjonen og gi treffsikker veiledning. Med fire kommuner i ROBEK er dette ressurskrevende, og det blir også viktig å følge opp øvrige kommuner med behov for bedre balanse, for å unngå oppbygging av udekket merforbruk.

For årsakssammenheng mellom tiltak og effekt viser vi til siste avsnitt i 3.1.1.9 God økonomiforvaltning i kommunene.

Redusert merforbruk i kommunene som har størst merforbruk. (fra kapittel 3.1.5.1.1.2 i TB)

Rapportere på

Redusert merforbruk i kommunene som har størst merforbruk.

Kommuner som over tid har hatt store underskudd, fanges opp gjennom vår ROS-analyse og følges opp som beskrevet i punkt 3.1.5.1.1.1. Oppfølging av kommuner med vedvarende underskudd og manglende økonomisk balanse er høyt prioritert.

Av Innlandets 46 kommuner hadde 31 et negativt netto driftsresultat i 2024, og seks kommuner hadde merforbruk som de ikke hadde midler til å dekke inn. Inndekning av underskudd har tappet disposisjonsfondene i mange kommuner. Kommuner med store underskudd i foregående års regnskap følges opp med egne møter, på tilsvarende måte som kommuner med svakt økonomisk handlingsrom.

Vurdering av våre tiltak i oppfølgingen av kommunene er omtalt i punkt 3.1.5.1.1.1. Nedenfor omtales eksterne faktorer som bidrar til merforbruk.

Alle kommunene i Innlandet har et betydelig omstillingsbehov knyttet til demografiske endringer, med færre unge og flere eldre. Samtidig øker kostnadene også for de yngre aldersgruppene, særlig innen skole og helse. Rekruttering av fagpersonell, spesielt innen helsesektoren, er en stor utfordring. Mange kommuner må bruke innleie og overtid, noe som gir betydelige ekstrakostnader. Rekrutteringsutfordringene forklarer store deler av merforbruket i mange kommuner i 2024. Vi oppfordrer kommunene til å vurdere effektiv ressursbruk, både på tvers av sektorer og mellom kommuner.

Kommunene viser til at nødvendig omstillingsarbeid har blitt forsinket av ulike årsaker. Pandemien førte særlig til forskyvninger i planlagte prosesser. Den krevende økonomiske situasjonen har vært synlig over flere år i kommunenes budsjett- og økonomiplaner, der om lag halvparten av kommunene har budsjettert med negative driftsresultater.

Flere år med merskattevekst har styrket driftsresultatene samlet sett. Selv med gode totalresultater har mange kommuner hatt vedvarende merforbruk på enkelte tjenesteområder. Vi ser også at flere kommuner nå salderer budsjettene med høyere forventet skatteinntang enn tidligere. Vi har advart kommunene mot å legge inn skatteanslag som avviker fra regjeringens anslag. Vi er bekymret for at merskatteveksten har skjult underliggende

utfordringer og manglende omstilling, noe som ble tydelig i 2024 da skatteinntektene ble lavere enn antatt.

Kostnads- og renteutviklingen de siste årene har også vært krevende. Mange kommuner i Innlandet har gjennomført viktige investeringer for å tilpasse tjenestene, blant annet nye helsetun og sammenslåtte skolebygg. Innlandet har i tillegg hatt flere alvorlige hendelser med ekstremvær, og risikoen for flom og ras øker. Det er behov for nye sikringstiltak og godt vedlikehold for å redusere risikoen for skader. Store lånefinansierte investeringer gir høy lånebelastning, og renteøkningene de siste årene har rammet Innlands kommunene hardt. Kommunene har ligget over landsgjennomsnittet i lånebelastning i flere år.

Vi anbefaler kommunene å ha et langsiktig perspektiv og prioritere hvilke investeringer som må gjennomføres hvert år. Mange kommuner har tiårige investeringsplaner som legges til grunn i arbeidet med budsjett- og økonomiplan.

Vi bruker informasjon fra kommunene om deres viktigste utfordringer til å gi målrettet informasjon og veiledning, både til den enkelte kommune og i erfaringsdeling mellom kommuner. Dette bidrar til bedre effekt av veiledningen for kommuner som har store utfordringer med å få budsjettene i balanse.

Kommunene skal aktivt bruke KOSTRA-data i styring av kommunene (fra kapittel 3.1.5.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Kommunene skal aktivt bruke KOSTRA-data i styring av kommunene.

I gjennomgangen av budsjetter, økonomiplaner og regnskap ser vi at kommunenes bruk av KOSTRA-tall varierer. Stort sett alle kommuner bruker KOSTRA-tall til å si noe om sin egen utvikling i årsmelding og regnskap. Flere sammenligner seg med andre kommuner innen samme KOSTRA-gruppe, kommuner i samme region eller i fylket. Flere kommuner enn tidligere ser ut til å bruke KOSTRA-tall som grunnlag for tiltak i budsjett og økonomiplan. Gjennom skjønnsmidler til omstilling, har flere kommuner prioritert å gjennomføre større analyser av ressursbruken på ulike områder i kommunen. Vi mener at dette har bidratt til at flere kommuner har et oppdatert kunnskapsgrunnlag for nødvendig omstillingsarbeid, bl.a. basert på KOSTRA-tall.

Vi ser at en del kommuner bestiller KOSTRA-analyser fra eksterne. Særlig mindre kommuner har begrensede ressurser til å prioritere dette selv. Kommunene gir tilbakemelding om at disse analysene er nyttige for styring og prioritering av innsats i kommunen.

Alle kommunene fastsetter økonomiske måltall. Vår erfaring er at det varierer i hvor stor grad kommunen bruker måltallene i styringen. Vi ser at flere og flere kommuner synliggjør utviklingen i måltallene i sine budsjett- og regnskapsdokumenter. Vår erfaring er at dette henger sammen med at flere kommuner de siste årene bruker verktøyet Framsikt som gir enkle løsninger for fremstilling av måltallene. Vi har også vist gode eksempler på fremstillinger i fellesmøter for alle kommuner, som også kan ha bidratt til at flere nå synliggjør utviklingen i egne måltall.

Vi benytter KOSTRA-data aktivt i vår dialog med kommunene, både på fellesarenaer og i møter med enkeltkommuner. Vi ser at kvaliteten på KOSTRA-dataene varierer mellom kommuner. Ulik organisering i kommunene og ulik føring, kan gi variasjon i tallene mellom kommuner. Dette gjør at tallene blir vanskelig å tolke og sammenligne med andre. Vi mottar enkelte spørsmål fra kommuner om føring av utgifter og inntekter. Spørsmål fra kommunene gjør oss oppmerksomme på aktuelle problemstillinger som vi kan videreformidle til andre kommuner. Vi har potensiale for å veilede og dele mer mellom kommuner for å bidra til å heve kvaliteten på tallene i kommunene. Bedre kvalitet vil gi bedre grunnlag for å benytte tallene til styring.

Vi bruker KOSTRA-tall i vår ROS-vurdering av den økonomiske situasjonen for kommunene i Innlandet. Dette brukes også, sammen med KOSTRA-tall bl.a. på velferdsområdet, som grunnlag for tildeling av ordinære skjønnsmidler. Kommunene ser med dette at vi vektlegger KOSTRA-tallene og at kvaliteten på dataen derfor er viktig. Kommunene er med på å diskutere KOSTRA-tallene når vi gjennomgår både ROS-analysen og tildeling av ordinære skjønnsmidler på felles digitale møter. Vi mener at denne dialogen bidrar til bevissthet om kvaliteten på dataene. Dette vil derfor også være en del i dialogen vår med kommunene i 2026.

Bedre bruk av KOSTRA-tall i styringen kan bidra til et felles utfordringsbilde og gir mulighet til å følge utviklingen over tid. Dette kan gi grunnlag for mer treffsikre tiltak og prioriteringer, som igjen er med på å gi en bedre og langsiktig økonomiforvaltning. Tilrettelegging for kunnskapsdeling og samarbeid mellom kommuner er et bidrag for å bedre kompetansen fra vår side. Vi ser at dette er nyttig for kommunene, og vi vil prioritere dette også i 2026.

3.1.1.10 Økt verdiskaping i landbruket og landbruk over hele landet

Vi viderefører det gode samarbeidet i Regionalt partnerskap landbruk, der vi gjennomfører mye av vårt utviklingsarbeid. Vår felles *Tiltaksplan for jordbruket i Innlandet 2025-2030* er styringsverktøy for utviklingsarbeidet, med satsingsområder og føringar for virkemiddelbruken. I partnerskapet er vi også tett på næringen og vi mener dette bidrar positivt for verdiskapingen og utviklingen i Innlandet.

Som kompetansesenter arrangerer vi ulike kurs og samlinger for kommunene i fylket, både alene, sammen med det regionale partnerskapet og andre naturlige samarbeidspartner. Vi deltar også på arrangementer i næringen, og vi opplever økende interesse for klimatilpasning og beredskap i landbruket. Dette følges opp aktivt i dialogen og i partnerskapet. Vår landbruksfaglige spisskompetanse er etterspurt fra både kommuner, bønder og samarbeidspartnere. Gjennom spørsmål ser vi at vår formidling av nasjonal politikk fungerer.

Vi har lagt til rette for en enda bedre kommunedialog ved å sende digitale "kommunebrev" fast hver andre uke. Effekten er blant annet at kommunene lettere får oversikt over all informasjonen vi formidler.

Det var generelt god interesse for investeringsmidler i jordbruket i Innlandet i 2025. Vi er tredje største fylke i landet når det gjelder melkeproduksjon, og vi er størst i landet på setring. Tall fra søknad om produksjonstilskudd i 2025 viser at antall melkeprodusenter er stabilt. Vi er likevel bekymret for at omtrent 40 % av fjøsene i melkeproduksjon fortsatt er båsfjøs, og en stor andel av disse er relativt små besetninger i desentraliserte kommuner. Alderen på melkeprodusentene i disse bestningene er også relativt høy. Dette er en utfordring med tanke på å opprettholde volumet i melkeproduksjonen framover. Vi jobber videre sammen med partnerskapet for å bidra til at så mange melkeprodusenter som mulig bygger om.

Det har vært rekordhøy avvirkning av skog med tilhørende høye investeringer i de fleste skogkulturraktiviteter. Det er registrert høyeste aktivitet noensinne innen ungskogpleie, markberedning og nyplanting. Vi ser en tydelig positiv utvikling innenfor de fleste skogkulturtiltak over tid, men vi har fremdeles litt igjen før vi når våre regionale mål, spesielt når det gjelder ungskogpleie.

Verdiskaping (fra kapittel 3.1.6.1.1.1 i TB)

Rapportere på

God ivaretagelse av nasjonale mål og regionale strategiske føringer

Gjennom arbeid i det regionale partnerskapet bidrar vi til å følge opp både nasjonale og regionale mål og føringer. Det regionale partnerskapet fungerer godt. Vi opplever å bidra solid inn i samarbeidet der vi bruker vår landbruksfaglige spisskompetanse for å styrke landbruksnæringa og dens verdikjeder i fylket. Både gjennom utviklingsarbeid og som forvalter av tilskudds- og erstatningsordninger og juridiske virkemidler, får vi god innsikt og kompetanse om status og utfordringer i landbruket i fylket.

I 2025 har vi fulgt opp *Tiltaksplan for jordbruket i Innlandet 2025-2030* ved bl.a. å sette i gang arbeid med en kornsatsing, fortsatt stort fokus på overgang fra «bås til løs», starte opp arbeidet med regional strategi for økologisk landbruk, legge til rette for økt grøntproduksjon, utnytting av utmarksbeite, bærekraftig og klimatilpasset jordbruk. Ellers har vi fokus på å styrke fagkompetanse, bygge opp fagmiljøer og nettverk for å opprettholde landbruket i hele fylket og sikre god rekruttering. Effekten av arbeidet er et styrket jordbruk i Innlandet, god utnytting av ressursene, økt verdiskaping og bidrag til økt sjølforsyning. Vi vil nevne følgende:

Matfylket Innlandet: Vi har siden 2022 vært delaktige inn i satsingen Matfylket Innlandet. Matfylket Innlandet er en paraply innenfor matjobbingen i fylket med Innlandet fylkeskommune i spiss for arbeidet. Hensikten er å styrke Innlandet til å ta posisjon som det matfylket vi er, samt ta ut synergier i samarbeidet tettere i det regionale partnerskapet og med næringen. To områder peker seg ut; mer mat fra Innlandet på bordet i Innlandet og rekruttering i hele verdikjeden. Satsingen er organisert med egen strategigruppe hvor Statsforvalteren er representert. Det operative arbeidet koordineres av fylkeskommunen, Statsforvalteren og daglig leder i Mat og Drikke fra Innlandet SA. Det er flere pågående prosjekter/tiltak innenfor mat i Innlandet som ligger under paraplyen Matfylket Innlandet. Av offentlige pågående prosjekter kan vi nevne; Forsvarspilot (matproduksjon som del av totalforsvaret), Nasjonalt senter for matkultur, Matgledekorpsset, Mat- og måltidsglede i barnehager og SFO, Beskyttede betegnelser, mat i fylkeskommunale kantiner og Innlandets Matløfte. Det er flere fylker som har bedt oss om en orientering om hvordan vi organiserer tverrfaglig arbeid innenfor mat i fylket vårt.

Gjennom vårt gode regionale samarbeid innenfor mat og vår rolle som kompetansesenter innenfor mat- og landbruk er vi delaktige i flere av disse satsingene, og har også ansvaret for noen av dem. Nedenfor nevner vi kort det vi er mest involvert i:

- **Innlandets Matløfte;** er et verktøy for å øke bevisstheten hos kommunene om innkjøp av mat og hva som blir servert av mat i barnehager, SFO, på institusjoner, i kantiner, på arrangementer eller i andre sammenhenger. Statsforvalteren i Innlandet og Innlandet fylkeskommune har signert løftet. Arbeidet for å få kommunene med er i gang, og Statsforvalteren koordinerer og har ansvaret. Så langt har 20 av Innlandets 46 kommuner signert. Sammen med kommunene settes det i gang interne tverrfaglige prosesser der offentlig innkjøp, matglede hos innbyggere, lokalmat på arrangement og matsvinn er ting som de ønsker å bli bedre på.
- **Matgledekorpsset Innlandet:** Vi har videreført arbeidet med Matgledekorpsset, mat- og måltidsglede i det offentlige måltid, med spesielt vekt på tverrfaglig samarbeid med helse- og omsorg i vårt embete. Vi ønsker å beholde dette som et tilbud til de kommunene som ønsker bistand, som en metodikk i kommunedialogen rundt mat og oppfølging av Innlandets Matløfte.
- **Offentlige innkjøp av norsk mat og lokalmat:** Sammen med fylkeskommunen har det også i 2025 vært spesielt fokus på mer norsk mat og lokalmat i offentlige innkjøp. Vi har fått midler til en nasjonal pilot for å gjennomføre en pilot sammen med Gudbrandsdalsmat, Rørosmat, Leverant (Tine) og Abakus. Piloten ledes av Mat og Drikke fra Innlandet. Hensikten er å gjøre produsenter av lokal mat mer profesjonelle som leverandører til det offentlige. I tillegg ønsker vi å øke kompetanse hos kommunene om hvordan de skal få til å handle mer lokalt og norsk. Piloten avsluttes i 2026. Det er åtte kommuner fra Innlandet som deltar.
- **Beskyttede betegnelser (BB) 2030:** Statsforvalteren jobber sammen med partnerskapet for å få opp flere BB-er, og med å løfte eksisterende. Dette er et krevende og langsiktig arbeid. For å oppnå gode resultater, er det viktig at Norsk Mat bidrar enda sterkere, særlig med å tilrettelegge for konkret veiledning i søknadsprosessen. I 2025 har vi tilrettelagt for at et matprodukt fra Innlandet er klar til å søke om beskytta benevnelse.

Vi mener at effekten av vårt arbeid med lokalmat er god. Stiftelsen Norsk mat viser til at Innlandet er blant landets sterkeste lokalmatregioner. Lokalmatomsetningen pr. innbygger for 2025 er 25 % over landsgjennomsnittet, og viser at regionen har en jevn og tydelig utvikling.

Inn på Tunet (IPT): Vi jobber for å styrke og synliggjøre Inn på Tunet (IPT). I 2025 tok vi initiativ til tverrfaglig samarbeid om grønn helse (deriblant Inn på Tunet), sammen med velferdsavdelingen i egen organisasjon. Vi etablerte samarbeidsforum med eksterne aktører som jobber med og for IPT-

tilbydere i Innlandet. Målet med tiltakene er å styrke samarbeidet om Inn på Tunet i Innlandet og styrke omdømmet til og kompetansen om ordningen – både blant mulige kjøpere og tilbydere. Dette er langsiktig arbeid som vil fortsette i kommende år.

Økologisk landbruk: Vi har deltatt i et forprosjekt for økologisk landbruk i Innlandet, som har kartlagt status, utfordringer og muligheter langs verdikjeden for økologisk mat. Dette har løftet økologisk på dagsorden i partnerskap landbruk og gir mulighet for videre samarbeid for å følge opp 10% målet. I tillegg samarbeider vi i et prosjekt for å styrke småskala grønnsaksprodusenter i fylket.

Urbant landbruk: Vi er i dialog med flere kommuner i Valdres om satsing på urbant landbruk, bl.a. Øystre Slidre kommune som har fått finansiering til et forprosjekt fra Innlandet fylkeskommune. Vi styrker kompetansen internt og lærer av arbeidet som gjøres i andre fylker med mål om å synliggjøre mulighetene for kommunene i relevante fora. Det er noe krevende når dette omfatter flere fagområder og rollen vi skal ta er uklar.

Tamreindrift: I Innlandet er det samisk reindrift i Engerdal og Os kommuner; Elgå Reinbeitedistrikt (Svahken), Riast/Hyllingen (Gæbrien) og Essand (Saanti). Vi arrangerer dialogmøter med kommunene, reinbeitedistriktene/reinlagene og andre aktuelle aktører i samarbeid med Statsforvalteren i Trøndelag. I enkelte av tamreinområdene er det høyt konfliktnivå knyttet til rein som oppholder seg/beiter på områder utenfor reinbeiteområdene og/eller forårsaker beite- tråkkskader på innmark. Det jobbes kontinuerlig med å finne løsninger på disse konfliktenes. I Innlandet har vi også fire tamreinlag: Lom Tamrein, Vågå Tamrein, Fram Reinlag og Filefjell Reinlag. Innlandet er et stort reindriftsfylke, og bare Finnmark produserer mer reinkjøtt i tonn per år. Statsforvalteren i Trøndelag har fag- og forvaltningsansvar for reinbeiteområdene i Innlandet.

Pilot mat og forsvar: Statsforvalteren har sammen med Innlandet fylkeskommune m.fl. etablert prosjektet: "Matproduksjon som en del av totalforsvaret". En vil i dette prosjektet sette fokus på produksjons-/forsyningslinjene for mat, se på hvilke risikoer som ligger her, hvordan sikre matproduksjonen, sikre hele forsyningskjeden og øke beredskapen. Dette gjelder også forsyning av mat til forsvaret. En vil legge til rette for robusthet i fredstid for å gi bedre sikring i krisetid. Økt matberedskap og større robusthet er et viktig bidrag for å styrke totalforsvaret. Effekt: Bidrag til styrket totalforsvar, økt beredskap, sikrere forsyningslinjer og mat til alle.

Fjellandbruk: Midlene forvaltes av Trøndelag fylkeskommune og Innlandet fylkeskommune i samråd med Statsforvalteren. Forvaltningen flyter godt og forvaltes i henhold til våre fylkesovergripende og regionale retningslinjer, og blir prioritert til satsinger, tiltak og prosjekter for å styrke fjellandbruket. Forvaltningen av midlene er godt forankret i partnerskapet og koordinert med andre utviklingsmidler, bl.a. RT-midler. Det har vært god og kontinuerlig kontakt med Nasjonalt Senter for Fjellandbruk.

Effekten er et styrket fjellandbruk gjennom økt kompetanse og nettverk, og samordnet bruk av virkemidler.

Kornsatsing i Innlandet: For å øke Norges sjølforsyning er det helt essensielt å øke produksjon av hvete. Dette gjelder hvete både til mat og til fôr. Innlandet er det fylke som har størst potensial for økt hveteproduksjon, da vi i dag dyrker bygg på arealer egnet for hveteproduksjon. Statsforvalteren har tatt initiativ til en samordnet kornsatsing i Innlandet der vi vil ha hovedfokus på økt hveteproduksjon, bygg- og havreproduksjon i randsonene, samt økt produksjon av økologisk korn både til mat og til fôr.

Effekt: Økt produksjon av hvete i Norge, økt produksjon av økologisk korn, bidrag til styrket sjølforsyning i Norge.

Bondens nettverk: Statsforvalteren har i tett samarbeid med Innlandet fylkeskommune og NLR hatt fokus på å få etablert Bondens Nettverk i kommunene i Innlandet. 90% av kommunene har nå etablert dette nettverket. Bondens Nettverk er en viktig del av beredskapsarbeidet i kommunene, og gjør kommunene bedre i stand og forberedt til å håndtere ulike kriser og hendelser på en god måte, samt at dette arbeidet også kan forebygge kriser og hendelser i landbruket. Effekt: Bondens Nettverk vil kunne bidra til å avverge store kriser og styrke den psykiske helsen i landbruket. Dette er viktige bidrag for å styrke beredskapen i landbruket.

Skogbruk

Aktivitet knyttet til oppfølging av resultatkartlegging og foryngelseskontroll i kommunene er intensivert. Andelen foryngelsesfelter under minste anbefalte plantetall er fortsatt for høy, og vi håper å få noen svar gjennom det pågående nasjonale prosjektet "ForGran". Vi følger prosjektet ForGran tett videre ved å delta i prosjektets styringsgruppe.

Vi er også aktivt med i en rekke andre prosjekter som gir et bedre kunnskapsgrunnlag for skogbruket i Innlandet framover. Her kan nevnes: Markberedning og karbon - måling av karbonflux fra skogsjord etter markberedning. Samarbeid med NIBIO, NMBU og næringen.

Innotrad - Bevaring av kulturminner i skogen, finne egnet kvalitetsvirke til bevaringsverdige bygg

Tvirk - Etablere et nasjonalt kartlag som viser beregnet driftskostnad, raster med 16 m oppløsning. Gjennomføre en heldekkende analyse og kartlegging av tilgjengelige virkesressurser, der eksempelområdene er Trøndelag og Innlandet fylker

Innlandsporteføljen: Sammen med det regionale partnerskapet har vi deltatt aktivt i satsingen Innlandsporteføljen. I 2025 har vi vært involvert både i styringsgruppa, prosjektledelsen og arbeidsgruppa. I løpet av året har vi hatt hovedansvaret for å iverksette en kartlegging av biorestressurser i Innlandet, initiert av styringsgruppa. Vi har også bidratt med fagkompetanse innen jordbruk, skog og trebruk, areal, plan og klima. Bidragene våre har blitt verdsatt av næringsaktørene som deltar i Innlandsporteføljen.

Tilfredsstillende foryngelse etter all hogst innen tre år etter hogst (fra kapittel 3.1.6.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Kommunenes arbeid med tilfredsstillende foryngelse innen tre år etter hogst er fulgt opp

Gjennom 2025 har SFIN bidratt til kommunenes arbeid med tilfredsstillende foryngelse gjennom målrettet opplæring, veiledning og informasjon. Det er gjennomført webinar om bruk av SKART og resultatkartlegging, samt arrangert fysisk kalibreringssamling for kommunene der resultatkartlegging, foryngelseskontroll og håndtering av avvik ble gjennomgått. I tillegg har det vært løpende dialog gjennom året, med utsending av informasjonsmaterieill og eksempler.

SFIN har fulgt opp kommunenes arbeid med resultatkartlegging og foryngelseskontroll gjennom statusoppfølging i løpet av sesongen. De fleste kommuner har gjennomført planlagt kartlegging, men bemanningsutfordringer i enkelte kommuner har ført til at om lag 10 prosent av feltene utgikk som følge av manglende kartlegging.

Tiltakene har bidratt til god kvalitet og forbedret rapportering i resultatkartleggingen. Samtidig gjenstår utfordringer knyttet til gjennomføring i enkelte kommuner. I 2026 vil SFIN videreføre og styrke oppfølgingen gjennom nye webinarer, fagdager i felt og tett dialog med kommuner med særskilte utfordringer, med mål om at alle felt skal kartlegges.

Foryngelse etter hogst (gjennomføring)

Betegnelse på rapporteringskrav	Uttrekt antall felt/kontrollfelt	Antall sluttført pr. 30.11	Antall med tilfredsstillende foryngelse pr. 30.11
Resultatkartlegging	445	398	243
Foryngelseskontroll	553	457	410

Resultatkartlegging: Antall felter med tilfredsstillende foryngelse må sees opp mot de 379 feltene som ikke utgikk. Det er også verdt å merke at en andel av feltene uten tilfredsstillende foryngelse har blitt markberedt. Foryngelseskontroll: Antall felter med tilfredsstillende foryngelse per 30.11 er summen av kategori "OK" og "OK, bør følges opp". Antall sluttført per 30.11 er summen av alle kategorier, minus felter med kategori "Ny".

Foryngelse etter hogst (opplæring/oppfølging)

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall fellesmøter med kommunene	Antall møter/befaring med enkeltkommuner
Gjennomførte tiltak og aktiviteter foryngelse, 2025	4	5
Effekt av gjennomførte tiltak (høy/middels/lav)	høy	middels
Planlagte tiltak og aktiviteter foryngelse, 2026	4	7

Det er vanskelig å anslå antall møter med enkeltkommuner i 2026. Møter og befaringer angående foryngelse etter hogst gjennomføres ofte ut fra kommunenes ønsker og behov, og planlegges ikke nødvendigvis lang tid i forveien. 7 er et estimat.

Tilskuddsordningene i skogbruket (fra kapittel 3.1.6.1.2.2 i TB)

Rapportere på

Kommunene forvalter de økonomiske virkemidlene i skogbruket effektivt

Kommunene har varierende kompetanse og ofte for liten kapasitet. Dette påvirker virkemiddelbruken, da det er krevende å ha oversikt og sikre god kvalitet på utførte oppdrag. Behovet for ungsogopleie er fortsatt vesentlig større enn det som blir gjennomført, og det krever økt fokus både i form av kompetanse og tilgjengelige ressurser for å lykkes bedre med dette. For veisaker er det fortsatt en stor utfordring med lite tilgjengelige midler. Behovet for midler (selv med en lav sats på 25–30 %) er fortsatt 3–4 ganger så stort som tildelingen, og det er derfor krevende å motivere skogeiere til å jobbe med gode ombyggings- og opprustingsprosjekter. I sum går veistandarden ytterligere nedover.

Statsforvalteren har prioritert samlinger og dialog både med kommunene, skogeierandelslag og andre sentrale aktører i skogbruket også i 2025. I starten av året ble det prioritert regionale møter der Statsforvalteren hadde dialog med og veiledet kommunene i virkemiddelforvaltningen for året. Disse møtene var også viktige i fordelingen av virkemidler mellom kommunene. Samlinger i samarbeid med skogeierandelslagene har hatt hovedfokus på økt skogkultursatsing og miljøansvar, og har bidratt til en felles forståelse for dette blant hovedaktørene i skogbruket i Innlandet. Statsforvalteren har også gjennomført befaringer sammen med enkeltkommuner i krevende tilskuddssaker, både veg- og skogkultursaker. Felles kommunesamling for ansatte med skogansvar i kommunene er også gjennomført, der aktuelle temaer ble tatt opp. Dette medfører at kommunene samhandler bedre og at det er enklere for kommunene å rådføre seg med oss.

Økonomiske virkemidler i skogbruket (forvaltning, resultatoppnåelse)

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall kommuner i fylket	Tilfredsstillende (antall kommuner)	Med mulighet for forbedringer (antall kommuner)
Infrastruktur (skogsveier mm)	46	46	46
Skogkultur	46	46	46
Miljøtiltak	46	46	46

Kommunene har forvaltet de økonomiske virkemidlene tilfredsstillende, men Statsforvalteren registrerer at det er et betydelig arbeidspress hos mange. Det gjør det krevende å gi tilstrekkelig veiledning og å følge opp pågående prosjekter. Statsforvalteren bygger opp under regionale samarbeid for virkemiddelforvaltning, som er positivt, men medfører omfordelinger og tilleggsbevilgninger mot slutten av året. Øks og Vegbank er krevende for de som benytter verktøyene lite. Virkemidlene gir gode resultater for vegbygging, men volumet tilsier at tilstanden forringes om aktiviteten ikke økes. Det er behov for økt ramme framover. Innen skogkultur ble alle tildelte midler brukt opp, men en tilleggsbevilgning gjorde det mulig å opprettholde satsene. Forutsigbarhet i tilskudds nivået er viktig for å holde oppe aktivitetsnivået.

Økonomiske virkemidler i skogbruket (opplæring/oppfølging)

Betegnelse på rapporteringskrav	Beskrivelse
Tiltak økonomiske virkemidler skogkultur	Samtlige kommuner har hatt en tilfredsstillende forvaltning av virkemidlene, og Statsforvalteren har gjennom regionale møter og tett dialog bidratt til effektiv bruk av midlene. Høy aktivitet og lang feltesong gjør det utfordrende å fordele de opprinnelig tildelte midlene på en god måte. En tilleggsbevilgning gjorde det også i år mulig å opprettholde tilskuddssatsene uten avkorting. Det forventes ikke ekstra midler i 2026, noe som vil medføre strenge prioriteringer for å sikre målrettet bruk og best mulig effekt av midlene. Statsforvalteren vil videreføre tett dialog og veiledning overfor kommunene. Det gode regionale samarbeidet mellom kommunene bidrar samtidig til nødvendig fleksibilitet og god utnyttelse av virkemidlene. I 2025 ble det avholdt kurs i skogfond for nyansatte i forvaltningen. Forvaltning av virkemidlene var et av temaene som ble omtalt på denne kursdagen.
Tiltak økonomiske virkemidler infrastruktur	Statsforvalteren har gjennomført regionale møter med alle kommunenes skogansvarlige med gjennomgang av nasjonale mål og prioriteringer og hvordan virkemidler skal forvaltes. Det følges opp gjennom året i løpende dialog. Det har vært stort fokus på resultatoppnåelse og faglig kompetanse i kommunene for å ivareta denne oppgaven. Kommunene løser dette på en tilfredsstillende måte, men samtidig ser Statsforvalteren at tidspress i kommunene, skifte av ansatte m.m. gjør at det stadig er mulig med forbedringer. Derfor vil Statsforvalteren følge opp arbeidet med kompetanseheving og veiledning av kommunene.
Tiltak økonomiske virkemidler miljøtiltak	Det ble utbetalt tilskudd til miljøtiltak i skog i 17 av innlandets 46 kommuner. Alle 33 utbetalinger gikk til langsiktig bevaring av nøkkelbiotoper, turleriker og rovfugleir. Statsforvalteren veileder kommunene om tilskuddsordningen på forespørsel. I områder med ferske skogbruksplaner er Statsforvalteren mer aktiv i veiledningen for å sikre at skogeiere med stor belastning får mulighet til å søke om tilskudd til langsiktig bevaring.

3.1.1.11 Bærekraftig landbruk

I hovedsak har vi gjort en vurdering av måloppnåelse med utgangspunkt i statistikk for regionale miljøtilskudd de siste ca. fem åra og noen tendenser for SMIL-ordningen (tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket).

Vi vurderer utviklingen i måloppnåelse som i hovedsak god når det gjelder kulturlandskapstemaene. Det er spesielt verd å trekke fram en betydelig økning i areal med naturtyper som får tilskudd til beiting, flere tiltak for bakkehekkende fugler og mer enn fordobling av antall meter pollinatorstriper med regional frøblanding, med tilsvarende nedgang for generell frøblanding. I SMIL-ordningen ligger tiltak for biologisk mangfold likevel på et stabilt lavt nivå. Etter en sterkt redusert nedgang i antall setrer i drift 2020-2024, var reduksjonen mye større i 2025. For hele perioden ligger likevel reduksjonen i aktive setrer langt under avgangen av mjølkeprodusenter.

Utviklingen er svakt positiv for tiltak mot avrenning til vann, med stabilt nivå for ingen jordarbeiding om høsten de siste tre åra, en viss økning av grasdekte soner/vannveier og sterk økning for direktesådd korn. Tilskudd til hydrotekniske tiltak er tredoblet fra 2022 til 2024 og har holdt seg på dette nivået i 2025. Vi ser også en sterkt positiv trend for utslipp til luft og jordhelse (fangvekster).

Den positive trenden for forurensningstiltakene ser vi delvis i sammenheng med økning i tilskuddssatser og delvis med informasjonsvirksomhet støttet av Statsforvalteren. Det gjøres fortsatt et aktivt arbeid med omfordeling av SMIL-midler til kommuner med stort omfang av hydrotekniske tiltak. Biologisk mangfold blir stadig vektlagt i arbeidet overfor kommunene, men vi ser ingen økning av tiltak. Dette er tiltak som sjelden har privat nytteverdi og som nok er avhengig av et spesielt engasjement hos enkeltbønder.

Klima og miljø i landbruket blir satt stadig mer tydelig på agendaen i fylket, og vi har fortsatt stor tilgang av søknader om tilskudd fra klima- og miljøprogrammet. Vi har gjort tydelige prioriteringer og har forsøkt å promotere ordningen aktivt overfor aktuelle søkere.

Regionale miljøutfordringer (fra kapittel 3.1.6.2.1.1 i TB)**Rapportere på**

Virkemidler på miljøområdet bidrar til å opprettholde kulturlandskapet og redusere miljøbelastningen fra jordbruksdriften

RMP- ordningen ble rullert i 2022 og er innrettet mot regionale miljøutfordringer. Det er en fortsatt økning i tilskudd til beiting av trua naturtyper, noe som kan tenkes å ha sammenheng med nykartlegging av slike arealer i Naturbase. Soner for pollinerende insekter har en økning, og økningen knytter seg til bruk av regional frøblanding som først ble tilgjengelig i 2024. Antall setrer i drift gikk ned med ca. 2 %, noe mer enn snittet for de foregående fem åra. Det flere kommuner som har et stabilt eller litt økende antall setrer i drift.

Det er en liten nedgang fra 2024 for ingen jordarbeiding om høsten (1,4 %), men en betydelig økning for areal med direktesådd høstkom som tilsvarer det dobbelte av nedgangen for ingen jordarbeiding om høsten. For miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel er det en økning på 12 prosent for nedlegging og nedfelling. Det er en god økning for fangvekster, mye fordi fangvekster sådd etter høsting av korn/oljevekster er innført som nytt tiltak i 2023. Det var 18 % færre søkere på klimarådgiving enn i 2024. Det er en liten økning for sau og storfe i organisert beitebruk.

SMIL-midlene prioriteres ut fra kommunenes egne tiltaksstrategier fra 2024. Nivået på tilskudd til hydrotekniske tiltak o.l. har holdt seg på samme nivå som 2024, etter en sterk økning de siste åra før dette. Andelen tilskudd til tema forurensning var 23 %, mot 17 % i perioden 2020-2024. Tiltak for biologisk mangfold ligger fortsatt lavt, men 50 % mer tilskudd i 2025 enn i perioden 2020-2024 er en positiv trend. Verneverdige bygninger får fortsatt en meget stor del av potten, med 46 % i 2025. Utfordringene for ordningen er stadig å oppnå en høyere andel av målrettede tiltak mot store naturverdier, verdifulle kulturmiljøer utenom bygningsmiljø og andre tiltak av stor allmenn interesse, men liten privat nytte. Kostnadsvekst, presset økonomi og krav til betydelig egenandeler er også en utfordring.

Klima- og miljøprogrammet: Vi prioriterte høyt prosjekter som bidrar til å styrke kunnskapsgrunnlaget og fremme tiltak knyttet til oppfølging av vannforskriften og tiltaksplanen for Oslofjorden, og klimautfordringer i jordbruket og klimavennlig driftspraksis. Spesielt ønsket vi å fremme tiltak knyttet til innføring av regionale miljøkrav for jordbruket, tiltak for å øke omfanget av klimarådgiving på gardsbruk og informasjon om ny gjødselbrukskrift. Vi prioriterte også prosjekter som stimulerer til økt oppslutning om tiltak for god jordhelse og til å ivareta og forbedre naturmangfold i jordbrukslandskapet. Tilskuddsandelen til jord og jordhelse er nær fordoblet fra 2024, og det er også en liten økning for forurensning til vann, jord og luft. Andelen tilskudd

som gjelder klimagassutslipp er redusert en del fra i fjor. Prosjektene bidrar til ny kunnskap og viktig kunnskapsformidling som oppmuntrer til å gjennomføre miljø- og klimavennlige tiltak på gården.

Tilskudd til drenering: Det ble innvilget 28,3 mill. kroner i tilskudd til drenering. Da tilskuddssatsene økte i 2023, økte interessen for drenering betydelig og det ble større dreneringsplaner pr. foretak, men fortsatt er det stor forskjell mellom kommuner og områder. Vi gjorde en stor innsats på slutten av året ved å omfordele midler mellom kommuner.

Tilskudd til tiltak i beiteområder bidrar aktivt til å fremme en god utnyttelse av utmarksbeiteressursene, og legger til rette for lavere tap og bedre kontroll med beitedyrene. Innlandet er et fylke der utmarksbeiteressursene er av stor betydning, og flere produksjoner er helt avhengig av bruk av utmarksbeiteressursene. Midlene blir fordelt til kommunene basert på dyretall på utmarksbeite, aktivitet og /eller områder med utfordringer eller spesielle satsinger. Bruk av utmarksressursene har positiv innvirkning på kulturlandskapet, naturmangfold og dyrevelferd. En stor andel av vårt biologiske mangfold er avhengig av beitebruk. Utmarksbeiteressursene er en avgjørende fôr-ressurs for svært mange gårdbrukere, og kan bidra positivt til redusert miljøbelastning på "hjemme-arealene". Utmarksbeite har positiv innvirkning på binding av karbon.

Vi ser en reduksjon i antall beitebrukere og beitelag, og dette er en utfordring for de gjenværende mht. tilsyn, sanking, investeringer i beitefelt m.m. Økt bruk av teknologi i beitesammenheng er svært viktig for å opprettholde aktivt beitebruk. Teknologi på beitedyrene er også svært viktig i forhold til kontroll med dyrene, styring av dyr og beitetrykk, konfliktreduksjon, oppdage skader og har positiv effekt på dyrevelferden. Det er viktig at kommunal forvaltning har ressurser til å jobbe aktivt med å fremme bruk av utmarksbeitene bl.a. gjennom forvaltning av denne ordningen, utarbeiding av beitebruksplaner og annen arealbruk m.m..

De største utfordringene på miljøområdet de kommende åra overordnet sett, er å øke oppslutningen om tiltak mot avrenning til vann og klimarådgiving, bidra til økt kunnskap om oppfølging av gjødselbrukforskriften, å opprettholde/forbedre tilstanden for naturmangfold og å opprettholde et stort omfang av seterdrift.

Disse utfordringene har vi bl.a. møtt med å innføre regionale miljøkrav i jordbruket og å følge opp kommuner som er motiverte for å arbeide med naturmangfoldtiltak. Vi stimulerer til lokale og regionale informasjonstiltak (møter, markdager, demonstrasjoner osv.) for brukerne gjennom prioriteringer for klima- og miljøprogrammet. Vi bruker også egne arenaer i form av webinarer, kurs/møter med kommunene og konferanser. I fjor gjennomførte vi en digital og fysisk kursrekke med tre digitale og to fysiske samlinger der naturmangfold i jordbrukslandskapet var tema. Videre deltok vi på en rekke informasjonsmøter om regionale miljøkrav og ny gjødselbrukforskrift.

Virkemidler på miljøområdet (andel)

Miljøtema	Andel av de regionale miljøtilskuddene
Friluftsliv	0 %
Kulturlandskap	12 %
Biologisk mangfold	6 %
Kulturminner og kulturmiljøer	28 %
Avrenning til vann	27 %
Utslipp til luft	22 %
Jord og jordhelse	5 %
Plantevern	1 %
Miljøavtale og klimarådgiving	1 %
Sum	100 %

Miljøvirkemidlene (fra kapittel 3.1.6.2.1.2 i TB)

Rapportere på

Innholdet i miljøvirkemidlene er godt kjent for aktuelle søkere, landbrukets organisasjoner og kommuner.

Vi har brukt de mest aktuelle formene for informasjonskanaler, som er direkte elektronisk kommunikasjon til jordbruksforetak, hjemmeside, Facebook og nettmøter/-kurs for kommunene. Kommunene er den primære informasjonskanalen overfor søkerne. Vi har begrenset kapasitet å drive utadrettet aktivitet for å øke kommunenes kompetanse og å ta initiativ til eller delta i lokale/regionale informasjonstiltak. I 2025 har vi prioritert å delta på informasjonsmøter om innføring av regionale miljøkrav og ny gjødselbrukforskrift og å utvikle veiledning om de nye miljøkravene. Vi har ellers lagt vekt på informasjon om naturmangfoldtiltak gjennom kursrekken som er omtalt ovenfor.

Det er et jevnt økende antall søkere på regionale miljøtilskudd de siste fem åra. Økningen er i stor grad knyttet til tiltak mot avrenning til vann.

Innføring av regionale miljøkrav og gjødselbrukforskriften vil også i 2026 bli et hovedtema for informasjon. Vi ønsker også å følge opp naturmangfold i jordbrukslandskapet, blant annet bakkehekkende fugler, skjøtelsavhengige naturtyper og naturrestaurering. Vi har startet opp «miljø- og landbrukstimen» som et månedlig forum for å ta opp miljøtema med kommunene på tvers av miljø- og landbruksforvaltningen.

Innholdet i miljøvirkemidlene (andel)

Betegnelse på rapporteringskrav	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Hvor stor en andel (%) av PT søkere søkte RMP	63,5	64,9	65,3	67,6	67,9	72,0	70

Innholdet i miljøvirkemidlene (vurdering)

Betegnelse på rapporteringskrav	Beskrivelse
Gi en vurdering av om omfanget av utførte miljøtiltak gjennom RMP har vært stabilt, stigende eller synkende de siste fem år.	Det er et jevnt økende antall søkere på regionale miljøtilskudd de siste fem år. Økningen er i stor grad knyttet til tiltak mot avrenning til vann.
Gi en vurdering av om omfanget av utførte miljøtiltak gjennom SML har vært stabilt, stigende eller synkende de fem siste år.	Summen av utbetalte tilskudd har økt sterkt og er nesten fordoblet fra 2021 til 2025. Summen av tilsagn har økt nesten 50 % i samme periode.
Gi en vurdering av om omfanget av utførte miljøtiltak gjennom KMP har vært stabilt, stigende eller synkende de fem siste år.	Det er en sterk økning i utbetalte tilskudd, og utbetalt beløp var mer enn dobbelt så stort i 2025 som i 2021.
Gi en vurdering av om omfanget av utførte miljøtiltak gjennom øvrige miljøvirkemidler har vært stabilt, stigende eller synkende de fem siste år.	Drenering har økt i omfang spesielt etter at satsen økte i 2023. Men det er noen områder og kommuner som har stor etterspørsel mens andre ikke får brukt tildelte midler.
Gi en kort omtale av hvordan og i hvilken grad Statsforvalteren har bidratt til å gjøre ordningene kjent.	Vi har brukt de mest aktuelle formene for informasjonskanaler, som er direkte elektronisk kommunikasjon til jordbruksforetak, hjemmeside, Facebook og nettmøter/-kurs for kommunene. Kommunene er den primære informasjonskanalen overfor søkerne. Vi har begrenset kapasitet å drive utadrettet aktivitet for å øke kommunenes kompetanse og å ta initiativ til eller delta i lokale/regionale informasjonstiltak. I forbindelse med innføring av regionale miljøkrav er det også informert om regionale miljøtilskudd.

Veiledning av ny gjødselsbrukforskrift (fra kapittel 3.1.6.2.1.3 i TB)**Rapportere på**

Statsforvalteren skal tilby kommunene veiledning om ny gjødselbrukforskrift og bistå Landbruksdirektoratet i å videreutvikle veiledningsmateriell og støttesystemer for gjødselbrukere og kommuner.

Statsforvalteren har informert om gjødselbrukforskrift i webinarer for næring og forvaltning. Det har også vært holdt noen regionale møter for næringa i samarbeid med kommunene. Det er også innvilget midler til temamøter i regi Norsk Landbruksrådgiving gjennom klima- og miljøprogrammet.

Det er imidlertid fortsatt endel usikkerhet hos næring og forvaltning knyttet til gjødselbrukforskriften siden endel momenter og krav fortsatt skal avklares. Dette dreier seg blant annet om Statsforvalterens handlingsrom for å fastsette forskrift om endret frist for spredning av husdyrgjødsel.

3.1.1.12 Barnehageeiere og skoleeiere har ansatte med kompetanse som fremmer utvikling, læring og trivsel tilpasset barn og unges behov

I strateginotatet «Barn og unge 2023 – En barndom for hele livet» er målet at SFIN skal bidra til en trygg oppvekst for barn og unge i Innlandet gjennom tilpassede nærmiljø og tjenester. Denne målsetningen, sammen med føringene i embetsoppdraget og Felles overordnet plan for lokal kompetanseutvikling i Innlandet, vurderes som nådd gjennom de statlige kompetanseordningene for barnehage og skole.

Tilskuddsordningene har styrket kompetansen hos ansatte og bidratt til utvikling, læring og trivsel for barn og unge. Kompetansehevingene har omfattet både fagdidaktikk, som gir mer praktisk og elevaktiv undervisning, og kompetanse knyttet til særskilte utfordringer som blant annet autisme, atferdsvansker og skolefravær.

Gjennom behovsmeldinger, kompetanseplaner, møter og årsrapportering vurderes det at kriteriene for ordningene er oppfylt. Tiltakene har vært barnehage- og skolebaserte, forankret i lokale behov, gjennomført i partnerskap med UH-sektoren – særlig Universitetet i Innlandet – og rettet mot hele laget rundt barn og elever, inkludert PPT og skolehelsetjenesten. Det samiske perspektivet er vurdert, men uten identifisert behov for kompetanseheving.

Det er samtidig utfordrende å dokumentere direkte effekter av kompetansehevingene på elevenes læringsresultater. Elevundersøkelsen viser redusert mobbing samt positiv utvikling i motivasjon, trivsel og lærerstøtte, noe som kan indikere langsiktige effekter av kollektiv kompetanseutvikling. Resultater fra nasjonale prøver, eksamen og grunnskolepoeng viser imidlertid liten endring de siste tre skoleårene.

Vi vurderer at vi har tilfredsstillende måloppnåelse når det gjelder vår innsats for at barnehage- og skoleeiere har ansatte med kompetanse som fremmer utvikling, læring og trivsel.

Kompetansetiltak i partnerskap med UH (fra kapittel 3.1.7.1.1.1 i TB)**Rapportere på**

Kommuner og fylkeskommuner utvikler og gjennomfører kompetansetiltak i partnerskap med UH.

Samarbeidsforum har i 2025 gjennomført seks møter, hvorav de fire siste har vært fysiske. Fysiske møter har lagt til rette for gode drøftinger, særlig i arbeidet med ny *Langsiktig plan om kollektiv kompetanseutvikling til barnehage og grunnskole i Innlandet*, med bakgrunn i høringen *Forskrift om tilskudd for kollektiv kompetanseutvikling i barnehage og grunnskole*. Dette arbeidet har vært hovedoppgaven for samarbeidsforum høsten 2025.

Våren 2025 var hovedtema i samarbeidsforum innstilling på tildeling av tilskudd, basert på behovsmeldingene fra de regionale kompetansenettverkene. Alle nettverkene er organisert i partnerskap med Universitetet i Innlandet (INN) som hovedsamarbeidspartner. Flere regioner har i tillegg inngått partnerskap med andre UH-miljøer, blant annet UiS Læringsmiljøsentret og Lesesenteret, NTNU Matematikksenteret, Steinerhøgskolen og OsloMet. Regionene og UH-miljøene har samarbeidet om kartlegging, analyse og utforming av tiltak, slik dette fremgår i behovsmeldingene.

Felles overordnet plan for lokal kompetanseutvikling i Innlandet gir føringer for arbeidet i partnerskapene, blant annet gjennom mål og kriterier for ordningene. Etter Statsforvalterens vurdering er disse føringene fulgt opp i regionenes arbeid med behovsmeldingene.

Gangen i arbeidet med behovsmeldinger

1. Regionale kompetansenettverk

De regionale kompetansenettverkene arbeider i tråd med mandat gitt av samarbeidsforum. Dette innebærer å:

- vurdere hvordan lokale behov for kompetanseutvikling kan møtes
- planlegge kompetansetiltak i barnehager og skoler
- utarbeide beslutningsgrunnlag til samarbeidsforum i form av behov, prioriteringer, økonomi og planer

Arbeidet skjer i samhandling med aktuelle UH-miljøer. Behovsmeldingene oversendes Statsforvalteren for videre behandling i samarbeidsforum. Vår vurdering er at dette er fulgt opp i alle regionale kompetansenettverk.

2. Samarbeidsforum

Statsforvalteren sammenstiller behovsmeldingene og utarbeider oversikter for hver tilskuddsordning. I forkant av innstillingsmøtene mottar representantene i samarbeidsforum behovsmeldinger, kompetanseplaner og gjeldende kriterier.

- Arbeidsgruppe:

Statsforvalteren utarbeider vurderingsskjemaer basert på kriteriene og forslag til innstilling. Sakene drøftes i arbeidsgruppen. Ved behov for presisering eller justering i forhold til kriterier eller økonomiske rammer, tas dette opp med aktuelle regionale nettverk før endelig forslag sendes samarbeidsforum.

- Innstillingsmøte:

I innstillingsmøtene drøfter samarbeidsforum vurderinger og forslag, og vedtar endelig innstilling.

3. Statsforvalteren

Statsforvalteren utarbeider tilsagnsbrev og utbetaler midlene i tråd med samarbeidsforumets innstilling.

Organisering og partnerskap

Samarbeidsforum har siden oppstart av DeKomp-ordningen hatt et tett og forpliktende partnerskap med Universitetet i Innlandet (INN). INN er representert i samarbeidsforum ved sentrale ledere og fagmiljøer, inkludert dekan, prodekan og senterledere fra SePU, SELL og barnehagelærerutdanningen.

I 2025 er samarbeidsforum organisert som ett felles forum, med mulighet for inndeling i barnehage- og skoledel ved behov. Forumet består av om lag 48 representanter. En egen arbeidsgruppe, med representanter fra samarbeidsforum, INN og Statsforvalteren, har ansvar for planlegging og gjennomføring av møter.

Utviklingsarbeid og kompetansebygging

Med utgangspunkt i innspill fra regionene har samarbeidsforum drøftet strategier og foreslått tiltak som kan bidra til bedre oppvekst- og læringsvilkår for barn og unge, i tråd med felles overordnet plan.

Samarbeidsforum skal gjøre eier- og myndighetsnivå bedre i stand til å:

- veilede og være pådrivere i regionalt og lokalt utviklingsarbeid
- legge til rette for samarbeid og erfaringsdeling mellom barnehager, skoler og UH-sektoren
- bidra til sektorielt samarbeid

I 2025 har Jan Merok Paulsens modell "Den pedagogiske verdikjeden" vært en gjennomgående ramme for arbeidet i samarbeidsforum. Modellen har bidratt til økt bevissthet om skoleeiers og skoleledelsens betydning for kvalitet i barnehage og skole.

Følgende tema har vært behandlet i samarbeidsforum, blant annet gjennom innlegg fra INN og påfølgende drøftinger:

- samarbeid mellom ulike aktører rundt barn og unge
- kvalitet i barnehage og skole
- nytt system for kompetanse- og karriereutvikling
- høringen om ny forskrift for tilskudd til kollektiv kompetanseutvikling
- roller og samhandling i samarbeidsforum
- translasjonskompetanse og overføring av kompetanse mellom nivåer
- koherens i skoleutvikling og behovskartlegging

Statsforvalteren har deltatt i møter i regionale kompetansenettverk og hatt dialog med barnehage- og skoleeiere, barnehagemyndigheter og UH-veiledere. Dette har gitt innsikt i hvordan partnerskapene arbeider systematisk med kartlegging, analyse, gjennomføring og evaluering av kompetansetiltak. Statsforvalteren har også informert om nasjonale føringer og tilskuddsordninger, og ivarettatt rollen som sekretariat for samarbeidsforum.

Samlet vurdering

Statsforvalteren vurderer at det er tilfredsstillende måloppnåelse når det gjelder samarbeidsforumets arbeid og gjennomføring av kompetansetiltak i partnerskap mellom eiere og UH-sektoren.

Tiltakene i Kompetanseløftet sees i et tverrsektorielt perspektiv (fra kapittel 3.1.7.1.1.2 i TB)

Rapportere på

Tiltakene i Kompetanseløftet sees i et tverrsektorielt perspektiv hvor PP-tjenesten og andre relevante støttetjenester er inkludert

Tiltakene i Kompetanseløftet i Innlandet sees i økende grad i et tverrsektorielt perspektiv, der PP- tjenesten er en sentral aktør i arbeidet med å støtte barnehager og skoler i det forebyggende og inkluderende arbeidet for barn og unge. SFIN har gjennom samarbeidsforum og regionale kompetansenettverk tydeliggjort forventningene til tverrsektorielt samarbeid i ordningen, og dette perspektivet er kjent i regionene. Deltakelsen i kompetansetiltakene varierer imidlertid mellom aktørene i laget rundt barnet, og det er fortsatt hovedsakelig PP- tjenesten som deltar aktivt.

Samarbeidsforum har etablert et eget ledernettverk for PPT knyttet til Kompetanseløftet, der SFIN deltar. Nettverket har vært en viktig arena for formidling av føringer for tilskuddsordningen, nasjonale satsinger, arbeid med ny langsiktig plan for kollektiv kompetanseutvikling og utviklingstrekk som følger av ny opplæringslov og endret mandat for PP- tjenesten. Ledene har hatt særlig fokus på kvalitetsutvikling av PP- tjenesten, med vekt på kompetanse i pedagogisk analyse, veiledning, implementerings- og utviklingsprosesser, elevmedvirkning og systemrettet arbeid.

I 2025 har ledernettverket arbeidet målrettet med å styrke PP-tjenestens evne til å oppfylle kravene i barnehage- og opplæringslovgivningen om forebyggende og inkluderende innsats. Spenningen mellom sakkyndighetsarbeid og systemrettet arbeid har vært et gjennomgående tema. Inspirert av erfaringer fra andre kommuner har flere PPT- ledere igangsatt prosesser for å kartlegge og videreutvikle organisering og praksis, med sikte på bedre balanse mellom individ- og systemnivå.

Samtidig melder PPT- ledernettverket behov for tettere og mer forpliktende samarbeid med øvrige tjenester i laget rundt barn og unge. Det er behov for økt veiledning og kompetanseheving i et tverrfaglig og tverrsektorielt perspektiv, slik at de ulike sektorene tydeligere ivaretar sitt ansvar til beste for utsatte barn, unge og deres familier.

Samlet vurderer SFIN at det er tilfredsstillende måloppnåelse knyttet til det tverrsektorielle perspektivet i Kompetanseløftet, samtidig som det fortsatt er et utviklingsbehov når det gjelder bredere involvering av relevante støttetjenester og videre styrking av tverrfaglig samarbeid.

Statsforvalter skal støtte og veilede kommunene i oppfølgingsordningen (fra kapittel 3.1.7.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Alle kommuner i oppfølgingsordningen jobber med målrettede tiltak basert på analyser av utfordringer og behov for å bedre læringsmiljøet og læringsutbyttet for barn og unge.

Statsforvalteren i Innlandet har ingen deltakere i Oppfølgingsordningen.

Prioritering av skole- og barnehagemiljø og individuell tilrettelegging/spesialpedagogisk hjelp (fra kapittel 3.1.7.1.3.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalterne skal prioritere barnehage- og skolemiljø og individuell tilrettelegging (opplæringsloven §11-4 flg.) og spesialpedagogisk hjelp i sitt arbeid. Disse prioriteringene skal være førende for statsforvalters arbeid innenfor kompetanseutvikling. Statsforvalterne skal gjøre risikovurderinger av barnehageeiers og lokal skolemyndighets forutsetninger for å løse sine oppgaver og arbeide målrettet for å styrke barnehageeiers og lokal skolemyndighets kompetanse ved behov.

Enheten gjennomfører løpende ROS, der vi systematisk gjennomgår og vurderer ulike kilder som forteller oss noe om tilstanden i sektor. ROS gjøres på overordnet nivå på ulike fagområder, på kommunenivå og på skole og barnehagenivå. ROS- vurderinger gjøres i team fordelt på fagområder, og de samles for en helhetlig vurdering i et eget team som jobber med ROS og enhetsmøtet. For skolemiljø er løpende ROS et fast punkt på teammøtene annenhver uke, og ellers ved behov. Disse vurderingene gjøres på bakgrunn av henvendelser, skolemiljø saker, nyhetssaker, informasjon vi får gjennom kontakt med sektor og liknende. På bakgrunn av en status på ROS-arbeidet i begynnelsen av året, planla vi ulike veiledningsaktiviteter for 2025 ut fra det behovet vi så for kompetanseutvikling på områdene barnehage og skolemiljø og individuell tilrettelegging og spesialpedagogisk hjelp.

For skolemiljø har vi utarbeidet vi en webinarrekke med fire webinarer. Temaene for webinarene er Hva er en skolemiljø sak, Fra bekymring til systematisk handling (dokumentasjon), Aktivitetsplan og Undersøkelser.

Det første webinar, Hva er en skolemiljø sak, ble gjennomført i desember 2025. De øvrige webinarene planlegges gjennomført våren 2026.

Som en videreføring av arbeidet med innføringen av ny opplæringslov ble det i 2025 gjennomført regionale samlinger med skolemiljø og individuelt tilrettelagt opplæring (ITO) som hovedtema. Samlingene omfattet særlig opplæringslovens kapittel 12 og regelverket knyttet til ITO.

På bakgrunn av vurderingene ble samlingene rettet mot systematikk, dokumentasjon og evaluering i skolemiljø arbeidet, samt vurderinger av barnets beste. Målet var å styrke skoleeiers og skolens kompetanse i regelverket og øke forståelsen av sammenhengen mellom skolemiljø og individuelt tilrettelagt opplæring.

Målgruppen var skoleeiere, skoleledere, ressurspersoner og PPT. Samlingene la vekt på dialog og erfaringsdeling gjennom praksisnære caser.

Deltakerne opplevde samlingene som relevante og nyttige, og ga tilbakemelding om at de fikk konkrete innspill til videre arbeid med elevenes rett til et trygt og godt skolemiljø.

Høsten 2025 gjennomførte Statsforvalteren dialogmøter med 21 kommuner om skolemiljø. Møtene inngikk i risikovurderinger av skoleeiers etterlevelse av regelverket og hadde som formål å gi innsikt i lokal praksis og behov for veiledning.

Dialogmøtene hadde bred deltakelse fra skoleeiere, skoleledere, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) og skolemiljø team. I forkant av møtene sendte kommunene inn spørsmål og problemstillinger som dannet grunnlag for dialogen. Samtalene omfattet både områder der kommunene opplever å lykkes, og utfordringer knyttet til regelverksforståelse og praktisering,

Dialogmøtene viser økt oppmerksomhet om skolemiljø arbeidet, men også behov for kompetanse og mer systematikk. Statsforvalteren vurderer at møtene har bidratt til økt regelverksforståelse og bedre forutsetninger for etterlevelse.

For barnehageområdet har vi hatt barnehagemiljø som tema på regionsamlinger, samt at vi har fått utarbeidet tre filmer om barnehagemiljø, som vi har delt med kommunene og på våre hjemmesider som et kompetansehevende tiltak. Vi ser også at tidligere aktiviteter, blant annet dialogmøter i 2024 hvor barnehagemiljø var tema, har bidratt til å øke kompetansen på barnehagemiljø.

Høsten 2024 hadde vi dialogmøter med kommunene i fylket med tema Gjennomføring av spesialpedagogisk hjelp. I etterkant av dette tilsa risikovurderingene våre at vi hadde noen kommuner hvor vi vurderte at risikoen for at barn ikke får det tilbudet de har krav på som høy. Vi valgte med bakgrunn i dette å sende ut brev hjemmet i kommunelovens § 30 – 3 til barnehagemyndigheten i 15 kommuner. I pålegget ba vi kommunen sende oss opplysninger som kunne belyse hvordan de sikrer at barn får den spesialpedagogiske hjelpen de har rett til. Eksempelvis kunne kommunen sende inn rutiner og planer for gjennomføring av hjelpen og eksempler på vedtak og årsrapporter. Denne tilsynsaktiviteten ble i noen tilfeller avsluttet etter svar fra barnehagemyndigheten. I noen tilfeller valgte vi å be om ytterligere opplysninger. Alle disse tilsynsaktivitetene er nå avsluttet.

Gjennom året har vi i tillegg gjennomført veiledningsmøter med spesialpedagogisk hjelp som tema. Dette er møter som er initiert enten av oss eller kommunen.

Vi ser gjennom henvendelser og klagesaker vi mottar og behandler, samt gjennom våre ROS - analyser, at barnehage og skolemiljø, og individuell tilrettelegging og spesialpedagogisk hjelp er områder med behov for kompetansehevende tiltak. Vi har fått tilbakemelding om at tiltakene beskrevet over har bidratt til å øke kompetansen i sektor.

3.1.1.13 Andre oppdrag**3.1.8.1 Kommunediialog -**

Det har blitt jobbet videre med å iverksette kommunebildet i embetet i 2025. Ambisjonsnivået for bruken av rapportverktøyet ble tatt ned, og det skulle i 2025 utarbeides kommunebilder for de 10 kommunene som var vurdert som røde på kommuneøkonomi. Vi kom nesten i mål med dette.

I arbeidsverktøyet har det kommet to nye funksjonaliteter som ble tatt i bruk av enkelte enheter. Tilbakemeldingene fra de som benytter disse er gode. Spesielt profilbildet gir en god fremstilling av vår samlede vurdering på de enkelte områdene for hver kommune. I forhold til vår prioritering for oppfølging og veiledning av kommunene gir dette svært nyttig informasjon i koordineringen av kommunedialogen. De kommunebildene vi har utarbeidet har hatt god effekt som støtte for den helhetlige dialogen.

Framover ser vi det som viktig å få på plass gode ROS-vurderingen og ta i bruk loggen for alle enheter og kommuner. Der vi er nå ser vi ikke for oss å publisere bildene, men bruke dem som støtte for vår kommunedialog.

Vi har gjennomført en intern intervjurunde med avdelingsdirektørene, der de vurderte nytten av kommunebildet på sitt område. Noen enheter har kommet langt i å bruke kommunebildene som et reelt risikoverktøy og som en integrert del av planlegging, prioritering og dialog med kommunene. Logg, statistikk og vurderinger sees i sammenheng og danner grunnlag både for risikovurderinger og konkrete valg av hvor de skal rette innsatsen. I flere andre enheter er bildet mer sammensatt. Mangel på tid, høy turnover og mange parallelle systemer gjør at kommunebilder blir stående ved siden av fagsystemer og lokale regneark, snarere enn å erstatte dem.

Vi deltar i nasjonalt brukerforum og tar med erfaringene fra andre embeter inn i eget arbeid med kommunebildene.

For punktene 3.1.8.2, 3.1.8.3, 3.1.8.4 og 3.1.8.50 er dette rapportert andre steder under oppdrag fra BFD

3.1.8.6 Tilrettelgge for dialog mellom statlige etater og bygdevekestpiloten i Innlandet

Kommunene Trysil, Åmot, Engerdal og Våler ble i 2024 tildelt midler for å delta som pilot i utprøving av bygdevekestavtaler.

Avtalen mellom Innlandspiloten og KDD ble signert på Åmot 12. mai 2025. Før avtaleinngåelsen ble det jobbet godt med organiseringen av selve prosjektet, det ble etablert prosjektgrupper og handlingsplanen for 2025 ble godkjent av KDD.

I avtalen er det angitt tre delmål:

- 1: Rekruttering, kvalifisering og utdanning
- 2: Mobilisering av arbeidskraftreserven
- 3: Bærekraftig boligutvikling

I tillegg er det satt av ressurser til en gruppe som skal bistå de tre andre gruppene innen teknologi, KI og digital modenhet.

Alle prosjektgruppene har jobbet med kartlegging innen sine områder, for å identifisere muligheter og hindringer for å nå målene i avtalen. Statsforvalteren er medlem i styringsgruppa, og har med det i tett dialog med prosjektlederen, fylkeskommunen, NAV og de fire samarbeidskommunene.

Det har blitt gjennomført 11 styringsgruppemøter i 2025. Bakgrunnen for så mange møter har vært behov fra prosjektleder for å få innspill til avtalen og handlingsplanen samt utarbeide mandat til arbeidsgruppene og oppfølgingen av disse gjennom året. Antall møter skal begrenses i 2026.

Statsforvalteren har deltatt med innlegg på Bygdevekstsamlingen i Innlandet og i Alta. Ut over det har det ikke vært behov for bistand fra embetet i 2025. Vi vil bli mer involvert i det videre arbeidet i 2026, når prosjektgruppene blir mer konkrete i sitt arbeid.

Handlingsplanen for 2026 ble godkjent av departementet, som hadde få innspill. Den danner derfor et godt grunnlag for det videre arbeidet.

3.1.2 Statlig virksomhet er godt samordnet på regionalt nivå

3.1.2.1 Gode og helhetlige tjenester til utsatte barn og unge

Arbeidet med å sikre gode og helhetlige tjenester til utsatte barn og unge har vært et sentralt fokus gjennom året. Kommunene viser et sterkt engasjement for å styrke det forebyggende arbeidet, og det er tydelig at samordning og samarbeid på tvers av tjenester er avgjørende for å lykkes. Flere kommuner jobber godt systematisk med oppfølging av barn og familier med sammensatte behov. Samtidig krever utvikling og omstilling både tid og ressurser og endringsarbeid forutsetter kompetanseheving og forankring. Dette er noe som kan være krevende i en presset kommunal hverdag.

Tilskuddsordningen er et viktig virkemiddel for å bidra med utvikling, men samtidig bidrar ordningen med manglende forutsigbarhet og begrensede muligheter til å videreføre gode tiltak når midlene opphører. Behov for mer stabile rammevilkår og en bedre samordning mellom ordningene løftes frem som et viktig punkt.

Oppfølgingen av kommunenes forebyggende planer, og hvordan disse er operasjonalisert, utgjør et sentralt virkemiddel for å drøfte status, utfordringer og videre utviklingsbehov i arbeidet med å sikre gode og helhetlige tjenester til utsatte barn og unge. Det tverrfaglige perspektivet som legges til grunn i dialogen med kommunene gir et helhetlig bilde av kommunenes arbeid med å utvikle, samordne og styrke tjenestene på tvers av sektorer.

Gjennom kommunedialogen har Statsforvalteren kunnet løfte frem utfordringer som krever både politisk og administrativ oppmerksomhet. Dette gjelder særlig forhold knyttet til kapasitet, kompetanse og rammevilkår for det forebyggende arbeidet. I flere kommuner ser vi en stadig strengere prioritering som følge av økonomiske og organisatoriske pressfaktorer. Dette innebærer at forebyggende tiltak, til tross for deres dokumenterte

betydning, ofte står i fare for å bli redusert eller nedprioritert.

Statsforvalteren kan bidra til å etablere et felles kunnskapsgrunnlag som gir bedre forankring og økt forståelse for nødvendige prioriteringer. Gjennom dialog med både administrativ og politisk ledelse kan vi synliggjøre konsekvensene av kortsiktige innsparinger og understreke betydningen av å opprettholde et langsiktig og helhetlig forebyggende arbeid.

Godt og samordnet tjenestetilbud i kommunene til utsatte barn og unge og deres familier (fra kapittel 3.2.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Kvalitetssikret, kunnskapsbasert og samordnet tjenestetilbud i kommunene til utsatte barn og unge og deres familier

Utvikling av samkjørte og helhetlige tilsynsaktiviteter fremstår som et viktig tiltak for å styrke kunnskapsgrunnlaget og sikre bedre samordning av tjenester til barn og unge med sammensatte behov. Konkret har vi i 2025 jobbet tverrfaglig i to tilsynssaker for å vurdere en helhetlig oppfølging med tilsynsmetode 4 (dialogmøte). Begge sakene løste seg med tjenestenes tverrfaglige møter når vi satte søkelyset på de. Vi har interne rutiner i embetet for å kunne spørre hverandre til råds og få innspill i enkeltsaker, noe som praktiseres på saksbehandlingsnivå i noe grad. Vi det som viktig at slike initiativ videreføres og forsterkes for å støtte opp under samarbeid i tjenestene. Dessverre opplever vi at spørsmål knyttet til ulike tilsynsmetoder fra helsetilsynet og utdanningsdirektoratet, samt spørsmål knyttet til taushetsplikt og deling av informasjon som en terskel for slikt samarbeid.

I dialogmøter med tema forebyggende plan og oppvekstreformen møter vi nå i større grad en samlet kommunal ledelse på hele oppvekst feltet. Her ser vi en tydelig sammenheng mellom saker som meldes til barneverntjenesten og tilgjengelige forebyggende tiltak i kommunen. Manglende kapasitet og begrenset tilgang til tidlig innsats, herunder foreldreveiledning og andre lavterskeltilbud, kan føre til at utfordringer forsterkes over tid og resulterer i behov for mer omfattende og kostnadskrevende tiltak. Samtidig får mange kommuner til et bredt spekter av forebyggende tiltak og samarbeid, også der flere tjenester er interkommunale. Tverrfaglige dialogmøter med fokus på forebyggende tiltak er noe vi vil videreutvikle i 2026.

I en stadig mer kompleks kommunal hverdag, preget av blant annet økende barne- og ungdomskriminalitet, er det et tydelig behov for kompetanseheving og bedre samhandling på tvers av sektorer. Statsforvalteren bidrar her ved å støtte kommunene i å utvikle nødvendig fagkompetanse og ved å knytte dem tettere opp mot relevante kompetansesentre, slik at kommunene får tilgang til oppdatert kunnskap og faglig veiledning. Vi har i tillegg bidratt til opplæring gjennom blant annet:

- Kommunisere/implementere endringene i samarbeidsbestemmelsene
- Presisert Nav-kontorets ansvar for å kartlegge barnas situasjon i et forebyggende perspektiv, for å identifisere risikoforhold som gjør at det er behov for å opprette kontakt med andre velferdstjenester. Ved mangler i kartlegging av barn i rettighetsklager, eller der det ser ut som om barna har behov for hjelp fra andre tjenester, opphever vi vedtaket, eller åpner tilsynssak for å undersøke om Nav-kontoret har ivarett sitt ansvar for å bidra til at barn, unge og deres familier får et helhetlig tjenestetilbud.
- I ordningen for Kompetanseløfte for spesialpedagogikk og inkluderende praksis er velferdslovgivningen og opplæringsloven en viktig forankring for det to-delte ansvaret PP-tjenesten (PPT) har i de forebyggende arbeidet ut mot utsatte barn og unge. PPT-ledernettverket i Innlandet har i 2025 prioritert arbeidet med å bevisstgjøre, få kompetanseheving og organisert tjenesten i forhold til individrettet arbeid vs. systemrettet arbeid. Dette for at utsatte barn og unge og deres familier skal fanges opp tidlig og få samordnet hjelp.
- Sikret tverrsektoriell implementering av større planer, strategier og reformer, herunder tilhørende veiledere gjennom tverrfaglig informasjon på eksempelvis barnevernleder nettverk, nettverk for kommuneoverleger, skoleledersamlinger etc.

Vi har i 2025 vurdert det som nødvendig å styrke samarbeidet mellom kommunene og statlige instanser som politiet, særlig i en situasjon der flere ansatte i offentlig sektor opplever vold, hets og trusler i arbeidshverdagen. Statsforvalteren kan bidra til å etablere og støtte tverrsektorielle løsningsmodeller som gir økt helhetsforståelse og bedre samordning av innsatsen. Ved å koble kommunene med kompetansesentrene og andre statlige aktører, legger statsforvalteren til rette for at kommunene kan utvikle mer robuste, trygge og kunnskapsbaserte tjenester. Vi samarbeider også tett med KS og fylkeskommunen for å løse disse oppdragene.

Vi ser i arbeidet med fellesoppdragene med oppvekstreformen som et eksempel at det er behov for bedre intern koordinering, men samtidig vurderes det også å være begrensede ressurser til fellesoppdragene. Statsforvalteren kan med nok ressurser bidra til å styrke kommunenes evne til å gi utsatte barn og unge og deres familier et helhetlig, samordnet og faglig tjenestetilbud.

3.1.2.2 Tilsyn skal være samordnet, målrettet og medvirke til læring og forbedring

Det er vår oppfatning at innsats for å samordne statlige tilsyn har effekt. Vi oppfatter at bruk av tilsynskalender er anerkjent av statlige tilsynsmyndigheter. Det er likevel mangler i registreringer som gjør at man ikke med sikkerhet kan legge til grunn at antallet tilsyn i tilsynskalender er samsvarende med faktisk tilsynsgjennomføring. Muligheten for å registrere inn tilsyn kvartalsvis gjør registreringskvaliteten bedre, men samordningsfunksjonen mer krevende. Av 179 statlige tilsyn i 2025 står arbeidstilsynet for 119. Statsforvalteren står for 44, datatilsynet 3, statens kartverk 12 og arkivverket 1. Det er et større behov for å følge med på omfanget av tilsyn og opprette dialog med kommuner for å bidra til samordning. Kommunene opplever særlig omfanget tilsyn fra arbeidstilsynet som krevende da de gjennomfører sine tilsyn med flere virksomheter innenfor samme kommuneorganisasjon. Vi ser også en økning i opplasting av rapporter etter avsluttede tilsyn, men fortsatt variasjon i praksis mellom de ulike tilsynsmyndigheter på dette.

Vi har noe dialog med statlige tilsynsmyndigheter og kontrollutvalgssekretariatene, men har i 2025 ikke gjennomført møter. Forventningen om at tilsyn

skal føre til læring og forbedring er tydelige i føringer fra overordnet tilsynsmyndighet/direktorat til den enkelte sektor. Vi ser at dette har ført til variasjon i tilsynsmetoder og styrket fokus på at tilsyn skal føre til læring og forbedring faglinje.

Vi anser at statlige tilsyn med kommunene har en positiv utvikling både med tanke på samordning, målretting og forbedring av tjenestene. Overordnede tilsynsmyndigheter på ulike sektorer har klart lærings- og forbedringsinnhold i sine nasjonale tilsynsveiledere. Som følge av dette kan forbedringseffekten på dette området ikke vurderes kun ut fra samordningsfunksjonen hos statsforvalteren, men må også vurderes ut fra nasjonale samordningsarenaer. Vi deltar i Statsforvalternes nasjonale nettverk for tilsynssamordnere. Dette forumet bidrar til deling og kanskje ensretting mellom fylker. I tillegg kan nok tilsynsforum i hvert enkelt fylke gi effekt ut over samordning dersom det legges opp til erfaringsdeling også på tilsynsgjennomføring i disse fora.

Økt bruk av tilsynskalender, også for kommunerevisjoner har ført til positiv utvikling i samordning mellom statlig tilsyn og kommunale revisjoner. Vi anser at vi har et forbedringspotensiale i å benytte regionale tilsynsforum for å bedre legge til rette for dialog/samordning mellom det kommunale revisjonsarbeidet og statlige tilsynsmyndigheter samt deling av lærings- og forbedringsinnhold i tilsyn.

Vi vurderer at vi har en viktig rolle i samordningen av statlige tilsyn, og at vårt arbeid bidrar til at tilsyn blir bedre samordnet og målrettet.

Den samlede tilsynsbelastningen for den enkelte kommune skal ikke være for stor. (fra kapittel 3.2.1.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Den samlede tilsynsbelastningen for den enkelte kommune skal ikke være for stor.

Vi har i 2025 ikke mottatt henvendelser fra enkeltkommuner med tilbakemelding om opplevd høy tilsynsbelastning. Vi ser av tilsynskalenderen at antallet tilsyn med kommunene er lavere i 2025 enn i 2024.

Det registreres flere forvaltningsrevisjoner i tilsynskalenderen, noe som gjør det enklere å etablere dialog dersom disse sammenfaller med planlagt tilsyn fra statlige tilsynsmyndigheter. Vi har i 2025 ikke sett sammenfall mellom forvaltningsrevisjon og planlagt tilsyn fra statlig tilsynsmyndighet.

Kommuner etterspør i noe grad at tilsynsrapporter lastes opp i tilsynskalender og beskriver det som utfordrende at arbeidstilsynet gjennomfører tilsyn med stort omfang virksomheter i samme kommune.

Tilsyn fører til læring og forbedring i kommunen. (fra kapittel 3.2.1.2.2.1 i TB)

Rapportere på

Tilsyn fører til læring og forbedring i kommunen.

Vi legger opp til stor grad av dialog og samhandling i forkant, underveis og i etterkant av tilsyn. Vi er også opptatt av at det skal være kjent for tjenesten hva det er vi er ute etter og hvordan vi tenker å jobbe under tilsynet. Erfaringen vår er at tilsyn nå i større grad fører til læring, ikke minst i form av økt motivasjon for endring hos ansatte og ledere. Vi forstår hverandres rolle bedre og er tydeligere og mer konkrete i dialogen rundt nødvendig forbedringsarbeid. Vi tilbyr også fagsamlinger i etterkant av tilsyn.

Vi anser at våre tilsyn med kommunene har en positiv utvikling også med tanke på forbedring av tjenestene. Overordnede tilsynsmyndigheter på ulike sektorer har klart lærings- og forbedringsinnhold i sine nasjonale tilsynsveiledere og dette bidrar til et styrket fokus på læring og forbedring i vår tilnærming til tilsynsgjennomføringen. Våre tilsynsforum og tverrfaglige ledergrupper bidrar også til lærings- og forbedringseffekt da det i disse fora i noe grad legges opp til erfaringsdeling mellom de ulike sektortilsynene. Vi har likevel forbedringspotensiale i styrket dialog/samordning mellom sektortilsynene, samt deling av lærings- og forbedringsinnhold i tilsyn. Dette gjelder både internt hos SFIN og i samordning av alle statlige tilsynsmyndigheter.

3.1.2.3 Klimahensyn skal ivaretas i alle sektorer

Det er et generelt inntrykk at klima i et flerårig perspektiv vektlegges mer i alle sektorer, ikke minst er det en positiv utvikling i landbruket. Sett opp mot de nasjonale klima- og energimålene går imidlertid utviklingen med utslippskutt/omstilling og energiomlegging/ny produksjon av fornybar energi, for sakte.

Jordbruk og veitransport er de dominerende utslippssektorene i Innlandet. Det er en svak nedgang i utslipp fra begge disse. Nasjonale grep har hatt størst innvirkning på utslipp (eks veitrafikk der elbilandel og biodrivstoff har effekt og forbud mot mineralolje til oppvarming).

Vi vurderer at vår innsats gjennom planarbeid, kompetansebygging og oppmerksomhet bidrar positivt.

Kommunale klima- og energiplaner klimatilpasning og klimagassreduksjon (fra kapittel 3.2.1.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Kommunene er i gang med klimaomstilling, har redusert utslippene, og ivaretar klimatilpasning i planleggingen etter plan- og bygningsloven

Statsforvalteren har i 2025 lagt stor vekt på å formidle de nye forventningene i SPR for klima og energi ved oppstart av planarbeid, både overordna planer og detaljplaner. Vi har formidla eget veiledningsmaterieill til kommunenes arbeid med planstrategier. I 2025 har vi lagt ned spesielt stor innsats i å veilede og følge opp kommuner på de nye føringene om energiproduksjon og -omlegging i SPR. Dette har også innbefattet utstrakt samarbeid med fylkeskommunen om regionale føringer for sol- og vindkraft mv. Også i 2025 arrangerte vi, i samarbeid med fylkeskommunen, den årlige natur- og klimakonferansen for kommunene.

Alle kommuner har klima- og energiplan, men under halvparten av kommunene har relativt ny handlingsdel. Vi oppfordrer kommunene til å sette dette i system, og ny SPR for klima og energi gir bedre grunnlag for å sikre oppfølging av tiltak.

Kommunene stiller i hovedsak relevante krav knytta til naturfare gjennom juridisk bindende planbestemmelser, og noen synliggjør at de har benyttet Klimaprofilene. Vurderinger av ROS-analyser i kommunale er rapportert under samfunnssikkerhet i plan. Andre aspekter ved klimatilpasning, som naturbaserte løsninger, blir fulgt opp i liten grad. Vi har til de aller fleste planstrategier vi har hatt til uttalelse påpekt at de ikke har synliggjort om klimaendringer gir grunnlag for å oppheve eller lage nye planer. I samarbeid med NVE, KS, Kartverket og fylkeskommunen driver vi et klimatilpasningsnettverk for kommunene. Vi gjennomførte webinarer og fagdag i regi av nettverket i 2025, med god interesse fra kommunene.

3.1.2.4 Beredskap i en utfordrende sikkerhetspolitisk situasjon

Endringene i den sikkerhetspolitiske situasjonen har medført at det kreves en raskere operasjonalisering av motstandskraften i samfunnet. Ikke bare må kritisk infrastruktur bli mer robust, men håndteringssystemer gjennom beredskapsplaner og andre forebyggende tiltak må også intensiveres. Vi har derfor gjennom 2025 videreført arbeidet startet etter Russlands angrepskrig mot Ukraina med å koordinere og samordne totalforsvaret regionalt. Vi ser en stadig utvikling regionalt og lokalt, og en rekke initiativ er startet, fulgt opp eller gjennomført i 2025.

Vi ser fortsatt ett behov for å bygge motstandskraft mot et mer krevende trusselbilde, herunder hybride trusler og krig. På grunn av den økte kompleksiteten som den sikkerhetspolitiske situasjonen medfører, har vi valgt å organisere beredskapsarbeidet rundt NATOs 7 krav til motstandskraft (7 baseline requirement for resilience - forkortet 7BLR). Dette danner en felles grunnstruktur og felles begrepsgrunnlag som gjør at det blir gjenkjennelig både vertikalt og horisontalt, samt overfor Sverige. Vi har følgelig opprettet 7 programmer som tilsvarer 7BLR, og som hver har en bredt sammensatt arbeidsgruppe av både statlige, kommunale og private aktører som har roller innen det aktuelle fagområdet. Dette er blitt svært godt mottatt, og selv om arbeidet fortsatt er i oppstartsfasen, er tilbakemeldingene så langt entydige på at dette vil være en effektiv arbeidsform.

Vi har oppdatert kunnskapsgrunnlag om situasjonen og oppfølgingsplan i vedlegg til FylkesROS. Dette opprettholdes gjennom løpende analysearbeid.

Ingen av våre kommuner og svært få av fylkesberedskapsrådets medlemmer, har tilgang til graderte plattformer. Dette utfordrer vår evne til å samordne totalforsvaret i en skarpere sikkerhetspolitisk kontekst gjennom lav evne til å dele sikkerhetsgradert informasjon. Det er et godt arbeid på gang gjennom bl.a. Statens graderte plattformtjenester (SGP), og dette arbeidet bør forseres.

Statsforvalteren i Innlandet har gjennom 2025 fulgt migrasjonssituasjonen, og vi ser at kommunene har stort fokus på dette. Det meldes tilbake at kommunen merker at presset har gått noe ned, og at en del som har kommet fra Ukraina, i løpet av 2025 valgte å returnere til sitt hjemland.

Statsforvalteren har etablert en tverrsektoriell arbeidsgruppe for å utvikle Innlandets system for å kunne håndtere en eventuell masseankomst av mennesker, og som vil benyttes i stab dersom migrasjonstallet tilsier at dette blir en beredskapssituasjon som må håndteres som i 2022-2023.

Revisjon av underliggende planer (fra kapittel 3.2.1.4.1.1 i TB)

Rapportere på

Forberedt på revisjon av underliggende planer til Nasjonalt beredskapssystem (NBS)

SFIN leder kjernegruppen til arbeidet med regionalt underliggende plan til SBS og vil delta i SBS-undergruppen til Etatsforum gjennom 2026. Revisjonsarbeidet med underliggende planer vil fortsette mot Totalforsvarsøvelsen 2026.

Embetet er i gang med å kartlegge hvilke underliggende planer som kan benyttes ift SBS, og hvilke planer som må etableres, og embetets beredskapsplan oppdateres for å samsvare med dette. Dette er et tema i programgruppene (7BLR), og tilpasset graderingsnivå. Arbeidet koordineres gjennom fylkesberedskapsrådet og bilateralt mellom aktuelle etater, spesielt Politiet og Forsvaret (HV). Dette planverket skal testes høsten 2026 i øvelsene TDX og VADU.

Beredskapsplanlegging (fra kapittel 3.2.1.4.1.2 i TB)

Rapportere på

Beredskapsplaner er øvet og oppdatert

Embetets beredskapsplan evalueres og oppdateres hvert år. I 2025 har vi hatt fokus på endringer mot øvre del av krisespekteret, og dette arbeidet vil fortsette inn i 2026, spesielt da integrering av tiltak innen Sivil beredskapssystem (SBS).

Statsforvalteren i Innlandet har hatt to reelle hendelser i 2025 hvor kriseorganisasjonen har vært aktivert. Hendelsene var ekstremværet Amy og Innsynssaken. Innsynssaken ble behandlet som en hendelse, og embetet satte stab. Saken omhandlet et større antall dokumenter som hadde en sårbarhet ved sladding der delvis innsyn var gitt, og som medførte at personsensitiv informasjon kunne gjenfinnes selv med sladding. Etter begge hendelsene er det skrevet evalueringsrapporter som vi tar med inn i neste revisjon av beredskapsplanen når rapportene er ferdig. Vi ser allerede nå at det vil bli endringer i planverk for spesielt å følge opp at rutiner kommer på plass, og at man sikrer at opplæring på beredskapsplanen er gjennomført for aktuelle ledere og medarbeidere.

Under HVs øvelse Birkebeiner høsten 2025 samarbeidet vi med HV-05 gjennom aktiv deltakelse i bl.a. stab og øvingsledelse. Denne øvelsen ble samtidig gjennomført som en samvirkeøvelse der flere kommuner og fylkesberedskapsrådet deltok på hele eller deler av øvelsen. Øvingsutvalget i Innlandet, flere utvalgte kommuner og HV-05 øvde hele uken på sabotasje og øvelsen ble avsluttet med at Fylkesberedskapsrådet ble sammenkalt. Her ble verstefallsscenario diskutert, samt hvordan Fylkesberedskapsrådet skulle jobbe sammen og prioritere i en slik hendelse. Dette har gitt erfaringer som tas inn i beredskapsplanen for hvordan vi skal jobbe sammen i en tilsvarende reell situasjon.

Vi mener at det systematiske arbeidet med beredskap og øvelser har effekt. Samarbeidet med forsvar HV-05 under øvelse Birkebeiner har ført til å styrke det regionale totalforsvaret. Evalueringsrapporten etter øvelsen inneholder mange forbedringspunkter som gjør at vi nå skal øve sammen årlig for å forbedre de forhold som er påpekt. I 2026 vil vi videreutvikle øvingskonseptet til øvelse Birkebeiner, og siden øvelsen da vi ha et grenseregionalt tema, vil vi også koble på Grenseredningsrådet og Tollvesenet i øvelsen, og jobber spesielt mot Länsstyrelsene i Värmland og Dalarna om dette.

Sivil-militært samarbeid regionalt (fra kapittel 3.2.1.4.1.3 i TB)

Rapportere på

Styrket sivil-militært samarbeid regionalt

Den sikkerhetspolitiske situasjonen har medført at vi har intensivert samarbeidet med Forsvaret, og spesielt Heimevernet (Innlandet HV-distrikt, HV-05). Vi har i tillegg samarbeid med Østerdal Garnison (Hæren) og Jørstadmoen (Cyberforsvaret). Samarbeidet omfatter for eksempel arealplaner, felles analyser og situasjonsforståelse, vertlandsstøtte, grenseregionalt samarbeid og øvelser.

Forsvaret involveres inn i kommuneøvelser, og vi koordinerer deltakelse fra kommuner og andre regionale beredskapsaktører inn mot Forsvarets øvelser. HV-05 deltar i totalforsvarsarbeidet, og i det videre utviklingsarbeidet med dette.

Vertlandsstøtte og alliert mottak har stort fokus, og vi har tatt disse temaene inn i regionale arbeidsmøter og diskusjonsplattformer. Det er også ett av fem fokusområder vi har bedt kommunene forberede seg på, gjennom vårt forventningsbrev. Vertlandsstøtte og alliert mottak har også vært tema på årlige kommunemøter, og Forsvaret har holdt innlegg om temaet for alle kommunene.

Statsforvalteren overtok fra 01.01.2025 ledelsen for Øvingsutvalget i Innlandet. Øvingsutvalget ble tidligere ledet av politiet. Øvingsutvalget er nå organisert som en tematisk gruppe til fylkesberedskapsrådet, og skal øve samvirke ved å planlegge og gjennomføre to fullskalaøvelser i året. Den ene øvelsen i året skal være en ren redningsøvelse, men den andre øvelsen skal være en totalforsvarsøvelse i samarbeid med HV-05 (øvelse Birkebeiner).

Forsvaret (HV-05) deltar også i grenseredningsrådet som vi har sammen med de svenske länene Värmland og Dalarna. Spesielt totalforsvar og vertlandsstøtte på tvers av grensen har vært tema, og dette vil ytterligere intensiveres i 2026 for å se samarbeid i lys av NORDRED og NORDEFECO avtalene i sammenheng.

Vi ser en stor effekt av dette arbeidet, spesielt ved at Forsvaret lærer å kjenne sivile aktører, og *vice versa*. Dette har allerede avstedkommet tettere samarbeid. For eksempel har satsingen medført at HV-05s øvelse Birkebeiner, som gjennomføres hvert år, heretter blir en øvelse med totalforsvarsfokus med tung sivil deltakelse.

Oversikt over sårbarheter i tilknytning til ressurs- og forsyningssituasjonen. (fra kapittel 3.2.1.4.1.4 i TB)

Rapportere på

Tilrettelegge for regionalt samarbeid for å ha oversikt over sårbarheter i tilknytning til ressurs- og forsyningssituasjonen.

I FylkesROS er det analysert avhengigheter og sårbarheter i ressurs- og forsyningssituasjonen, og vi kom frem til at dette krevde en større systematisk oppfølging. Gjennom vårt løpende beredskapsarbeid følger vi opp tematikken innenfor sektorer for å øke effekt av tiltak.

Videre har vi benyttet KIKS-modellen for kartlegging av sårbarheter og avhengigheter i samfunnets kritiske funksjoner regionalt. Dette fungerer som en kunnskapskilde vi legger til grunn for øvelser, veiledning, tiltak og beredskapsplanlegging. Vi har også spesifikke oppdrag og initiativ som følger opp tematikken:

- Nærings- og fiskeridepartementets oppdrag innen drivstofforsyning er fortsatt aktivt, og vi følger opp dette i daglig drift inkludert innspill til nasjonal oppdragsløsning hos NFD.
- Helse Sør-Øst sin GAP-analyse avdekket sårbarheter innen helsesektoren, og vi deltar inn i arbeidsgrupper for å følge opp disse. Vi har ledelse for en arbeidsgruppe, men deltar inn i en rekke andre med leveranser Q1 2026.
- Kraftrasjoneringsforskrift legger også føringer for kommuner og beredskapsaktører, og vi har sammen med SFOS og SFVT tatt en aktiv rolle i å lage en modellpraksis "Østlandsmodellen" for operasjonalisering av denne.

Videre legges tematikken til grunn for øvelsesscenarier og generell veiledning av kommuner og regionale beredskapsaktører.

Vi erfarer sårbarheter i hendelseshåndteringer, også i 2025:

Evalueringsrapporten etter ekstremværet AMY peker på noen sentrale utfordringer ved omfattende utfall av kraft og ekom:

- Behov for en forbedring av tidlig og tydelig varslings fra NVE og nasjonale aktører.
- Strømnettet er mer sårbart og mindre redundant enn antatt. Dette kan blant annet skyldes mangler i det eksisterende lovverket. Det finnes ikke hjemler for staten til å pålegge nettselskaper å utbedre strømnettet dersom svakheter oppdages. Vi har KILE ordningen som skal sørge for at kraftsektoren plikter å erstatte manglende strøm til brukeren, og er en ren økonomisk ordning. Staten kan med gjeldende lovverk kun anbefale tiltak, selv om vi er kjent med at det undersøkes hvorvidt Næringsberedskapsloven kan anvendes til dette formålet.
- Forutsetninger for manuell drift av strømnettet er ikke godt nok ivarettatt og krever at det er forberedt og trent.
- Utilstrekkelig batterikapasitet ved strategisk viktige knutepunkt (mobil, fiber, nødnett), og manglende backup-strøm til mobilmaster og nødnett. Det er behov for mobile basestasjoner og robust nødstrøm.
- Manglende evne til å motta hjelp når den blir tilbudt (aggregater). Det er også manglende påkoblingsmuligheter for aggregater på samfunnskritiske installasjoner, for eksempel bensinstasjoner, basestasjoner, koblingsnoder og gårdsbruk.
- Kommunene må definere og formidle oppmøtesteder ved bortfall av ekom
- El-billading og trafikkhåndtering må inn i beredskapsplanene

3.1.2.5 Andre oppdrag

3.2.1.5.1 - Sivil-militær helseberedskapsplanlegging:

Embetet har i 2025 fulgt opp GAP analysen gjennom de faste møtestrukturene med kommunene, samt gjennom det årlige forventningsbrevet.

Vi har hatt jevnlig dialog med Helsedirektoratet, DSB og Forsvaret om forventninger til oppfølgingsarbeidet og om mulige synergier med andre nasjonale prosesser.

Embetet har også deltatt i en arbeidsgruppe initiert av Helse Sør-Øst RHF, med deltakelse fra alle Statsforvalterembetene i helseregionen. Arbeidsgruppen arbeider for å styrke samarbeid om totalforsvar og sikre en koordinert oppfølging av funn fra gapanalysene i både spesialisthelsetjenesten og kommunehelsesektoren.

3.2.1.5.2 - Følge opp plan med læringspunkter:

Identifiserte tiltak etter hendelser og øvelser er innarbeidet i virksomhetsplanen, og følges opp på linje med øvrige oppdrag. Nye identifiserte læringspunkter etter dette års hendelser og øvelser inkluderes i dette arbeidet kontinuerlig. Som eksempel kan nevnes at embetet har forsterket sine kommunikasjonsløsninger for økt redundans ved bortfall av e-ekom og ved behov for gradert kommunikasjon.

3.2.1.5.3 - Bistå NFD i arbeidet med drivstofforsyning:

Embetet gjennomførte en større oppdatering av innmeldte prioriterte brukere i 2024, og har i 2025 fulgt opp oppgaven med å innhente og formidle manglende informasjon om prioriterte stasjoner til NFD. Endringer følges opp fortløpende.

3.2.1.5.4 - Bistå nettselskaper med innhenting av informasjon for planlegging og fordeling av energi:

Embetet har i 2025 etablert en felles løsning for å gjennomføring av arbeidet i samarbeid med embetene i Vestfold og Telemark og Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus. Modellen for gjennomføring er også informert om og delt til andre embeter for gjenbruk og tilpasning etter behov. Per januar 2026 er det gjennomført innhenting i pilotkommuner og basert på dette arbeidet vil videre innsats prioriteres. Det er verdt å bemerke at det i stor grad er statsforvalterembetene som driver arbeidet med kraftrasjonering og sørger for fremdrift.

3.2.1.5.5 - Være med i planlegging, gjennomføring og evaluering av Øvelse Digital 2025:

Embetet har deltatt i planlegging av Øvelse Digital 2025 gjennom faste bidrag i arbeidsgrupper i DSB, i tillegg til internt arbeid med øvelsen. På grunn av arbeidet med innsynssaken, deltok ikke embetet i gjennomføringen av øvelsen.

3.1.3 Rettssikkerhet er ivaretatt på en enhetlig måte

3.1.3.1 Høy kvalitet i veiledning, kontroll, tilsyn og saksbehandling

På landbruksområdet jobber vi kontinuerlig med forbedring av vår metodikk for god dialog med kommunene. Ved gjennomføring av kontroll og tilsyn er vi opptatt av at tilsynet skal oppleves som godt forberedt, med en respektfull tone, og der læring og forbedring er målet. Vi ser ei positiv utvikling og opplever at dialogen med kommunene bedres over år, og at tilsyn bidrar positivt i kvalitetsutvikling. I dette arbeidet er det viktig at vi er godt forberedt og har en åpen tilnærming.

På forurensningsområdet har vi jobbet med forbedring av egen internkontroll for å få på plass bedre rutiner og maler. Dette er med på å forenkle og effektivisere saksbehandlingen. Vi prioriterer deltakelse på seminarer og samlinger som arrangeres av Miljødirektoratet, noe som er et viktig bidrag for å sikre likebehandling. De som gjennomfører tilsyn etter forurensningsloven forventes å ta både det nettbaserte og fysisk kurs i tilsynsmetodikk.

Alle klagesaker er behandlet innen (fra kapittel 3.3.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Alle klagesaker er behandlet innen 12 uker, jf. § 7-1 bokstav d, i byggesaksforskriften

Vi har behandlet 126 byggesaker i 2025.

Andel byggesaker behandlet innenfor tolvukersfristen har falt fra 84 % i 2024 til 32 % i 2025. Endringene skyldes primært nedbemanning og langvarige sykmeldinger det siste året.

Begrensede ressurser medfører at vi må ha mer fokus på å prioritere de viktigste sakene, eventuelt omfordele saker, samt sende foreløpige svar for å orientere parter om forsinkelser.

Saksbehandlingstid i antall uker for klager over kommunens vedtak i byggesaker etter plan- og bygningsloven

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	- 68 %	32 %	126	40

Alle klagesaker der det er gitt (fra kapittel 3.3.1.1.2 i TB)

Rapportere på

Alle klagesaker der det er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42, er behandlet innen 6 uker, jf. § 7-1 bokstav e, i byggesaksforskriften

Kun 10 % av sakene som var gitt utsatt iverksetting ble avgjort innenfor 6 uker. På grunn av manglende ressurser har det vært krevende å avgjøre saker raskt nok.

For 2026 har vi ambisjoner om å behandle alle saker med utsatt iverksetting tidsnok. Det er viktig å fatte avgjørelse raskt i slike saker. Å nå målet fordrer at vi har god oversikt over sakene, og prioriterer dem så fort de kommer inn.

Saksbehandlingstid for klagesaker der det er gitt utsatt iverksetting etter forvaltningsloven § 42

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 6 uker
100 %	- 90 %	10 %	20	2

Alle ekspropriasjonssaker i førsteinstans (fra kapittel 3.3.1.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Alle ekspropriasjonssaker i førsteinstans på plan- og bygningsrettens område er behandlet innen 12 uker

Ingen saker behandlet i 2025.

Saksbehandlingstid i antall uker for ekspropriasjonssaker på plan- og bygningsrettens område

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	- 100 %		0	0

Alle ekspropriasjonssaker som klageinstans (fra kapittel 3.3.1.1.2.2 i TB)

Rapportere på

Alle ekspropriasjonssaker som klageinstans på plan- og bygningsrettens område er behandlet innen 12 uker

Ingen klager på ekspropriasjon ble behandlet i 2025.

Saksbehandlingstid i antall uker for ekspropriasjonssaker (klageinstans) på plan- og bygningsrettens område

Resultatmål	Differanse	Oppnådd andel av totalt antall behandlede saker	Totalt antall behandlede saker	Antall behandlede saker innen 12 uker
100 %	- 100 %		0	0

Virksomhetenes tillatelser i tråd med IED (fra kapittel 3.3.1.1.3.1 i TB)**Rapportere på**

Tillatelser til virksomheter omfattet av EUs industriutslippsdirektiv er oppdatert i tråd med skjerpede bransjekrav

Vi mener at effekten av arbeidet vårt med innstramminger i utslippstillatelser i henhold til EUs industriutslippsdirektiv skaper bevissthet hos industribedrifter og kommuner for mer kontinuerlig arbeid med å redusere utslipp til de sårbare resipientene i Innlandet. Vi ser at dette arbeidet også er en pådriver og øker bevisstheten om hvilken betydning dette har for arbeidet med å redde Oslofjorden.

Vi er ikke helt i mål med å oppdatere tillatelser i henhold til frister når det gjelder STS-BREF (overflatebehandling med løsemidler) og WT-BREF (avfallsbehandling), status er nærmere beskrevet under. Utfordringene hos oss med å komme i mål, er saksbehandlingsskapasitet til dette arbeidet.

Næringsmiddelindustri (FDM), frist 2023: Det er fem virksomheter i Innlandet som er omfattet. Alle har oppdaterte tillatelser, men fire anlegg har midlertidig unntak fra BAT-AEL. Ett anlegg skal tilfredsstille BAT-AEL i løpet av 2026, ett i 2027 og de øvrige anleggene har utsatt frist til utgangen av 2028.

Slakterier og animalske biprodukter (SA), frist 2027: Det er to virksomheter i Innlandet som er omfattet. Begge virksomhetene har behov for å oppdatere utslippstillatelsene for å tilfredsstille BAT-AEL. Virksomhetene er i gang med å utrede renseløsninger for å tilfredsstille kravene innen fristen.

Overflatebehandling med løsemidler (STS), frist 2024:

Det er fem anlegg i Innlandet som er omfattet. Kort tid med å få gjennomført prosessen med å oppdatere tillatelser, gjorde at vi ikke lyktes med å ferdigstille tillatelsene innen utgangen av 2024. Det var behov for nærmere avklaringer underveis, samt at anleggene også trengte tid for å kunne jobbe med avklaringene. Ingen av anleggene hadde tillatelse etter forurensningsloven fra før.

Tre anlegg fikk vedtak om tillatelse i januar 2025.

De to resterende anleggene ble ytterligere forsinket med bakgrunn i utfordringene som er beskrevet over. Disse vil få oppdaterte tillatelser tidlig i 2026.

Trebaserte plater (WBP), frist 2019: Det er ett anlegg i Innlandet som er omfattet. Virksomheten fikk oppdatert tillatelse i 2019.

Avfallsbehandling (WF), frist 2022: Innlandet har 30 anlegg som er omfattet. Det er nå 28 anlegg som har oppdaterte tillatelser. Vi forventer at alle anleggene vil ha oppdaterte tillatelser i løpet av 2026.

Intensivt fjørfe – og svineavl (IRPP), frist 2021: Innlandet har ett anlegg som er omfattet. Dette anlegget fikk oppdatert tillatelse i 2022.

3.1.3.2 Effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning

På landbruksområdet er måloppnåelsen god når det gjelder effektiv og korrekt lov- og tilskuddsforvaltning.. Etter sammenslåing av fylkesmannsembetene Hedmark og Oppland har vi fått et sterkere landbruksfaglig miljø som følger næringen tett.

Vi jobber systematisk og målrettet i dialogen med kommunene. Gjennom dialog opparbeider vi gjensidig tillit som igjen er viktig i arbeidet med forbedringer. Gjennom risikoanalyser identifiserer vi områder for videre arbeid. Det er god sammenheng i arbeidet over år og det gir resultater som går i riktig retning. Statsforvalteren sin innsats og holdning medvirker tydelig til positiv utviklinga.

Vi oppfatter at det er knapphet på ressurser i en del av kommunene i Innlandet. Dette gjør landbruksforvaltninga i kommunene sårbar, særlig i mindre kommuner.

Effektiv internkontroll knyttet til tilskuddsforvaltning (fra kapittel 3.3.1.2.1.1 i TB)**Rapportere på**

Effektiv internkontroll med tilskuddsforvaltningen på landbruks- og reindriftsområdet

Det er utarbeidet rutinebeskrivelser basert på risikovurdering på alle tilskuddsordninger utenom pelsdyrkompensasjon. Det jobbes kontinuerlig med videreutvikling av internkontroll inklusive risikovurderinger. For en av ordningene ble det i 2025 meldt inn et avvik til direktoratet, som omhandlet manglende svar på dispensasjon/klage. Den aktuelle ordningen ble evaluert og blir fulgt opp videre.

Kontroll av foretak - husdyrkonsesjon

Betegnelse på rapporteringskrav	Svar
Er kontroll av foretak på husdyrkonsesjonsområdet gjennomført i samsvar med Ldirs rundskriv?	Ja
Antall foretak der det er innhentet opplysninger utover det som er tilgjengelig i egne systemer	4
Antall foretak som er fulgt opp etter kontroller i tidligere år	2
Antall foretak hvor det er gjennomført stedlig kontroll	2
Antall foretak som er kontrollert pga. mistanke om driftsfelleskap	2
Antall foretak som har fått vedtak om standardisert erstatning på grunn av overproduksjon	28
Antall foretak som har fått vedtak om standardisert erstatning pga. driftsfelleskap	0
Antall foretak som er kontrollert, og hvor vedtak om standardisert erstatning er under arbeid	2
Beløp standardisert erstatning sendt til Ldir for innkreving	1096627

Vi har kontrollert årene 2022, 2023 og 2024. To vedtak gjelder året 2021. Vi har med økt bemanning kommet mer ajour med kontrollarbeidet. Under kontrollarbeidet avdekket vi svikt i overføring av slaktedata for purker fra ett slakteri. Klassifisering av ungpurker som purker på slakteriene er også en feilkilde som bidrar til merarbeid i kontrollene. Vi har på grunnlag av tips åpnet en driftsfelleskapssak. Denne er ikke avsluttet.

Kontroll av foretak - tidligpensjonsordningen

Betegnelse på rapporteringskrav	Svar
Kontrollert som følge av mistanke om avvik	18
Saker funnet i orden	15
Saker med feil	3
Beskrivelse av feilene	Sak 1-oppfølging: TPO stanset og krevd tilbakebetalt da ektefelle har kjøpt ny Landbrukseiendom. Saken er avsluttet. Sak 2-oppfølging: Ved en feil ble ikke søstereieendommen overført på ny eier. Søker er i prosess med Statskog SF/kommunen om å få denne over på ny eier. Denne følges opp i 2026. Sak 3-oppfølging: Søker fester en tomt som i dag brukes i annen næringsvirksomhet, ikke jordbruk. Omregulering av arealet fra landbruk til annen næring er utsatt, da eier av eiendommen er inndratt i en odelstvist. Følges opp i 2026.

Internkontroll for tilskuddsforvaltningen

Ordning	Etablert internkontroll	Risikobasert kontroll	Resultat av kontroll tiltak
Tilskudd til tidligpensjon	Ja	Ja	Avdekker tidligpensjonsmottakere (samt ektefelle) som mottar inntekter som er uforenelige med tilskudd til tidligpensjon. Avdekker tidligpensjonsmottakere (samt ektefelle) som på ny er registrert som eier av landbrukseiendom. Avslutter tilskudd og krever tilbakebetaling dersom vilkårene ikke oppfylles.
Tilskudd til landbruksvikarvirksomhet	Ja	Ja	Avdekker avvik i rapportering. Ber om ytterligere dokumentasjon og eventuelt regnskap. Ved store avvik fra tidligere år, ber om dokumentasjon.
Tilskudd til veterinærreiser	Ja	Ja	Har avdekket negativ virkning av at nærmeste veterinærregelen er fjernet
Stimuleringsstilskudd til veterinærdekning	Ja	Nei	
Tilskudd til fylkesvise prosjekter innen klima- og miljøprogrammet	Ja	Nei	Ordningen har ikke faste kriterier eller krav som gir grunnlag for kontrollaktiviteter. Det er en individuell, skjønnsmessig behandling av alle søknader.
Erstatning etter offentlige pålegg	Ja	Ja	Avvik blir oppdaget og korrigert slik at rettmessig erstatning utbetales.
Tilskudd ved produksjonssvikt	Ja	Ja	Avvik blir oppdaget og korrigert slik at rettmessig erstatning utbetales.
Kompensasjon for riving og opprydding av pelsdyrhus	Nei	Ja	Avvik i omsøkte kostnader blir avdekket og korrigert
Fylkesvise rentemidler fra skogfond	Ja	Ja	Ved utbetalinger til eksterne kontrolleres prosjektrengsrap, som dokumentasjon på at alle utgifter er berettiget, og at det ikke forekommer dobbeltfinansiering.
NMSK, kommuneskog	Ja	Ja	God effekt. Utvalg av tiltak til kontroll er risikobasert.
Tilskudd til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer	Ja	Ja	Via hovednummer er koblet til skogfondskonto. Så riktig eiendom for tilskudd. Tilskudd kan ikke utbetales med mindre det er søkt om og kontrollert av både Statsforvalter og kommune.
Tilskudd til siidaandeler og reinlag	Ja	Ja	Statsforvalteren i Trøndelag forvalter denne.
Tilskudd til reinbeitedistrikter og reinlag	Ja	Ja	Statsforvalteren i Trøndelag forvalter denne.
Andre ordninger			

Internkontroll som ivaretar kontroll med kommunenes tilskuddsforvaltning (fra kapittel 3.3.1.2.1.2 i TB)

Rapportere på

Effektiv internkontroll som ivaretar kontroll med at kommunenes tilskuddsforvaltning på landbruksområdet utføres på en forsvarlig måte og i henhold til etablert internkontroll. Forvaltningskontroll skal gjennomføres i minst 20 prosent av kommunene.

Statsforvalteren sine tiltak for å ivareta kontroll med kommunene

Temabasert kartlegging ble gjennomført i 2022 med tema «vanlig jordbruksproduksjon». Vi gjennomgår årlig kommunenes oppfølging av dette kravet

og avkortingsbestemmelsene i produksjonstilskuddsregelverket. Dette har vært viktig for utvalget av kommuner til kontroll og som tema i forvaltningskontrollene.

Internkontroll er også tema i alle forvaltningskontrollene, og vi går gjennom og kommenterer skriftlige rutinebeskrivelser som kommunen har for ordningene som er med på forvaltningskontrollene. Vi ser også på hvordan kommunene etterlever egne rutiner.

I 2025 har vi arrangert 4 regionmøter for kommunal landbruksforvaltning der tema har vært produksjonstilskudd og vanlig jordbruksproduksjon. I tillegg har internkontroll vært på programmet i samling for ledere i kommunal landbruksforvaltning.

Omfang og resultat av forvaltningskontrollen

I 2025 har Statsforvalteren gjennomført forvaltningskontroll i 10 kommuner. Det utgjør 21,7 % av Innlandets 46 kommuner. Det er fordelt med 6 kommuner med kontroll av regionalt miljøtilskudd i en region (Valdres) og 3 kommuner med kontroll av skogbruksordninger, produksjonstilskudd og sjukdomsavløsning. Vi hadde 1 forvaltningskontroll med tema utvalgte kulturlandskap.

Resultat:

Vi ser svakheter i saksbehandling generelt, fra forhåndsvarsling til vedtak, og det går særlig på synliggjøring av vurderinger og begrunnelse for vedtak. Dette kommer tydeligst fram i inngripende saker, f.eks. vurdering av reaksjoner på feilopplysninger. Vi ser også variasjon mellom kommuner i vurdering av «vanlig jordbruksproduksjon» og praksis for avkorting av tilskudd.

For regionalt miljøtilskudd la kontrollen ekstra vekt på internkontrollsystem, herunder rutinebeskrivelser og risikovurdering av egen forvaltning og i behandling og kontroll av søknader. Flere kommuner hadde betydelige mangler, spesielt når det gjaldt systematisk risikovurdering.

Status for kommunens arbeid med internkontroll i produksjonstilskudd omtales spesielt

Alle kontrollerte kommuner har etablert internkontrollsystem for produksjonstilskudd. Kommunene lager og reviderer egne rutinebeskrivelser. Statsforvalteren går gjennom og vurderer dem ved forvaltningskontrollen. Etterlevelsen av rutinene blir deretter kontrollert ved gjennomgang av søknader. Kommunene arbeider godt med dette spørsmålet, og flere har uttrykt ønsker om malverk å holde seg til. Vi ser spesielt at det er behov for økt bevissthet og kunnskap om gjennomføring av risikovurderinger som del av internkontrollen.

Kontroll med kommunenes tilskuddsforvaltning

Kommune	Omfang	Resultat	Oppfølging kontrollene
Vestre-Slidle	Utvalgte kulturlandskap, UKL	Funnet 3 avvik og 8 merknader. Fullført forvaltningskontroll og rapport er sendt. Avvik er lukka.	Avslutta
Lom og Skjåk	Gardskart (AR5), produksjonstilskott (PT), landbruksregister, sjukdomsavløsning SA. NMSK og skogfond.	Funnet 11 avvik og 7 merknader. Fullført forvaltningskontroll og rapport er sendt. Avvik er lukka.	Avslutta
Kongsvinger	Gardskart (AR5), produksjonstilskott (PT), landbruksregister, sjukdomsavløsning SA. NMSK og skogfond.	Funnet 7 avvik og 9 merknader. Fullført forvaltningskontroll og rapport er sendt. Avvik er lukka.	Avslutta
Sør-Aurdal	Regionalt miljøtilskudd	Funnet 1 avvik og 5 merknader. Fullført forvaltningskontroll og rapport er sendt. Avvik er lukka.	Avslutta
Nord-Aurdal	Regionalt miljøtilskudd	Funnet 2 avvik og 5 merknader. Fullført forvaltningskontroll og rapport er sendt. Avvik er lukka.	Avslutta
Øystre Slidre	Regionalt miljøtilskudd	Funnet ingen avvik og 4 merknader. Fullført forvaltningskontroll og rapport er sendt. Avvik er lukka.	Avslutta
Vestre-Slidle	Regionalt miljøtilskudd	Funnet 1 avvik og 5 merknader. Fullført forvaltningskontroll og rapport er sendt. Avvik er lukka.	Avslutta
Vang	Regionalt miljøtilskudd	Funnet 1 avvik og 5 merknader. Fullført forvaltningskontroll og rapport er sendt. Avvik er lukka.	Avslutta
Etnedal	Regionalt miljøtilskudd	Funnet 2 avvik og 3 merknader. Fullført forvaltningskontroll og rapport er sendt. Avvik er lukka.	Avslutta
Sør-Odal	Gardskart (AR5), produksjonstilskott (PT), landbruksregister, og sjukdomsavløsning SA.	Funnet 4 avvik og 7 merknader. Foreløpig rapport er sendt.	Blir fulgt opp med møte i januar. Denne kontrollen er ikke talt med i 2025.

Forvaltningskontrollen i Kongsvinger var en oppfølgingskontroll etter forvaltningskontroll i 2023.

Forvaltningskontroller av kommunene, 20%

Resultatmål	Differanse (resultatmål - resultat)	Resultat	Antall gjennomførte forvaltningskontroller	Antall kommuner i embetets ansvarsområde
20 %	2	22 %	10	46

Internkontroll; informasjonssikkerheten i fagsystemene (fra kapittel 3.3.1.2.1.3 i TB)

Rapportere på

Effektiv internkontroll som sikrer at kun brukere med tjenstlige behov hos kommunene og statsforvalteren har nødvendige tilganger til fagsystemene som Landbruksdirektoratet stiller til rådighet.

Det er utarbeidet rutinebeskrivelse og gjort en risikovurdering av denne oppgaven, og vi mener dette ivaretar kravet til gode rutiner for tildeling og fjerning av brukertilganger til systemene. Vi sender lister til kommunene minst en gang pr. år for kontroll. Risiko ved at personer som slutter i jobb eller ikke lenger har tjenstlig behov for tilgang ikke slettes i løpet av året er vurdert som liten. Tilganger slettes hvis ikke bekreftelse kommer etter gjentatte purringer. Interne tilganger gjennomgås minst én gang årlig av enhetsleder, som melder tilbake endringer og godkjenning av tilganger som kontrolleres

av administrator.

Kontroll med tilgangene til Ldirs fagsystemer

Betegnelse på rapporteringskrav	Kortfattet beskrivelse
Hvordan gjennomføres periodisk kontroll/revisjon og hvilke risikovurderinger ligger bak?	Tilganger blir gitt ved at vi mottar en epost fra leder i kommunen. Disse blir arkivert i Elements. Vi spør da samtidig om noen har sluttet og skal slettes. Kontroll av brukertilganger gjennomføres en gang pr. år. Det sendes da en liste over tilganger via epost til alle kommuner. Kommunene gjennomgår og kontrollerer listene og gir tilbakemelding. Det skjer at kommunene ikke gir tilbakemelding når noen har sluttet eller gått over i annen stilling, så da fanges dette opp i den årlige kontrollen.
Hvor ofte gjennomføres kontrollen?	Kontroll av brukertilganger gjennomføres en gang pr. år. Det sjekkes også om noen har sluttet når kommunene ber om tilgang til nyansatte
Hvilke avvik er eventuelt avdekket?	Årsaken til avvikene vi har hatt er manglende tilbakemelding fra kommunene om ansatte som har sluttet eller endret arbeidsoppgaver. Vi har ikke registrert at det har forekommet misbruk ifb med at tilganger ikke har blitt slettet

Kontroll av "vanlig jordbruksproduksjon" (fra kapittel 3.3.1.2.1.4 i TB)

Rapportere på

Kommunene har rutiner som sørger for at grunnvilkåret om "vanlig jordbruksproduksjon" er oppfylt når vedtak om produksjons- og avløsertilskudd fattes.

Vi har hatt flere fagmøter og webinarer de siste åra der vanlig jordbruksproduksjon har vært tema. Vanlig jordbruksproduksjon har også vært viet stort fokus på forvaltningskontrollene i 2023, 2024 og 2025. I november 2024 sendte vi kommunene eksempler på saker der § 2 var tema. Vi gir også løpende veiledning overfor kommunene. Vi gjennomførte temabasert kartlegging i 2022.

Det er mangelfull vurdering og oppfølging i kommunene. Det gjøres gode vurderinger bare i et fåtall av sakene, både når det gjelder mjølkekyr, sau og ammegeit. Effekten av de tiltakene som Statsforvalteren har satt i verk for å bedre kommunenes forvaltning er derfor begrenset, og det er behov for andre tiltak for å bedre kommunenes forvaltning av § 2.

Det var 57 foretak med låg mjølkeleveranse per ku i 2025. 14 av disse var nystartet med mjølk, dvs. at det var 43 foretak som kommunen måtte vurdere nærmere. I 25 tilfeller har kommunen derimot ikke gjort ei konkret vurdering av om det drives vanlig jordbruksproduksjon. Det blir ofte akseptert låg mjølkeleveranse hos foretak med lokal foredling, men uten at det blir vurdert nærmere om foretaket har ei merinntekt av egen foredling. Det er eksempler på at kommunen mener at 700-800 l per ku må anses som vanlig jordbruksproduksjon fordi foretaket har lokal foredling. Kommunen har avslått en søknad der foretaket har hatt låg produksjon.

Det var 74 foretak som ikke hadde levert lammeslakt i 2025. 19 av disse foretakene fikk avslått tilskudd til sauer. I 25 saker hadde kommunen ikke vurdert vanlig jordbruksproduksjon. Ca. 40 foretak som ikke hadde levert lammeslakt i 2025 har i alt fått utbetalt ca. 1,9 mill. kr i tilskudd til sauer.

Av 158 foretak som hadde levert lammeslakt, men der produksjonen var under terskelverdiene, fikk 147 innvilget tilskudd. I 132 av disse sakene var det ikke gjort noen vurdering etter § 2. Ca. 87 % av foretakene med låg produksjon fikk innvilget tilskudd til sau.

Ca. 80 av de 167 foretakene som søkte tilskudd til ammegeit leverte ikke kjeslakt. Kommunen innvilget likevel tilskudd til ca. 60 av foretakene uten slakteleveranser. Disse foretakene har fått utbetalt ca. 1,5 mill. kr i tilskudd til ammegeit.

To foretak med ammeku fikk avslag på søknad om tilskudd og ett foretak med korn fordi kommunen mente produksjonen var for ekstensiv og at det dermed ikke kunne anses som vanlig jordbruksproduksjon.

Vanlig jordbruksproduksjon

Betegnelse på rapporteringskrav	Beskrivelse
Hvilke tiltak har Statsforvalteren iverksatt for å sikre at grunnvilkåret kontrolleres og at rapporter for å risikovurdere grunnvilkåret brukes i kommunene?	fagmøter og webinarer, løpende veiledning, sendt eksempler på saker, tatt opp på forvaltningskontroll
Hvilken effekt har tiltakene overfor kommunene hatt?	Dårlig effekt, for mange søknader om tilskudd til sau og ammegeit innvilges uten at det er levert lamme-/kjeslakt. For mange dårlige vurderinger etter § 2

Oppfølging av saker om dyrevelferd og produksjons- og avløsertilskudd (fra kapittel 3.3.1.2.6.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren bidrar til at kommunen har god kompetanse på, og oppfølging av, dyrevelferdssakene som oversendes fra Mattilsynet i tråd med rutinen for utveksling av informasjon mellom Mattilsynet og landbruksforvaltningen.

For å forsikre oss om at sakene blir vurdert sendte vi i god tid før fristen for endelig godkjenning en påminnelse til de kommunene som har fått oversendt saker fra Mattilsynet om at de må behandles etter § 2.

Om lag halvparten av sakene er godt vurdert av kommunen, mens det er mangelfulle eller helt manglende vurderinger i andre saker. Vi ser en bedring i vurderingene hos flere kommuner.

Statsforvalteren hadde §2 i dyrevelferdssaker som tema på et webinar og et fagmøte for kommunene i 2025. Vi gir også veiledning ved forespørsler

fra kommunene og har sendt over eksempler på saker som er behandlet hos SF eller Ldir.

3.1.3.3 Befolkningen har tillit til tjenestene og får ivarettatt sin rett til forsvarlige og nødvendige tjenester

Vi har en høy måloppnåelse på antall tilsynspoeng og krav til saksbehandlingstider på alle områder innen helse, barnevern og sosial. Noe styrt avvik ved ett mindre gjennomført LOT sosial og noe redusert tilsynsaktivitet helse og omsorg grunnet sykefravær og vakante stillinger. Avvikene vurderes ikke som alvorlige og med lav konsekvens knyttet til tillit og at tjenestene blir utført forsvarlig og at rettigheter blir gitt.

Den gode måloppnåelsen har holdt seg godt over tid i embetet, men vi ser nå at det krever svært høy arbeidsinnsats, god resultatkultur og streng prioritering for å opprettholde resultatene. På enkelte enheter har sykefravær, vakanser og enkelte krevende saker gitt noen avvik. Vi er sårbare med tanke på bemanning og er bekymret for om dette vil påvirke muligheten til å jobbe veiledende, forebyggende og med andre oppdrag ut mot sektor. Vi ser ikke at avvikene i 2025 forringer tilliten og at retten til forsvarlige tjenester opprettholdes. Vi vil likevel følge dette tett også i 2026 og sikre kontinuerlig tiltak for å opprettholde god måloppnåelse.

Statsforvalteren skal ta kontakt med det enkelte barn (fra kapittel 3.3.1.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal ta kontakt med det enkelte barn med tilbud om tilsynssamtale og skal gjennomføre samtale med alle barn som ønsker det.

Statsforvalteren legger stor vekt på å tilby samtaler til barna som bor ved barnevernsinstitusjonene og omsorgssentret i Innlandet. Vi har hatt stort fokus på og iverksatt flere tiltak for å få til flest mulig samtaler, med god kvalitet, under tilsynsbesøk på barnevernsinstitusjoner i innlandet. Andelen barn som ble tilbudt samtale med oss lå på 99% som er opp mot vår egen satte målsetning på 100 %.

Vi har blant annet lagt stor vekt på at barna skal få god informasjon i forbindelse med våre tilsynsbesøk. Barna som bor på institusjon, får ved hvert meldte tilsyn informasjon om tilsynsmyndighetens rolle og ansvar i et eget brev som legges ved varselet om tilsyn. I tillegg er det utarbeidet egne videoer som vi oppfordrer institusjonene til å vise for nyankomne barn. Videoene presenterer de ansatte hos oss som fører tilsyn med institusjonen, samt forklarer hva tilsyn på barnevernsinstitusjon innebærer.

Vi har videre gode erfaringer med å ha faste tilsynsførere på institusjonene, slik at barna kjenner de som kommer på besøk fra Statsforvalteren. Samarbeidet og dialog med institusjonene er god, og de bidrar med å gi barna informasjon om tilsynet.

Vi utarbeider spørsmål til barna med utgangspunkt i temaet for tilsynet. Samtalene gjennomføres som hovedregel individuelt, men det kan unntaksvis holdes fellessamtaler dersom beboerne selv ønsker det og det vurderes som hensiktsmessig. Samtalene foregår uten ansatte til stede, med mindre beboerne ønsker å ha med seg noen.

I 2025 gjennomførte vi et informasjonsmøte for beboere og ansatte ved en statlig institusjon. Institusjonen tilrettela med servering av pizza og drikke. De aller fleste beboerne deltok, sammen med flere ansatte. Vi ga informasjon om tilsyn og klagesaksbehandling, og hadde flere uformelle samtaler med både beboere og ansatte.

Vi drar på tilsynsbesøk når barna er hjemme, fortrinnsvis om ettermiddagen og kvelden. Under tilsynet får barna utdelt et visittkort fra tilsynsførerne, med bilde og en QR-kode som er linket opp til Statsforvalteren sin nettside. Visittkort blir lagt igjen til de som ikke er til stede, i tillegg til at de får tilbud om å bli oppringt i etterkant. Det medførte at vi fikk tilbudt de aller fleste barn en samtale.

Statsforvalteren i Innlandet mottar også henvendelser fra barn og unge gjennom portalen Barnas barnevernklage. Portalen er et viktig bidrag til god brukermidvirkning og barnas rettssikkerhet. Noen av henvendelsene kommer fra barn på barnevernsinstitusjon, og vi vurderer disse i sammenheng med vår involvering av barn i tilsynsarbeidet. Henvendelser via portalen følges opp umiddelbart, fortrinnsvis innen ett døgn etter at de er mottatt.

Statistikken viser at vi gjennomførte faktiske samtaler med 57,7 % av barna som fikk tilbudt samtaler. Dette er et høyt tall sammenlignet med det nasjonale, 42,6%. Samlet vurderer vi derfor at Statsforvalteren i Innlandet har lagt godt til rette for at barn på barnevernsinstitusjon får uttale seg.

For øvrig viser vi til egen årsrapport for institusjonstilsynet til Statens helsetilsyn.

Saksbehandlingstid for tilsynssaker HOD (fra kapittel 3.3.1.3.3.1 i TB)

Rapportere på

Saksbehandling av tilsynssaker:

- Behandlingsmåte 1 (avslutning med veiledning) og 2 (oversendelse til virksomheten/helsepersonellet): 80 % av sakene skal behandles innen 4 uker
- Behandlingsmåte 3 (virksomheten følge opp og rapporterer) og 4 (møte med virksomhet og pasient): 80 % av sakene skal behandles innen 3 måneder
- Behandlingsmåte 5 (statsforvalteren utreder og avgjør): 80 % av sakene skal behandles innen 6 måneder

SFIN behandler klager i tide unntatt metode 5 hvor det er noen lengre saksbehandlingstid. Dette skyldes langtidsfravær og ubesatte stillinger.

Saksbehandlingstid – tilsynssaker innen helse- og omsorgstjenester - behandlingsmåte 1

Behandlingsmåte	Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
Avgjorte tilsynssaker på HODs område, behandlingsmåte 1: Minst 80 prosent innen 4 uker.	80 %	3 %	83 %

Saksbehandlingstid – tilsynssaker innen helse- og omsorgstjenester - behandlingsmåte 2

Behandlingsmåte	Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
Avgjorte tilsynssaker på HODs område, behandlingsmåte 2: Minst 80 prosent innen 4 uker.	80 %	5 %	85 %

Saksbehandlingstid – tilsynssaker innen helse- og omsorgstjenester - behandlingsmåte 3

Behandlingsmåte	Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
Avgjorte tilsynssaker på HODs område, behandlingsmåte 3: Minst 80 prosent innen 3 måneder.	80 %	15 %	95 %

Saksbehandlingstid – tilsynssaker innen helse- og omsorgstjenester - behandlingsmåte 4

Behandlingsmåte	Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
Avgjorte tilsynssaker på HODs område, behandlingsmåte 4: Minst 80 prosent innen 3 måneder.	80 %		

SFIN helse og omsorg har ikke hatt noen saker med metode 4 i 2025

Saksbehandlingstid – tilsynssaker innen helse- og omsorgstjenester - behandlingsmåte 5

Behandlingsmåte	Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
Avgjorte tilsynssaker på HODs område, behandlingsmåte 5: Minst 80 prosent innen 6 måneder.	80 %	- 6 %	74 %

På grunn av vakanser og sykefravær har vi ikke klart å oppnå målet 2025

Saksbehandlingstid for tilsynssaker AID (fra kapittel 3.3.1.3.3.2 i TB)

Rapportere på

Median saksbehandlingstid for tilsynssaker innen sosiale tjenester behandlet etter behandlingsmåte 5 (statsforvalteren utreder og avgjør): 5 måneder eller mindre

Vi har i 2025 ikke behandlet noen tilsynssaker etter behandlingsmåte 5. 19 saker er avsluttet med veiledning, behandlingsmåte 1 og vi har oversendt 20 saker til virksomheten, behandlingsmåte 2.

SFIN har betydelig fokus på arbeidet med tilsynssaker. Vi har etablert gode strukturer for å fange opp og håndtere problemstillinger og risiko for svikt gjennom tilsynsrollen. Vi har også stor oppmerksomhet på at tilsynsressursene må anvendes slik at effekt av tilsyn fører til styrket kvalitet i de sosiale tjenestene. Arbeidet med tilsynssaker utføres i tråd med veileder for tilsynssaker og differensiering mellom de 5 behandlingsmåtene som fremgår av Helsetilsynets veiledning.

Saksbehandlingstid for tilsynssaker: 5 måneder eller mindre (Sosial)

Saksområde	Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
Sosial	50 %		

Avsluttede klagesaker (fra kapittel 3.3.1.3.3.3 i TB)

Rapportere på

Avsluttede klagesaker unntatt dekning av utgifter til pasientreiser (pasient- og brukerrettighetsloven § 2-6): Minst 90 prosent innen 3 måneder.

Saksbehandlingstid - avsluttede klagesaker unntatt dekning av utgifter til pasientreiser (pbrl. § 2-6): minst 90% innen 3 måneder

Saksområde	Resultatmål	Prosentpoeng	Realitetsbehandlet innen 3 md.
Sosial	90 %	9 %	99 %
Helse/omsorg	90 %	- 2 %	88 %

Stor saksmengde. Inkludert pasientreisesakene så har vi en måloppnåelse på 94%.

Overprøve vedtak om bruk av tvang og makt (fra kapittel 3.3.1.3.3.4 i TB)

Rapportere på

Overprøve vedtak om bruk av tvang og makt overfor personer med psykisk utviklingshemning: Minst 90 prosent innen 3 måneder.

Måloppnåelse over kravene

Saksbehandlingstid - Vedtak om bruk av tvang og makt: minst 90% innen 3 måneder

Resultatmål	Prosentpoeng	Resultat
90 %	8 %	98 %

Avsluttede klagesaker som gjelder tvang i barneverninstitusjoner (fra kapittel 3.3.1.3.3.5 i TB)

Rapportere på

Avsluttede klagesaker som gjelder tvang i barnevernsinstitusjoner og omsorgssentre: Minst 90 prosent innen 1 måned.

I 2025 behandlet Statsforvalteren i Innlandet 41 klager som gjaldt bruk av tvang og begrensninger i barnevernsinstitusjoner, samt 5 klager fra barn ved omsorgssentre. Av disse ble 84 % behandlet innen fristen på én måned.

Statsforvalteren prioriterer høyt å behandle klager fra ungdom som bor på barnevernsinstitusjon og omsorgssentre. Vi opplever imidlertid at flere av sakene er komplekse og krever omfattende informasjonsinnhenting. Særlig gjelder dette klager som omhandler bruk av fysisk tvang og begrensninger i medhold av omsorgsansvaret.

I løpet av året har vi i større grad prioritert å ta direkte kontakt med ungdommene i forbindelse med klagesaksbehandlingen. I alvorlige klagesaker har vi også reist ut til institusjonen for å gjennomføre samtaler med barnet fysisk. Dette kan ha bidratt til lengre saksbehandlingstid i enkelte saker.

Det gjøres alltid en avveining mellom behovet for rask saksbehandling og hensynet til en grundig og forsvarlig vurdering. Klager som gjelder pågående begrensninger, prioriteres og behandles raskt.

Statsforvalteren har allerede iverksatt flere tiltak for å forkorte saksbehandlingstiden i klagesaker fra ungdom på institusjon. Blant annet har vi presisert overfor institusjonene hvilken informasjon vi trenger for å kunne behandle sakene effektivt, slik at denne kan sendes inn så raskt som mulig.

Av de 41 behandlede klagene ble det gitt helt eller delvis medhold i 11 saker. Statsforvalteren minner jevnlig institusjonene om deres plikt til å informere barna om klageadgangen, og vi følger også opp dette i tilsynssamtaler med alle barn.

For øvrig har vi tett oppfølging av institusjonene, med åpen og god dialog, og gjennomfører alle planlagte tilsynsbesøk. Under institusjonstilsynene gjennomfører vi samtaler med 57,7 % av beboerne.

Saksbehandlingstid - klager på tvang i barnevernsinstitusjoner og omsorgssentre: minst 90% innen 1 måned

Resultatmål	Differanse	Avsluttet innen 1 måned
90 %	- 6 %	84 %

Enkelte av rettighetsklagene på institusjon er kompliserte, og 1 måneders saksbehandlingstid er for kort for forsvarlig behandling.

Resultatmål - stedlig tilsyn tvang og makt (fra kapittel 3.3.1.3.4.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal ha oversikt over alle brukere med vedtak om tvang, og skal utarbeide en plan for gjennomføring av de lovpålagte stedlige tilsynene for den enkelte bruker. Med utgangspunkt i denne planen skal stedlig tilsyn etter overprøvd og godkjente vedtak om bruk av tvang og makt prioriteres ut fra tvangsbrukens omfang og mulige konsekvenser for den enkelte bruker.

Vi har ikke klart å gjennomføre alle stedlige tilsyn i 2025, pga pensionering, turn over og ubesatte stillinger. Vi har prioritert å overholde saksbehandlingstider på vedtak overfor kap 9.

Resultatmål SFIN (fra kapittel 3.3.1.3.5.2 i TB)

Rapportere på

Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 275 poeng

SFIN har en redusert aktivitet i 2025, grunnet sykefravær og vakante stillinger.

Aktivitetsvolum av tilsyn med kommunale helse- og omsorgstjenester

Resultatmål	Differanse	Resultat
275	- 26	249

Noe redusert aktivitet i 2025 grunnet sykefravær og vakante stillinger.

Resultatmål SFIN og SFTL (fra kapittel 3.3.1.3.6.2 i TB)

Rapportere på

Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 65 poeng

Noe lavere aktivitet i 2025, grunnet sykefravær og ubesatte stillinger

Aktivitetsvolum av tilsyn med spesialisthelsetjenesten

Resultatmål	Differanse	Resultat
65	-7	58

Noe lavere aktivitetsnivå grunnet sykefravær og vakante stillinger

Resultatmål SFIN (fra kapittel 3.3.1.3.7.2 i TB)
Rapportere på

Tilsynsaktiviteter tilsvarende: 90 poeng

For å imøtekomme økningen i antall rettighetsklager, herunder vedvarende restanse, ble det besluttet å redusere antall gjennomføringer av landsomfattende tilsyn på sosialtjenesteområdet fra 4 til 3. Vi har derfor gjennomført tilsyn med Nav-kontorets ansvar for tjenesten økonomisk rådgivning i 3 kommuner i 2025. Vår tilsynsaktivitet tilsvarende dermed ikke 90 poeng.

Det ble avdekket lovbrudd i to av de tre tilsynene i 2025. Det er særlig gitt tett oppfølging til et av disse Nav-kontorene gjennom hele året, i form av faste dialogmøter og bistand i forbindelse med deres gjennomføring av egenkontroll. I tillegg har vi gjennomført en heldags fagdag sammen med ansatte og ledere. Dette Nav-kontoret må også ha oppfølging inn i 2026, for å få lukket lovbruddene.

Aktivitetsvolum av tilsyn med sosiale tjenester

Resultatmål	Differanse	Resultat
90	-41	49

3.1.3.4 Andre oppdrag

Statsforvalteren i Innlandet har fått fullmakt fra Arbeids- og velferdsdirektoratet (AVdir) til en stilling på 50 prosent, til å delta i oppdraget *Program for forebyggende sosialt arbeid og helhetlig forebyggende innsats lokalt* (Program forebygging). I programmet samarbeider vi både med AVdir og tre andre statsforvalterembeter (SF). Program forebygging skal bidra til økt oppmerksomhet rundt forebyggingsansvaret og til at kommunen og NAV-kontoret ivaretar det på en bedre måte. Det skal også bidra til å tydeliggjøre og legge til rette for NAV-kontorets rolle i kommunens samlede forebyggende arbeid. Et overordnet mål vil være å bidra til at kommunene i større grad forebygger utenforskap og sosiale problemer, slik at færre blir stående utenfor arbeids- og samfunnsliv.

Programmet har fem forskjellige hovedelementer og virkemidler, og vil etter planen pågå i totalt fem år fra start den 1. januar 2024. Fra statsforvalterembetene har vi de to første årene av programmet aktivt deltatt inn i to: *Tilskuddsmidler til forsøks- og utviklingsarbeid* og *Arenaer for utveksling av erfaringer*.

Da programmet også skal bidra til utvikling av gode samarbeidsmodeller mellom Nav-kontoret og andre aktører lokalt, i arbeidet med å forebygge utenforskap og sosiale problemer, er det tolv Nav-kontorer i landet som mottar midler til å drifte prosjekter i henhold til en særskilt tilskuddsordning: *Tilskudd til utvikling av samarbeid med frivillige organisasjoner og sosiale entreprenører for å forebygge utenforskap og sosial ekskludering*. Tre av prosjektene drives av Nav-kontorer i Innlandet, i samarbeid med frivilligheten: Ringsaker, Gjøvik og Hamar. Vi har besøkt flere av de tolv prosjektene og hatt dialogmøter som et ledd i oppfølgingen. Vi har også bidratt til å utvikle og drifte et læringsnettverk mellom prosjektene. Det er planlagt og gjennomført en rekke møter for Læringsnettverket, både digitale og fysiske. I samarbeid med AVdir har vi videre startet arbeidet med å utvikle delrapporteringer, kalt delleveranser. Disse skal prosjektene levere gjennom år 2026, for i større grad kunne innhente og dokumentere erfaringer og funn knyttet til utvalgte temaer. Innføring til den første delleveransen ble gitt til prosjektene i desember 2025, med frist for innlevering 1.februar 2026. Med andre ord vil vi først i 2026 begynne å få svar på erfaringer og effekter av samarbeidet mellom Nav-kontorene, frivilligheten og sosiale entreprenører.

Vi har ellers gjennom året hatt faste ukentlig møter i arbeidsgruppen mellom SF og AVdir for idémyldring, drøfting og planlegging av løpende og kommende oppgaver. I tillegg har vi faste ukentlige møter for embetene som samarbeider om oppdraget. Dialogen med prosjektene og mellom embetene og AVdir har gitt verdifull læring om behov og utfordringer, men også muligheter til utvikling av de sosiale tjenestene knyttet opp mot samarbeidet med frivillige organisasjoner og sosiale entreprenører. Som nevnt avventer vi mer dokumenterte resultat og effekter av dette i 2026.

3.1.3.5 En effektiv og velfungerende vergemålsforvaltning

Vår overordnede vurdering er at oppgavene på vergemålsfeltet har blitt ivare tatt på en god og effektiv måte.

Vi nådde likevel ikke målkravet om å behandle 80 % av søknader om opprettelse av vergemål for voksne innen 90 dager. Måloppnåelsen var likevel relativt høy. Det skyldes primært økt saksmengde og mangel på tilgjengelige ressurser, blant annet som følge av sykefravær.

Gjennomgang av vergerapporter ble gjennomført i tråd med retningslinjer fra Sivilrettsforvaltningen, og innen fristen.

Arbeidet med kontrollen bidrar til læring hos vergene gjennom tilbakemeldinger og veiledning vi gir under og etter gjennomgangen.

De største utfordringene er slik vi vurderer det at brukerne av ordningen opplever for lang saksbehandlingstid på enkelte områder, og at vi ikke er tilgjengelige nok ved behov for veiledning. Statsforvalteren gjennomfører flere tiltak for å bedre måloppnåelsen.

Opprett vergemål for voksne (fra kapittel 3.3.2.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Opprett vergemål for voksne – 80 % av vedtakene skal være fattet innen 90 dager.

Måloppnåelsen var i 2025 på 78%. Første tertial var den på 81%, andre og tredje tertial var måloppnåelsen på henholdsvis 76% og 77%. At vi ikke klarte målkravet satt for hele året, skyldes ressursmangel, særlig grunnet sykemeldinger. Saker om opprettelse av vergemål tar tid å behandle fordi det er tidkrevende å utrede sakene. Vi venter ofte på informasjon fra parter og sakkyndige, det forlenger saksbehandlingstiden.

Lang saksbehandlingstid kan føre til at enkeltpersoner ikke får den støtten de trenger i tide. Vi prioriterer enkeltsaker som haster mer enn andre. Det sikrer at enkeltpersoner ikke lider rettighetstap på grunn av at saksbehandlingstiden er lengre enn vi ønsker. Vi prioriterer tiltak for å effektivisere informasjonsinnhenting i den enkelte sak, og har arbeidet systematisk for å holde oversikt over og kontroll med restansene.

Vi har også arbeidet for å effektivisere saksbehandlingen på flere områder for å kunne frigjøre ressurser som kan bedre måloppnåelsen. Det gjelder for eksempel saker om godtgjøring og utgiftsdekning for verger og representanter der staten dekker vergeutgiftene. Her får nå flere verger utbetalt godtgjøring og utgiftsdekning etterskuddsvis hver måned uten at det fattes ny enkeltvedtak hver gang. Dette er tids- og ressursbesparelse både for staten og for vergene og representantene.

Videre vurdere vi tiltak for å effektivisere behandlingen av søknader om stadfestelse av ikrafttredelse av fremtidsfullmakter. Vi har også sett nærmere på hvordan vi kan utnytte datamaterialet i saksbehandlingsverktøyet og Power BI, og vi ønsker å videreutvikle dette for å styrke og effektivisere saksbehandlingen.

På kort sikt er arbeidet med omstilling og endring av arbeidsprosesser ressurskrevende og det tar noe tid før vi er i stand til vurdere effektene. Vi forventer likevel at endringsarbeid vi har satt i gang i 2025 vil gi effekt relativt raskt og påvirke måloppnåelsen i 2026.

Saksbehandlingstid - Opprett vergemål for voksne - 80% av vedtakene skal være fattet innen 90 dager

Resultat	Resultatmål	Differanse
78 %	80 %	- 2 %

Vergeregnskapskontroll (fra kapittel 3.3.2.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Alle vergeregnskap i sentralt uttrekk fra Statens sivilrettsforvaltning skal være kontrollert innen fristen.

Alle vergerapporter i det sentrale uttrekket fra Statens sivilrettsforvaltning ble i 2025 kontrollert innen fristen. Vi har hatt sommervikarer som har bistått i arbeidet i tillegg til seks faste ansatte.

I tilfellene der vi finner avvik har det blant annet handlet om manglende rolleforståelse. I de fleste av sakene er det gitt veiledning til vergen. Vi oppfatter dette som et effektivt virkemiddel.

Kontrollen av vergerapportene i fjor bestod av 301 saker fra sentralt uttrekk og 151 saker fra lokalt uttrekk.

I det sentrale uttrekket var hovedårsaken til at vi ikke kunne godkjenne vergerapportene manglende dokumentasjon, dvs. manglende innsending av fullstendighetserklæring og/eller kontoutskrifter. Dette gjaldt 23 saker. Det ble avdekket andre typer avvik i 21 saker. I det lokale uttrekket var det og manglende dokumentasjon i 39 og andre avvik i 8 saker.

Vi erfarer at arbeidet med kontrollen bidrar til læring hos vergene gjennom tilbakemeldinger og veiledning vi gir under og etter gjennomgangen.

Alle vergeregnskap i sentralt uttrekk fra Statens sivilrettsforvaltning skal være kontrollert innen fristen

Resultat	Resultatmål	Differanse
100 %	100 %	0 %

3.1.3.6 Vergemål utøves med respekt for vergehavers behov og vilje

Vi vurderer at vergemålene i hovedsak utøves i tråd med vergehavernes behov og vilje.

Ved rekruttering, opplæring, veiledning og tilsyn av verger legger vi stor vekt på å tydeliggjøre at vergemål er frivillig.

Vår vektlegging av veiledning og den høye deltakelsen på fysiske vergekurs og e-læring bidrar til å heve kompetansen til vergene.

Vi ser likevel at kompetansen og rolleforståelsen til vergene varierer endel, også når det gjelder forståelsen av retten til selvbestemmelse.

Saker der vergehaveren ikke lenger ønsker vergemål blir prioritert og avsluttet raskt.

Statsforvalteren gjennomfører samtaler med personen i en høy andel av sakene der vi oppretter vergemål. Det sikrer frivillighet, og gir viktig informasjon om personens vilje som vi også bringer videre til vergene slik at de kan ta hensyn til dette.

Vergers kompetanse (fra kapittel 3.3.2.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Vergene har god rolleforståelse og utøver rollen med respekt for vergehavers selvbestemmelsesrett. Alle verger har fått tilbud om god opplæring og det har vært en økning i antall verger har gjennomført e-læringskurs.

Vi opplever at vergene kompetanse varierer noe. I all hovedsak har de faste vergene god kjennskap til de formelle kravene regelverket stiller til dem. Enkelte verger trenger likevel oppfølging og veiledning for å forstå innholdet i oppdraget. Dette ser vi blant annet gjennom behandling av timelister i søknader om vergegodtgjøring der de søker godtgjøring for annen type arbeid enn vergearbeid. Vi får også bekymringsmeldinger som gir indikasjoner på manglende rolleforståelse hos vergene. Vi har inntrykk av at veiledning til den enkelte har god effekt i disse tilfellene.

Ved rekruttering, opplæring, veiledning og tilsyn av verger legger vi stor vekt på å tydeliggjøre at vergemål er frivillig. Vi understreker også vergehavers selvbestemmelsesrett, og at vergene skal rådføre seg med vergehaver og søke å kartlegge vedkommendes synspunkter og behov. Vi mener dette bidrar til at nye verger forstår rollen sin bedre.

Vi ser likevel at det fortsatt er behov for å fokusere på retten til selvbestemmelse i opplæringen og veiledningen av verger. Dette ser vi blant annet i forbindelse med søknader om samtykke fra Statsforvalteren om gjennomføring av disposisjoner på personens vegne. Søknadene mangler ofte opplysninger om hvordan personen selv stiller seg til disposisjonen. Vergene har ikke alltid utredet dette på forhånd. Det tyder på at ikke alle forstår viktigheten av personens egen vilje.

Vi har lagt vekt på at vergene gjennomfører e-læringskurs ved oppstart av vergeoppdraget. Dette har gitt gode resultater, med 293 gjennomførte kurs. Vi ser at det både er behov for og etterspørsel etter både fysiske vergekurs og e-læringstilbud. I løpet av året gjennomførte vi også kurs for faste verger: ett kurs våren 2025 og ett kurs høsten 2025. Det er stor oppslutning og engasjement rundt de fysiske vergekursene Statsforvalteren arrangerer. Samlet mener vi opplæringstilbudet er godt slik at de deltar aktivt får et godt grunnlag for å utøve vergerollen.

Vi ser tegn til at veiledningsarbeidet virker. Dette er kanskje særlig målbart ved kontrollen med vergens økonomiforvaltning. Under kontrollen prioriterer vi veiledning og rådgivning underveis. Vi ser at verger som tidligere har vært gjenstand for kontroll har mindre avvik og mangler ved sin økonomiforvaltning enn dem som tidligere ikke har blitt kontrollert. Vi ønsker å bedre tilgjengeligheten for å legge til rette for bedre veiledning til vergene.

Avslutning av vergemål (fra kapittel 3.3.2.2.1.2 i TB)

Rapportere på

Vergemål hvor personen ikke lenger ønsket verge er avsluttet raskt.

Vi har gjennom året prioritert saker der personen selv ikke lenger ønsker verge. Dette er avgjørende for vergemål skal fungere og oppleves som en frivillig støtteordning. Saksbehandlingstiden har vært på om lag én måned. Vi vurderer saksbehandlingstiden på disse sakene som tilfredsstillende gitt utredningsarbeidet som er nødvendig.

3.1.3.7 Barnehagemyndigheter, barnehageeiere og skoleeiere forstår, formidler og etterlever regelverket

For å styrke forståelsen, formidlingen og regelverksetterlevelsen i sektor har vi i 2025 gjennomført flere aktiviteter og tiltak ut mot sektor. Basert på vårt ROS-arbeid har vi kunnet følge opp barnehager og skoler med ulike tiltak. Våre ROS-analyser, i kombinasjon med ulike framgangsmåter i Metodehåndboka, veiledning, dialog og henvendelser, gir oss et godt grunnlag for å kunne bidra til at barnehagemyndigheter, barnehageeiere og skoleeiere forstår, formidler og etterlever regelverket.

Dette har vi gjort gjennom regionale samlinger, dialogmøter, webinarer og fysiske og digitale veiledningsmøter med barnehagemyndighet, skoleeiere og kommuner. Vi erfarer at disse veiledningsaktivitetene bidrar til økt forståelse for regelverket, og det blir gitt tilbakemelding om at disse tiltakene er nyttige.

Gjennom året har vi mye veiledning av sektor, gjennom henvendelser, saksbehandling, tilsyn-og tilsynsaktiviteter, møter og samlinger. Vi registrerer en endring i at terskelen for sektor å henvende seg har blitt lavere, og får tilbakemelding om at vi oppleves som mer tilgjengelige for veiledning. Dette setter oss i en posisjon hvor vi på en bedre måte kan veilede om regelverket og sikre etterlevelse.

På regionale samlinger har vi tatt utgangspunkt i caser for å øke forståelsen og etterlevelsen av regelverket innenfor særlovgivningen spesielt. Arbeidet med disse casene har bidratt til drøftinger i fellesskap og avklaringer av spørsmål rundt regelverket, og har slik sett bidratt til bedre forståelse og etterlevelse av regelverket i sektor.

Statsforvalteren skal bruke virkemidlene, tilsyn og veiledning, målrettet, for å bidra til regeletterlevelse hos barneha (fra kapittel 3.3.3.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal bruke virkemidlene tilsyn og veiledning målrettet, for å bidra til regeletterlevelse hos barnehagemyndigheter, barnehageeier og lokal skolemyndighet.

Vi skaffer oss kunnskap om regelverksetterlevelsen i sektor gjennom ulike kilder. Dette er blant annet statistikk som GSI, Elevundersøkelsen og BASIL, henvendelser fra sektor og privatpersoner, generell saksbehandling, klagesaker, medieoppslag, og informasjon fra gjennomførte tilsyn og forvaltningsrevisjoner. Vår generelle kjennskap til kommunene inngår også i kunnskapsgrunnlaget vårt.

Kildene blir systematisert i våre interne ROS-analyser, som vi bruker for å danne et bilde av risikoen i sektor. Disse analysene bruker vi aktivt i valget mellom ulike tilsynsaktiviteter og virkemidler. I 2025 har vi hatt et internt utviklingsarbeid knyttet til registrering og oppfølging av risikovurderinger gjennom året, slik at vi har en løpende og oppdatert vurdering av risiko i sektor. En løpende vurdering av ROS har medført at vi gjennom 2025 har benyttet flere ulike tilsynsaktiviteter og virkemidler, ut fra en vurdering av hvor stor risikoen er og hvilke virkemiddel som er best egnet til å ta ned denne risikoen. Vi har ut fra disse vurderingene utført planlagte tilsyn, som vi planla ut fra risikobildet i begynnelsen av året. Vi har på bakgrunn av løpende ROS gjennom året sendt ut brev etter kommunelovens § 30-3 for å innhente informasjon, gjennomført møter med kommuner/fylkeskommunen, fulgt opp med tilsynsrapporter og veiledet. Informasjon vi får gjennom bruk av tilsynsaktiviteter og veiledning har vi tatt med oss tilbake inn i den løpende ROSen.

Våre tilsyn er basert på risikovurderinger og vi vurderer at de er treffsikre. Vi erfarer at løpende ROS gir oss et godt verktøy for å identifisere hvilke tilsynsobjekter som vil få best utbytte av et ordinært tilsyn, og hvilke som vil ha best utbytte av andre tilsynsaktiviteter eller veiledning. Vår erfaring er at der vi ser behov for ordinært tilsyn og gjennomfører dette, så fører det i stor grad til endring av praksis. I flere av tilsynene vi gjennomførte i 2025 har vi fått tilbakemeldinger fra kommunene om at tilsynsprosessen har vært lærende. Flere av våre tilsyn blir fulgt opp med tilbud om veiledning både i rettesfasen og i etterkant av at tilsynet er lukket, og vi ser at dette er hensiktsmessig for å få størst mulig læreeffekt av tilsynet.

Der risikoen er vurdert som lav til moderat, og kommunen har vist en vilje til å endre praksis, har vi i enkelte tilfeller benyttet veiledning som virkemiddel i stedet for ordinært tilsyn. Veiledningen har vært målrettet og konkret, og kan raskt føre til endring av praksis. Dette spesielt der det gjelder mangler ved saksbehandling eller feil forståelse av regelverket.

I tillegg til valg av tilsynsaktivitet eller veiledning som virkemiddel ved avdekket risiko overfor én kommune, skole eller barnehage, gir vi veiledning der vi avdekker en mer generell risiko innenfor et område. Vi benytter oss da av mer overordnet veiledning, f.eks gjennom regionale samlinger, samlinger for skoleeiere og/eller barnehagemyndighet, skriftlig informasjon eller webinarer. På denne måten sikrer vi at flere mottar informasjonen. Vi erfarer at veiledning der vi har dialog med sektor, enten det er en- til-en eller på samlinger er effektivt, da vi har mulighet for opplæring og oppfølgingsspørsmål. Der vi informerer bredt om regelverk for å styrke regelverksetterlevelsen i sektor, ved for eksempel webinarer, erfarer vi at sektor ønsker praksisnære eksempler og presentasjon av suksesshistorier, og at dette kan bidra til å styrke evnen til å endre praksis.

Vi erfarer også at kommuner ber om veiledning fordi de selv forstår at de ikke helt har oversikt over regelverket, eller at de har gått seg fast og ikke vet hvordan de skal komme videre i saker. Det tar vi som tegn på at sektor opplever at vi er relevante, og kan bidra til økt forståelse for regelverket.

Både ved tilsyn og veiledning opplever vi at kommunene endrer praksis, slik at barn og unge får de rettighetene de har krav på.

Valg av tilsynsaktiviteter (fra kapittel 3.3.3.1.2.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal velge de tilsynsaktivitetene som er best egnet til å gjenopprette etterlevelse av regelverket på en rask og effektiv måte. Statsforvalteren kan gi veiledning istedenfor å føre tilsyn, der det vurderes som best egnet virkemiddel.

Risikobildet ved starten av året baserer seg på den løpende og helhetlige ROSen vi gjennomførte i 2024, og risikobildet i den enkelte kommune i oppstarten av 2025. Vi har organisert enheten i ulike team, der ROS-arbeidet er organisert i et eget team. ROS-teamet koordinerer vurderinger som er gjort på team innenfor ulike fagområder. Risikobildet i begynnelsen av året, danner grunnlaget for valg av tiltak i virksomhetsplanen for 2025. Måten vi har lagt opp ROS-arbeidet vårt på i enheten, gir oss et godt grunnlag for å velge de virkemidlene som er mest hensiktsmessige for å ta ned konkret risiko. I tillegg til valg av tilsynsaktivitet eller ulike veiledningsaktiviteter, danner ROS-arbeidet også grunnlag for forslag til deltakere i Læringsmiljøprosjektet. Organiseringen av ROS-arbeidet gir oss videre en god mulighet for å koordinere ulike aktiviteter overfor enkelte kommuner,

skoler og barnehager, og til å se det helhetlige risikobildet på tvers av flere fagfelt.

I 2025 har vi på bakgrunn av risikobildet i begynnelsen av året gjennomført sju planlagte tilsyn. I tillegg har vi gjennomført ett hendelsesbasert tilsyn. Vi har også hatt flere veiledningsaktiviteter som planlagte tiltak i vår virksomhetsplan. Dette både med større samlinger, møter på regionsnivå og møter på kommunenivå.

Ut fra løpende, helhetlig ROS har vi i løpet av året sendt ut flere brev etter kommuneloven § 30-3 for å få mer informasjon om risikoen i sektor. Dette har både vært en effektiv måte å håndtere risiko i sektor på, og en måte å øke regeletterlevelsen ved å rette fokus mot områder hvor vi ser det er risiko. I 2025 har vi sendt ut 27 brev etter kommuneloven § 30-3 til kommunene, hvor vi har bedt om redegjørelse eller dokumentasjon. Basert på det vi mottok fra kommunene valgte vi i noen tilfeller å gå videre med tilsynsaktiviteter/tilsyn, mens vi i andre tilfeller fulgte opp kommunene med veiledning enten på telefon, i møte eller skriftlig. I flere av tilfellene, vurderte vi risikoen på nytt etter å ha mottatt opplysninger og dokumentasjon. I de tilfellene vi vurderte at risikoen var lavere enn først antatt, avsluttet vi sakene uten ytterligere oppfølging.

I en løpende ROS vurderes restrisikoen fortløpende. Ved slutten av året har vi hatt en oppsummering av hva vi har gjort i 2025, og hvordan vi erfarer at ROS-arbeidet fungerer og hvordan de enkelte aktivitetene har virket. Dette har vi, sammen med en status for risikoen for våre kommuner, tatt med oss inn i planleggingen av aktiviteter for 2026. Det er med bakgrunn i denne restrisikoen planlagt to egeninitierte tilsyn i 2026. I tillegg kommer 15 fellesnasjonale tilsyn, basert på en nasjonal risikovurdering. Videre har vi plukket ut temaer som vi vil bruke tid på når vi møter skoleeiere og barnehagemyndighet på samlinger i 2026. Andre temaer blir tatt i webinarer eller i veiledning direkte med kommuner.

Kompetanse på trygt og godt skolemiljø (fra kapittel 3.3.3.1.3.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal bidra til at skolene har kompetanse på hva som gir et trygt og godt skolemiljø.

Veiledning til skoler og kommuner

Veiledning er et av våre faste tiltak for å styrke kompetansen hos lokal skolemyndighet og skoleledere om hva som kjennetegner et trygt og godt skolemiljø. Vi tilbyr veiledning per telefon, i digitale møter, på e-post og i fysiske møter. Som førstestans i slike saker er det viktig for oss at veiledningen har et generelt og overordnet preg.

Saksbehandlerne våre mottar mange henvendelser fra både kommuner og skoleledere som ønsker støtte og avklaringer i arbeidet med skolemiljø. Mange etterspør råd om hvordan regelverket kan forstås og praktiseres i ulike situasjoner. Vi opplever at behovet for veiledning ofte oppstår i saker som er komplekse eller ressurskrevende for skolen eller skoleeier. Vi tilstreber å være tilgjengelige for denne typen veiledning.

Tilbakemeldingene vi mottar er gjennomgående positive. Mange uttrykker at veiledningen gir økt trygghet i vurderingene de skal gjøre, bedre forståelse av regelverket og større klarhet i hvilke handlingsalternativer som finnes. Dette bekrefter for oss at tilgjengelig og faglig støtte er både nyttig og etterspurt. Veiledningen gir oss også verdifull innsikt i hvilke utfordringer skolene står i, noe som igjen bidrar til vårt videre utviklingsarbeid.

Ringe rektor

I 2025 etablerte vi en fast rutine der vi tar telefonisk kontakt med rektor når vi mottar en ny sak. Før vi sender innhentingsbrev til kommunen og skolen der vi ber om opplysninger i saken. Hensikten med denne innledende dialogen er å sikre at rektor tidlig får informasjon om sakens status og å avklare eventuelle spørsmål om saksbehandlingen.

Ved å ta initiativ til tidlig kontakt ønsker vi også å senke terskelen for at rektor kan henvende seg til oss med spørsmål eller behov for avklaringer, både i den aktuelle saken og i lignende problemstillinger som kan oppstå senere. Denne tilnærmingen skal samtidig bidra til å etablere og videreutvikle gode og profesjonelle relasjoner med sektoren.

Maler

Vi har en egen gruppe som arbeider med å videreutvikle malene vi bruker i saksbehandlingen. Gruppens oppgaver er å sikre at brev, vedtak og annet skriftlig materiale inneholder nødvendig og oppdatert veiledning for mottakeren. Malene oppdateres jevnlig på bakgrunn av nye erfaringer, uttalelser og brev fra Udir, tilsyn og annet relevant kunnskapsgrunnlag.

[Informasjon om håndhevingsordningen og animasjonsfilmer om skolemiljø ligger tilgjengelig på Statsforvalterens nettsider.](#)

Våre to animasjonsfilmer, *Retten til et trygt og godt skolemiljø* og *Statsforvalterens saksbehandling i skolemiljø saker*, som ble oppdatert med ny lov i 2024, ble relansert ved skolestart høsten 2025. Filmene er utviklet for en bred målgruppe som omfatter elever, foreldre, skoler og skoleeiere.

Vi erfarer at filmene brukes aktivt i ulike sammenhenger, blant annet i klasseromsundervisning, personalmøter og på foreldremøter. Dette gjør at filmene når ut til langt flere enn det registrerte visningstallene alene viser, som per nå er henholdsvis 2 641 og 832 visninger. Den reelle spredningseffekten vurderes derfor å være vesentlig høyere enn det som framkommer i tallmaterialet.

Regionale samlinger

Også i år har vi gjennomført regionale samlinger som en videreføring av fjorårets arbeid med innføringen av ny opplæringslov. Samlingene tok opp

temaer som skolemiljø og opplæringslovens kapittel 12, samt individuelt tilrettelagt opplæring (ITO).

Statsforvalteren erfarer at skolemiljø saker ofte også omfatter elementer av ITO, og at skolene i liten grad ser disse områdene i sammenheng. En helhetlig tilnærming er nødvendig for å sikre et trygt og godt skolemiljø. Denne erfaringen samsvarer med observasjoner fra håndhevingsordningen og vår dialog med sektoren, der det fortsatt er store variasjoner i skolens kompetanse knyttet til systematisk skolemiljøarbeid.

På denne bakgrunn valgte vi å rette samlingenes faglige innhold mot systematikk, dokumentasjon og evaluering i skolemiljøarbeidet, samt barnets beste. Hovedmålet var å understreke betydningen av bred problemforståelse i skolemiljø saker, og også i saker med individuelt tilrettelagt opplæring (ITO), samt å styrke kompetansen innen utvalgte deler av regelverket.

Målgruppen for samlingene var skoleeiere, skoleledere, ressurspersoner og PPT. Kommunene uttrykte et ønske om at samlingene skulle legge til rette for dialog både innenfor og på tvers av kommuner og skoler. Store deler av dagen var derfor lagt opp rundt caser som omhandlet både skolemiljø og ITO, i kombinasjon med faglige innlegg fra oss som åpnet for drøfting og refleksjon.

Samlingene var preget av faglig dialog, engasjement og god erfaringsdeling. Deltakerne ga uttrykk for at samlingene var nyttige, relevante, ga godt faglig påfyll og bidro med konkrete innspill de tar med seg videre i arbeidet.

Følge opp “funn” fra fjoråret og årets regionale samlinger

Funn og erfaringer fra fjorårets regionale samlinger er systematisk fulgt opp og lagt til grunn for planlegging og gjennomføring av årets regionale samlinger. Oppfølgingen har blant annet omfattet en gjennomgang av innspill fra kommuner og skoler, identifisering av områder med behov for ytterligere avklaring, samt justering av både tematisk innhold og metodisk tilnærming.

Formålet har vært å sikre en målrettet og relevant dialog med deltakerne, og å legge til rette for at de regionale møtene i størst mulig grad svarer på behov identifisert både i foregående år og i vår løpende saksbehandling og dialog med sektor. Ved å følge opp funnene fra fjorårets og årets regionale samlinger, ønsker vi å styrke kvaliteten og relevansen i arbeidet vårt, samtidig som vi legger vekt på kontinuitet og læring.

Dialogmøter

Høsten 2025 gjennomførte vi dialogmøter med 21 kommuner, med *skolemiljø* som hovedtema. Målet var å skape god dialog om hvordan skoler og skoleeiere arbeider med skolemiljøet, og hvordan regelverket forstås og praktiseres. Kommunene valgte selv deltakere, og vi opplevde god bredde i representasjonen. På alle møtene deltok både skoleeiere og rektorer, i tillegg til relevante ansatte i skolene, PPT og skolemiljøteam.

Kommunene sendte på forhånd inn spørsmål og problemstillinger som ga et godt utgangspunkt for dialogen. I møtene snakket vi både om hva kommunene opplever at de får til, og hvilke utfordringer som er mer gjennomgående. Vi bidro med spørsmål som skulle støtte refleksjon og videre utvikling.

Generelt ser vi at kommunene har et økende fokus på skolemiljøområdet. Samtidig observerte vi enkelte utfordringer knyttet til forståelsen av regelverket og hvordan dette påvirker praksisen. Flere kommuner uttrykte for eksempel usikkerhet rundt terskelen for å opprette en skriftlig plan, og når en situasjon skal behandles som en skolemiljø sak.

Deltakerne ga uttrykk for at dialogen var nyttig og at temaet opplevdes som svært relevant. Flere fortalte at de har blitt mer bevisste på hva som kreves etter regelverket. Vi vurderer derfor at tiltaket har fungert etter intensjonen, og at kommunene tar med seg innspillene våre videre i sitt arbeid. Vi erfarer at dialogen bidrar til økt kunnskap om regelverket, og dermed bedre forutsetninger for å etterleve det i praksis.

Webinarer

På bakgrunn av risikovurderinger basert på erfaringer fra håndhevingsordningen og tilbakemeldinger fra regionale samlinger, har vi i 2025 utarbeidet en rekke på fire webinarer. Temaene er *Hva er en skolemiljø sak*, *Fra bekymring til systematisk handling (dokumentasjon)*, *Aktivitetsplan* og *Undersøkelser*.

Vi valgte webinar som format for å nå ut til flest mulig, inkludert lærere og andre som arbeider direkte med elever. Målet er å styrke regelverksforståelsen i hele sektoren. Selv om mye av vår øvrige veiledning gis til ledere på skole- og kommunenivå, vurderer vi det som nyttig også å rette informasjon direkte til dem som står i det praktiske arbeidet med skolemiljøet.

Webinarene er korte og konkrete, med eksempler fra praksis som er relevante for både skoleledere, lærere og andre ansatte i skolen. De skal utfylle informasjon som allerede finnes fra Udir og andre aktører. Innholdet bygger blant annet på utfordringer vi ser i kommuner og skoler gjennom behandlingen av over 1000 saker i håndhevingsordningen i Innlandet de siste årene.

Det første webinar, *Hva er en skolemiljø sak*, ble publisert i desember 2025 og ligger tilgjengelig på våre nettsider. De øvrige webinarene planlegges publisert våren 2026.

Læringsmiljøprosjektet

Vi bistår Udir i rekrutteringen av kommuner til Læringsmiljøprosjektet hvert år. Innlandet deltar med tre kommuner: én kommune i pulje 8 og to kommuner i pulje 9. Deltakerkommunen i pulje 8 og én av kommunene i pulje 9 har inkludert alle sine skoler og barnehager i prosjektet. For den andre kommunen i pulje 9 ble det etter en behovsvurdering besluttet at barnehagene ikke skulle delta.

Vi har deltatt i styringsgruppemøter i kommunene ved behov eller etter ønske fra deltakerne. I tillegg har vi deltatt på fagsamlinger med Udir, deltakerkommunene og deres veiledere.

Prosjektet omhandler hvordan man kan fremme og utvikle et trygt og godt barnehage- og skolemiljø, og hvordan mistrivsel og krenkelser kan forebygges, avdekkes og håndteres. Regelverkskompetanse, organisasjonsutvikling, ledelse og positive barnehage- og skolekulturer er identifisert som sentrale elementer i dette utviklingsarbeidet.

Tilbakemeldingene fra deltakerkommunene er udelte positive. Vi vurderer at alle deltakerkommunene, sammen med sine veiledere, har etablert gode strukturer og planverk for prosjektperioden. Veilederteamene trekkes fram som en viktig faktor for faglig utvikling og støtte i prosjektet. En annen suksessfaktor som løftes fram, er muligheten til å delta med alle skoler og barnehager i kommunen. Dette gir et felles verdigrunnlag og en enhetlig forståelse av arbeidet med å utvikle trygge og gode miljøer.

Psykososialt barnehagemiljø (fra kapittel 3.3.3.1.3.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal bidra til at barnehageeier og de som arbeider i barnehagen har kompetanse på hva som gir et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø.

I 2025 har vi hatt regelverkssamlinger for barnehagemyndighet hvor et av temaene var Barnehagemiljø. I disse samlingene har vi bedt barnehagemyndighet formidle videre til barnehageeiere det vi satte på dagsorden. Det ble jobbet både med regelverk og konkrete oppgaver. Barnehagemyndighet er en viktig aktør for oss, for at vi skal nå flest mulig barnehageeiere og ansatte i barnehagene. Vi har også produsert tre filmer om barnehagemiljø som vi har lagt ut på hjemmesiden og sendt ut til barnehagemyndighet for videre distribusjon. Til disse filmene har vi brukt eksterne foredragsholdere. I tillegg har vi sett at dialogmøtene vi hadde med sektor i 2024 med blant annet tema barnehagemiljø har vært med å påvirke kommunen til enda større fokus på temaet, og at mange på nytt har drøftet terskelen for når det skal lages en skriftlig plan.

Vi så i starten av 2025 et lite oppsving på henvendelser fra foreldre når det kom til temaet barnehagemiljø, og vi valgte i tre saker å innhente mer opplysninger fra barnehageeier i form av et § 30 - 3 brev. Denne innhentingen viste at det er gode rutiner på plass.

Ved å fokusere på barnehagemyndighetens påse-ansvar for at barnehagereglene følges, påvirker vi barnehagemyndighetene til å sette barnehagemiljø og internkontroll på agendaen i styrer-møter og andre treffpunkter med kommunale og private barnehageeiere. Dette fører etter vår vurdering effekt på etterlevelsen av regelverket som omhandler trygt og godt barnehagemiljø.

Filmene om barnehagemiljø har blitt brukt i noen barnehager på planleggingsdager og har ført til økt fokus og kompetanseheving hos de som arbeider i barnehagene.

Rask behandling i saker etter § 9 A-6 (fra kapittel 3.3.3.1.3.3 i TB)

Rapportere på

Alle saker er ferdigbehandlet så raskt som mulig

Saksbehandlingstid og vedtak

Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden for skolemiljø saker med realitetsvedtak i 2025 var 30 virkedager. Målet vårt har vært og vil fortsatt være 30 virkedager, i tråd med Udirs nye måltall for 2026.

I 2025 registrerte vi 141 meldinger om skolemiljø. Tilsvarende tall var 163 meldinger i 2024 og 183 meldinger i 2023.

Vi fattet 100 vedtak med realitetsavgjørelse og 17 avvisningsvedtak i 2025. I 2024 fattet vi 150 vedtak med realitetsavgjørelse og 9 avvisningsvedtak, mens tallene for 2023 var 133 med realitetsavgjørelse og 8 avvisningsvedtak.

Ukentlige møter

Vårt systematiske arbeid for å holde saksbehandlingstiden nede består blant annet av ukentlige møter der vi går gjennom restanser og fordeler saker mellom saksbehandlerne. Vi prioriterer de eldste og mest alvorlige sakene først. I møtene har vi lav terskel for å omfordele saker, blant annet basert på saksbehandleres kapasitet, eventuell kjennskap til parter og andre relevante forhold.

Dette har vært særlig viktig i 2025, ettersom flere av saksbehandlerne som arbeider med skolemiljø saker også har fått en bredere portefølje med andre sakstyper.

Felles saksskjema

Vi har over flere år benyttet et felles skjema/saksoversikt med fargekoder der vi registrerer alle innkomne skolemiljø saker og progresjonen i hver enkelt sak. Dette er et nyttig verktøy for å holde oversikt over våre samlede restanser.

Når et vedtak er sendt, oppretter vi et notat i saken og legger inn relevante frister i saksoversikten. Alle saksbehandlere i skolemiljøteamet oppdaterer oversikten fortløpende. Samtidig følger vi med på om kommunen oppfyller påleggene i vedtaket. Dette bidrar til å sikre at sakene blir fulgt opp jevnlig. I skjemaet dokumenterer vi også hvordan vi vurderer kommunens oppfølging etter vedtak.

To saksbehandlere

Vi har også en god arbeidsmetodikk ved at hver sak behandles av to saksbehandlere – én jurist og én pedagog. Dette gir mulighet for løpende faglige drøftinger gjennom hele saksbehandlingen og gjør det enkelt å gi og få innspill under utarbeidelsen av vedtak. Vi rullerer på hvilke saksbehandlere som samarbeider, noe som bidrar til mest mulig lik praksis og nivellering av vurderinger og konklusjoner.

Maler

Vi arbeider kontinuerlig med å evaluere og videreutvikle maler, både på bokmål og nynorsk. Vi har innspillversjoner samlet på et eget område der alle kan legge inn forslag til endringer og forbedringer. Vi opplever at gode og presise maler på alle trinn i saksbehandlingen er svært viktig for å sikre et systematisk arbeid og for å holde saksbehandlingstiden i skolemiljøsakene så lav som mulig.

Rutiner

Vi har også evaluert og oppdatert rutinen for behandlingen av skolemiljø saker. Rutinen omfatter både oppstartfasen og oppfølgingen etter at vedtak er fattet. Vi opplever at den er et viktig verktøy, særlig for nye medarbeidere, men også generelt, fordi den bidrar til en mest mulig enhetlig praksis i behandlingen av skolemiljø sakene.

I 2025 har vi utarbeidet en ny rutine for ileggelse av tvangsmulkt, med tilhørende maler. Rutinen er forankret i ledelsen. Selv om vi verken har varslet eller ilagt tvangsmulkt i 2025, vurderer vi at de rutinene vil være til god hjelp dersom en slik situasjon skulle oppstå.

Planleggingsdager

For å kunne planlegge behandlingen av skolemiljø saker gjennom året, har vi gjennomført to planleggingsdager. Vi kartla blant annet hvilke perioder som normalt har høy saksmengde, og planla øvrige aktiviteter som tilsyn og systematisk veiledningsarbeid.

Skrivedager

I perioder med stort sakstrykk har vi gjennomført skrivedager. Dette har vært utvalgte dager der vi har kunnet skjerme oss fra telefonhenvendelser for å arbeide mer effektivt med vedtaksskriving. Vi opplever at dette har bidratt til raskere ferdigstillelse av vedtak.

Vurdering av effekt

Vi ser at det systematiske og målrettede arbeidet vårt med skolemiljø saker har gjort at vi har opprettholdt den lave saksbehandlingstiden fra 2024. Fra en elev eller en forelder melder en sak om skolemiljø, og til vi fatter vedtak, tar det nå i gjennomsnitt rett under 30 virkedager. Dette er i tråd med målet om en mer effektiv håndhevingsordning; å sørge for at eleven og foreldrene får rask og god hjelp.

Vi er svært fornøyd med at saksbehandlingstiden i 2025 ligger innenfor måltallet Udir har satt for embetene for 2026.

Rettsanvendelse og forståelse av saksbehandlingsreglene i vedtak (fra kapittel 3.3.3.1.4.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal arbeide systematisk for å bidra til at antall vedtak med feil fra lokal skolemyndighet reduseres

Vi har over flere år jobbet systematisk for å få en bedre kjennskap til sektor, og for at sektor skal bli bedre kjent med oss. Målet med dette arbeidet har vært at skoleeier skal ta kontakt med oss for tidlig veiledning ved behov. I 2025 har vi hatt forvaltningskompetanse knyttet til opplæringsloven på regionale samlinger med kommunalsjefer, skoleledere og PPT. Samlingene var lagt opp til faglige drøftinger basert på caser og erfaringsdeling mellom kommuner. Drøftingene viste at det var ulik forståelse og praksis på tvers av og innad i kommunene. Ved å synliggjøre dette la vi til rette for gode diskusjoner som etter vår vurdering styrket regelverksforståelsen.

Vi har hatt veiledning ut mot kommuner og skoler, basert på ROS, når det gjelder behandlingen av både vedtak og klagesaksbehandling. Det er også gjennomført tilsyn med vedtak og saksbehandling på opplæringslovens område.

Vi la ut informasjon om behandling av klager på standpunkt karakterer på våre hjemmesider og informasjonen ble også sendt til skoleeiere.

Vi ser at det er varierende kjennskap til forvaltningsloven og de saksbehandlingsreglene som gjelder for enkeltvedtak. Vi ser at flere kommuner fortsatt har et forbedringspotensiale når det gjelder vurdering av hensynet til barnets beste. Det samme gjelder også opplysning av saken og begrunnelse av vedtakene. Vi har derfor stort fokus på å gjøre konkrete vurderinger i våre vedtak slik at kommunen får god veiledning.

Vedtak fra barnehagemyndighet med rettsanvendelsesfeil eller saksbehandlingsfeil (fra kapittel 3.3.3.1.4.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal arbeide systematisk for å bidra til at antall vedtak med feil fra barnehagemyndigheten reduseres

Tiltak

Regelverkssamlinger med alle barnehagemyndigheter, veiledning basert på ROS, opplæring i regelverk (forvaltningslov og barnehagelov). Vi er tett på kommunene slik at de tar kontakt med oss for avklaringer og veiledning, dersom de er usikre i saksbehandling.

Hvordan tiltakene har fungert

Krevende å vurdere hvordan tiltakene har fungert, men jobber langsiktig med et mål om at barnehagemyndigheten skal fatte mest mulig riktige vedtak. Det er generelt lite klagesaker, noe som kan tyde på at vedtakene er forståelige og riktige. Vedtak innhentet ifbm tilsyn/tilsynsaktiviteter viser ofte god kompetanse på vedtak hos barnehagemyndighet.

Statsforvalteren skal bidra til at elever får den individuelle tilretteleggingen de har krav på (fra kapittel 3.3.3.1.5.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal bidra til at elever i grunnskolen får den individuelle tilretteleggingen de har krav på etter opplæringsloven §11-4 flg.

Barnehage- og skolemiljø samt spesialpedagogisk tilrettelegging i form av individuell tilrettelegging har vært prioriterte områder for SFIN i 2025. Vi har prioritert disse temaene gjennom veiledning, samlinger og tilsyn.

I arbeidet med å iverksette ny opplæringslov har vi også i 2025 gjennomført regionale samlinger om tilpasset opplæring, individuell tilrettelegging og skolemiljø. Samlingene var lagt opp til faglige drøftinger basert på caser og erfaringsdeling mellom kommuner. Målgruppen var bred, og deltakelsen fra kommunene var høy. Drøftingene viste at det var ulik forståelse og praksis på tvers av og innad i kommunene. Ved å synliggjøre dette la vi til rette for gode diskusjoner som etter vår vurdering styrket regelverksforståelsen.

Veiledningsaktivitetene har nådd bredt ut, og vi bidratt til å skape en helhet ved å se sammenhenger mellom barnehage og grunnskole, og mellom barnehage- og skolemiljø og individuell tilrettelegging.

Henvendelser, klagesaker og skolemiljø saker gir oss kunnskap om hvilke områder vi bør prioritere. I tillegg gjennomfører vi ROS-analyser som synliggjør områder med høy risiko og behov for prioritering. Både henvendelsene, saksbehandlingen og ROS-analysene viser at det er behov for veiledning innen disse områdene.

I 2025 har Statsforvalteren, på bakgrunn av ROS, gjennomført ett FNT om individuelt tilrettelagt opplæring og internkontroll. Vi har også på bakgrunn av ROS innhentet dokumentasjon og mottatt egenvurdering med hjemmel i kommuneloven § 30-3 fra en kommune om samme tema. Tilsynsaktiviteten ble fulgt opp med et veiledningsmøte, og vi vurderte at risikoen ble redusert. Videre har vi i 2025 fulgt opp en kommune i etterkant av tilsyn om saksbehandlingstid i PP-tjenesten. Hensikten med oppfølgingen har vært å sikre riktig regelverksforståelse. Vi erfarer at dialog med kommunen i rettesaken gir god effekt.

Vi har gjennomført flere veiledningsmøter med kommuner om spesialpedagogisk tilrettelegging, særlig knyttet til retten til personlig assistanse. Ulike problemstillinger knyttet til opplæringsloven § 11-4 har også vært tema i de regionale samarbeidsmøtene i Region Øst.

Den samlede aktiviteten vår viser at det er ulik forståelse av reglene om individuell tilrettelegging, særlig når det gjelder grensedragningen mellom tilpasset opplæring og personlig assistanse. Statsforvalteren vurderer at kommunenes anstrengte økonomiske situasjon kan bidra til at handlingsrommet i bestemmelsen utforskes lokalt. Basert på tilbakemeldingene vi har fått fra sektor om både veilednings- og tilsyn/tilsynsaktivitetene våre i 2025, vurderer vi at kompetansen i sektor er styrket.

Spesialpedagogisk hjelp etter barnehageloven (fra kapittel 3.3.3.1.5.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal bidra til at barn får den spesialpedagogiske hjelpen de har krav på etter barnehageloven.

Høsten 2024 hadde vi dialogmøter med kommunene i fylket med tema Gjennomføring av spesialpedagogisk hjelp. I etterkant av dette tilsa risikovurderingene våre at vi hadde noen kommuner hvor vi vurderte at risikoen for at barn ikke får det tilbudet de har krav på som høy. Vi valgte med bakgrunn i dette å sende ut brev hjemmet i kommunelovens § 30 – 3 til barnehagemyndigheten i 15 kommuner. I pålegget ba vi kommunen sende oss opplysninger som kunne belyse hvordan de sikrer at barn får den spesialpedagogiske hjelpen de har rett til. Eksempelvis kunne kommunen sende inn rutiner og planer for gjennomføring av hjelpen og eksempler på vedtak og årsrapporter. Denne tilsynsaktiviteten ble i noen tilfeller avsluttet etter svar fra barnehagemyndigheten. I noen tilfeller valgte vi å be om ytterligere opplysninger. Alle disse tilsynsaktivitetene er nå avsluttet.

Gjennom året har vi i tillegg gjennomført veiledningsmøter med spesialpedagogisk hjelp som tema. Dette er møter som er initiert enten av oss eller

kommunen.

Effekten av aktivitetene ser vi at noen kommuner har laget nye rutiner som er i tråd med regelverket. Det at vi innhenter opplysninger på bakgrunn av risikovurderinger, er i noen tilfeller tilstrekkelig til at kommunen går igjennom sine rutiner og endrer disse, samt setter fokus på et saksområde og følger opp nærmere. På denne måten bidrar en tilsynsaktivitet til økt regelverksetterlevelse og at barn får det tilbudet de har krav på, selv om saken ikke ender med en tilsynsrapport med pålegg om retting. Rettingen skjer umiddelbart ved at vi tar kontakt. Vi opplever også at kommunen ser at Statsforvalteren har relevant kompetanse som de ønsker å bruke, og derfor henvender seg til oss med spørsmål og forespørsler om veiledning. Dette vil over tid gi det resultatet at regelverket er bedre kjent og dermed følges.

Individuelt tilrettelagt opplæring i videregående opplæring (fra kapittel 3.3.3.1.5.3 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal bidra til at elever i videregående opplæring får individuell tilrettelegging i tråd med opplæringsloven §11-4 flg.

I arbeidet med å iverksette ny opplæringslov har vi også i 2025 gjennomført regionale samlinger med tema tilpasset opplæring, individuell tilrettelegging og skolemiljø. Det var planlagt en samling for videregående opplæring, men denne ble avlyst på grunn av for få påmeldte. Dette har vi tatt med oss inn i vår ROS-vurdering.

Vi har hatt veiledningsmøter med videregående skoler og med foreldre til elever i vgo om spesialpedagogisk tilrettelegging. Tema har særlig knyttet til retten til personlig assistanse, og hva som skal være innslagspunkt for vedtak om individuell tilrettelegging som elev i videregående skole. Ulike problemstillinger knyttet til opplæringsloven § 11-4 har også vært tema i de regionale samarbeidsmøtene i Region Øst.

Den samlede aktiviteten vår viser at det er ulik forståelse av reglene om individuell tilrettelegging, særlig når det gjelder grensedragningene mellom tilpasset opplæring og personlig assistanse.

Basert på ROS, er det planlagt tilsyn med fylkeskommunens etterlevelse av reglene om individuell tilrettelegging og internkontroll høsten 2026.

Innføring av nye læreplaner (fra kapittel 3.3.3.1.6.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal bidra til at lokal skolemyndighet, skoler og lærebedrifter forstår og etterlever Læreplanverket for Kunnskapsløftet (LK20/LK20-S), inkludert læreplaner for modulstrukturert opplæring.

Desentralisert ordning

Gjennom tilskuddsordningen for desentralisert ordning har samarbeidsforum skole i Innlandet avsatt fellesmidler til en skolekonferanse i 2025. Det er Universitet i Innlandet (INN) som fikk ansvaret for å planlegge og gjennomføre konferansen, men i dialog med arbeidsgruppa for samarbeidsforum. SFIN sitter med to representanter i arbeidsgruppa. Vi kan løfte opp aktuelle tema vi ser det er nødvendig å heve kompetansen på. Innholdet i Skolekonferansen var blant annet knyttet opp mot LK20. Innlandets skolekonferanse 2025 ble gjennomført 09.-10.09.25, der tema bl.a. var:

- Handlingsrommet i LK20 til alle elevers beste v/Barne-, ungdoms- og videregående skoler og INN
- en lek for livet: Om lekens betydning for utvikling, helse og læring

I parallellsesjonene var tema:

- Tilhørighet gjennom undervisning - fellesskapende didaktikk gjennom arbeidet med fag.- leselest og praktisk læring i alle fag
- inkluderende praksis med KI

I behovsmeldingen fra de regionale kompetansemiljøene finner vi tiltak som viser at det arbeides med LK20 i fag. Det er i noen regioner opprettet nettverk i ulike fag, som på regionnivå arbeider med kompetanseheving i aktuelle fag med bakgrunn i læreplaner.

Statsforvalteren har veiledet sektor om regelverket knyttet til klager på standpunkt karakterer ved å arrangere og spille inn webinarer, og gjøre disse tilgjengelige på vår YouTube-kanal. Veiledningen var rettet mot grunnskolen, videregående opplæring og forberedende og videregående opplæring for voksen. Etter at Statsforvalteren overtok rollen som klageinstans for videregående, har vi prioritert dette nivået i vår veiledning i 2025. Dette har blant annet innebåret en tett kontakt og felles planlegging med fylkeskommunen som skoleeier. I etterkant av klagesaksbehandlingen har vi deltatt på et felles rektormøte for videregående skoler og gjennomført et skolebesøk der vi veiledet om sluttvurdering, klageinstituttet og lokalt læreplanarbeid. Ett slik skolebesøk ble gjennomført i november 2025, flere tilsvarende besøk er planlagt første halvår 2026. Skolene har uttrykt behov for denne type veiledning etter at Statsforvalteren overtok som klageinstans, og vi vurderer at tiltaket har bidratt positivt til regelverksforståelsen. Tiltaket har bred støtte hos skoleeier.

Når det gjelder gjennomføring av sentralt gitt og lokalt gitt eksamen i 2025, sendte Statsforvalteren en spørring til alle kommuner og fylkeskommunen om de syv risikoområdene Utdanningsdirektoratet har fastsatt; sensorrekruttering, særskilt tilrettelegging, praktisk gjennomføring,

tekniske avvik ved lokal gjennomføring, tilgang til tillatte hjelpemidler, tilgang til ikke-tillatte nettbaserte hjelpemidler og tilgang til ikke-tillatte offline hjelpemidler.

Gjennomgående vurderte kommunene og Innlandet fylkeskommune risikoen som lav ved gjennomføringen av eksamen.

Spørringen viste hovedvekt på lav til middels risiko knyttet til å sikre tekniske krav for en sikker gjennomføring av digital eksamen. Dette omfattet blant annet tilgang til tillatte hjelpemidler, tilgang til ikke-tillatte nettbaserte hjelpemidler og tilgang til ikke-tillatte offline hjelpemidler. Alle kommuner og fylkeskommunen hadde gjort vurderinger og enten iverksatt eller planlagt tiltak for å sikre en sikker eksamensgjennomføring.

Det var lav risiko på punktet om sensorrekruttering fra kommuner og fylkeskommunen. Embetet vurderte risikoen som lav for grunnskolen, og lav til middels for videregående opplæring. Det henger sammen med at det i enkelte av språkfag, der vi har sensur/klage-ansvaret, kan være utfordrende å finne kvalifiserte sensorer. Det samme gjelder for enkelte små YF-kodene der vi nå har klageansvaret. Vi har hatt god dialog med både Utdanningsdirektoratet og Fylkeskommunen for å skaffe tilstrekkelig antall kvalifiserte sensorer i enkelte av disse fagene, og både vårens og høstens sensur og klagesensur i 2025 ble gjennomført med tilstrekkelig antall sensorer og medlemmer i klagenemnder. Vi viser for øvrig til oppsummeringen av spørringen sendt Utdanningsdirektoratet 7. februar 2025.

Ut over spørringen har Statsforvalteren gitt løpende veiledning til kommuner og fylkeskommunen om gjennomføring av sentralt og lokalt gitt eksamen 2025. Veiledningen har blant annet omfattet tiltak for å ivareta tekniske krav for en sikker gjennomføring av digital eksamen og rekruttering av et tilstrekkelig antall sensorer til både sentral og lokal sensur.

Statsforvalteren deltok også på Innlandet fylkeskommunes eksamenssamling i august 2025, hvor eksamensansvarlige for de videregående skolene deltok. Agenda for samlingen var regelverk, erfaringsdeling og forberedelse til eksamen skoleåret 25/26.

Statsforvalteren i Innlandet deltar i det nasjonale nettverket for modulstrukturert videregående opplæring for voksne. Vi har gjennomført løpende veiledning og regelverksavklaring med skoleeier når det gjelder modulstrukturerte læreplaner i videregående opplæring.

Rammeplan for SFO (fra kapittel 3.3.3.1.7.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal bidra til at lokal skolemyndighet og skoler forstår og etterlever rammeplanen for SFO.

SFIN har i forbindelse med informasjon om tilskuddsordningen, i forkant av fristen for å sende inn behovsmelding, blant annet nevnt målgruppen ansatte i SFO og at utgangspunkt er rammeplanen for SFO i deres etterutdanning.

Vi har fått tilbakemelding fra de regionale kompetansenettverkene at det er en utfordring å involvere ansatte i SFO i skolens/kommunens/regionens tiltak, da de har elever når skolen har fellestid eller andre økter med etterutdanning. Et regionalt kompetansenettverk i Innlandet har laget et eget kompetansenettverk for ansatte i SFO. I dette nettverket er rammeplanen blant utgangspunkt for kompetanseheving. Dette er et eksempel på hvordan en kan organisere etterutdanning for ansatte i SFO.

Vi har tidligere innhentet informasjon fra sektor, der alle kommuner har svart at rammeplanen for SFO er tatt i bruk i alle SFO-er.

Vi har laget nyhetssak om SFO:

- ståstedsanalysen for SFO
- tilskudd til samarbeid mellom SFO og kulturskole, idrettslag og andre frivillige organisasjoner.

Vi vurderer at de tiltakene vi har gjennomført er tilstrekkelig for at sektor legger rammeplanen til grunn for sitt arbeid i SFO i Innlandet. Vi har oppfordret skoleeiere til å abonnere på funksjonen nyheter fra SFIN.

Prioritering av skole- og barnehagemiljø og individuell tilrettelegging og spesialpedagogisk hjelp (fra kapittel 3.3.3.1.8.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalterne skal prioritere barnehage- og skolemiljø og individuell tilrettelegging (oppl § 11-4 flg.)/spesialpedagogisk hjelp i sitt arbeid. Disse prioriteringene skal være førende for arbeidet innenfor rettssikkerhet. Statsforvalterne skal gjøre risikovurderinger av lokal barnehagemyndighets og skolemyndighets forutsetninger for å løse sine oppgaver og arbeide målrettet for å styrke deres kompetanse ved behov.

Barnehage- og skolemiljø og individuell tilrettelegging og spesialpedagogisk hjelp har vært prioriterte områder for oss i 2025. Enheten gjennomfører løpende ROS, der vi systematisk gjennomgår og vurderer ulike kilder som forteller oss noe om tilstanden i sektor. ROS gjøres på overordnet nivå på ulike fagområder, på kommunenivå og på skolenivå/barnehagenivå. ROS-vurderinger gjøres i team fordelt på fagområder, og de samles for en helhetlig vurdering i et eget team som jobber med ROS og enhetsmøtet. For å styrke rettssikkerheten i sektoren har vi, på bakgrunn av gjennomførte risikovurderinger, prioritert målrettede veiledningsaktiviteter og forebyggende arbeid. Dette omfatter blant annet samlinger, webinarer, dialogmøter, veiledning og tilsyn/tilsynsaktiviteter.

I 2025 har vi hatt regelverkssamlinger for barnehagemyndighet hvor et av temaene var Barnehagemiljø. I disse samlingene har vi bedt

barnehagemyndighet formidle videre til barnehageeiere det vi satte på dagsorden. Det ble jobbet både med regelverk og konkrete oppgaver. Barnehagemyndighet er en viktig aktør for oss, for at vi skal nå flest mulig barnehageeiere og ansatte i barnehagene. Vi har også produsert tre filmer om barnehagemiljø som vi har lagt ut på hjemmesiden og sendt ut til barnehagemyndighet for videre distribusjon. Til disse filmene har vi brukt eksterne foredragsholdere. I tillegg har vi sett at dialogmøtene vi hadde med sektor i 2024 med blant annet tema barnehagemiljø har vært med å påvirke kommunen til enda større fokus på temaet, og at mange på nytt har drøftet terskelen for når det skal lages en skriftlig plan.

Høsten 2024 hadde vi dialogmøter med kommunene i fylket med tema Gjennomføring av spesialpedagogisk hjelp. I etterkant av dette tilsa risikovurderingene våre at vi hadde noen kommuner hvor vi vurderte at risikoen for at barn ikke får det tilbudet de har krav på som høy. Vi valgte med bakgrunn i dette å sende ut brev hjemmet i kommunelovens § 30 – 3 til barnehagemyndigheten i 15 kommuner. I pålegget ba vi kommunen sende oss opplysninger som kunne belyse hvordan de sikrer at barn får den spesialpedagogiske hjelpen de har rett til. Eksempelvis kunne kommunen sende inn rutiner og planer for gjennomføring av hjelpen og eksempler på vedtak og årsrapporter. Denne tilsynsaktiviteten ble i noen tilfeller avsluttet etter svar fra barnehagemyndigheten. I noen tilfeller valgte vi å be om ytterligere opplysninger. Alle disse tilsynsaktivitetene er nå avsluttet.

Gjennom året har vi i tillegg gjennomført veiledningsmøter med spesialpedagogisk hjelp som tema. Dette er møter som er initiert enten av oss eller kommunen.

Gjennom regionale samlinger om opplæringsloven, hadde vi i år også særlig fokus på skolemiljø og individuell tilrettelegging. På samlingene la vi opp til drøfting av case, og dette bidro til økt regelverksforståelse hos kommunene og gode drøftinger om tematikken.

Vi har gjennomført en webinarrekke om skolemiljø, med temaene Hva er en skolemiljøsak, Fra bekymring til systematisk handling (dokumentasjon), Aktivitetsplan og Undersøkelser. Formålet med webinarne er å styrke forståelsen av sammenhengen mellom regelverket, god pedagogisk praksis og elevenes beste, og dermed bidra til et mer helhetlig og trygt skolemiljøarbeid.

For å nå ut til våre kommuner, har vi tilbudt alle et dialogmøte om skolemiljø. Vi har også hatt veiledningsmøter/dialogmøter med kommuner om individuell tilrettelegging på bakgrunn av ROS.

For å styrke rettssikkerheten for de som melder skolemiljøsak til oss, har vi arbeidet systematisk med å nå en saksbehandlingstid på 30 virkedager. Dette har vi blant annet gjort ved å forbedre maler og jevnlig gjennomgå saksfordeling og ev. omfordele eldre saker til saksbehandlere med best kapasitet.

Vi ser også at mange saker som kommer til oss er sammensatte og grenser til flere områder, som for eksempel individuell tilrettelagt opplæring og skolemiljø. Vi har i 2025 organisert enheten på en ny måte der medarbeiderne sitter i flere team og arbeider med flere fagområder. Dette gjør at kompetanse og erfaring flyter lettere mellom ulike team, og gjør det enklere å se sammenhenger mellom flere fagområder. Dette styrker rettssikkerheten innenfor de prioriterte områdene.

Basert på tilbagemeldingene vi har fått fra sektor, for tilsyn- og tilsynsaktivitetene, veiledning, dialogmøter og webinarne vi har gjennomført i 2025, har vi bidratt til at kompetansen i sektor har blitt styrket.

Støtte arbeidet med realkompetansevurdering av voksne (fra kapittel 3.3.3.1.9.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal støtte lokal skolemyndighet i arbeidet med realkompetansevurdering av voksne.

Statsforvalteren i Innlandet arrangerte høsten 25 en fagsamling for voksenopplæring og flyktningsjenesten i Innlandet. Et av de faglige innleggene under samlingen var "Realkompetansevurdering" ved Universitetslektor Anette Lund Follestad fra OsloMet. Vi har i tillegg til dette gjennomført veiledning og dialog med administrasjonen i fylkeskommunen vedrørende voksenopplæring og realkompetansevurdering. Vi deltar fortsatt som observatører i nasjonalt nettverk for modulstrukturert opplæring for voksne.

Oppfølging av fullføringsretten (fra kapittel 3.3.3.1.10.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal støtte fylkeskommunen i å følge opp retten til oppnådd studie- eller yrkeskompetanse for elever og voksne

Statsforvalteren har gjennom dialog med fylkeskommunen veiledet om elevenes rett til oppnådd studie- eller yrkeskompetanse. Det har i tillegg vært gjennomført et eget møte med fylkeskommunen om fullføringsretten. I dette møtet var det et spesielt fokus på elever med individuell opplæringsplan. Under fagsamlingen for voksenopplæringen og flyktningsjenesten i Innlandet gjennomførte vi en parallellsesjon hvor Karriere Innlandet informerte om deltakeres rettigheter til videregående opplæring, og retten til studie- eller yrkeskompetanse.

3.1.3.8 Økt kunnskap om integreringsloven

Statsforvalteren i Innlandet har gjennomført flere tiltak for økt kunnskap om integreringsloven. ROS-arbeidet dannet utgangspunktet for de tiltakene vi iverksetter og vi jobber langs flere virkemidler for å øke kunnskapen om integreringsloven. Tilsyn, veiledning og klagesaksbehandling er sentrale her.

I arbeidet med økt kunnskap om integreringsloven har vi også vektlagt å se dette arbeidet i sammenheng med oppdrag som vi har fra KD knyttet voksenopplæring og realkompetansevurdering.

For mer informasjon, se vår rapportering nedenfor under punkt 3.3.4.1.1.1 og 7.3.1.7.1.

Kommuner og fylkeskommuner har god kunnskap om integreringsloven med tilhørende forskrifter (fra kapittel 3.3.4.1.1.1 i TB)

Rapportere på

Alle kommuner og fylkeskommuner som er involvert i arbeidet med bosetting og integrering av flyktninger har god kunnskap om integreringsloven med tilhørende forskrifter.

- Statsforvalteren gjennomfører løpende ROS på integreringsområdet som danner grunnlag for de tiltakene som vi iverksetter. Vi har gjennomført 6 tilsyn i 2025 i kommuner som vurderes å ha høy risiko basert på ROS. Det er også gjennomført veiledning i etterkant av tilsyn. Gjennom klagesaksbehandling avdekker vi også manglende forståelse for regelverket og vi har gjennomført veiledning med disse kommunene. Vi erfarer at dette blir tatt godt i mot av kommunene og at de får en bedre forståelse av regelverket og at de da er i stand til å justere praksis i henhold til regelverket. Vi har også gjennomført en to-dagers samling med flyktingetjenesten og voksenopplæringa i Innlandet. Tema for samlingen var med utgangspunkt i de utfordringene kommunene har. Det var svært godt deltakelse, totalt ca 150 deltakere. Vi har også deltatt i Innlandet fylkeskommunes ledernettverk for flyktingetjeneste med avklaringer på regelverk.
- Basert på vår kjennskap til kommunene, ser vi at det er store forskjeller knyttet til kommunens kunnskap om integreringsloven med forskrifter. Vi samarbeider med fylkeskommunen i forhold til informasjonsflyt ut til kommunene, i hovedsak knyttet til bosetting og anmodningstill. Når det gjelder karriereveiledning så vurderer vi at det ikke er manglende kunnskap om integreringsloven som er størst utfordring, men manglende kapasitet i enkelte regioner.
- vi opplever at stadige endringer i regelverket er den vesentligste faktoren for svak forståelse av regelverket, særlig i noen kommuner. Det blir ekstra sårbart i de kommunene som har få ansatte og lite fagmiljø. I dialogen med kommunene opplever vi at det blir stor usikkerhet også knyttet til hvilken betydning endringer i en del av loven får for andre deler av loven.
- Vi gjennomførte et fagverksted der samtlige kommuner i Innlandet var invitert og 38 kommuner deltok, i tillegg til fylkeskommunen. Av kommuner med bosetting i 2025 var det 83% som deltok. Vi har også deltatt i fylkeskommunens ledernettverk for flyktingetjeneste med faglig innlegg der også et stort antall kommuner deltok, uten at vi har eksakte tall på dette. Dette er også en arena der vi går i dialog med enkeltkommuner og følger opp med veiledning i etterkant ved behov.

3.1.3.9 Statsforvalteren understøtter nasjonale myndigheters, fylkeskommunenes og kommunenes arbeid med bosetting og integrering

Arbeidet har delvis vært organisert under Beredskap, delvis hos enhet Sosial og delvis hos enheten Barnehage og opplæring hos SFIN. Det har vært deltagelse fra SFIN i eksterne samarbeidsfora knyttet til temaet. Vår støtte har bidratt til at bosetting og integrering gjennomføres på best mulig måte i fylket.

Samarbeid mellom stat, fylkeskommuner og kommuner bosetting av nyankomne flyktninger (fra kapittel 3.3.4.2.1.1 i TB)

Rapportere på

Godt samarbeid mellom stat- og kommunesektor om bosetting av nyankomne flyktninger.

Vi gjennomførte rapportering på tjenestekapasitet fra kommunene i mai og oktober. Med bakgrunn i data fra rapportering, hadde vi en vurdering av hvilke kommuner som hadde behov for oppfølging og vi har vært tilgjengelige for henvendelser fra kommunene knyttet til utfordringer de har stått ovenfor i bosetting- og integreringsarbeidet. Vi har også i år meldt opp problemstillinger til nasjonale myndigheter for avklaring og evt. behov for endringer.

Intern tverrfaglig arbeidsgruppe knyttet til temaet, har sørget for en lik situasjonsforståelse, og mulighet til å agere der det har vært nødvendig.

3.1.4 Gjennomførte evalueringer

I 2025 er det påbegynt to evalueringsrapporter som blir ferdigstilt i 2026: Ekstremværet AMY og Avvik om informasjonssikkerhet.

I oktober førte ekstremværet AMY i Innlandet til omfattende utfall av kraft og ekom, men var uten store personskader eller tap av menneskeliv. Det var ikke registrert alvorlige konsekvenser for samfunnskritisk infrastruktur eller kritiske samfunnsfunksjoner. På det meste var rundt 20 000 strømkunder uten strøm i Innlandet. Av identifiserte læringspunkt kan vi nevne:

- Sikre nødstrøm til basestasjoner og kritisk infrastruktur.
- Vurdere mobile løsninger for ekom (transportabelt mobilnett).
- Øke batterikapasitet og redundans i nødnett.
- Styrke egenberedskap hos innbyggere og landbruk (vendebryter, aggregat).

20.november ble Statsforvalteren i Innlandet gjort kjent med at informasjon i dokumenter det er gitt delvis innsyn kan vise personsensitiv informasjon som f.eks navn og personnummer. Umiddelbare tiltak var bl.a. en gjennomgang av Elements i perioden 2022-2025, brev til berørte og mottakere av sensitive opplysninger, plan for sikker håndtering av innsynsbegjæringer, deling av informasjon om kommunikasjon, brev mm til andre embeter i samme situasjon.

Det har vært gjennomført opplæring av saksbehandlere og ledere som behandler innsynsbegjæringer for å sikre korrekt prosedyre for å sladde dokumenter i programmet Foxit. Det er satt ned en tverrfaglig gruppe som skal gjennomføre en årsaks- og hendelsesgjennomgang for å lære av hendelsen og sikre læringsoverføring til andre prosesser i embetet.

3.2 Avvik på oppdrag i tildelingsbrevet og/eller faste oppgaver i hovedinstruks

3.2.1 Tverrsektorielle oppdrag/oppgaver

Ingen avvik

3.2.2 Arbeids- og inkluderingsdepartementet

SFIN har ikke gjennomført tilsynsaktivitet tilsvarende 90 poeng knyttet til sosialtjenesteloven/økonomisk rådgivning, og vi har kun gjennomført 3 av måltallet på 4 landsomfattende tilsyn. Vi har fulgt Helsetilsynets prioritering, og har prioritert rettighetsklager foran landsomfattende tilsyn. Ellers ingen avvik.

3.2.3 Barne- og familiedepartementet

SFIN har gjennomført alle planlagte tilsyn ved barnevernsinstitusjoner, omsorgssentre og sentre for foreldre og barn. Tilsynskravet er dermed oppfylt. Det er ingen avvik å rapportere, men arbeidet har vært svært ressurskrevende. Flere institusjoner har krevd gjentatte besøk på grunn av alvorlige lovbrudd og pålegg om retting, noe som har påvirket kapasiteten på andre oppdrag.

For behandlingsmåte 3 er 71 prosent av sakene behandlet innen tre måneder, mot et krav på 80 prosent. Virksomheter med høy tilsynsbelastning har særlig utfordringer med å følge opp kravene.

Når det gjelder klager på kommunale vedtak, behandles 21 prosent innen fire uker, mot et krav på 90 prosent. Forsinkelsene skyldes hovedsakelig behov for ytterligere opplysninger og sen innsending av informasjon fra kommunene. Klager knyttet til fosterhjemsgodtgjøring har vært spesielt krevende og påvirker total saksbehandlingstid. Saker som krever rask avklaring prioriteres.

Det er ikke behandlet saker etter behandlingsmåte 4 i 2025.

3.2.4 Helse- og omsorgsdepartementet

Ingen vesentlige avvik, men det kom et nytt oppdrag som går ut på å styrke kommunenes arbeide med planarbeid og veiledning i planprosessarbeid. Til dette oppdraget rakk vi ikke å rigge oss i 2025, vi brukte høsten på å planlegge for dette oppdraget i 2026

3.2.5 Justis- og beredskapsdepartementet

Saksbehandlingstiden har vært for lang for flere sakstyper på vergemålsområdet. Dette gjelder saker om opprettelse av vergemål, bytte av verge, søknader om statsforvalterens godkjenning til ulike disposisjoner (med unntak av bruk av kapital) og skiftesaker. For lang saksbehandlingstid på disse sakstypene gir en risiko for at de som har verge ikke for oppfylt sine rettigheter og forpliktelser til rett tid. Vi forsøker likevel å identifisere enkeltsaker der det kan være fare for rettighetstap og prioritere behandling av disse.

Det er ikke gjennomført sikkerhetsgjennomgang med ledelsen iht sikkerhetslovens bestemmelser. Dette er på grunn av håndtering av en pågående hendelse (Innsynssaken) i tidsrommet der denne var planlagt.

Av samme grunn er det ikke gjennomført øvelse med embetets kriseledelse som var planlagt som en del av øvelse Digital. Vi anser likevel at hensikten med øvelsen er oppnådd gjennom den hendelseshåndteringen som ble utført i innsynssaken all den tid det ble satt stab for å bistå i håndteringen av den.

3.2.6 Klima- og miljødepartementet

Ingen avvik

3.2.7 Kommunal- og distriktsdepartementet

ingen avvik

3.2.8 Kunnskapsdepartementet

Ingen avvik.

3.2.9 Landbruksdepartementet

For en av ordningene ble det i 2025 meldt inn et avvik til direktoratet, som omhandlet manglende svar på dispensasjon/klage. Den aktuelle ordningen ble evaluert og blir fulgt opp videre.

3.3 Særskilte rapporteringskrav fra tildelingsbrevet

Kvalifiseringsprogrammet (fra kapittel 7.3.1.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gi en vurdering av

- i hvilken grad opplæringen statsforvalteren har gjort med hensyn til Kompetansekassen for kvalifiseringsprogrammet, har bidratt til å styrke kompetansen i arbeidet med kvalifiseringsprogrammet i Nav-kontorene og på hvilken måte.
- resultatet av statsforvalterens oppfølging av Nav-kontor som har særlige utfordringer i arbeidet med kvalifiseringsprogram.

SFIN og Nav Innlandet har også i 2025 hatt kvalifiseringsprogrammet (KVP) som tema i Nav-ledermøter, og i vårt samarbeidsforum med Nav Innlandet. Det har vært en egen arbeidsgruppe med deltakere fra Nav-kontorene som har gitt innspill til våre samlinger. Vi har også hatt temaet i nettverkssamlinger, opplæringer, samt i den øvrige dialogen med Nav-kontorene.

Flere kommuner hos oss har fortsatt ikke deltagere i programmet og enkelte befolkningsrike kommuner bør ha potensiale for å øke antallet i programmet. Stadig flere kommuner melder om manglende ressurser til å jobbe med rekruttering og oppfølging av deltagere. Kommuneøkonomien er under press og flere antyder at kommuneledelsen «bremser» rekruttering av deltager på grunn av dette.

Den største utfordringen er fortsatt kommunenes manglende fokus på kvalifiseringsprogrammet. Vi har påbegynt arbeidet med å bedre dette i 2024, og fortsatt i 2025 og vi merker økt fokus. Det som er en hovedutfordring er kommuneøkonomien, og et tungvint saksbehandlingssystem (systemer som ikke snakker sammen).

Det er fortsatt behov for et felles løft og sikre at vi får kartlagt flere aktuelle kandidater som får prøvd sin rettighet, og som kan delta i programmet og i mindre grad belaster sosialhjelpsbudsjettene. Vi anser at kunnskap om programmet og hva det kan bety for verdiskapingen og dermed lavere utbetaling av sosialhjelp, ikke har tilstrekkelig fotfeste i de politiske miljøene. Det samfunnsøkonomiske perspektivet må løftes.

Vi ser gjennom grunnopplæring "gullrekka" KVP (totalt 3 dager digital opplæring) og verktøyene i kompetansekassen, at Nav-kontorene har fått økt fokus på KVP. Det at vi har nettverk gjør at vi kan dele og spre erfaring, men vi er fortsatt bekymret for forankringen i kommuneledelsen.

Vi ser effekten av å ha regelmessig opplæring og nettverkssamlinger ved at Nav-kontorene har blitt bedre til å ha med seg KVP inn som et tiltak som kan være aktuelt for bruker. Sammen med Nav Innlandet har vi hatt ungdom og spesielt landgruppe 3 som fokus i våre nettverkssamlinger. Det har gjort at Innlandet har hatt flere ungdommer i KVP enn en del andre fylker.

Aktivitetsplikt (fra kapittel 7.3.1.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal på bakgrunn av egen innsikt og opplæringstiltak

- gi en overordnet vurdering av hvordan statsforvalteren oppfatter at kontorene jobber for å se aktivitetsplikten for unge under 30 år i sammenheng med alle Navs virkemidler og satsinger for ungdom.
- gi en kort beskrivelse av hvilken målgruppe statsforvalteren erfarer at Nav-kontorene ikke får gitt et hensiktsmessig aktivitetstilbud.

De fleste Nav-kontor stiller vilkår etter sosialtjenesteloven § 20a (aktivitetsplikten) etter en konkret og individuell vurdering. Samtidig opplever vi en reduksjon i kvaliteten i rettighetsklager som også omfatter manglende vilkår eller saksbehandlingsfeil knyttet til sosialtjenesteloven § 20a. Vi vurderer at Nav-kontorene har et forbedringspotensiale når det gjelder å "huske på" aktivitetsplikten, og det kan se ut som om noen Nav-kontor lar være å stille vilkår ifordi de ikke har tiltak tilgjengelig. Vi ser sjelden i vedtak at Nav-kontoret har begrunnet hvorfor det ikke stilles vilkår når ungdom får økonomisk stønad. Som følge av dette, er det variabelt i hvor stor grad Nav-kontorene ser unge under 30 år i sammenheng med alle Navs virkemidler og satsinger for ungdom. Gjennom felles resultat- og utviklingsdialog med Nav-kontorene, hvor både Nav Innlandet og Statsforvalteren deltar, har vi stort fokus på ungdomsgarantien og annen oppfølging av ungdom. Til tross for økt fokus på ungdommer, har ikke resultatet av ungdomsgarantien i Innlandet vist tall som tilsier at innsatsen har virket nevneverdig i 2025. Det å se helheten i arbeidet rundt ungdommene, samt å prioritere dem, har vært et viktig tema i utviklingssamtalene i 2025. Den positive effekten som følger av dette, må "kjempe" med virkeligheten i Nav-kontorene med økt arbeidspress og stadig mindre ressurser til oppfølging.

Aktiviteter det stilles vilkår om er blant annet søke jobber, møte opp på et jobbsenter/aktivitetssenter, møte til samtaler, og delta på ulike tiltak. Det er stor variasjon mellom kontorene, og det er stor variasjon i hva slags tiltak som benyttes.

SFIN vurderer at de fleste aktivitetene er hensiktsmessige for å øke overgang til arbeid og utdanning. Vi ser også at Nav-kontor som har tilgang på kommunale tiltaksplasser (ofte lavterskeltiltak), har en fordel knyttet til aktivitetsplikten. Det er stor variasjon i tilgangen på kommunale tiltaksplasser for de ulike Nav-kontorene. Noen Nav-kontor samarbeider i regioner, og har tilgang til flere ulike kommunale tiltaksplasser, mens andre ikke har tilgang til noen.

Økonomisk rådgivning (fra kapittel 7.3.1.3 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gi en overordnet vurdering av hvilke behov kommunen har for kurs og opplæring innenfor økonomisk rådgivning. Statsforvalteren må identifisere hvilke fagfelt i Nav og øvrige tjenester i kommunen som deltar på kursene de gjennomfører.

Vi gjennomførte ett grunnkurs i økonomisk rådgivning i 2025 med 29 deltakere fra flere Nav-kontor. Vi registrerer at deltakerne kom fra Nav-kontor som hadde fysisk beliggenhet i nærhet av stedet hvor kurset ble gjennomført. I forkant ble det informert om kurset til alle våre Nav-kontor gjennom ulike kanaler. Det ble også informert særskilt om grunnkurset til de Nav-kontorene der det ble avdekket lovbrudd etter tilsyn med tjenesten økonomisk rådgivning.

Videre gjennomførte vi en to-dagers fagsamling for alle våre gjeldsrådgivere, med mulighet for andre ansatte i Nav-kontoret til å delta. Det var 50 deltakere på fagsamlingen som representerte 24 av våre 26 Nav-kontor. Tilbakemelding fra deltakerne, er at dette er en viktig opplærings- og drøftingsarena for dem. Etter en samlet vurdering, ble det ikke gjennomført basiskurs i økonomisk rådgivning i 2025.

Økonomiske rådgivere/gjeldsrådgivere i Innlandet deltar på de digitale samlingene som SFOS holder for denne målgruppen annenhver uke. Vi erfarer at dette er en viktig arena for målgruppen, at de får og deler informasjon, drøfter saker, og at de styrker nettverket sitt på tvers av kommuner og fylker.

Vi etterstreber å kartlegge Nav-kontorenes behov for kurs og opplæring innenfor økonomisk rådgivning, på en best mulig måte. Behov for 2026 ble etterspurt i desember 2025, men med liten respons. Vi vil benytte erfaringene fra LOT 2024 og 2025, når vi planlegger og gjennomfører kurs og opplæring i 2026.

Kompetansehevende tiltak utsatt ungdom (fra kapittel 7.3.1.4 i TB)

Rapportere på

Statsforvalterne skal gjøre rede for kompetansehevende tiltak som de har iverksatt for oppfølging av utsatt ungdom i Nav-kontoret. Det bes også om en vurdering av om statsforvalterens tilrettelegging for erfaringsutveksling om oppfølging av utsatt ungdom i Nav i samarbeid med Nav Fylke, har effekt.

Det er et fagnettverk for arbeidsinkludering av utsatte unge i Innlandet. Dette er et samarbeid med Nav Innlandet, Innlandet fylkeskommune og Statsforvalteren. Nettverket har deltakere fra alle fylkets Nav-kontor, og det er gjennomført digitalt møte ca. hver 5. uke. Innholdet i møtene har vært informasjon om utvalgte tema knyttet til oppfølging av utsatt ungdom, ønsket av Nav-kontorene, samt deling av praksis knyttet til blant annet gjennomføring av kartleggingssamtaler, lokale tiltak for å ivareta aktivitetsplikten og hvordan ulike opplæringsstilbud kan benyttes. I 2025 har det spesielt vært fokus på hvordan oppfølgingen av ungdommen er.

Tilbakemeldingen fra Nav-kontorene er at denne tilretteleggingen for erfaringsutveksling er viktig for å øke kompetansen hos veilederne. Oppfølging av ungdom har også vært tema i alle resultat- og utviklingsdialoger med Nav-kontorenes ledelse. Dette er møter som Nav Innlandet tar initiativet til, og Statsforvalteren inviteres med. Selv om disse møtene ikke er å anse som opplæringsaktivitet, vil temaene som settes på dagsorden der, påvirke opplæringsaktivitet og fokusområder i Nav-kontorene.

Nav-kontorene i Kongsvinger og Øyer er to av kontorene som deltar i utprøving av kompetansemateriell helhetlige tjenester. Ungdom er et av temaene også der.

Tilgjengelighet til sosiale tjenester (fra kapittel 7.3.1.5 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal vurdere hvordan Nav-kontorene sørger for tilgjengelighet til sosiale tjenester for brukere som har ulike behov og forutsetninger. I tillegg skal statsforvalteren gjøre rede for hvordan digitalisering gjennom DIGISOS påvirker tilgjengelighet til de sosiale tjenestene.

Vi får innsyn i tilgjengelighet til de sosiale tjenestene gjennom tilsyn, behandling av rettighetsklager, dialog/veiledning i enkeltsaker, fagsamlinger, telefonvakt-ordning m.m. Hvordan vi skal forstå vårt overordnede samfunnsoppdrag og hvordan dette henger sammen med formålsparagrafen i sosialtjenesteloven, samt hvordan Nav-kontoret kan sikre riktig hjelp til riktig tid gjennom helhetlig kartlegging og oppfølging, er alltid tema i vår kontakt med Nav-kontorene. Vi gir også konkret råd og veiledning/opplæring til Nav-kontor dersom vi opplever at brukere ikke får hjelp eller at hjelpebehov ikke

blir identifisert, og vi åpner tilsynssak dersom vi er bekymret for at de sosiale tjenestene ikke er tilgjengelig for brukerne.

Alle Nav-kontor i Innlandet benytter digital søknad om sosiale tjenester. Digitale tjenester sikrer i stor grad tilgjengelighet til de sosiale tjenestene. Vi får sjelden eller aldri henvendelser som handler om brukere som har problemer med å komme i kontakt med Nav grunnet digitaliseringen. De fleste Nav-kontor i Innlandet har redusert fysisk åpningstid for drop-in. SFIN får noen henvendelser fra mennesker som opplever det vanskelig å nå fram til Nav-kontoret som følge av begrensede åpningstider. Når vi sjekker med Nav-kontorene (f.eks. gjennom tilsynssak), ser vi at mange av disse personene likevel har tett oppfølging fra Nav-kontoret.

Tilskudd til utvikling av de sosiale tjenestene i Nav-kontoret (fra kapittel 7.3.1.6 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gi en kort, overordnet vurdering av sin egen måloppnåelse i arbeidet med tilskudd til utvikling av de sosiale tjenestene i Nav-kontoret.

SFIN sine forskjellige tiltak i løpet av året, har sikret bedre fremdrift i prosjekter i Innlandet med tilskuddsmidler for utvikling av de sosiale tjenestene i Nav (og prosjekter som har skjønnsmidler på samme område).

I samarbeid med andre statsforvalterembeter har vi også i år gjennomført en digital opplæringsserie om prosjektledelse, for Nav-kontorer/prosjekter. I samarbeid med tre andre statsforvalterembeter og fylkesleddet i Nav, har vi planlagt og gjennomført en fysisk konferanse med vel 100 deltakere. Målgruppen var ledere og deltakere i prosjektene. Samlingen hadde implementering som hovedtema, og hadde med forskere som forelesere. I tillegg ble det gjennomført 16 læringsverksteder som omhandlet utfordringer og muligheter i de forskjellige prosjektene.

Evalueringsene fra disse to tiltakene viser høy skår på alt fra faglig innhold til nytteverdi for deltakerne med gode muligheter til å dele erfaringer.

I mai gjennomførte vi en samling for Innlandet sine prosjekter med fokus på utprøving av løsninger og arbeidsmetoder, med utgangspunkt i tjenstedesignmetodikken. På høsten fulgte vi opp prosjektene, i møter med tre til fire prosjekter av gangen. Flere av prosjektene viser seg å være godt i gang med en metodisk tilnærming, og noen har også justert retningen i prosjektene sine etter å ha prøvd ut forskjellige idéer.

Ellers har vi gjennom skriftlig og muntlig tilbakemelding på søknader og rapportering, eller ved behov, fulgt opp prosjektene. Vi konkluderer med at det er god måloppnåelse på dette området hos SFIN, og at tilskuddsforvaltning og oppfølging har vært høyt prioritert hos oss. Dette henger også sammen med at vi har en ansatt som jobber 50% for Arbeids- og velferdsdirektoratet med "program forebygging". Erfaringen derfra blir også brukt inn i arbeidet med de løpende prosjektene som har midler til utvikling av de sosiale tjenestene i Nav.

Rapportering på kommunenes arbeid etter integreringsloven og statsforvalternes oppfølging (fra kapittel 7.3.1.7.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalterne skal

- gjøre rede for resultatet av statsforvalterens oppfølging av kommuner som har særlige utfordringer i arbeidet med introduksjonsprogrammet og opplæring i norsk og samfunnskunnskap
- gi en overordnet vurdering av kommunenes og fylkeskommunenes kunnskap om integreringsloven med forskrifter
- gjøre rede for hva som er de største utfordringene for kommunene og fylkeskommunene i forståelsen av regelverket
- oppgi andelen kommuner som har fått tilbud om opplæring fra statsforvalterne i prosent av totalt antall kommuner som bosetter

- Statsforvalteren gjennomfører løpende ROS på integreringsområdet som danner grunnlag for de tiltakene som vi iverksetter. Vi har gjennomført 6 tilsyn i 2025 i kommuner som vurderes å ha høy risiko basert på ROS. Det er også gjennomført veiledning i etterkant av tilsyn. Gjennom klagesaksbehandling avdekker vi også manglende forståelse for lovverk og vi har gjennomført veiledning med disse kommunene. Vi erfarer at dette blir tatt godt i mot av kommunene og at de får en bedre forståelse av regelverket og at de da er i stand til å justere praksis i henhold til regelverket. Vi har også gjennomført en to-dagers samling med flyktningetjenesten og voksenopplæringa i Innlandet. Tema for samlingen var med utgangspunkt i de utfordringene kommunene har. Det var svært godt deltakelse, totalt ca 150 deltakere. Vi har også deltatt i Innlandet fylkeskommunes ledernettverk for flyktningetjeneste med avklaringer på regelverk.
- Basert på vår kjennskap til kommunene, ser vi at det er store forskjeller knyttet til kommunens kunnskap om integreringsloven med forskrifter. Vi samarbeider med fylkeskommunen i forhold til informasjonsflyt ut til kommunene, i hovedsak knyttet til bosetting og anmodningstall. Når det gjelder karriereveiledning så vurderer vi at det ikke er manglende kunnskap om integreringsloven som er størst utfordring, men manglende kapasitet i enkelte regioner.
- Vi opplever at stadige endringer i regelverket er den vesentligste faktoren for svak forståelse av regelverket, særlig i noen kommuner. Det blir ekstra sårbar i de kommunene som har få ansatte og lite fagmiljø. I dialogen med kommunene opplever vi at det blir stor usikkerhet også knyttet til hvilken betydning endringer i en del av loven får for andre deler av loven.
- Vi gjennomførte et fagverksted der samtlige kommuner i Innlandet var invitert og 38 kommuner deltok, i tillegg til fylkeskommunen. Av kommuner med bosetting i 2025 var det 83% som deltok. Vi har også deltatt i fylkeskommunens ledernettverket for flyktningetjeneste med faglig innlegg der også et stort antall kommuner deltok, uten at vi har eksakte tall på dette. Dette er også en arena der vi går i dialog med enkeltkommuner og følger opp med veiledning i etterkant ved behov.

Rapportering på klagesaker om introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap (fra kapittel 7.3.1.7.2 i TB)

Rapportere på

Når det gjelder ordningene introduksjonsprogram og opplæring i norsk og samfunnskunnskap (begge hjemlet i integreringsloven/introduksjonsloven) skal statsforvalteren rapportere på antall klagesaker, hva klagen gjelder og utfallet av klagen. Statsforvalteren bes om å skille klager etter introduksjonsloven og integreringsloven, samt etter midlertidig kapittel 6A i integreringsloven.

Integreringsloven:

12 klager, hvorav 1 medhold, 1 opphevet, 2 avvist og 8 er stadfestet
 5 av klagesakene gjaldt stans av program
 2 saker gjaldt avslag på utvidet tid
 3 saker gjaldt fritak for prøve norsk
 1 sak gjaldt klage på stønadens størrelse
 1 sak gjaldt avslag på gratis norskopplæring

Introduksjonsloven:

2 klager som er stadfestet. Begge gjaldt fritak for prøve.

Midlertidig kapittel 6A:

3 klagesaker, hvorav 2 er stadfestet og 1 er opphevet
 Alle saker gjaldt utvidet tid

Rapportering på statsborgerseremonier (fra kapittel 7.3.1.7.3 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på statsborgerseremonier.

Vi hadde to seremonier i 2025. 1494 ble invitert, 226 meldte seg på, og 210 bøker ble delt ut. Vi har vurdert å samle seremonien på ett sted av økonomiske årsaker, men i et fylke som er så stort som Innlandet er vår vurdering at større reiseavstand til seremonien vil gi færre deltagere totalt sett.

Rapportering på opplæring i norsk og samfunnskunnskap (fra kapittel 7.3.1.7.4 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på antall deltakere i opplæring norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere (også personer som ikke er omfattet av integreringsloven/introduksjonsloven). I tillegg skal statsforvalteren rapportere på antall årsverk i kommunene som gir opplæring i norsk og samfunnskunnskap iht. integreringsloven/introduksjonsloven, også etter midlertidig kapittel 6A i integreringsloven.

Antall deltakere i opplæring norsk og samfunnskunnskap og antall årsverk i kommunene som gir opplæring:

1. halvår: 2746 deltakere - 186,64 årsverk
2. halvår: 6069 deltakere - 177,32 årsverk

Samarbeid mellom stat, fylkeskommuner og kommuner bosetting av nyankomne flyktninger (fra kapittel 7.3.1.7.5 i TB)

Rapportere på

Statsforvalterne skal redegjøre for hvordan de bidrar til samarbeid mellom stat- og kommunesektor om bosetting av nyankomne flyktninger.

Vi gjennomførte rapportering på tjenestekapasitet fra kommunene i mai og oktober. Med bakgrunn i data fra rapportering, hadde vi en vurdering av hvilke kommuner som hadde behov for oppfølging og vi har vært tilgjengelige for henvendelser fra kommunene knyttet til utfordringer de har stått ovenfor i bosetting- og integreringsarbeidet. Vi har også i år meldt opp problemstillinger til nasjonale myndigheter for avklaring og evt. behov for endringer.

Intern tverrfaglig arbeidsgruppe knyttet til temaet, har sørget for en lik situasjonsforståelse, og mulighet til å agere der det har vært nødvendig.

Kommunenes oppfølging av krisesenterloven (fra kapittel 7.3.2.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på antall gjennomførte tilsyn med kommunenes oppfølging av krisesenterloven, gi en vurdering av tilgjengelighet og kvalitet på tilbudet til kvinner, menn og barn.

Innlandet har fire krisesentre som er lokalisert i nærheten av de store byene. I tillegg benytter noen kommuner seg av Romerike Krisesenter og Hallingdal familie og krisesenter som ligger i nabofylket.

Det er til dels lange avstander til krisesentrene for kommunene i ytterkantene av Innlandet. Alle kommunene i Innlandet har imidlertid en avtale med et krisesenter. Innholdet i avtalene varierer, og det er også variasjon i omfang og hyppighet på oppfølging av og samarbeid med krisesentrene.

Vi har årlige digitale møter med alle ledere for krisesentrene og har i 2025 også vært på besøk til et krisesenter. Informasjon vi blir kjent med på møtene, blir en del av vår ROS-analyse av kommunenes oppfølging av et helhetlig krisesenter tilbud. Tre krisesentrene har fått nye ledere i løpet av 2025.

Alle krisesentrene er tilrettelagt for å ta i mot kvinner, menn og barn, mens de i realiteten ikke har mulighet for å ta i mot personer i aktiv rus, eller med store psykiske lidelser.

SFIN hadde i 2025 tilsyn med en kommune som har et krisesenter lokalisert, samt med 5 av de 19 kommunene som har avtale med og benytter seg av det samme krisesenteret. Totalt var dette 6 kommuner. Tilsynet ble gjennomført ved egenvurdering fra kommunene, som innebærer at kommunene selv foretok en gjennomgang av egen styring og praksis for oppfølging av lovkravene.

SFIN vurderer egenvurderingstilsyn som nyttig og nødvendig for kommunene. Gjennom tilsynet får kommunene anledning til å samle aktuelle samarbeidsinstanser, drøfte dagens praksis og vurdere hva som fungerer godt og hva som må forbedres. Resultatene viser at det er ulikt hvordan kommunene vurderer sitt ansvar for oppfølging av barn på krisesenter og ansvaret for reetablering etter endt opphold på krisesenter. Flere bør forbedre sin styring. Tilbakemeldinger fra kommunene er at de opplever egenvurderingstilsyn som nyttig.

Tilsyn med kommunenes oppfølging av krisesenterloven

Totalt antall kommuner i fylket	46
Antall krisesentertilbud i fylket	4
Antall tilsyn med kommuner som har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune 2023	1
Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune) 2023	4
Antall tilsyn med kommuner som har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune 2024	1
Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune) 2024	8
Antall tilsyn med kommuner som har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune 2025	1
Antall tilsyn med samarbeidskommuner (som inngår i samarbeid, men ikke har et krisesentertilbud lokalisert i sin kommune) 2025	5

Ekteskapsloven, anerkjennelsesloven og brudvigjingslova (fra kapittel 7.3.2.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal i årsrapporten rapportere på saker statsforvalteren håndterer etter ekteskapsloven, anerkjennelsesloven og brudvigjingslova.

Statsforvalteren har i 2025 gitt 1280 separasjonsbevillinger. Vi har gitt 1087 skilsmissebevillinger etter § 21, og 48 skilsmissebevillinger etter § 22. Det er gitt 30 avslag på søknad om skilsmisse etter § 21, og 4 avslag på søknad om skilsmisse etter § 22. Det er gitt 45 avvisninger i søknad om separasjon § 20, 25 avvisninger i søknad om skilsmisse § 21, og 8 avvisninger i søknad om skilsmisse § 22.

Statsforvalteren har hatt 7 klagesaker til avgjørelse hos Bufdir. 3 klager på vedtak i søknad om separasjon, 2 klager på vedtak i søknad om skilsmisse etter separasjon, og 2 klager på vedtak i søknad om skilsmisse etter to års samlivsbrudd. To klagesaker i forbindelse med søknad om separasjon og søknad om skilsmisse etter to års samlivsbrudd har gått på avvisning av søknad da søker er EØS borger. Bufdir omgjorde en sak under sterk tvil, og i en sak ble statsforvalterens vedtak opprettholdt. Vi har i tillegg hatt klage på avvisning av søknad om separasjon fra Ukrainsk statsborger på kollektiv beskyttelse. Bufdir opprettholdt statsforvalterens vedtak. Andre saker har gått på at den andre parten ikke har vært enig i statsforvalterens vedtak om å innvilge separasjon og skilsmisse. Bufdir har i disse sakene opprettholdt statsforvalterens vedtak.

Fagsystemet SAK gjør at vi ikke får tatt ut tall på antall søknader mottatt digitalt. Vi ser at det fortsatt kommer inn en del papirsøknader.

Vi ser som tidligere år at antallet henvendelser/uttalelser til saker på dette feltet i større grad kommer inn via "sikker melding" til Statsforvalteren. Dette oppfordres også partene til i veilednings-samtaler.

I andre halvår av 2025 har vi registrert at det forekommer vold i nære relasjoner i flere av våre innkomne saker. Dette er en økning av hva vi har

registrert tidligere. Vold i nære relasjoner er noe vi har fokus på hos Statsforvalteren i Innlandet, og har det oppe som tema i vår familie/kommune gruppe hos enhet Barnevern og familie. Dette fokuset vil vi fortsatt ha med oss i 2026.

Når det gjelder søknad om godkjenning av utenlandsk skilsmisse har vi i 2025 mottatt 48 søknader om godkjenning av utenlandske skilsmisser. Vi har innvilget 35 saker, og gitt avslag i 1 sak. En del av disse sakene på dette området vil stå med restanse, da det blant annet kan være krevende for partene å innhente etterspurt dokumentasjon.

Vi har mottatt 13 saker om fritak for dokumentasjon av skifte. I disse sakene har vi innvilget 6 fritak for dokumentasjon av skifte, og gitt 6 avslag.

Oppsummert så ser vi ikke store endringer i fra 2024. Grunnet overgang til nytt system for behandling av separasjon og skilsmisse i løpet av 2024, vil tallene for skilsmisse etter § 21 og § 22 være høyere i 2025 enn i 2024.

Ekteskapsaker

Lov	Sakstype	Sum	Innvilgelser	Avslag	Avvisninger	Andel mottatt digitalt
Ekteskapsloven	Separasjon, jf. § 20	1 325	1 280	0	45	0 %
Ekteskapsloven	Skilsmisse, jf. § 21	1 142	1 087	30	25	0 %
Ekteskapsloven	Skilsmisse, jf. § 22	60	48	4	8	0 %
Ekteskapsloven	Tillatelse til å inngå ekteskap selv om vergen har nektet, jf. § 2	0				
Ekteskapsloven	Samtykke til ekteskap mellom nære slektninger, jf. § 3 første ledd	0				
Ekteskapsloven	Samtykke til ekteskap mellom adoptivbarn og tidligere adoptivfamiliemedlem, jf. § 3 andre ledd	0				
Ekteskapsloven	Fritak fra krav om forlovere, jf. § 7j	0				
Ekteskapsloven	Fritak for dokumentasjon av skifte, jf. § 8 siste ledd	7	6	1	0	0 %
Ekteskapsloven	Klage på at prøvingsattest ikke er utstedt, jf. § 10 andre ledd	0				
Ekteskapsloven	Klage på at vigsel er nektet, jf. § 14 tredje ledd	0				
Ekteskapsloven	Godkjenning av ugyldige ekteskap, jf. § 16 andre ledd	0				
Ekteskapsloven	Reise sak om et ekteskap består eller ikke, jf. § 16a	0				
Ekteskapsloven	Anerkjennelse av utenlandske ekteskap, jf. § 18 b første ledd bokstav a	0				
Ekteskapsloven	Anerkjennelse av utenlandske ekteskap, jf. § 18 b første ledd bokstav b	0				
Ekteskapsloven	Anerkjennelse av utenlandske ekteskap, jf. § 18 b første ledd bokstav c	0				
Ekteskapsloven	Anerkjennelse av utenlandske ekteskap, jf. § 18 b første ledd bokstav d	0				
Ekteskapsloven	Anerkjennelse av utenlandske ekteskap, jf. § 18 c	0				
Ekteskapsloven	Reise sak for å oppløse ekteskap som er inngått i strid med § 3 eller § 4, jf. § 24 andre ledd	0				
Anerkjennelsesloven	Anerkjennelse av utenlandske skilsmisser eller separasjoner, jf. § 4 første ledd	36	35	1	0	0 %
Brudvigjingslova	Godkjenning av ugyldige ekteskap, jf. § 11 tredje ledd	0				

Vedtak etter barneloven (fra kapittel 7.3.2.3 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på antall fattede vedtak etter barneloven i årsrapporten. Statsforvalteren bes om å spesifisere sakstype etter hjemlene i barneloven.

Det er ikke fattet vedtak etter barneloven i 2025. Det skyldes etter vår oppfatning at ordningene er lite kjent, og at begge foreldre må samtykke for at vi skal kunne fatte vedtak om tvangskraft. Det har vært noen henvendelser om tvangskraft, hvor det er gitt veiledning.

Saker etter barneloven

Lov	Sakstype	Antall vedtak
Barneloven	Klage på avslag på krav om opplysninger, jf. § 47 andre ledd	0
Barneloven	Tap av opplysningsrett, jf. § 47 tredje ledd	0
Barneloven	Vedtak om tvangskraft for avtaler, jf. § 55	0

Veiledning og informasjon på familierettens område (fra kapittel 7.3.2.4 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gi en kort omtale av statsforvalterens arbeid med veiledning og informasjon på familierettens område.

Vi får flere henvendelser om problemer med bank-id, andre banktjenester og pass til barn, der en av foreldrene ikke bidrar til at barnet får dette. Dette fører til utenforskap for bama. Mange henvendelser går på grunnlag for stans av samvær, samværsabotasje og at foreldrene opplever manglende kapasitet/hjelp på familievernkontorene.

Tilsyn med familievernkontorene (fra kapittel 7.3.2.5 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på antall tilsyn med familievernkontorene.

Statsforvalteren har ført tilsyn med ett familievernkontor i 2025. Det var med familievernkontoret på Otta SKF. Dette ble gjennomført som et skriftlig egenvurderingstilsyn med tema opplysningsplikt til barneverntjenesten. Det ble ikke funnet lovbrudd.

Vi har også behandlet fire tilsynssaker etter henvendelse fra enkeltpersoner. To saker ble avsluttet etter dialog mellom klager og familievernkontoret. I de to øvrige sakene er det vurdert at det ikke er grunnlag for tilsynsmessig oppfølging etter familievernkontorloven § 3.

Tilsyn med familievernkontorene

Totalt antall familievernkontor i fylket	Antall gjennomførte tilsyn i 2025	Antall gjennomførte tilsyn i 2024	Antall gjennomførte tilsyn i 2023
3	1	1	1

Aktutberedskap i kommunene (fra kapittel 7.3.2.6 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal redegjøre for statsforvalternes vurdering av kvalitet og risiko i barnevernet i fylket.

Alle barnevernstjenester i Innlandet er tilknyttet en formalisert vaktjeneste som er tilgjengelig hele døgnet, hele året utenom tjenestenes ordinære åpningstider. Alle kommunene har organisert vaktberedskapen gjennom en interkommunal ordning. Vi er ikke kjent med at aktutberedskapen ikke er ivaretatt, og kommunene har i stor grad tilpasset seg geografi og smidige løsninger.

På bakgrunn av rapporteringer fra kommunene, ulike møter, kartlegginger, tilsyn og klagesaksoppfølging gjøres en ROS vurdering i egne skjema. For 2025 har vi hatt samme møtepunkter med barnevernsledere gjennom blant annet ledernetverk, og flere dialogmøter med kommunene i fylket. I dialogmøtene er vi administrativ og politisk ledelse fra kommunen sammen med administrativ ledelse fra Statsforvalteren. Sentralt i disse møtene er dialogen som arbeidsform. Vi bruker samme mal for møtene, men kommunene utfordres til å snakke om tema de mener er viktige. Vi har gjennomført 6 dialogmøter med kommuner, der 3 var i interkommunal ordning. Kommunene ble plukket ut etter analyse av risiko og oppfølgingsbehov. Møtene oppleves nyttig der vi får kjennskap til styring og ledelse i kommunen, samtidig som kommunens ledelse kan ta opp ting de vanligvis ikke gjør andre steder. Vi opplever møtene som nyttige med synliggjøring av barnevernsfeltet. Vi har jobbet mye med utforming kommunebilder for 2025, der det ble besluttet å se på 10 sårbare kommuner som felles innsats, men disse er ikke publisert.

Gravplassloven (fra kapittel 7.3.2.8 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på antall saker om askespredning og utfallet i disse sakene. Statsforvalteren i Vestfold og Telemark skal gi en oversikt over antall saker av hver sakstype nevnt i oppdraget og utfallet i disse sakene.

Saker mottatt i 2025: 390 (396 i 2024, 334 i 2023)

Tillatelser : 326

Avslag : 24

Saker som først ble avslått, men innvilget tillatelse etter en ny søknad : 12

Saker som oversendt til andre fylker som rett instans : 8

Saker som kom inn i 2025 som ikke var ferdigbehandlet ved årsskiftet : 20

Saker mottatt før 2025 og behandlet i 2025 : 27

Saker om askespredning er i utgangspunktet raske å behandle, men en del saker krever uforholdsmessig mye ressurser fordi vi ikke har de opplysningene vi trenger for å behandle søknaden. I slike saker er det nødvendig å kontakte søkere via telefon for å innhente manglende opplysningene eller for å avtale å flytte stedet der asken skal spres i tilfeller der stedet er for nært bebyggelse

Lov om helligdager og helligdagsfred (fra kapittel 7.3.2.9 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på antall dispensasjonssøknader, avslag og innvilgelser, jf. § 5 i lov om helligdager og helligdagsfred. Statsforvalteren skal rapportere på antall søknader om typisk turiststed, avslag og innvilgelser.

Saker om dispensasjon fra åpningstidsbestemmelsene:

Antall saker: 5

Innvilget: 5

Avslag 0

Avsluttet med veiledning: 0

Saker om typisk turiststed:

Antall saker: 2

Innvilget: 1 (delvis)

Avslag: 0

Ikke ferdigbehandlet/avsluttet med veiledning: 1

Godt og samordnet tjenestetilbud til utsatte barn og unge og deres familier (fra kapittel 7.3.2.10 i TB)

Rapportere på

Statsforvalter skal gjøre en kort, overordnet vurdering av i hvilken grad kommunene har et godt og samordnet tjenestetilbud til utsatte barn og unge og deres familier, herunder hvorvidt lovbestemmelsene om samarbeid og samordning i velferdslovgivningen er kjent og implementert. Det skal gå frem av vurderingen om kommunene ivaretar ansvaret med å beslutte hvilken instans i kommunen som skal ha koordineringsansvaret. Statsforvalter skal også gi en kort vurdering av kommunenes kompetanse om utsatte barn og unge og kommunenes behov for kompetanseutvikling for å sikre et mer samordnet tjenestetilbud.

Det skal fremgå hvordan embetet vurderer hovedutfordringene når kommunene ses under ett. Statsforvalter skal videre gi en kort omtale og vurdering av embetets innsats på området.

Kommunene har fått ansvar for å fremme gode oppvekstvilkår gjennom gode og samordnede tiltak. Dette krever at hjelpen som gis er koordinert fra et samordnet tjenesteapparat som samarbeider om løsninger for utsatte barn og unge og deres familier. Statsforvalteren er kjent med at av 46 kommuner i fylket, har 44 kommuner utarbeidet plan for det forebyggende arbeidet for utsatte barn og unge og deres familier. Av disse har 27 dokumentert at de er politisk behandlet i kommunestyret.

Et velfungerende samarbeid handler om å utnytte hverandres tilgjengelige ressurser og kompetanse. Innholdet i kommunene sine forebyggende planer varierer, en kommune er lite lokalt forankret med tanke på tiltaksutvikling og ansvarliggjøring, mens en kommune viser god struktur på oppbygging av forankring, ansvarliggjøring og tiltak. Samtlige andre kommuner gir oversikt på mål, møtearenaer og ansvarlige tjenester i kommunen. Statsforvalteren opplever i ulik grad hvordan politisk og administrativ ledelse i kommunene har utviklet større bevissthet, eierskap og kunnskap på feltet, og i hvor stor grad planene blir revidert.

Alle tjenester i kommunene skal være opplyst om og kjent med endringer innen velferdsområdet og samarbeidsbestemmelsene. Kommunene gir også på hver sin måte uttrykk for å være opptatt av kompetanseheving på feltet for barn og unge som sikrer et godt samordnet tjenestetilbud. Forebyggende plan, sett under ett, viser mer rammer og føringer for hvordan samordning og samarbeid skal foregå. Dette kan forstås som at samarbeid er vanskelig å omsette til praktisk handling. Dette gir seg blant annet utslag på det i varierende grad er klart hvem som er koordinerende enhet. Samla sett kan det virke som om kommunene fortsatt kan trenge mer kompetanse på å jobbe sammen, mot felles mål, innfor de rammer en har.

Hovedutfordringene forstås slik at kommunene fortsatt har utfordring med manglende samarbeid mellom tjenester, der alle har et felles eierskap til budsjettplanlegging og forbruk. For å støtte opp under dette kan det være nødvendig å utvikle mer tverrfaglig kunnskap, samt utvikle tiltaksviften på lavterskel- og fagnivå. Gevinsten for god samordning kan ofte hentes i en annen instans enn der man har lagt ned størst innsats. I en presset kommuneøkonomi med store endringer i demografi ser vi også at prioritering av forebyggende tiltak for barn og unge ofte kommer i konflikt med økte behov for tjenester og boliger for eldre nå ressurser skal fordeles. Økt kunnskap om evidens for forebygging er nødvendig. KS til utenfor-regnskap kan være et nyttig verktøy i så henseende.

Statsforvalterne har i 2025 hatt fokus på tema styring og ledelse. Dette har vært belyst på samlinger for barnevernsledere, i dialogmøter med kommunen og på fellessamlinger for ledere innen velferdstjenestene. Embetet som helhet, har en omforent forståelse for at tidlig innsats overfor barn og unge er nødvendig. Det er opprettet samarbeidsforaer for tverrfaglig oppfølging på tema.

Rapportering på kompetanse- og rekrutteringssituasjonen (fra kapittel 7.3.3.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gi en samlet vurdering av kompetanse- og rekrutteringssituasjonen innen helse- og omsorgstjenestene i kommunene, herunder hvordan den regionale koordinatorfunksjonen som ble etablert i 2023 har understøttet kompetanse- og tjenesteutviklingen. Samlet vurdering skal videre inkludere alle helse- og omsorgstjenestene i kommunene, samt den fylkeskommunale tannhelsetjenesten. Herunder gi en vurdering av tilgangen på utdanningstilbud i fylket, tilgangen på desentraliserte deltidsutdanninger i helse- og sosialfagutdanninger.

Innlandet har som rapportert igjennom flere år fortsatt betydelig mangel på kompetanse i helse- og omsorgssektoren. Statsforvalteren følger nøye med på situasjonen og utviklingen av den. Innlandet er et av fylkene hvor vi allerede ser tydelig endring i demografien form av et stort antall eldre og mangel på ressurser i helse- og omsorgssektoren. Sammen med fraflytting av ung arbeidskraft er dette et aktuelt utfordringsbilde i fylke.

Gjennom arbeidet med kompetanse- og tjenesteutviklingstilskuddet (KTT) gjør Statsforvalteren skjønnsmessige prioriteringer i den hensikt å bidra til å øke andelen utdannede helsepersonell i fylket. I dialogmøter med kommunene har vi snakket om rekruttering, strategisk kompetanseplanlegging, spissing av søknad i forhold til behov og gjennomføringsevne i kommunene. Vi har veiledet kommunene i hvordan benyttet midlene på en hensiktsmessig måte og hatt tett dialog med de knyttet til omdisponeringer av midler.

I 2025 har vi tildelt midler fra KTT til et pilotprosjekt for å se på opprettelse av regionale praksiskontor. Vi tok utgangspunkt i utredningen gjennomført av Helsedirektoratet som omhandlet etablering av praksiskontor. Det er fire praksiskontor som per nå er med i piloten. Vi ser etter 2 års drift at dette blant annet bidrar til at potensiale for å benytte kommunene som praksisarena utnyttes. Og som praksiskoordinatorene selv sier: "Praksis er et av de viktigste rekrutteringstiltakene for kommunene". Praksiskoordinatorene knytter praksis, utdanning og rekruttering sammen.

Vi samordner egen innsats ut mot kommunen i dialog med våre samarbeidspartnere. Vi ser at samarbeid mellom ulike aktører er viktig i arbeidet med å sikre nok og riktig kompetanse. Dette arbeidet er gjort i regi av Kompetansenettverk Innlandet. Vi ser også kompetansesituasjonen i Innlandet i sammenheng med Bolig for velferd, Boligutvikling i distriktene og Bygdevektstalten da satsningsområder her er bolig til de som bor og arbeider i Innlandet, samt å bidra til å skaffe tilstrekkelig kompetanse i helse- og omsorgssektoren.

Utvikling og ivaretagelse av egne ansatte har vi satt på dagsorden i 2025. Jmfør endringer i Arbeidsmiljøloven der kravene til det psykososiale arbeidsmiljøet nå blir tydeligere, har vi avholdt to webinar med tema Ivaretagelse av hjelperen. I en tid der rekruttering av personell oppleves krevende er det viktig at kommunene i Innlandet erverver seg enda mer kompetanse om hvordan ivareta de ansatte man har.

Utdanningstilbudet i fylket vurderes fortsatt som godt. Utdanningsinstitusjonene i Innlandet er lydhøre for kommunenes behov og har arbeidet frem ulike fleksible utdanninger. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) med støtte fra KTT, har utviklet en fleksibel sykepleieutdanning. Høgskolen (Universitetet) i Innlandet (HINN) har arbeidet med å øke tilgangen på desentraliserte praksisplasser med støtte fra KTT. Vi mener det desentraliserte og fleksible studietilbudet innen helse og omsorgsfag må utvides ytterligere.

Kommunene gir også sine ansatte annen kompetanseheving enn formell utdanning. Noen tilbyr kompetanseheving for sine ansatte gjennom blant annet demensstige, hospitering og prosjektdeltagelse. Ansatte med spesialkompetanse, for eksempel AKS sykepleier benyttes til undervisning av andre ansatte.

Som et ledd i å styrke lederkompetansen i helse- og omsorgssektoren, og imøtekomme oppdraget med å bidra til implementeringen av forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse og omsorgssektoren, har vi arbeidet videre med opplæringsprogrammet God ledelse i praksis (GLIP). Arbeidet med E-lærings modulen knyttet til GLIP har fortsatt igjennom hele 2025, og vi ser for oss ferdigstillelse i første halvdel av 2026 etter noen forsinkelser i arbeidet.

Tilsyn (fra kapittel 7.3.4.1.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal i årsrapporten redegjøre for tilsyn med verger og blant annet beskrive:

- risikovurderinger i forkant av tilsyn
- funn i tilsyn
- oppfølging av verger og tiltak statsforvalteren har iverksatt på bakgrunn av tilsyn

Embetet har i 2025 sluttført 109 tilsyn. Det opprettes en tilsynsaktivitet når vi mottar bekymringsmeldinger fra vergehaver, pårørende, kommunens tjenesteapparat eller andre. Vi oppretter også tilsynsaktiviteter etter regnskapskontrollen dersom det avdekkes forhold som kan tilsi at vergen ikke utøver oppdraget i samsvar med sitt mandat eller regelverket. Det er fortsatt tilsynsaktiviteter som ble igangsatt i 2024, som ikke er avsluttet. Dette skyldes både at vi har hatt lang saksbehandlingstid og at det i enkelte saker avdekkes nye forhold som må undersøkes ytterligere.

Vi risikoinnretter tilsynet ved å prioriterer tilsynssakene ut fra sannsynligheten for brudd på lov, forskrift og vedtak, og alvorligheten av eventuelle avvik. Vi vektlegger særlig mistanke om brudd på personen med verges rett til selvbestemmelse og reglene om vergens økonomiforvaltning.

Hvordan tilsynssakene behandles varierer ut fra sakens art og kompleksitet. Som hovedregel anmoder vi vergen om en uttalelse og ber om en ytterligere redegjørelse og eventuelt dokumentasjon. I de aller fleste saker som står registrert som avsluttet uten tilsynssak, er saken avsluttet etter at vergen har redegjort nærmere for forholdet. Det er for øvrig noe vanskelig å skille klart mellom når saken kan avsluttes uten tilsynssak og når den kan avsluttes etter innledende undersøkelser.

I tilsyn etter regnskapskontroll der det er mistanke om mislighold, gjennomgår vi ofte også vergerapportene fra tidligere år.

Fra PowerBi fremgår følgende om funn i tilsynene for 2025:

Avsluttet uten tilsynssak: 82

Avsluttet etter innledende undersøkelser: 5

Avvik: 9

Ingen funn: 10

Observasjoner: 3

I tilfellene der vi finner avvik har det blant annet handlet om manglende rolleforståelse. I de fleste av sakene er det gitt veiledning til vergen. Vi oppfatter dette som et effektivt virkemiddel.

Vergers kompetanse (fra kapittel 7.3.4.1.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal i årsrapporten gi en overordnet vurdering av vergers kompetanse og opplæringsbehov. Risikovurderinger, gjennomførte og planlagte tiltak skal beskrives, samt opplevde og forventede effekter.

Vårt inntrykk er at vergenes kompetanse varierer. Dette gjelder både nærstående verger, alminnelige verger og faste verger. Vi ser blant annet at enkelte verger ikke leverer vergeerklæring, økonomisk status og/eller den årlige vergerapporten innen fristen. Disse må derfor veiledes og purres. I søknader om statsforvalterens samtykke til ulike disposisjoner er det ofte nødvendig å minne vergen om å dokumentere vergehavers vilje. Vergene etterspør også veiledning om flere temaer, blant annet oppstart av vergeoppdraget, digital kommunikasjon på vegne av personen med verge og vergens taushetsplikt.

Statsforvalteren veileder på telefon, e-post og i brev. Vi viser også til informasjonssidene og e-læringskursene på vergemal.no. I tillegg gjennomførte vi kurs for faste verger både våren og høsten 2025, og planlegger tilsvarende kurs i 2026.

Vergene tar i stor grad kontakt digitalt via Altinn. Vergene i vårt fylke har også gjennomført et relativt høyt antall e-læringskurs.

Vi forventer at økt kompetanse hos vergene vil bidra til færre bekymringsmeldinger og dermed færre tilsynssaker. Videre kan dette gi en mer effektiv og raskere saksbehandling, ettersom flere søknader blir bedre opplyst. God kompetanse hos vergene er ikke minst viktig for at personer med verge skal få ivarett sine rettigheter og plikter, og dermed få den hjelpen de har behov for.

Fratakelse av rettslig handleevne (fra kapittel 7.3.4.1.3 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal i årsrapporten anslå gjennomsnittlig tid fra midlertidig vedtak om fratakelse av rettslig handleevne er fattet, og til saken er oversendt tingretten.

Statsforvalteren har hatt flere saker der spørsmål om fratakelse av rettslig handleevne er vurdert. Noen av sakene er fortsatt under behandling, mens andre er avsluttet fordi vilkårene ikke ble ansett som oppfylt.

Vi hadde ikke tilfeller der det ble reist sak for retten om fratakelse av rettslig handleevne på grunnlag av midlertidig vedtak i 2025.

Vergemål

Betegnelse på rapporteringskrav	Anslått saksbehandlingstid (i dager)
Saksbehandlingstid - oversendelse av midlertidige vedtak om fratakelse av rettslig handleevne	0

Årsrapportering rettshjelp (fra kapittel 7.3.4.2.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på antall innkomne, innvilgede og avslåtte søknader i 2025, fordelt på henholdsvis rettsråd og sakførsel. Statsforvalteren skal i tillegg rapportere på gjennomsnittlig saksbehandlingstid og antall restanser.

Det skal også gjøres en vurdering av overordnet status på rettshjelpsfeltet. Analysen skal inneholde en vurdering av effekten av innføring av ny modell for økonomisk behovsprøving.

Tall i () er fra 2024.

I 2025 kom det inn 963 saker, herunder advokaters egeninnvilgelser/salærkrav. I tillegg kom det inn 83 tolkekrav.

SFIN behandlet 840 (808) søknader om fri rettshjelp i 2025, hvorav 571(596) gjaldt advokaters egeninnvilgelse av fritt rettsråd. Vi innvilget selv 144(110) rettsråd og ga bevilling til fri sakførsel i 7(14) saker. Totalt 129(108) søknader ble avslått, hvorav 112(96) fritt rettsrådsaker og 17 (12) søknader om fri sakførsel. (Antall avslag inkluderer 11(20) saker hvor advokatens egeninnvilgelse ble omgjort).

Saksbehandlingstiden varierte noe i 2025, men de fleste stykkpriskravene i egeninnvilgelsessakene ble behandlet innen 2 uker. Saksbehandlingstiden på søknader har variert fra 3-12 uker (4-6 uker), og var anslagsvis ca. 8 uker i gjennomsnitt. En del saker hadde lengre saksbehandlingstid på grunn av at det var tidkrevende å få inn tilstrekkelig dokumentasjon. Noen saker har vi prioritert fordi de hastet, blant annet søknader om fri sakførsel.

Totalt ble kap.post 047001 belastet med 6 625 293 kroner (ca. 6,5 millioner) i 2025. Av dette utgjør utbetaling av advokatsalær i kontrollkomisjonssakene 877 195 kroner (1 139 000). Dette innebærer en økning i utbetalinger i fri rettshjelpsakene som ikke gjaldt kontrollkomisjonen på 387 098 kroner.

Restansene ved årsskiftet økte fra 35 i 2024 til 96 saker i 2025.

Økningen i saksbehandlingstiden og restanser skyldes blant annet flere saker, og ressursituasjonen. Videre har det vært mye tid i 2025 i forbindelse med innføringen av ny modell for økonomisk behovsprøving, blant annet til deltakelse i referanse- og prosjektgruppe om Saksflyt, testing, og opplæring mm. Vi har også lært opp nye saksbehandlere på området.

Endringene som gjelder ny økonomisk modell har ikke vært i kraft lenge nok til å se den fulle effekten. I perioden 15.10.2025-31.12.2025 mottok vi 247(203) saker, dvs. en økning på 22% fra samme periode i 2024. Av sakene som kom inn i denne perioden var det 44 søknader og 60 egeninnvilgelser etter gammelt regelverk, og 64 søknader og 79 egeninnvilgelser/salærkrav etter det nye regelverket.

I tillegg til at vi regner med at den nye modellen for økonomiske behovsprøving vil medføre betydelig flere saker enn i 2025, fører den også til mer manuell saksbehandling enn tidligere. Blant annet må egenandelen regnes ut manuelt, og det må fattes egne vedtak om egenandel. Videre forventer vi at det etter hvert kommer klager på fastsettelse av egenandel. I noen saker innebærer den nye modellen en tidsbesparelse i forhold til den gamle modellen. Vi opplever imidlertid at modellen er ressurskrevende der hvor det er oppgitt tilleggsopplysninger og/eller økonomien er endret, blant annet på grunn av feil utfylling fra innsender og manglende dokumentasjon. Det er også ressurskrevende å utarbeide gode maler og rutiner for arbeidet. Videre har søknadsskjemaet og portalen mangler og feil som gjør at saksbehandlingen tar lengre tid. Vi bruker også tid på å melde fra om feil og få de rettet opp. Vi er bekymret for saksbehandlingstiden, som det er risiko for at kan bli lengre som følge av økningen i antall saker og merarbeidet den nye ordningen medfører.

Retts hjelp

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Fritt rettsråd	Fri sakførsel
Innkommne søknader	963	935	28
Innvilgede søknader	711	704	7
Avslåtte søknader	129	112	17

Retts hjelp 1.2 - Saksbehandlingstid og antall restanser

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid (uker)	8
Antall restanser	96

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid gjelder søknader. Egeninnvilgelser behandles innen 2 uker.

Samfunnssikkerhet i plan (fra kapittel 7.3.4.3 i TB)

Rapportere på

Samfunnssikkerhet i plan

Statsforvalteren bes rapportere på:

- Hvilke forventninger til samfunnssikkerhet i planer etter plan- og bygningsloven er formidlet til kommunene?
- Hvordan vurderer Statsforvalteren at deres bistand er ivarettatt i kommunenes arbeid med samfunnssikkerhet etter plan- og bygningsloven?
- Hvordan vurderer Statsforvalteren at deres bistand er ivarettatt i integrering av funn fra helhetlig ROS i kommuneplanens samfunnsdel og arealdel?

Som tidligere har vi også i 2025 gjennomgått alle kommunale arealplaner, det vil si kommuneplaner og reguleringsplaner som Statsforvalteren har hatt på høring, for å sjekke at risiko- og sårbarhetsanalyser er utført og at de er i tråd med veileder Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging som Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap ga ut i 2017.

Utviklingen med stadig større fokus på samfunnssikkerhet i kommunenes planer etter plan- og bygningsloven har blitt videreført i 2025. Så godt som alle planer har risiko- og sårbarhetsanalyser som er utarbeidet i tråd med veilederen. Noen planer har imidlertid ikke tilfredsstillende oppfølging av farer og uønskede hendelser som er avdekket i analysen. Dette innebærer i mange tilfeller at vi fremmer innsigelse til planforslaget, men også at vi gir faglige råd der vi anser at innsigelse ikke er nødvendig.

Noen kommuneplaner, dvs. arealdelen, mangler eller har ikke tilfredsstillende risiko- og sårbarhetsanalyser for kommunens areal som helhet. Dette fører til at vi fremmer innsigelse på grunn av mangelfull risiko- og sårbarhetsanalyse. Når det gjelder foreslåtte utbyggingsområder i kommuneplanens arealdel er det i alle saker vi har hatt på høring gjennomført risiko- og sårbarhetsvurderinger som ledd i de enkelte konsekvensutredningene. Vi sjekker alltid at planbestemmelsene har plankrav for utbygging.

Innsigelser som gjelder mangler ved risiko- og sårbarhetsanalyser samfunnssikkerhet fører i hovedsak fram. Det vil si at mangler ved risiko- og sårbarhetsanalysene blir rettet opp, og nødvendig oppfølging blir innarbeidet i planene. Vi stiller krav om oppfølging ved at risiko- og sårbarhetsreducerende tiltak skal være synlig i analysen og i planen.

Vi presiserer overfor kommunene at hensynet til Totalforsvaret og viktig kritisk infrastruktur i stadig større grad må tas hensyn til i arealplanleggingen. Spesielt gjelder dette kritiske samfunnsfunksjoner og -infrastruktur der vi både forventer og krever at det i analysene og planene tar hensyn til hele krisespekteret fra fred til krig.

I denne sammenheng nevner vi at vi i vår uttalelse til interkommunal kommunedelplan for E16 på strekningen Kongsvinger til E6 har påpekt at det verken i risiko- og sårbarhetsanalysen eller i planen for øvrig er gjort vurderinger av konsekvensene av å nedskalere prosjektet fra firefelts motorveg til to felt med forbikjøringsfelt på deler av strekningen. I tillegg til hensynet til framkommelighet for utrykningskjøretøyer, påpekte vi også at denne strekningen i framtiden vil bli en viktig veiakse for militære kjøretøyer særlig sett på bakgrunn av at Sverige og Finland nå er medlemmer av NATO. Vi stilte derfor spørsmål ved om det i denne sammenheng er riktig prioritering og framtidsrettet å nedskalere denne vegstrekningen slik det framgår av planforslaget.

Vi nevner også at arbeidet med reguleringsplan for det nye Mjøssykehuset i Ringsaker kommune og reguleringsplan for ny E6, herunder ny Mjøssbru i tilstøtende område krever mye koordinering og samordning blant annet når det gjelder hensyn til Totalforsvaret. Vi påpekte i vår uttalelse til oppstartsvarselet for reguleringsplan at Mjøssykehuset vil få en viktig beredskapsfunksjon og er en kritisk samfunnsfunksjon i hele krisespekteret fra fred til krig. gjelder for eksempel framkommelighet til sykehuset, blant annet ved flomsituasjoner i Mjøsa og i sidevassdrag, samt andre situasjoner på vegsystemet. Planleggingen, herunder avklaring av risiko- og sårbarhetsmessige forhold kompliseres av at det er uavklart når ny E6 inntil sykehuset vil bli fullført. Dette fører blant annet til at midlertidige løsninger for vegadkomst må planlegges. Hensynet til tilfredsstillende og flomsikre adkomster må også sikres gjennom reguleringsplanen for ny E6, det vil si utenfor planområdet for nytt Mjøssykehus. Det er et stort forbedringspotensial innen planlegging og samordning i tid og rom hva gjelder større statlige prosjekter.

I våre uttalelser til kommuneplanenes samfunnsdeler påpeker vi at den må omfatte mål og strategier for kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap som er basert på farer og uønskede hendelser som er avdekket i kommunenes helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyser.

Over tid har vi sett forbedringer i kommunenes samfunnsdeler når det gjelder dette. De fleste planforslag har samfunnssikkerhet og beredskap som tema, men i noen tilfeller er det forbedringspotensial når det gjelder utforming av mål og strategier. Vi opplever i stor grad at vår veiledning og innsigelser har effekt på kvaliteten i planer og planprosesser.

Hensynssoner rundt storulykkevirksomheter (fra kapittel 7.3.4.4 i TB)

Rapportere på

Hensynssoner rundt storulykkevirksomheter

Statsforvalteren bes rapportere på:

Hva er status for opprettelse av hensynssoner rundt storulykkevirksomheter i kommuneplan (alternativt i reguleringsplan) hos kommunene som har storulykkevirksomheter?

- Angi gjerne hvilke kommuner som har opprettet hensynssoner i kommuneplanen (eller ivarettatt dette tilstrekkelig på annen måte).
- Angi gjerne hvordan kommunen sørger for at informasjon om eksplosivaneleg ikke gjøres allment tilgjengelig i kommunens arealplaner.

Hvilke tiltak gjør statsforvalteren overfor kommunene for å oppnå målet om etablering av hensynssoner rundt storulykkevirksomheter, herunder etablering av nye storulykkevirksomheter?

Hensynssoner med tilhørende bestemmelser rundt storulykkevirksomheter blir fulgt opp i våre uttalelser til kommunale arealplaner der det er aktuelt. Vi har i ikke 2025 hatt nye plansaker til uttalelse som har omfattet storulykkebedrifter.

Vi har imidlertid i 2025 avklart en tidligere innsigelse til kommuneplanens arealdel som gjaldt manglende hensynssone rundt storulykkebedrift. Vår innsigelse ble trukket på bakgrunn av anbefaling fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap om at den aktuelle hensynssonen ikke blir offentliggjort i kommuneplanens kartløsning.

FylkesROS og oppfølgingsplan (fra kapittel 7.3.4.5 i TB)

Rapportere på

FylkesROS

Statsforvalteren skal:

- Redegjøre for status på fylkesROS og tilhørende oppfølgingsplan
- Redegjøre for om uønskede hendelser i en sikkerhetspolitisk situasjon og/eller væpnet konflikt er inkludert i fylkesROS.
 - Legges funn og oppfølging av tiltak til grunn for egen beredskap?
 - Legges funn og oppfølging av tiltak til grunn for samordnet beredskapsplanlegging i totalforsvaret regionalt?
- Redegjør for hvordan nye risikoer som følge av overgang til nye energibærere er inkludert i fylkesROS
- Redegjør for om og på hvilken måte kommunene har inkludert sikkerhetspolitisk krise og/eller krig som tema i kommunenes arbeid med og oppfølging av helhetlig ROS

Eksisterende fylkesROS er for perioden 2022-2026, med årlig revidering og oppdatering av oppfølgingsplanen. Dette sees i sammenheng med egen beredskapsplan og veiledning i fylket. Funn i fylkesROS er tatt inn i handlingsprogrammet til Regional plan for samfunnstryggleik og beredskap, som er en regional plan i regi av Innlandet Fylkeskommune. FylkesROS fungerer derfor som kunnskapsgrunnlag til den regionale planen. Statsforvalteren har derfor avgjørende påvirkning på tiltak i handlingsprogrammet, noe som videre medfører at tiltak fra FylkesROS følges opp også med økonomiske tiltak.

Ny fylkesROS er under utarbeidelse. Det er en erfaring at fylkesROS-prosessen må effektiviseres og strømlinjeformes grunnet kapasitetshensyn. Det samme gjelder medvirkning, da alle beredskapsaktører også må ta kapasitetshensyn i dagens situasjon. Ny fylkesROS er ferdig første 2027, og vil ha analyseperiode 2027-2031.

Sikkerhetspolitisk situasjon er analysert i eget vedlegg til fylkesROS med tilhørende oppfølgingsplan. Denne legges til grunn for vårt arbeid med veiledning, samordning, koordinering av underliggende planverk og eget planverk.

Det er per tid ikke analysert overgang til nye energibærere direkte, men indirekte har vi konsekvenser av atomhendelser og vår generelle sårbarhet i forsyningssystemer inkludert drivstoff og elektrisk energi i eksisterende analyser. Dette er ikke primært sett i kontekst med fremkommelighet.

Kommuner har begynt arbeidet med analyse av sikkerhetspolitisk krise eller krig, men det vises ulik tilnærming, modenhet og forståelse i vår kontakt med kommunene. Kommunene har fått vår analyse av sikkerhetspolitisk krise og krig, og vi har dette som tema i møte med kommuner og spesifisert i eget forventningsbrev til kommunene i Innlandet. Vi har videre representanter for kommunene, både gjennom KS, kommunedirektørutvalg, faglige ledere og saksbehandlere, i arbeidet med videreutvikling av totalforsvaret i Innlandet.

Kommunal beredskapsplikt - overordnet beredskapsplan (fra kapittel 7.3.4.6 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal redegjøre for om beredskapsplaner for storulykkevirksomheter er samordnet og integrert med overordnet beredskapsplan.

Vi har ikke systematisk oppfølging av om beredskapsplaner for storulykkevirksomheter er samordnet med kommunens overordnede beredskapsplan. Vi følger opp dette i tilsyn på kommunal beredskapsplikt, men har ikke gjennomført slike tilsyn i kommuner med storulykkebedrifter i 2025. Vi er imidlertid kjent med at DSB gjennomførte tilsyn med en storulykkebedrift i en av våre kommuner i 2025, der vi var i kontakt med kommunen i etterkant for å sikre oppfølging fra kommunens side.

Miljøkriminalitet (fra kapittel 7.3.5.1 i TB)

Rapportere på

Rapportering på antall anmeldte lovbrudd.

Vi har ikke anmeldt lovbrudd til politiet i 2025.

Rapportering på antall innsigelsessaker fremmet og løst pr. miljøtema (fra kapittel 7.3.5.2 i TB)

Rapportere på

Rapportering på antall innsigelsessaker fremmet og løst per miljøtema for 2024.

Viser til tabell.

Spesifikk omtale av arbeid med fornying og innovasjon (fra kapittel 7.3.6.1.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal:

- gi en spesifikk omtale av arbeid med innovasjons- og fornyingsprosjekter i kommunene.
- redegjøre kort for fordeling av skjønnsmidler til formålet, herunder rapportering i søknads- og rapporteringsportalen Prosjektskjønn, og formidling av resultatene.
- gi en omtale av resultater av prosjektene.

I 2025 tildelte vi 16 millioner kroner av skjønnsmidlene i Innlandet til prosjekter innen innovasjon og fornying. Vi mottok 32 søknader med et samlet søknadsbeløp på 40,7 millioner kroner. Det er stor variasjon i hvem som søker, hvilke kommuner som samarbeider, og hvor mange prosjekter den enkelte kommune deltar i. Alle regioner i fylket har kommuner som søker om midler, og i 2025 så vi økt samarbeid på tvers av regionene.

Totalt tildelte vi midler til 17 prosjekter. Av disse var 12 nye, mens 5 var videreføring av igangsatte prosjekter. Tildelingene følger departementets retningslinjer.

Prioriteringer og kriterier

Vi har videreført kriteriene og prioriteringene fra tidligere år. De siste årene har vi støttet flere store, flerårige prosjekter som nå er i god drift. Hovedprioriteringen i 2025 var å støtte nyskapende samarbeidsprosjekter innen digitalisering, klima og beredskap. Målet er å bidra til en mer effektiv og fremtidsrettet kommunesektor, i møte med behovet for trygghet og effektivisering. Ved tildeling la vi stor vekt på innovasjon og overføringsverdi. Søknadene samsvarer i stor grad med disse prioriteringene, særlig innen interkommunalt samarbeid om IKT-fornyning og digital kompetanse. En stor andel av søknadene retter seg mot innovasjon og effektivisering av administrasjon og styring, ofte i kombinasjon med helse og oppvekst.

Den store interessen for prosjekter innen digitalisering og effektiv styring viser at vi har truffet et område der kommunene kan hente gevinster ved å omstille interne prosesser med digitale verktøy, inkludert kunstig intelligens (KI). Dette er en trend vi også så i 2024.

Krav til kvalitet og samarbeid

Vi har fortsatt å prioritere god geografisk fordeling og prosjekter som samlet gir en bred tilnærming til våre satsingsområder. Vi vektlegger også kvaliteten på prosjektplanen og at prosjektene er godt forankret i kommunene.

Ved å stille tydelige krav til innhold og prioriteringer ønsker vi å heve kvaliteten på søknadene og få kommunene til å tenke mer helhetlig. Vi ser at krav om samarbeid og forankring bidrar til mer gjennomarbeidede søknader. Etter vår vurdering har prosjektene i 2025 høyere overføringsverdi til andre kommuner enn i tidligere utlysninger.

Vi har også styrket den interne forankringen hos oss ved at aktuelle fagavdelinger følger opp gjennomføringen og resultatene tettere. Vi har fortsatt et potensial til å bli bedre på å dele erfaringer mellom kommunene, og dette arbeidet vil vi videreutvikle i 2026.

Rapportering og oppfølging

Noen prosjekter har de siste årene blitt forsinket. De fleste av disse er nå avsluttet og ferdig rapportert i prosjektskjønnsbasen, mens et fåtall er utsatt til 2026.

Kvaliteten på rapporteringen varierer fortsatt. Enkelte rapporter er svært kortfattede, mens de fleste redegjør godt for gjennomføring og måloppnåelse. Vi har over tid hatt en ambisjon om å følge opp rapportene bedre, og vi har nå iverksatt tiltak for å få dette til.

Ved å tildele midler til færre og større prosjekter har vi fått bedre oversikt. Embetet har også forbedret de interne rutine for oppfølging, blant annet gjennom en nyansettelse høsten 2025. Dette gir oss bedre mulighet til å sikre kvalitet i rapporteringen og dele kunnskap. Dette arbeidet fortsetter i 2026.

Mange av prosjektene har høy overføringsverdi. Vi har formidlet resultater fra utvalgte prosjekter på møteplasser for ordførere, kommunedirektører, økonomisjefer og i ulike fagnettverk. For å utnytte potensialet i fornyingsarbeidet må vi styrke oppfølgingen ytterligere og være enda mer bevisste på å formidle resultater på relevante arenaer.

Utvalgte prosjekter i 2025

I 2025 prioriterte vi prosjekter innen digitalisering, klima, miljø, beredskap og totalforsvar. Målene var effektivisering av tjenester, utslippskutt, sikring av naturmangfold og styrking av kommunal beredskap. Nedenfor er eksempler på prosjekter innenfor de respektive prioriteringsområdene.

- «Reisen til skyen»: Prosjektet startet i 2023 og fikk videreført støtte i 2025. Fire kommuner samarbeider om å bygge en moderne, skybasert plattform for sikker samhandling og digitale tjenester. Plattformen skal gi sømløs tilgang fra alle enheter og legge til rette for selvbetjening og automatisering. Prosjektet støtter godt opp om prioriterte mål om å møte et økende behov for effektivisering i kommunene. Effektivisering av drift, både i administrasjonen og på faglig nivå internt i kommunene, er svært relevant sett i lys av omstillingsbehovene. Prosjektet har rapportert foreløpig gode, konkrete resultater: En stor andel av de ansatte har tatt i bruk løsningen; samarbeid internt og på tvers av kommunene er styrket; og virksomhetsstyringen er forbedret.
- KI i saksbehandling: Prosjektet innen kunstig intelligens (KI) startet i 2024 og fikk videre støtte i 2025. Det høye fokuset på KI gjør det krevende å

identifisere prosjekter med realistisk tilnærming og bærekraftige kostnadsrammer. I dette prosjektet utvikles spesialiserte KI-agenter for mer effektiv saksbehandling, på en skalerbar måte og med et realistisk kostnadsnivå. Oppfølgingen har gitt ytterligere innsikt i prosjektets høye overføringsverdi for andre kommuner. Vi har satset ekstra på dette prosjektet, til tross for enkelte forsinkelser som følge av økning i omfang og økt relevans for flere tredjeparter. Prosjektet og kommunene har gått foran i å håndtere utfordringer knyttet til begrenset utredede områder på KI-feltet i forhold til regelverk, personvern og sikkerhet, noe som kan gi et godt grunnlag for lignende prosjekter i fremtiden.

- «BrukOm»: Dette samarbeidet mellom Hamar, Ringsaker og Stange fikk støtte til et nytt delprosjekt i 2025. Målet er å redusere forbruk og avfall gjennom ombruk, reparasjon og redesign. Prosjektet systematiserer innkjøp og vedlikehold slik at kommunene går foran som gode eksempler. Den modulære oppbyggingen gjør det enkelt for andre kommuner å ta i bruk hele eller deler av modellen som er utviklet. Deltakende kommuner viser til konkrete resultater fra tidligere delprosjekter som kan tas i bruk i andre kommuner. I tillegg til klima- og miljøgevinster gjennom lavere forbruk kan kommuner potensielt hente innsparinger ved fornying av driftsområder, ettersom anbuds- og innkjøpsprosesser i seg selv kan være kostbare.
- «GIS i beredskap»: Tolv kommuner samarbeider om å etablere en kartbasert beredskapsplattform. Plattformen skal gi felles situasjonsforståelse og bedre ressursstyring under kriser. Prosjektet løser utfordringer med fragmenterte data og manglende verktøy for simulering og planlegging, og utvikler et informasjonssystem som er svært verdifullt for ulike deler av beredskapsresponsen i prosjektkommunene, med mål om høy overføringsverdi til andre kommuner. Prosjekter innen beredskap og totalforsvar er svært relevante for dagens kommuner, og vi er fornøyd med å se det økende fokuset på initiativ og utviklingsarbeid på dette området.

Vi ser av rapporteringene i 2025 at flere prosjekter kan vise til konkrete resultater og måloppnåelse. Samtidig er det prosjekter som bare delvis har nådd målene sine. De fleste av disse er videreført, eller er utsatt til neste driftsår med overføring av ubrukte midler.

Det skal gis rapportering i tabell... (fra kapittel 7.3.6.2.1 i TB)

Rapportere på

Det skal gis rapportering i tabell som viser:

- Antall saker om lovlighetskontroll etter klage som det er truffet vedtak i for året, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige.
- Antall lovlighetskontroller som er foretatt etter initiativ av statsforvalteren, hvor mange avgjørelser som er opprettholdt og hvor mange som er kjent ulovlige.

Det skal også gis en kortfattet omtale av statsforvalterens arbeid med anmodninger om å gjennomføre lovlighetskontroller av eget tiltak samt utviklingstrekk og utfordringer statsforvalterne ser i lovlighetskontrollsakene.

Vi har de siste årene sett en økning i antall lovlighetsklager. Vi mottok til sammen 33 saker i 2025 (6 bare i desember 2025) og har svart ut 18 av sakene. 5 av sakene som er behandlet var anmodninger om lovlighetskontroll på eget initiativ. Disse ble ikke tatt opp til lovlighetskontroll, men krever likevel noe vurdering og saksbehandling. Vi har sett en økning i antall anmodninger om lovlighetskontroll i dispensasjonssaker etter pbl. Disse 5 sakene bortfalt da vedtakene ble opphevet i ordinær klagebehandling etter pbl., og ble besvart med et kort brev.

Det er stor variasjon i temaer/rettsområder i lovlighetsklagene. Vi får fortsatt flere saker om skolestruktur. Dette er saker som er ressurskrevende fordi de har gått over noe tid og har en stor mengde dokumenter, samt mange anførsler i klagen. Ellers har det vært saker om habilitet, forskrift om snøskuterløype, hestehold/forensning, mm. Noen av sakene gir inntrykk av å være politiske omkamper og kanskje noe manglende kunnskap om hva en lovlighetskontroll er. Vi har hatt noe mindre ressurser i 2025 noe som har hatt betydning for hvor mange saker vi har behandlet og for saksbehandlingstiden.

Kommunalrettslig lovlighetskontroll etter klage og eget initiativ

Type lovlighetskontroll	Vedtak opprettholdt	Ulovlig vedtak	Sum
Etter klage	4	4	8
På eget initiativ			0

Kortfattet omtale av... (fra kapittel 7.3.6.2.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalterne skal gi en kortfattet omtale av hvilke særlige kommunalrettslige tema de veileder kommunene om, og om eventuelle kommunalrettslige saker som har vært ressurskrevende/hatt mye oppmerksomhet hos statsforvalteren.

Vi veiledet også i 2025 mest om habilitet. Ellers har det vært flere henvendelser om koml. § 7-9 og 7-10 om utreden og fritak og opprykk, nyvalg og suppleringsvalg, samt valgbarhet i kontrollutvalg. Vi har også veiledet om møteoffentlighet og om reglene om saksliste opp mot eget reglement. Det er også noe veiledning i saker om skole- og barnehagestruktur.

Statsforvalteren har i 2025 behandlet to søknader om fylkesbytte fra Innlandet til Akershus fylke. Utredning av fylkesbytte tar tid, både som følge av

nødvendige medvirkningsprosesser, men også fordi omfanget av saken tilsier en omfattende utredning. Vi vektlegger også god dialog med berørte parter for å sørge for god gjennomføring av arbeidet. Både innbyggere, politikere og media er opptatt av sakene, som merkes bl.a. ved høringsinnspill og innsynskrav.

Kortfattet omtale i årsrapporten av bruken av interkommunalt samarbeid i fylket (fra kapittel 7.3.6.2.3 i TB)

Rapportere på

Statsforvalterne skal gi en kortfattet omtale av hvilken bistand de har gitt og hvilke tema de har veiledet kommunene om når det gjelder interkommunalt samarbeid. Statsforvalterne skal også, på bakgrunn av egne erfaringer etter kontakt med kommunene, gi en overordnet vurdering av utfordringer og fordeler/muligheter med det interkommunale samarbeidet i fylket, for eksempel om det er områder hvor statsforvalterne mener det er nødvendig med mer samarbeid og om samarbeidet i fylket burde organiseres annerledes.

I vår dialog med kommunene er et sentralt tema hvordan kompetansesituasjonen er nå og fremover. Flere kommuner opplever å ha utfordringer med rekruttering og kapasitet både innen administrative og lovpålagte tjenester. Disse anbefaler vi å vurdere samarbeid med andre kommuner. Samtidig er omfanget av interkommunalt samarbeid omfattende. Vi har også kommuner som samarbeider over fylkesgrensene. Dette er et fåtall, men viser en vilje til å etablere samarbeid som gir kommunene best mulig tjenester.

Vi ser at flere av kommunene er allerede i prosess eller søker ytterligere samarbeid, og da særlig på de administrative områdene. De lovpålagte tjenestene, spesielt innen helse og omsorg, er mer problematiske, blant annet på grunn av lovverket. Her opplever vi at de største utfordringene ligger, med forventet økt etterspørsel og redusert tilgang på arbeidskraft.

På områder hvor det er behov for kompetanse og større fagmiljøer som barnevern og NAV ser vi at flere kommuner søker samarbeid.

Samtidig ser vi at kommuner som er i krevende økonomisk situasjon ser på de interkommunale samarbeidene med kritiske øyne i forhold til kost-nytte. Også manglende forankring i den politiske og administrative ledelsen er en utfordring. Vi har registrert oppsigelser av og store utfordringer i eksisterende samarbeid i 2025. Vi har vært og er i dialog med de kommunene dette gjelder

Flere av kommunene har felles beredskapsråd. Det er også flere kommuner som har gått sammen om beredskapssenter for eksempel i Hadeland, Sel og Åsnes. To regioner, Nord-Gudbrandsdal og Fjellregionen, har ansatt felles beredskapsrådgiver for bedre å kunne utnytte ressurser mellom kommunene. Flere kommuner vurderer dette siden arbeidsbyrden med beredskap øker. På grunn av det store antallet kommuner i fylket, er det også effektivt fra Statsforvalterens side å forholde seg til regioner så lenge regelverket tillater.

Det er flere interkommunale samarbeid innen barnevern, PPT, Nav, flyktningetjenester m.m. Vi har blant annet veiledet enkelte barneverntjenester i deres evaluering av samarbeidet, PPT for å sikre gode tjenester og i ulike nyetablering av interkommunale samarbeid. Vi knytter kontakter mellom kommuner for å høste erfaringer og følger opp på området barn og unge med interkommunale samarbeid. I de fleste tilfeller ser vi at kvaliteten i tjenestene øker ved større grad av samarbeid og vi stimulerer små tjenester til å samarbeide med andre.

Vi ser vi at stor grad av samarbeid kan være krevende og vil også oppmuntre til å tenke kommunestruktur i årene framover.

Behandling av klager på kommunenes vedtak etter offentleglova (fra kapittel 7.3.6.2.4 i TB)

Rapportere på

Statsforvalterne skal gi en kortfattet omtale av eventuelle klagesaker etter offentleglova som har vært ressurskrevende/hatt mye oppmerksomhet hos statsforvalteren, og inntrykket av totalomfanget av klagesaker etter offentleglova.

Vi ser en klar økning av klagesaker siden 2023. Flere av sakene er komplekse, har mange dokumenter og mange ulike tema som personalforhold, varsling, anskaffelser, taksering og verdivurdering av eiendomsskatt, rapport om dambruddbølgeberegning for å nevne noe. I noen saker blir det også flere runder og da flere vedtak.

En klagesak som har vært ressurskrevende gjaldt innsyn i rapport om dambruddsbølgeberegninger. Denne saken har vært innom SOM i 2 omganger pga. spørsmål til hjemmel for unntak fra innsyn. Dette er en sak vi har vært i dialog med både departementet og NVE om. Videre er det flere saker om innsyn i varslingssaker hvor noen krever mye oppmerksomhet og hvor vurderingene rundt taushetsplikt og koblingsfare kan være krevende. I disse sakene kan det også være stor mengde dokumenter. Vi har også i 2025 hatt noen saker om innsyn i anbudsdokumenter. Disse sakene er krevende fordi det er mange dokumenter og det kan være vanskelige vurderinger knyttet til taushetsplikt for forretningshemmeligheter.

Mange av klagenes som kommer er også pga. kommunens manglende svar på innsynskrav, offl. § 32 andre ledd. Disse oversendes kommunen med veiledning.

Sakene som kommer fra kommunene er ofte dårlig forberedt, mangler vurderinger og relevante dokumenter følger ikke med. Mange av sakene blir også av denne grunn arbeidskrevende.

Vi erfarer at det er krevende å overholde saksbehandlingskravene som følger av offentleglova. Dette skyldes både ressursituasjonen hos oss, og at sakene som nevnt over i mange tilfeller er dårlig forberedt fra kommunene. Dette kan til dels skyldes noe mangelfull kompetanse om offl. og for

få ressurser også i kommunene.

Statsforvalterembeter som samordner statlig innsigelser (fra kapittel 7.3.6.3.1 i TB)

Rapportere på

Det skal rapporteres på statsforvalterens arbeid med samordning av statlige innsigelser, herunder i hvilken grad innsigelser blir løst gjennom dialog.

Innsigelser sendt til Statsforvalteren til samordning er alle fremmet for kommunene. Det er ikke avskåret innsigelser fra andre statlige etater i 2025.

Samordning av statlige innsigelser

Etat	1. Antall planer der andre statlige etater har <u>oversendt</u> innsigelse til statsforvalteren	2. Antall planer der innsigelsene fra andre statlige etater er <u>løst</u> før de er fremmet for kommunen	3. Antall planer der innsigelsene fra andre statlige etater er <u>avskåret</u> av statsforvalteren	4. Antall planer med innsigelse fra statsforvalteren og andre statlige etater <u>fremmet</u> for kommunen
Antall planer totalt	64	0	0	64
Statsforvalteren	63	0	0	63
Avinor				
Direktoratet for mineralforvaltning				
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap				
Fiskeridirektoratet				
Forsvarsbygg				
BaneNor	3	0	0	3
Kystverket				
Luftfartstilsynet				
Mattilsynet	3	0	0	3
NVE	23	0	0	23
Oljedirektoratet				
Politi				
Riksantikvaren				
Statens vegvesen	3	0	0	3
Statsbygg				

Rapportering i SYSAM (fra kapittel 7.3.6.4.1 i TB)

Rapportere på

Alle statsforvalterne rapporterer byggesaker i SYSAM - rapporteringsløsningen for statsforvalterne.

- Av årsrapporten skal det fremgå totalt antall behandlede byggesaker.
- Av årsrapporten skal det fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis.
- Av årsrapporten skal det i tillegg fremgå antall saker som ikke ble avgjort innen 12 uker. Det skal vises hvor lang gjennomsnittlig overskridelse var i disse sakene. Overskridelse skal føres i antall dager.
- Av årsrapporten skal det i tillegg fremgå hvor mange saker det ble avtalt lengre frist enn angitt i saksbehandlingsforskriften jf. pbl. § 21-8 andre ledd, hvor mange "særlige tilfeller" klageinstansen selv forlenget fristen i, og hvor mange saker der fristen ble forlenget på grunn av barmarksundersøkelse.

Vi behandlet 126 byggesaker, hvorav 54 ble gitt medhold.

86 saker ble ikke avgjort innen fristen. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid var 91 dager, mens gjennomsnittlig overskridelse på de utløpte sakene var 33 dager. Vi avtalte lengre frist i én sak.

Viser ellers til kommentarene under «Alle klagesaker er behandlet innen (fra kapittel 3.3.1.1.1.1 i TB)»

Rapportering om byggesaker etter plan- og bygningsloven

Totalt antall behandlede saker	Antall saker gitt medhold	Antall saker ikke avgjort innen 12 uker	Gjennomsnitt dager ikke avgjort innen 12 uker	Antall saker gitt lengre frist	Antall særlige tilfeller klageinstansen selv forlenget	Antall saker fristen ble forlenget på grunn av barmarksundersøkelse
126	54	86	33	1	0	0

Rapportering av plansaker i SYSAM (fra kapittel 7.3.6.5.1 i TB)

Rapportere på

Alle statsforvalterne rapporterer plansaker i SYSAM-ny rapporteringsløsning for statsforvalterne.

- Av årsrapporten skal det fremgå totalt antall behandlede klager på reguleringsplaner og gjennomsnittlig saksbehandlingstid i antall dager. Det skal i tillegg fremgå antall saker der klagen ble gitt medhold, helt eller delvis.

Rapporteringen i Sysam viser at vi har behandlet 26 klager på reguleringsplan i 2025. Det er 16 færre enn i 2024. 4 klager ble gitt medhold.

Om lag 23 % av klagen ble behandlet innenfor tolv uker.

Rapportering om plansaker etter plan- og bygningsloven

Betegnelse på rapporteringskrav	
Antall behandlede klagesaker reguleringsplaner	26
Gjennomsnittlig behandlingstid i dager for klager på reguleringsplaner	110
Antall klagesaker om reguleringsplan som ikke er behandlet innen 12 uker	20
Antall klagesaker om reguleringsplan der klagen er gitt medhold helt eller delvis	4

Forsterket innsats for dem som ikke selv klarer å skaffe seg eller beholde en egnet bolig (fra kapittel 7.3.6.6.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren bes om å vurdere stat og kommunes innsats for de som ikke selv klarer skaffe seg og beholde en egen bolig, jf. omtale i Meld. St. 13 (2023–2024) Bustadmeldinga.

Hjelpetekst:

2024 var siste år for den nasjonale strategien for sosial boligpolitikk "Alle trenger et trygt hjem". Strategien hadde tre prioriterte innsatsområder (ingen skal være bostedsløse, barn og unge skal ha gode boforhold og personer med nedsatt funksjonsevne skal på lik linje med andre kunne velge hvor og hvordan de bor). Disse er videreført gjennom det boligsosiale innsatsområdet «Forsterket innsats for dem som ikke selv klarer å skaffe seg eller beholde en egnet bolig» i Meld. St. 13 (2023-2024) Bustadmeldinga Ein heilskapleg og aktiv bustadpolitikk for heile landet.

Det bes om en vurdering av utviklingen av samarbeidet mellom stat og kommune om de tre prioriterte innsatsområdene i etterkant av strategien. Statsforvalteren bes gi en kort, overordnet vurdering av måloppnåelsen og kort vurdere:

- I hvilken grad den statlige dialogen med kommunene er helhetlig og effektiv.
- Sett i et flerårsperspektiv: går utviklingen i riktig retning?
- I hvilken grad kan utviklingen tilskrives statsforvalterens innsats?
- Hvilke andre aktører har påvirket utviklingen?
- Hva kan statsforvalterne gjøre bedre framover

Statsforvalteren i Innlandet løser dette oppdraget gjennom «Bolig for Velferd Innlandet» (BfVI) som startet før pandemien, og som er etablert i drift. Dette er et stabilt samarbeid, hvor vi har unngått å "starte på nytt", som vi hører er tilfellet for noen av embetene som var med i det avsluttede forsøket med å få Husbankens ansatte i embetet.

Statsforvalteren leder en arbeidsgruppe som består av 5 regionale aktører: Husbanken Øst, Innlandet fylkeskommune, Nav Innlandet, Nav Hjelpemiddelsentralen Innlandet og Statsforvalteren i Innlandet. Vi tilbyr samordnet bistand til alle kommuner i Innlandet med utgangspunkt i «Alle trenger et trygt hjem» (framover "Bustadmeldinga"), og de respektive aktørenes oppdragsbrev. Dette inkluderer å se ulike strategier i sammenheng, og som følge av det har vi med deltakere fra Statsforvalteren i arbeidsgruppa som jobber med alle målgruppene i strategien. Vi jobber tett sammen med "Bo trygt hjemme", Bygdevektspiloten i Innlandet, Distriktssatsingen i distriktene. Vi ser også tiltaksmidler og prosjektmidler i sammenheng, og retter helhetlig innsats mot kommunene. Samordningen kommer også kommunene til gode ved at vi deler informasjon gjennom webinarer et par ganger i året, og nyhetsbrev 5 ganger i året. I nyhetsbrevet får kommunene lenker og informasjon fra alle aktører samlet på det boligsosiale området. Innspill til plan ivaretas ved at aktørene i BfVI gir innspill på boligsosialt område, ved at representanter fra gruppa involveres når plangruppa hos Statsforvalteren får slike planer til uttalelse. Vi tilbyr nettverkssamlinger for kommunene 2 ganger i året, hvor kommunene involveres i hvilke tema som skal settes på agendaen.

Vi benytter BfVI som arena for boligsosial lov også i Innlandet. Vi har i 2025 presentert BfVI i to nye interkommunale politiske råd i Innlandet, hhv i Nord-Gubrandsdalen og Kongsvinger-regionen. Dette for å bistå kommunene med å forankre det boligsosiale arbeidet på øverste politiske nivå. Dette arbeidet fortsetter vi også med i 2026.

Vi vurderer at vår regionale samordning i Innlandet er viktig for kommunenes utvikling av det boligsosiale arbeidet. Vi hadde ikke fått til en så god jobb uten å være samordnet på regionalt nivå. Kommunene tar kontakt med oss og deltar aktivt i nettverkene vi tilbyr, og dette tar vi som bekreftelse på at

de opplever vår bistand som nyttig.

Klagesaker etter lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet (fra kapittel 7.3.6.7.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på antall klager, saksbehandlingstid og resultatet av behandlingen av klager etter lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet.

Statsforvalteren i Innlandet fikk i 2025 inn to relle klagesaker etter boligsosialloven. Den ene saken vil bli behandlet i 2026. Den andre ble ferdigbehandlet i 2025. Saken ble delvis opphevet som følge av manglende vurdering av barnas behov. Saksbehandlingstida var på 3 måneder og 20 dager. Vi anser at såpass lang saksbehandlingstid er uheldig, ikke minst grunnet karakteren av klagen etter boligsosialloven. Lang saksbehandlingstid skyldes høyt arbeidspress knyttet til nesten 30% økt inngang av rettighetsklager etter sosialtjenesteloven. Vi har krav om å behandle 90% av disse sakene innen 90 dager, og har store problemer med å klare dette. Siden det ikke er gitt en like tydelig føring for klager etter boligsosialloven, er det lett å la disse bli nedprioritert til fordel for rettighetsklager etter sosialtjenesteloven. Siden boligsosialloven er ny, tar behandling av klagen ekstra lang tid, fram til vi får utarbeidet maler og får erfaring med behandling av disse sakene. Det gjør også at det er mer krevende å ta disse sakene enn de tidligere nevnte rettighetsklagen etter sosialtjenesteloven.

SFIN ønsker å påpeke at selv om vi har fått inn få rettighetsklager, har vi hatt mange skriftlige og muntlige henvendelser fra innbyggere med behov for bistand til å skaffe eller beholde bolig. Vi har i slike tilfeller gitt råd og veiledning knyttet til boligsosialloven, og mange av sakene er oversendt kommunen for behandling. Dette tar mye tid, og blir ikke "telt" noe sted. Vi har også hatt mange henvendelser fra kommuner, og har gitt opplæring i den individuelle tjenesten etter boligsosialloven. Tilbakemeldinger som Husbanken får på sine undersøkelser i kommunene, og tilbakemeldinger vi får fra våre kommuner både gjennom "Bolig for velferd Innlandet" og i annen kontakt med kommunene, tyder på at boligsosialloven ikke er "oppdaget" og satt i system i alle kommuner enda. I kontakten med kommunene og i det skriftlige materialet vi har sett fra kommunene, ser vi at det gjøres mange saksbehandlingsfeil knyttet til boligsosialloven. De fleste av disse ser vi ikke, fordi det ikke kommer klager til oss. Så lenge loven ikke er kjent og virksom i kommunene, vil det ikke komme klager, og innbyggerne vil ikke være ivarettatt i henhold til lovens intensjon. Det er lite vi kan gjøre med dette, så lenge vi ikke har tilsynsmyndighet, og så lenge vi heller ikke har oppdrag som handler om implementering av loven i kommunene. Vi gjennomfører likevel opplæringer, men det er vanskelig å prioritere når ressursituasjonen og kapasiteten vår er så vanskelig som nå.

Veiledning og informasjon universell utforming (fra kapittel 7.3.7.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal gi en omtale av eget arbeid med veiledning og informasjon på universell utforming, og gi en kort omtale av utfordringsbildet.

Statsforvalteren veileder og informerer kommunene om universell utforming, både gjennom ordinær dialog og i våre planuttalelser. Universell utforming er et gjennomgående hensyn i planbehandling, der vi understreker krav til tilgjengelighet, likeverdig deltakelse og inkluderende løsninger i tråd med gjeldende regelverk.

CRPD har bidratt til et tydeligere fokus på universell utforming som en menneskerettslig forpliktelse. Vi har etablert et nettverk for kommunale CRPD-kontaktpersoner, der universell utforming jevnlig har vært tema. Nettverket fungerer som en arena for kompetansedeling, erfaringsutveksling og felles læring.

På årets plan og bygningslovkonferanse var universell utforming tema under byvandringen i Lillehammer.

Kommunene rapporterer fortsatt om utfordringer knyttet til kompetanse, kapasitet og praktisk gjennomføring av universell utforming i både planlegging og byggesaksbehandling. Det er også variasjoner i hvordan universell utforming integreres i kommunale planer, og i graden av tidlig involvering av relevante brukergrupper.

Fremme likestilling og hindre diskriminering (fra kapittel 7.3.7.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren bes rapportere på:

- Hva som gjøres for å integrere hensynet til likestilling og ikke-diskriminering i eget virke og myndighetsutøvelse
- Vurdering av tilstanden i eget embete
- Forventninger til og planer for arbeidet fremover

Statsforvalteren i Innlandet har opprettet et nettverk i kommunene for kontaktpersoner for CRPD. Det er blitt gjennomført jevnlig digitale møter for kunnskapsspredning og erfaringsutveksling. Vi samarbeider også med USHT og Likestillingssenteret. Vi var med å planlegge regional konferanse for CRPD i Trondheim. Vi har fokus på dette i våre planuttalelser, særlig knyttet til universell utforming. Det er laget sak om CRPD på vårt intranettside. Vi

oppfatter at kommunene har større fokus på dette, men at det er store forskjeller, særlig med hensyn til forankring. Vi oppfatter også at det gjenstår et arbeid med å løfte det godt nok internt

Rapportering av tilsyn etter barnehageloven og opplæringsloven (fra kapittel 7.3.8.1 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på gjennomførte tilsyn der dere minimum har skrevet foreløpig rapport

Viser til tabellrapporteringen.

Funn fra foreløpig rapport i tilsyn etter barnehageloven og opplæringsloven

Tema	Deltema	Kommune	Kommunestørrelse: S:20000+ M:5000- 20000 L:-5000	Barnehage- eller skolenavn	Type tilsyn	Antall kontrollspørsmål per tilsyn	Kontrollspørsmål som er avdekket brudd på i foreløpig rapport	Kommentarer
Individuell tilrettelegging	Annet	Ringsaker	S		Kun skriftlig dokumentasjon	6	Tar kommunen stilling til hva som er barnets beste når den fatter vedtak om individuell tilrettelegging?	
Individuell tilrettelegging	Annet	Løten	M		Kun skriftlig dokumentasjon	6		Ingen brudd
Annet	Annet	Søndre Land	M		Tilsynsbesøk	3	Annet	Privat grunnskoleopplæring i hjemmet. Brudd på spørsmålet: "Sikrer kommunen at det gjennomføres tilsyn med den private grunnskoleopplæringen i hjemmet på en slik måte at kommunen sikrer at eleven får opplæring i tråd med opplæringslova § 22- 5?"
Annet	Annet	Rendalen	L		Tilsynsbesøk	3	Annet	Privat grunnskoleopplæring i hjemmet. Brudd på spørsmålet: "Sikrer kommunen at det gjennomføres tilsyn med den private grunnskoleopplæringen i hjemmet på en slik måte at kommunen sikrer at eleven får opplæring i tråd med opplæringslova § 22- 5?"
Annet	Annet	Elverum	S		Tilsynsbesøk	3	Annet	Privat grunnskoleopplæring i hjemmet. Brudd på spørsmålet: "Sikrer kommunen at det gjennomføres tilsyn med den private grunnskoleopplæringen i hjemmet på en slik måte at kommunen sikrer at eleven får opplæring i tråd med opplæringslova § 22- 5?"
Annet	Annet	Stange	S		Tilsynsbesøk	3	Annet	Privat grunnskoleopplæring i hjemmet. Brudd på spørsmålet: "Sikrer kommunen at det gjennomføres tilsyn med den private grunnskoleopplæringen i hjemmet på en slik måte at kommunen sikrer at eleven får opplæring i tråd med opplæringslova § 22- 5?"

Annet	Annet	Valdres PPT, vertskommune Nord-Aurdal	S		Kun skriftlig dokumentasjon	1	Annet	Omfatter barnehagelov og opplæringslov, samt internkontroll etter kommunelovenTilsyn med saksbehandlingstid i interkommunal PP-tjeneste for 6 kommuner i Valdres
Spesialundervisning og internkontroll	Spesialundervisning og internkontroll - fatte vedtak	Vestre Toten	M	Vestre Toten ungdomsskole	Tilsynsbesøk	3	Sikrer kommunen at saken er tilstrekkelig opplyst før de fatter vedtak om spesialundervisning?	
Spesialundervisning og internkontroll	Spesialundervisning og internkontroll - planlegge, gjennomføre og følge opp	Vestre Toten	M	Vestre Toten ungdomsskole	Tilsynsbesøk	3	Sikrer kommunen at skolen sender en årsrapport med et innhold i samsvar med regelverket til elever over 15 år, foreldrene og kommunen?	

Rapportering av antall klager på barnehage- og opplæringsområdet (fra kapittel 7.3.8.2 i TB)

Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på antall klager, type klager og resultatet av behandlingen på barnehage- og opplæringsområdet.

Statsforvalteren i Innlandet ser fortsatt en økende trend i antallet klagesaker innenfor noen områder. I 2025 behandlet vi totalt 100 skoleskyss saker som gjaldt offentlig grunnskole mens tallet i 2024 var 85 saker og i 2023 behandlet vi 21 saker. Vi mottok i tillegg 28 saker som gjaldt skoleskyss for elever i videregående i 2025 mens vi i perioden fra 1. august 2024 til nyttår mottok 7 saker. Vi satte i verk ekstra tiltak på enheten i 2025 for å kunne ta unna saksinngangen med et restanseprosjekt der flere medarbeidere jobbet overtid med disse sakene.

Vi ser også en økning i antallet saker knyttet til skoleplassering der vi i 2023 behandlet 21 saker med en liten nedgang i 2024 på 19 saker og som endte ut med 35 saker i 2025. En del av disse sakene dreier seg om barn som skal starte på skolen, men som har gått i en barnehage i en annen skolekrets enn der de bor.

Det ble en nedgang i antallet klager på standpunkt i fag i grunnskolen sammenlignet med 2024 hvor vi behandlet 61 saker mens antallet ble 30 saker i 2025. I 2023 var antallet 46 saker. Det kan være en naturlig variasjon, men vi vurderer også at det er en mulighet for at nedgangen kan tilskrives endringen i forskrift ved at rektor nå skal ta stilling til klagen før oversendelse til oss. I tillegg behandlet vi i året vi har lagt bak oss 83 klager på standpunkt i fag som gjaldt videregående.

Saker etter barnehageloven § 35 er stabilt lavt med totalt 2 saker i 2025, 1 sak i 2024 og i 2023 behandlet vi 7 saker. Antallet saker etter barnehageloven § 37 har holdt seg relativt stabilt i de tre siste årene med totalt 8 saker i 2025, 7 saker i 2024 og 9 saker i 2023. Vi ser derimot en stor økning i antallet klagesaker knyttet til tildeling av tilskudd til private barnehager med totalt 17 saker i 2025 sammenlignet med 2 saker i 2024 og 7 saker i 2023. I 2025 omhandlet klagesakene i all hovedsak spørsmål om administrasjonspåslag, ekstra pensjonstilskudd og poster i driftstilskuddet.

Det er vanskelig å peke på konkret hva som kan være årsakene bak økningen, men at det handler om flere og sammensatte årsaksfaktorer. Mer bevissthet og oppmerksomhet knyttet til individuelle rettigheter samt demografiutvikling og kommuneøkonomi er faktorer som vi tror kan være med å forklare noe av denne utviklingen. Samtidig erfarer vi flere sammensatte saker som berører flere ulike sider av regelverket både etter særlovgivningen og tversektorielt.

For øvrig viser vi til kommentarene under den enkelte tabellen.

Klagebehandling - Barnehage (barnehageloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Barnehageloven § 14	0				
Barnehageloven § 35	2	1	1	0	0
Barnehageloven § 37	8	4	4	0	0
Barnehageloven § 38	0				
Barnehageloven § 53	0				
Forskrift om familiebarnehager § 7	0				
Forskrift om foreldrebetaling § 5	0				
Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager	17	3	13	0	1
Forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager § 5	0				
	27	8	18	0	1

Stor økning i klagesaker etter Forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager. 17 klagesaker i 2025, mot 2-7 klagesaker i årene 2022, 2023 og 2024.

Klagesaker private grunnskoler (privatskoleloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Individuelt tilrettelagt opplæring, privatskoleloven § 3-6	6	0	2	4	0
Skyss, privatskoleloven § 3-7	4	0	4	0	0
	10	0	6	4	0

Klagebehandling private videregående skoler (privatskoleloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Skyss, privatskoleloven § 3-7	1	0	1	0	0
Inntak, privatskoleloven § 3-1 privatskoleforskriften kap 4	4	0	2	2	0
Muntlig eksamen, privatskoleforskriften § 7-8	1	1	0	0	0
Standpunkt i fag, privatskoleforskriften §§ 7-4 og 7-5	3	0	1	2	0
	9	1	4	4	0

Klagebehandling - Grunnskolen (opplæringsloven med forskrifter)

Type klage	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Permisjon, opplæringsloven § 2-2 fjerde ledd	3	0	3	0	0
Skoleplassering, opplæringsloven § 2-6	35	0	30	4	1
Skyss, opplæringsloven § 4-1	100	2	80	4	14
Individuell tilrettelegging, opplæringsloven §§ 11-4 til 11-7	14	5	4	4	1
Bortvisning, opplæringsloven § 13-1	1	0	0	1	0
Standpunkt i fag, opplæringsforskriften §§ 10-4 og 10-5	30	0	15	14	1
Standpunkt i orden og oppførsel, opplæringsforskriften § 10-6	2	0	2	0	0
Sum	185	7	134	27	17

Det ble gjennomført veiledningsmøte med fylkeskommunen vedrørende skyssvedtak i starten av 2025. Vi ser som følge av dette en reduksjon i antall skyssvedtak som er opphevet. Vi har i 2025 hatt større fokus på forvaltningslovens regler om avvisning av saker. Vi ser at det er flere tilfeller hvor fylkeskommunen tar klager til behandling hvor vilkårene for å ta klagen til behandling ikke er oppfylt. I saker om skoleplassering ser vi at det er en del saker gjelder skolestartere som har gått i barnehage i en annen skolekrets enn der de bor.

Klagebehandling - Videregående skoler (opplæringsloven med forskrifter)

Type sak	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Skyss, opplæringsloven § 9-1	28	1	26	0	1
Individuell tilrettelegging, opplæringsloven §§ 11-4 til 11-7	1	0	1	0	0
Klage på skriftlig eksamen, opplæringsforskriften § 10-7	870	134	736	0	0
Muntlige og andre ikke-skriftlige eksamener, opplæringsforskriften § 10-8	27	4	22	0	1
Standpunkt fag, opplæringsforskriften §§ 10-4 og 10-5	83	0	32	50	1
	1 009	139	817	50	3

I tillegg til klagesakene i tabellen har Statsforvalteren i Innlandet behandlet 2 klager på fritak fra kravet om vurdering i ett av de norske skriftspråkene og en klage på fritak fra vurdering med karakter i kroppsøving. I 2025 behandlet vi 54 søknader om fritak fra kravet om vurdering med karakter i fremmedspråk. Det er ikke enkelt å forklare årsaken til økningen i klager på skoleskyss, men vi registrerer at en del av klagenes knyttes til avstand for elever som bor tett opp til avstandskravet på 6 km. Resterende klager knytter seg til reisetid og forsvarlig skyss. Statsforvalteren har også behandlet 3 klager på vedtak om annullering av eksamen juks eller forsøk på juks, ingen fikk medhold. Klager etter §10-7 er hentet fra PAS Mitt klageansvar.

Klagebehandling - Grunnskolen (opplæringsloven med forskrifter) - andre klagesaker

Andre klagesaker	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Særskilt språkopplæring	1	0	0	0	1
Tvunget skolebytte § 13-2	1	0	0	1	0
Sum	2	0	0	1	1

Klagebehandling - Grunnskolen (opplæringsloven med forskrifter) - saksbehandlingstid

Førsteinstansbehandling	Dager
Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i sakene der dere fattet vedtak etter § 12-6 andre ledd første punktum	30

Klagebehandling - Forberedende opplæring for voksne (opplæringsloven med forskrifter)

Forberedende opplæring for voksne	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Forberedende opplæring for voksne, opplæringsloven § 18-2, jf. kap. 13 i opplæringsforskriften	10	0	5	5	0

Vi ser en betydelig økning i klager knyttet til individuell tilrettelegging for voksne. Det er vanskelig å si hva som er årsaken til økningen, men det er grunn til å tro at ny opplæringslov har ført til innstramminger i enkelte kommuner.

Klagebehandling - Videregående opplæring for voksne (opplæringsloven med forskrifter)

Videregående opplæring for voksne	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
Standpunktkarakter i fag og moduler, opplæringsforskriften § 16-3 første ledd, jf. § 10-4 og § 10-5	2	0	1	1	0

Klagebehandling - Felles for forberedende og videregående opplæring for voksne (opplæringsloven med forskrifter)

Felles for forberedende og videregående opplæring for voksne	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
--	-----	--------------------------	--------------	----------	--------

Klagebehandling - Andre klagesaker for voksne (opplæringsloven med forskrifter)

Andre klagesaker	Sum	Medhold / Delvis medhold	Ikke medhold	Opphevet	Avvist
------------------	-----	--------------------------	--------------	----------	--------

Kompetanseutvikling for barnehager og skoler (fra kapittel 7.3.8.3 i TB)
Rapportere på

Statsforvalteren skal rapportere på hvordan de har forvaltet tilskuddsordning for lokal kompetanseutvikling og redegjøre for hvordan det er lagt til rette for måloppnåelse jf. retningslinjene for tilskuddsordningen. Statsforvalteren skal videre vurdere i hvilken grad tilskuddsordningen gir likeverdige muligheter for kompetanseutvikling uavhengig av geografi, størrelse og eierform.

Statsforvalteren skal også tabellrapportere på fordeling av midler og deltakelse på kompetansetiltak i 30-prosentdelen i regional ordning for kompetanseutvikling i barnehage.

2. Å legge til rette for lokalt samarbeid mellom barnehager, skoler og UH

SFIN har i 2025 hatt en begrenset operativ rolle i å etablere nye samarbeidsrelasjoner mellom barnehager, skoler og universitets- og høyskolesektoren, ettersom ordningen for kollektiv kompetanseutvikling nå er godt etablert. De regionale kompetansenettverkene har selv, i dialog med hovedsamarbeidspartner Universitetet i Innlandet (INN), ivarettatt kontakt og samarbeid med aktuelle UH-miljøer. INN er bredt representert i samarbeidsforumene gjennom fakultetsledelse og fagmiljøer innen lærerutdanning og pedagogikk.

Gjennom deltakelse i møter i de regionale kompetansenettverkene har SFIN fått god innsikt i hvordan partnerskapene fungerer i praksis. Vår vurdering er at partnerskapene i Innlandet fungerer i tråd med intensjonene i tilskuddsordningene og bidrar til relevant og behovsforankret kompetanseutvikling.

I arbeidet med ny langsiktig plan for lokal kompetanseutvikling har partnerskapenes rolle vært et sentralt tema, særlig knyttet til forståelsen av lokale kompetansebehov og hvordan disse omsettes til praksis i barnehager og klasserom. UH, med INN i spissen, har hatt det faglige ansvaret for kompetansehevingen, basert på prinsipper fastsatt av samarbeidsforum, herunder partnerskap om kunnskapsutvikling.

5. Å fatte vedtak og tildele midler i tråd med samarbeidsforumets innstilling

SFIN har i 2025 fulgt retningslinjene for tilskuddsordningen punkt 7.3. Vedtak om tilskudd er fattet i tråd med innstillingene fra samarbeidsforumet. Midlene er utbetalt til tilskuddsmottakerne via tilskuddsportalen, med tilsagnsbrev som vedlegg. I Innlandet fordeles tilskudd til regionale kompetansenettverk, med en vertskommune som mottaker av midlene på vegne av regionen.

Samarbeidsforum har fastsatt at inntil 40 prosent av tildelingen kan disponeres av regionene, mens øvrige midler går til UH. Vår vurdering er at denne fordelingsmodellen er i samsvar med retningslinjene, og at midlene benyttes til forpliktende og langsiktige avtaler om lokal kompetanseutvikling mellom barnehage- og skoleeier og UH. Midler til UH utbetales direkte til de aktuelle fagmiljøene.

Måloppnåelse

SFIN har lagt til rette for måloppnåelse ved å informere om nasjonale, sektor- og ordningsspesifikke mål samt kriterier for tilskuddsordningene gjennom møter i samarbeidsforum, regionale kompetansenettverk og digitale informasjonsmøter. Mål og føringer er også forankret i samarbeidsforumets felles overordnede plan for lokal kompetanseutvikling i barnehage og grunnsopplæring. Det er tydeliggjort at gjeldende rammeplaner og læreplaner utgjør grunnlaget for kompetansetiltakene.

Alle regionale kompetansenettverk har utarbeidet langsiktige kompetanseplaner som reflekterer sektormålene. Gjennom årsrapportering og dialog i nettverk og forum fremkommer det at tiltakene har bidratt til:

- styrking av profesjonelle læringsfellesskap i barnehage og skole
- behovsforankrede tiltak utviklet gjennom lokale prosesser med involvering av ansatte
- ivaretagelse av samiske perspektiver
- planlegging og gjennomføring av tiltak i partnerskap mellom eiere og UH
- kunnskapsutvikling som også bidrar til videreutvikling av lærerutdanningene
- helhetlige kompetansetiltak som inkluderer laget rundt barnet/eleven

SFIN har videre informert om prosessen knyttet til overgang til ny ordning for kollektiv kompetanseutvikling.

Samlet sett vurderer SFIN at det er tilfredsstillende måloppnåelse på dette området.

Kompetanseutvikling i barnehage - deltakelse på andre kompetansetiltak

	Antall deltakere fra kommunale barnehager	Antall deltakere fra private barnehager	Antall deltakere totalt
Fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget	1	0	1
Kompetansehevningsstudier for assistenter og barne- og ungdomsarbeidere			0
Barnehagefaglig grunnkompetanse	1	0	1
Tilretteleggingsmidler for lokal prioritering	22	26	48
Totalt	24	26	50

Kompetanseutvikling i barnehage - fordeling av midler til andre kompetansetiltak

	Beløp tildelt (kr)	% brukt på disse tiltakene av det totale beløpet som er tildelt for regional ordning
Fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget	20 000	0
Kompetansehevningsstudier for assistenter og barne- og ungdomsarbeidere		
Barnehagefaglig grunnkompetanse	70 000	0
Tilretteleggingsmidler for lokal prioritering	3 325 000	21
Totalt	3 415 000	21

Rapportering på tilskuddsmidler fra Statsforvalter

	Navn og tema for tiltaket	Tilskuddsmottaker UH	Beløp	Tilskuddsmottaker eier/nettverk	Beløp	Tilskudd koordinator	Beløp
Desentralisert ordning	"Å være ressursperson i egen organisasjon" med samhandling region og INN, herunder kompetansenettverk Dekomp "Kollektiv kompetanseutvikling i inkluderende praksis, med fokus på praksisendring i tråd med verdier og prinsipper i LK20" oppfølging i hver kommune etter avtale med INN. "Koordinatorstilling" (20% av regionens tilskudd)	INN	2 200 000	Gjøvik regionen, vertskommune Gjøvik	4 301 700	Koordinator	860 340
Desentralisert ordning	PULSE Elevmedvirkning i kvalitetsutvikling Utforskende og inkluderende fellesskap Aktiv praksis med utgangspunkt i litteratur	INN	641 250	Hamarregion, vertskommune Ringsaker	134 826	nei	0
Desentralisert ordning	Bygge tenkende klasserom MatteLYST	NTNU - Matematikksenteret	447 000	Hamarregion	0	nei	0
Desentralisert ordning	Elevmedvirkning	OsloMet	1 869 440	Hamarregion	0	nei	0
Desentralisert ordning	Læringskaravaner og pedagogiske vandring Lærende profesjonsfellesskap på alle nivå: Sertifisering pedagogisk analyse, etterutdanning av mellomledere, 3 workshops oppfølging av anerkjennelse, analysekompetanse, elevmedvirkning	INN	1 183 690	Kongsvingerregion, vertskommune Kongsvinger	0	Koordinator	200 000
Desentralisert ordning	Fellesskapene didaktikk. Inkludering gjennom å planlegge for sosial og faglig læring. Ledersamlinger. Fellesskapene didaktikk. Realisering av LK20 med vekt på inkludering gjennom å planlegge både for sosial og faglig læring, inkludert matematikk og pedagogisk bruk av KI. Skolebasert oppfølging. Koordinator	INN	1 029 405	Lillehammerregion, vertskommune Lillehammer	0	Koordinator	150 000
Desentralisert ordning	Styrke ledelse av utviklingsarbeid. Styrke den kollektive forståelsen av lærerrollen og utøvelsen av denne. Koordinatorfunksjon	INN	450 000	Midt-Gudbrandsdalsregion, vertskommune Nord-Fron	0	Koordinator	76 746
Desentralisert ordning	"Laget rundt barnet" med Oppvekstreformen og Kompetanseløftet i hovedfokus Koordinatorfunksjon	INN	505 733	Nord-Gudbrandsdalsregion, vertskommune Sel	0	Koordinator	150 000
Desentralisert ordning	Koordinator Fellestiltak NØ: SFO, implementering av rammeplan Fellestiltak NØ: KI-ungdomsskoler Fellestiltak NØ: Fag/vurdering/fagformyelsen - NO, ENG og Kroppsøving – UNGDOMSTRINN Fellestiltak NØ: Oppfølging kompetansepakker Fellestiltak NØ: Begynneropplæring -les/skriv og regning Tilpasset undervisning	INN	356 214	Nord-Østerdalsregion, vertskommune Tynset	0	Koordinator	140 919
Desentralisert ordning	Fådelte-pedagogikk	Universitet i Nord	150 000	Nord-Østerdalsregion	0	nei	0
Desentralisert ordning	Kompetansehevende tiltak i henhold til plan: - 4 Gruppeledersamlinger - 3 samlinger kommunale arbeidsgrupper - Veiledning av ledernivå i skole - Veiledning eiernivå - Utarbeidelse langtidspan - Styringsgruppemøter Digital nettressurs for pedagogisk analyse og kompetansepakker	INN	367 700	Sør-Østerdalsregion, vertskommune Elverum	457 656	nei	0
Desentralisert ordning	Kompetansehevende tiltak i henhold til plan: - 4 Gruppeledersamlinger - 3 samlinger kommunale arbeidsgrupper - Veiledning av ledernivå i skole - Veiledning eiernivå - Utarbeidelse langtidspan - Styringsgruppemøter	UiS - NSLA	318 784	Sør-Østerdalsregion	0	nei	0
Desentralisert ordning	Inkludering: Skolene i Valdres har en felles forståelse for hvordan en kan få til god inkludering i praksis i hver enkelt skole	INN	586 710	Valdresregion, vertskommune Nord-Aurdal	50 000	nei	0
Desentralisert ordning	Videreføring av arbeidet i profesjonelle lærende fellesskap ved 21 videregående skoler og videreføre veiledning og samlinger	INN	1 726 840	Innlandet fylkeskommune	0	nei	0
Desentralisert ordning	Profesjonsfellesskapet som arena for kompetanseutvikling. Utvikle og forbedre samarbeidsstrukturer for å fremme kollektiv kompetanseutvikling for igjen å bedre elevenes læring og utvikling. Vurderingspraksis og undervisningspraksis i tråd med vurderingsforskrift og opplæringsloven. Kompetansedefinisjonen i praksis med fokus på baklengs planlegging, kollegaobservasjon/veiledning ved UH, erfaringsdeling.	INN	90 498	Privatskole Create	0	nei	0
Desentralisert ordning	NTG - Utvikling i eget profesjonsfellesskap	INN	332 766	Private skoler NTG i Innlandet	142 353	nei	0

Desentralisert ordning	Implementering av Montessori pedagogikkens prinsipper ut fra Montessori læreplanen - Etablere en felles forståelse og praksis ved implementering av læreplan i våre skoler, utvikle felles kompetanse innen montessoripedagogikken, samt etablere en felles vurderingspraksis i lys av læreplanens nye vurderingsappendiks	USN Universitet i Sørøst-Norge	461 500	Private skoler, Montessoriskolene i Innlandet	0	nei	0
Desentralisert ordning	Fellestiltak ansatte i skole, Innlandets skolekonferanse	INN	1 627 800	Tiltak for alle ansatte i skole Innlandet	0		0
Kompetanseløftet	Kommunale prosessveiledninger for PPT og tverrsektorielle tiltak ut fra lokale behov med temaer som "Ledelse av tverrfaglige møter", "Plan for det allmenpedagogiske",	NTNU	150 000	Gjøvikregionen, vertskommune Gjøvik	0	nei	0
Kompetanseløftet	Kommunale prosessveiledninger for PPT og tverrsektorielle tiltak ut fra lokale behov med temaer som "Ledelse av tverrfaglige møter", "Plan for det allmenpedagogiske", Videreutvikling av regional digitalt ressursbank. Gjøvik regionens restmidler fra 2024 er lagt inn i beregning av behov for 2026 Videreutvikle digital "Eterutdanning av språk- og leseveiledere i barnehage og skole" modul 2 og 3 Gjøvik regionens kompetansenettverk koordinator	INN	1 333 336	Gjøvikregion, vertskommune Gjøvik	300 000	Koordinator	400 000
Kompetanseløftet	Tidlig innsats og inkludering gjennom barns språkutvikling Spor 2 - laget rund Fellesskapende undervisning Sertifisering av veiledere i pedagogisk analyse Implementering av pedagogisk analyse og observasjon som verktøy i kvalitetsutvikling og i arbeid med enkeltsaker Lisens nettressurs pedagogisk analyse Prosjektledelse ved INN	INN	2 253 967	Hamarregion, vertskommune Stange	223 000	nei	0
Kompetanseløftet	Spesialpedagogikk og inkluderende praksis	UiS	273 200	Hamarregion	0	nei	0
Kompetanseløftet	Koordinator inkludering og tidlig intervensjon	INN	1 001 230	Kongsvingerregion, vertskommune Kongsvinger	0	Koordinator	178 000
Kompetanseløftet	Inkluderende opplæring: Kompetanseutvikling i skoler og barnehager, og for alle ansatte i laget rundt barnet. Det skal fange opp, og gi et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud til alle barn, inkludert barn med behov for tilrettelegging. Sertifisering - Pedagogisk Analyse Koordinator	INN	938 237	Lillehammerregion, vertskommune Lillehammer	0	Koordinator	150 000
Kompetanseløftet	Styrke samhandlingskompetansen for å kunne bygge et godt lag rundt barna og elevene, og se kompetanseløftet i sammenheng med rammeplan for barnehagen og fagformyelsen/L20. Koordinatorfunksjon	INN	268 637	Midt-Gudbrandsdalsregion, vertskommune Nord-Fron	53 506	Koordinator	100 000
Kompetanseløftet	"Laget rundt barnet", med Oppvekstreformen og Kompetanseløftet i hovedfokus. Opplegg og ledelse SEPU Koordinatorfunksjon	INN	390 000	Nord-Gudbrandsdalsregion, vertskommune Sel	0	Koordinator	128 295
Kompetanseløftet	Fellestiltak NØ. Prosjektledelse fra UINN Fellestiltak NØ. Bekymringsfullt skolefravær. Fellestiltak NØ. Nettressurs SePU. - DRIFT Autisme Koordinator Fellestiltak NØ. Implementering av "Strategisk plan for tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid i NØ" "Snakke med barn"	INN	270 141	Nord-Østerdalsregionen, vertskommune Tynset	126 844	Koordinator	100 000
Kompetanseløftet	Kompetansehevede tiltak i henhold til plan: - 1 fagdag PPT - 4 Gruppeledersamlinger - Digital opplæring nye gruppeledere - 3 samlinger kommunale arbeidsgrupper - Veiledning av ledernivå i bhg og skole - Veiledning eiernivå - Utarbeidelse langtidspan - Styringsgruppemøter -Utarbeidelse av digitale ressurser til mellomarbeid	UiS - NSLA	404 200	Sør-Østerdalsregion	0	nei	0
Kompetanseløftet	Kompetansehevede tiltak i henhold til plan: - 1 fagdag PPT - 4 Gruppeledersamlinger - Digital opplæring nye gruppeledere - 3 samlinger kommunale arbeidsgrupper - Veiledning av ledernivå i bhg og skole - Veiledning eiernivå - Utarbeidelse langtidspan - Styringsgruppemøter -Utarbeidelse av digitale ressurser til mellomarbeid	INN	185 000	Sør-Østerdalsregion, vertskommune Elverum	192 799	Koordinator	200 000
Kompetanseløftet	Samhandling: Valdreskommunene skal styrke sin samhandling og forebyggende innsats for at flere unger i Valdres skal få riktig og koordinert hjelp tidlig nok og lenge nok.	INN	453 401	Valdresregion, vertskommune Vestre Slidre kommune	50 000	nei	0
Kompetanseløftet	Utvikling av kompetanse i pedagogisk analyse ved alle de videregående skolene	INN	1 187 475	Innlandet fylkeskommune	0	nei	0
Kompetanseløftet	Fremtidens PPT	INN	200 000	PPTledernetverket i Innlandet, vertskommune Hamar	100 000	nei	0
Kompetanseløftet	Kompetanseløftet: 2023-25: Tema Inkluderende praksis og kultur for mangfold. De tre steinerskolene i Innlandet har inngått et partnerskap med Steinerhøyskolen om et fylkesoverskridende treårig tiltak innenfor Kompetanseløftet.	Steinerhøyskolen	121 188	Privateskoler, Steinerskolene i Innlandet	0	nei	0
Kompetanseløftet	NTG - Laget rundt eleven. Trygghet, trivsel og inkluderende praksiser	INN	133 469	Privateskoler - NTG Innlandet	80 000	nei	0
Kompetanseløftet	"Motstand" - fremme mestringstro og robusthet. Samarbeidsprosjekt mellom Create, BUP, PPT og UH. Inkludert eksterne bidragsyttere etter behov.	INN	42 075	Private skoler Create	0	nei	0
Regional ordning	"Laget rundt barnet" Oppvekstreformen og Kompetanseløftet i hovedfokus	Universitetet i Innlandet	600 000	Region Nord-Gudbrandsdal	25 115	Nei	0
Regional ordning	Lærende profesjonsfellesskap på alle nivå: Sertifisering pedagogisk analyse, etterutdanning og workshops.	Universitetet i Innlandet	1 000 000	Kongsvingerregionen	0	Ja	200 000
Regional ordning	Inkludering: Barnehagene i Valdres har en felles forståelse for hvordan en kan få til god inkludering i praksis.	Universitetet i Innlandet	632 000	Valdresregionen	10 000	Ja	10 000
Regional ordning	Kompetansehevede tiltak i henhold til plan og koordinatorfunksjon. Digital nettressurs for pedagogisk analyse og kompetansepakker	Universitetet i Innlandet	632 000	Region Sør-Østerdal	433 485	Ja	100 000
Regional ordning	Fellestiltak i regionen: Ledelse styrere, Nettverk for pedagogiske ledere, Nettverk for flerspråkighet i barnehagen og oppfølging av kompetansepakker	Universitetet i Innlandet	71 050	Region Nord-Østerdal	50 000	Nei	0
Regional ordning	Handlingsveileder, Flerkulturell mangfold i barnehagen, friluftsliv, bamesamtaler, Lisenser, reisekostnader, Kartlegging T4.	Universitetet i Innlandet	252 500	Region: Nord-Østerdal	40 000	Ja	95 714
Regional ordning	Inkluderende barnehager - veiledning og oppfølging - Nettverk for pedagogiske ledere og styremettnettverk og Frikjøp til sertifisering i Pedagogisk analyse	Universitetet i Innlandet	250 000	Lillehammerregionen v/Øyer kommune	60 000	Nei	0

Regional ordning	Barns verneombud - barn med behov for spesiell tilrettelegging	Universitetet i Innlandet v/SELL	510 000	Lillehammerregionen v/Lillehammer kommune	210 000	Ja	70 000
Regional ordning	Inkluderende barnehager. Felles satsningsområde for barnehage, skole og PPT i Lillehammer.	Universitetet i Innlandet	352 000	Lillehammerregionen v/Lillehammer kommune	40 000	Nei	0
Regional ordning	Ledelse av utviklingsarbeid i egen barnehage - veiledning enkeltbarnehager og dialogkonferanse	Universitetet i Innlandet	1 600 000	Gjøvikregionen v/Gjøvik kommune	0	Ja	160 000
Regional ordning	Ledelse av utviklingsarbeid i egen barnehage - Frikjøp	Universitetet i Innlandet	0	Gjøvikregionen v/Vestre Toten kommune	1 000 000	Nei	0
Regional ordning	Voksenrollen i lek og læringsmiljøer.	Universitetet i Innlandet	275 500	Hamarregionen	50 000	Nei	0
Regional ordning	Observasjon	Universitetet i Innlandet	710 000	Hamarregionen	120 000	Nei	0
Regional ordning	Barns medvirkning og relasjoner	Universitetet i Innlandet	279 000	Hamarregionen	40 000	Nei	0
Regional ordning	TILBS - tidlig innsats og inkludering gjennom barns språkutvikling.	Universitetet i Innlandet v/SePU	75 000	Hamarregionen	0	Nei	0
Regional ordning	Fysisk aktivitet	Universitetet i Innlandet	570 000	Hamarregionen	0	Nei	0
Regional ordning	T5 og nettressurs	Universitetet i Innlandet v/SePU	329 000	Hamarregionen	0	Nei	0
Regional ordning	Sertifisering pedagogisk analyse	Universitetet i Innlandet	250 000	Hamarregionen	0	Nei	0
Regional ordning	Lek og lekemiljøer	Universitetet i Innlandet	420 500	Hamarregionen	50 000		0
Regional ordning	Språk og kommunikasjon i steinerbarnehagene i Innlandet	Steinerhøyskolen	264 000	Steinerbarnehagene i Innlandet: Fredvika, Lena, Hedmark og Ringelhorn steinerbarnehage	76 000	Nei	0
Regional ordning	Kompetanseheving i regionen - Sør Østerdal	Læringsmiljøsentret - Universitetet i Stavanger	317 016	Region Sør-Østerdal	0		0

Oppfølgingsordningen (fra kapittel 7.3.8.4 i TB)

Rapportere på

Viser til oppgave 5.1.2.3 i hovedinstruksen. Statsforvalteren skal vurdere hvordan deres innsats bidrar til å støtte kommunene i oppfølgingsordningen i deres utviklingsarbeid og vurdere om tiltakene som er iverksatt i kommuner i oppfølgingsordningen bidrar til bedret læringsmiljø og læringsutbytte.

Statsforvalteren i Innlandet har ingen deltakere i Oppfølgingsordningen.

Håndhevingsordningen (fra kapittel 7.3.8.5 i TB)

Rapportere på

I årsrapporten skal statsforvalterne rapportere om håndhevingsordningen knyttet til skolemiljø. Rapporteringen skal omfatte følgende punkter for 2025:

- Antall meldinger om skolemiljø mottatt
- Antall vedtak fattet
- Utfallet av vedtakene
- Grunnlag for avvisning i vedtakene
- Eventuelle særlige grunner for å behandle saken
- Saksbehandlingstid
- Vedtak som konkluderer med brudd på regelverket
- Oppfølging av vedtakene

Statsforvalteren vil motta et eget skriv med nærmere beskrivelse av hvordan rapporteringen skal gjennomføres.

Antall meldinger om skolemiljø mottatt

141 meldinger (mottatt i perioden 01.01.-31.12.2025)

Antall vedtak fattet

100 realitetsbehandlede vedtak (fattet i perioden 01.01.-31.12.2025)

17 avvisningsvedtak

Utfallet av vedtakene

Av de 100 sakene vi har realitetsbehandlet:

- 79 vedtak om brudd på regelverk
- 21 vedtak om oppfylt regelverk

Grunnlag for avvisning i vedtakene

Av de 17 vedtakene om å avvise saken, fordeler grunnlagene seg sånn:

- Saken gjaldt ikke én elev: 2
- Saken ble meldt av noen som ikke kan melde den: 5
- Vilkåret «ikkje har eit trygt og godt skolemiljø»: 2
- Saken var ikke tatt opp med rektor eller det var under en uke siden: 4
- Eleven går ikke lenger på den aktuelle skolen: 4

Eventuelle særlige grunner for å behandle saken

Saker behandlet fordi det var særlige grunner til å behandle den: 0

Saksbehandlingstid

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid i sakene som er realitetsbehandlet: 30 virkedager. Det tilsvarer et snitt på 42 kalenderdager.

- Saker med brudd: 29 virkedager
- Saker med oppfylt: 32 virkedager

Vedtak som konkluderer med brudd på regelverket

Av de 79 vedtakene om brudd på regelverk:

- Vi påla kommunen/fylkeskommunen å rette forholdet: 77
- Vi vedtok hva skolen skal gjøre for at eleven skal få det trygt og godt: 2

Oppfølging av vedtakene

I saker med brudd hvor fristen for gjennomføring har vært i perioden 01.01.-31.12.2025, har vi vurdert følgende om kommunen eller fylkeskommunens oppfølging:

- Sannsynlig at vedtaket er gjennomført innen fristen vi satte i vedtaket: 57
- Ikke sannsynlig at vedtaket er gjennomført innen fristen vi satte i vedtaket: 15

Tvangsmulkt

Vi har verken varslet eller vedtatt tvangsmulkt i skolemiljøsaker i perioden 01.01.-31.12.2025.

Rapporter på antall årsverk mm (fra kapittel 7.3.9.1 i TB)

Rapportere på

- Antall årsverk i landbruksavdelingen og antall årsverk i avdeling eller seksjon for reindrift per 31.12.2025.
- Antall årsverk benyttet til førsteinstansforvaltningen av de økonomiske virkemidlene på landbruks- og reindriftsområdet.
- Antall årsverk benyttet til veiledning og kontroll med kommunenes forvaltning av de økonomiske virkemidlene på landbruksområdet.

Totalt antall årsverk i landbruksavdelingen er lite endret fra året før. Årsverk benyttet i førsteinstansforvaltningen av økonomiske virkemidler samt årsverk benyttet til veiledning og kontroll med kommunenes forvaltning av økonomiske virkemidler er på samme nivå som i 2024.

Årsverk mm

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall
Antall årsverk i landbruksavdelingen hos SF per 31.12.2025.	39.1
Antall årsverk i avdeling eller seksjon for reindrift hos SF per 31.12.2025.	0.0
Antall årsverk benyttet til førsteinstansforvaltningen av de økonomiske virkemidlene på landbruksområdet.	5.0
Antall årsverk benyttet til førsteinstansforvaltningen av de økonomiske virkemidlene på reindriftsområdet.	0.0
Antall årsverk benyttet til veiledning og kontroll med kommunenes forvaltning av de økonomiske virkemidlene på landbruksområdet.	5.0
Antall personer hos SF som har arbeidet med kontroll i 2025 på landbruksområdet, jf resultatmål pkt 3.3.1.2.1.1	16.0
Antall personer hos SF som har arbeidet med kontroll i 2025 på reindriftsområdet, jf resultatmål pkt 3.3.1.2.1.1	0.0

Innenfor regionalt kartsamarbeid og arealressurskart. (fra kapittel 7.3.9.2 i TB)

Rapportere på

Innenfor regionalt kartsamarbeid og arealressurskart (AR5) skal det rapporteres i henhold til tabell:

- Antall kommuner i fylket som ikke har utarbeidet rutinebeskrivelse for kontinuerlig ajourhold av AR5.
- Antall kommuner i fylket som ikke har hatt periodisk ajourhold siste 5 år, og som ikke har planlagt ajourhold i gjeldende geodataplan.
- Antall reinbeitedistrikt som har oppdatert reindriftens arealbrukskart i løpet av året.

19 kommuner har oppdatert rutinebeskrivelsen for ajourhold av AR5 i 2025. Det er gjennomført 2 AR5-feltkurs i 2025, med totalt 46 deltagere. 40 av kommunene har brukt AR5web til å endre 9205 daa og 2552 flater.

Rutinebeskrivelsen for AR5 er del av forvaltningskontrollene. Mangelfulle rutinebeskrivelser funnet på forvaltningskontroll må oppdateres før kontrollen avsluttes.

Kartsamarbeid og arealressurskart

	Antall kommuner i fylket som ikke har utarbeidet og/eller oppdatert rutinebeskrivelse for ajourhold av AR5	Antall kommuner i fylket som ikke har hatt periodisk ajourhold siste 5 år, og som ikke har planlagt ajourhold i gjeldende geodataplan	Antall kommuner i fylket
AR5 tilstand	0	0	46

Anmeldelse (fra kapittel 7.3.9.3 i TB)**Rapportere på**

Rapportere om bruk av anmeldelser.

Det har i 2025 ikke vært vurdert anmeldelse i noen saker på LMD sitt område.

Utteksling av informasjon - dyrevelferdssaker (fra kapittel 7.3.9.4 i TB)**Rapportere på**

Gi en kort vurdering av hvordan rutiner for utveksling av informasjon mellom Mattilsynet og landbruksforvaltningen i saker om dyrevelferd fungerer.

Samarbeidet mellom kommunene og Mattilsynet fungerer i hovedsak bra.

Det varierer om kommunen blir kontaktet av Mattilsynet på et tidlig stadium, dvs. før de sender over saker iht. avtalen.

Saker som Mattilsynet har fulgt opp på slutten av året (november-desember) blir som regel sendt over noe sent i forhold til kommunens frist for å godkjenne søknader om produksjonstilskudd. Ellers varierer det mye hvor lang tid det tar fra Mattilsynet fatter vedtak til de sender formell melding til kommunen og Statsforvalteren.

Flere kommuner har mangelfulle rutiner mht. å orientere Mattilsynet om behandlinga av produksjonstilskuddet.

Statsforvalteren sender lister over foretak med låg produksjon (kilde rapporten om vanlig jordbruksproduksjon) til Mattilsynet. Mattilsynet bruker listene som grunnlag for å ta ut dyrehold til tilsyn.

Saksbehandlere hos SF deltar på mange møter med Mattilsynet og kommunene i ulike områder av fylket, med tema samarbeidsavtalen og gjensidig informasjon. Vi har også hatt ett møte med avdelingslederne hos Mattilsynet i 2025. SF orienterer alltid kommunene og Mattilsynet om hvordan sakene er fulgt opp i produksjonstilskuddet når oversikten for året er klar.

Utteksling av informasjon om dyrevelferd

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall saker oversendt fra Mattilsynet	Herav antall saker der kommunen vurderer at foretaket ikke oppfyller vilkåret vanlig jordbruksproduksjon, § 2	Herav antall saker kommunen har utbetalt tilskudd som omsøkt
Saker som gjelder avtalens punkt 3 a (forbud mot hold av dyr)	2	1	0
Saker som gjelder avtalens punkt 3 b (hel/delvis avvikling)			
Saker som gjelder avtalens punkt 3 c (kronisk dårlige dyrehold)	10	4	5
Saker som gjelder avtalens punkt 3 d (alvorlig vanskjøtsel av dyr)			
Saker som ikke er i tråd med rutinen punkt 3			

en sak om aktivitetsnekt er per d.d. ikke ferdig behandlet av kommunen, en KDD-sak er avslått etter § 10 om brudd på opplysningsplikten

Rutineutveksling av informasjon mellom Mattilsynet og landbruksforvaltningen

Betegnelse på rapporteringskrav	Totalt antall møter	Herav antall møter samarbeidsavtalen var tema	Herav antall møter der pågående saker var tema	Herav antall møter der kontaktperson med ansvar for oppfølging av samarbeidsavtalen i Statsforvalteren møtte
Møter gjennomført med Mattilsynet	12	12	5	11

Et regionalt møte med mattilsynet for hele fylket, 11 lokale møter med Mattilsynets lokale kontor og kommunene. Flere av møtene på teams

Avvikling av pelsdyrproduksjon (fra kapittel 7.3.9.5 i TB)
Rapportere på

Rapporter iht. tabell vedrørende vedtak knyttet til avvikling av pelsdyrproduksjon.

Statsforvalteren håndterte i 2025 søknader om kompensasjon for riving og opprydding, og utbetalinger vedrørende kompensasjon for lavere årlig alderspensjon.

Kompensasjon og erstatninger etter avvikling av pelsdyrhold

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Ubehandlete saker	Saker under behandling	Ferdig behandlet
Presaksbehandling for erstatning etter avvikling av pelsdyrhold	0			
Kompensasjon for kostnader til riving og opprydding	35	18	3	14
Kompensasjon for lavere årlig alderspensjon	0			
Sum 1142.77 - Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold	101 240 368	54 000 000	9 000 000	38 240 368

Gevinstrealiseringsplan (fra kapittel 7.3.9.7 i TB)
Rapportere på

I gevinstrealiseringsplanen for LMD forventes det at sammenslåing av statsforvaltere skal gi økt kvalitet gjennom mer ensartet rådgivning, veiledning og forvaltningspraksis, og økt profesjonalisering og likebehandling innenfor områdene:

- Reindriftsloven
- Eiendomslovgivningen
- Husdyrkonsesjonsregelverket
- Kontroll og oppfølging av kommunenes forvaltning av produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning, og regionale miljøtilskudd

Statsforvalteren bes redegjøre kort for status for hvordan gevinstrealiseringsplanen følges opp på LMDs område, herunder ev. utfordringer og risiko knyttet til realisering av gevinst innen hver av de fire fagområdene.

Eiendomslovgivningen: Ved sammenslåingen ble fagmiljøet hos Statsforvalteren større og mindre sårbart. Vi erfarte at praksis og arbeidsmetodikk i de gamle fylkene Hedmark og Oppland var noe ulikt, men dette ble harmonisert i tiden etter sammenslåingen. Det har nå gått så lang tid siden sammenslåingen at gevinsten er tatt ut.

For husdyrkonsesjon kan ytterligere gevinstrealisering først oppnås med et bedre samsvar mellom det offentlige kontrollgrunnlaget og regelverket. Gevinst av sammenslåingen i.f.t. ensartet forvaltningspraksis og veiledning er tatt ut tidligere.

Arbeidet med veiledning og kontroll med ordningene produksjonstilskudd og regionale miljøtilskudd er samordna i Innlandet, mellom tidligere Hedmark og Oppland fylkesmannsembeter. Vi har fått gevinst med større fagmiljø hos statsforvalteren, den effekten fikk vi tidlig etter sammenslåinga. Nå er dette en del av vår normale drift.

Rapportering jord-, konsesjons- og odelslov (fra kapittel 7.3.9.8 i TB)
Rapportere på

Rapportere i tabeller om saker statsforvalteren har behandlet etter jordloven, konsesjonsloven og odelsloven i 2025.

Viser til tabeller.

Saker etter jord- og konsesjonslov - vedtak

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Endret	Stadfestet	Opphevet/avvist
Vedtak i klagesaker om omdisponering dyrka eller dyrkbar jord – jordloven § 9	1	0	1	0
Vedtak i klagesaker om deling – jordloven § 12	17	1	16	0
Vedtak i klagesaker om nydyrking - jordloven § 11 annet ledd (forskrift om nydyrking)	6	0	5	1
Vedtak i klagesaker om fritak fra driveplikten - jordloven § 8 a	0			
Vedtak i klagesaker om pålegg ved brudd på driveplikten - jordloven § 8 tredje ledd	0			
Vedtak i klagesaker om konsesjon – konsesjonsloven § 9	12	4	8	0
Vedtak i klagesaker om konsesjon for erverv i nær familie – konsesjonsloven § 9 siste ledd	1	1	0	0
Vedtak i klagesaker om konsesjon i kommuner med forskrift om nedsatt konsesjonsgrense – konsesjonsloven § 7	0			
Vedtak i førsteinstanssaker der selskaper med begrenset ansvar søker konsesjon (landbrukseiendom) – konsesjonsloven § 9 tredje ledd	5	2	3	0
Vedtak i førsteinstanssaker der selskaper med begrenset ansvar søker konsesjon i kommuner med forskrift om nedsatt konsesjonsgrense (AS og nullgrense) – konsesjonsloven § 7	0			

1. Vedr. førsteinstanssaker der selskaper søker konsesjon (nest siste linje): Alternativene "endret" og "stadfestet" passer ikke på førsteinstansvedtak. Har derfor fylt inn slik: Innvilget søknad = "endret". Avslått søknad = "stadfestet". 2. En lovlighetskontroll om deling etter jordloven, hvor kommunens vedtak ble opphevet. Usikker på om denne skal rapporteres, så den er ikke med i tabellen.

Saker etter jord- og konsesjonslov - utfall av søknaden/saken

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Innvilget uten vilkår	Innvilget på vilkår	Avslått	Fritak	Pålegg gitt	Ingen pålegg	Opphevet/avvist	Merknad
Utfall av søknaden i klagesaker om omdisponering dyrka eller dyrkbar jord – jordloven § 9	1	0	0	1	0	0	0	0	
Utfall av søknaden i førsteinstansbehandling av saker om omdisponering – jordloven § 9	7	3	4	0	0	0	0	0	
Utfall av søknaden om deling i klagesaker – jordloven § 12	17	0	1	14	0	0	0	2	
Utfall av søknaden i førsteinstansbehandling av saker om deling – jordloven § 12	20	13	7	0	0	0	0	0	
Utfall av søknaden i klagesaker om nydyrking - jordloven § 11 annet ledd	6	0	3	2	0	0	0	1	
Utfall av søknaden i førsteinstansbehandling av saker om konsesjon - konsesjonsloven § 9	11	6	5	0	0	0	0	0	I tillegg 1 sak om fastsettelse av høyeste konsesjonspris ved tvangssalg
Utfall av søknaden i klagesaker om konsesjon - konsesjonsloven § 9	12	1	1	5	0	1	3	1	
Utfall av søknaden i klagesaker om konsesjon for selskaper med begrenset ansvar (landbrukseiendom) - konsesjonsloven § 9	0	0	0	0	0	0	0	0	Ingen klagesaker på dette, fordi Statsforvalteren er førsteinstans
Utfall av søknaden i førsteinstansbehandling av saker om konsesjon for erverv i nær familie - konsesjonsloven § 9 siste ledd	0	0	0	0	0	0	0	0	
Utfall av søknaden i klagesaker om konsesjon for erverv i nær familie - konsesjonsloven § 9 siste ledd	1	0	0	0	0	0	0	1	Konsesjon ikke nødvendig
Utfall av søknaden i klagesaker om konsesjon i kommuner med forskrift om nedsatt konsesjonsgrense - konsesjonsloven § 7	0	0	0	0	0	0	0	0	
Utfall av søknaden i førsteinstansbehandling av saker om fritak fra driveplikten – jordloven § 8 a	0	0	0	0	0	0	0	0	
Utfall av søknaden i klagesaker om fritak fra driveplikten - jordloven § 8 a	0	0	0	0	0	0	0	0	
Utfall av søknaden i klagesaker om pålegg ved brudd på driveplikten – jordloven § 8 tredje ledd	0	0	0	0	0	0	0	0	
Utfall av saken i førsteinstansbehandling av saker om pålegg ved brudd på driveplikten – jordloven § 8 tredje ledd	0	0	0	0	0	0	0	0	

Saker etter jord- og konsesjonslov - omdisponering

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Dyrka areal (fulldyrka- og overflatedyrka jord og innmarksbeite) ant. da.	Dyrkbart areal (skog, myr, etc.) ant. da.
Bolig	0		
Hytte ol.	0		
Forretn., kontor, industri	0		
Off./priv. tjenesteyting	0		
Andre byggeområde	0		
Skogplanting	0		
Samferd. og tekn. infrastruktur	2	2	0
Grønnstruktur	0		
Golf	0		
Forsvaret	0		
Andre landbruksformål	0		
Bruk og vern av sjø og vassdrag	0		

Total 1,76 dekar fordelt på to saker, er tillatt omdisponert. Avrundet til 2 dekar fordi det ikke er mulig å skrive desimaltall i tabellen

Saker etter jord- og konsesjonslov - driftsenhet

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Driftsenhet	Ikke driftsenhet	Avvist
Vedtak	8	3	5	0
Påklaget til Landbruksdirektoratet	0	0	0	0

Saker etter jord- og konsesjonslov - omgjøring

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	§ 35 første ledd a) jf. annet ledd	§ 35 første ledd b) jf. annet ledd	§ 35 første ledd c) jf. annet ledd	§ 35 tredje ledd
Varsel om omgjøring av kommunale jordlovssaker – forvaltningsloven § 35	4	1	0	2	1
Varsel om omgjøring av kommunale konsesjonssaker – forvaltningsloven § 35	3	1	0	0	2
Vedtak om omgjøring av kommunale jordlovssaker – forvaltningsloven § 35	3	1	0	2	0
Vedtak om omgjøring av kommunale konsesjonssaker – forvaltningsloven § 35	1	0	0	0	1

To av varslene ble ikke fulgt opp med omgjøringsvedtak. Ett varsel ble sendt i rett før årsskiftet og eventuell omgjøring vil bli gjort februar 2026

Saker etter jord- og konsesjonslov - kontrollhjemmel

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Delingssak	Drivepliktsak	Omdisponeringssak	Konsesjonssak
Antall saker	0	0	0	0	0

Nydyrking av myr - utfall av søknader i første- og klageinstans

Betegnelse på rapporteringskrav	Søknader i alt	Innvilget i alt	Innvilget uten vilkår	Innvilget på vilkår	Innvilget som følge av at myr er eneste dyrkingsressurs	Innvilget som følge av ivaretagelse av særskilte produksjoner i myr på fjellgrunn	Innvilget som følge av tap av andre produksjonsarealer	Søknader om dispensasjon for å nydyrke myrarealer avslått	Opphevet/avvist	Merknad
Søknader i førsteinstans om dispensasjon for å nydyrke myrarealer jf. nydyrkingsforskriften § 5a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Kommunene har data på dette, vi får ikke kopi av alle søknader og/eller vedtak
Utfall av søknaden i klagesaker om dispensasjon for å nydyrke myrarealer jf. nydyrkingsforskriften § 5a	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

Nydyrking av myr - størrelse på arealene som er omsøkt

Betegnelse på rapporteringskrav	Omsøkt i alt	Omsøkt areal dyp myr	Omsøkt areal grunn myr	Innvilget myrareal i alt	Innvilget areal dyp myr	Innvilget areal grunn myr	Avslått myrareal i alt	Avslått myrareal dyp myr	Avslått myrareal grunn myr
Informasjon om omsøkt myrareal	0			0			0		

Samme her, data hos kommunene ikke oss

Nydyrking av myr - ferdiggodkjent nydyrket myrareal

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall saker der nydyrking av myrareal er gjennomført og arealet er ferdiggodkjent	Ferdiggodkjent myrareal i alt	Ferdiggodkjent areal dyp myr	Ferdiggodkjent areal grunn myr
Informasjon om ferdiggodkjente saker	0	0	0	0

Odelsfrigjøring

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall saker i alt	Samtykke til odelsfrigjøring gitt	Avslag på søknad om odelsfrigjøring	Avvist	Merknad
Saker om odelsfrigjøring	0	0	0	0	

Statsforvalteren som førsteinstans

Betegnelse på rapporteringskrav	Sum	Innvilget	Avslått	Innvilget på vilkår
Vedtak som førsteinstans i saker der selskaper med begrenset ansvar søker konsesjon (landbrukseiendom) – konsesjonsloven § 9 tredje ledd	5	1	3	1
Vedtak som førsteinstans i saker der selskaper med begrenset ansvar søker konsesjon i kommuner med forskrift om nedsatt konsesjonsgrense (AS og nullgrense) – konsesjonsloven § 7	0	0	0	0

Det todelte målet i rovviltpolitikken (fra kapittel 7.3.10.1.1 i TB)

Rapportere på

Rapporter på status i forvaltningen av det todelte målet for rovviltpolitikken, både på landbruks- og reindriftsområdet

Tapstallene for sau har gått ned i 2025, både i region 3 og 5, samtidig som sluppet sau på utmarksbeite i fylket som helhet har økt noe. Både i region 3

og 5 har vi nådd bestandsmålet for de rovviltartene vi har bestandsmål for. Den geografiske differensieringen fungerer godt for region 5 og beitenæringen i rovviltprioritert sone gjennomfører i stor grad driftsmessige tilpasninger og tyngre forebyggende tiltak. I region 3 er det beitedyr i hele regionen, og det er fremdeles krevende å få beitenæringen med på driftsmessige tilpasninger i rovviltprioriterte områder, men det gjennomføres noe tidlig nedsanking av sau i forvaltningsområde for jerv. Det må jobbes videre med beredskapsplaner for rovviltangrep i disse områdene som inkluderer både forebyggende og konfliktdependende tiltak i tillegg til effektiv skadefelling. Skadefellingslag i Innlandet begynner å få meget god kunnskap og mye erfaring på felling av ulv og bjørn, men mer begrenset med erfaring på å lykkes med skadefelling av jerv og gaupe på barmark.

Utmarksressursene er viktig for landbruket i Innlandet. I enkelte regioner er snaujullet tett ned mot dyrka mark og beite. Sau er viktig husdyrhold som kan benytte seg av denne forressursen. Skadefelling, særlig på jerv, er krevende, og en effektiv lisensjakt er svært viktig for å sikre balansegangen vi er satt til å forvalte.

Utvagte kulturlandskap og verdensarvområdene (fra kapittel 7.3.10.1.2 i TB)

Rapportere på

Rapporter på status for forvaltningen av ordningene Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyan, Vestnorsk fjordlandskap og Røros bergstad og Circumferensen på landbruks-, natur- og kulturmiljøområdet.

Landbrukets verdensarvordning for Røros Bergstad og circumferensen omfatter kommunene Holtålen og Røros i Trøndelag, og kommunene Os, Tolga og Engerdal i Innlandet. Forvaltningsansvaret på regionalt nivå ligger hos Statsforvalteren i Trøndelag. Statsforvalteren i Innlandet jobber tett sammen med Statsforvalteren i Trøndelag, Verdensarvrådet, regional kulturminneforvaltning, Riksantikvaren, kommunene m.fl. i forvaltning av ordningen. Vi har fulgt opp de utvalgte kulturlandskapene med veiledning en-til-en, som observatør i en del lokale styringsgruppemøter og med en digital og en fysisk samling av områdene.

Utvagte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyan, Vestnorsk fjordlandskap og Røros bergstad og Circumferensen

Betegnelse på rapporteringskrav	Beskrivelse
Bidrar tiltak støttet av tilskuddsordningen til å ivareta naturmangfold, kulturarv og jordbruksdrift på en tilfredsstillende måte?	Vangrøftdalen og Kjørudalen UKL: Ja, dette er et UKL-område fra 2009, ordningen er godt kjent og det er stor aktivitet i området med aktive brukere/grunneiere. Midlene bidrar i stor grad til å ivareta målsettingene. 40% av midlene er bevilget til drifts- og skjøtselstiltak. Disse er viktig for å bevare seterlandskapet og styrke det biologiske mangfoldet. Aktivt beitebruk styrker også det biologiske mangfoldet. Det er bevilget midler til istandsetting av to verneverdige bygninger i området i 2025. Koppangøyene UKL: Området er relativt nytt i UKL-sammenheng. Forvaltningsplan og tiltaksplaner er utarbeidet. Disse er gode styringsverktøy for prioriteringer av tilskuddsmidler og innsats. Det er videre lagt vekt på å utarbeide grunnleggende kartlegginger når det gjelder bygninger/kulturminner og biologisk mangfold/biotoper/leveområder m.m. Bruken av tilskuddsmidlene viser en jevn fordeling mellom målsettingene. Økt interesse blant grunneiere er positivt. Tilskuddsmidlene har bidratt til å ivareta naturmangfold, kulturminner og jordbruksdrift, og vi ser en positiv utvikling fremover. Finnskogen UKL: Ja, midlene har i stor grad bidratt til å styrke kulturarven, naturmangfold og jordbruksdrift. Det er bevilget betydelige midler til ulike skjøtselstiltak, samt midler til fjerning av fremmede arter i 2025. Videre er det bevilget tilskudd til istandsetting av viktige bygninger (kulturminner). Det er en utfordring med relativt få aktive grunneiere, men en ser en positiv utvikling i aktivitet, og det er nå større interesse og aktivitet i alle delområdene. Området ble utvidet i 2025 (Halberget), og her er det også aktivitet. Det er bevilget midler til en felles kartlegging av bygningsmiljø i alle delområdene. Helgøya UKL: Ja. En stor andel av tilskuddene er brukt på fellestiltak, kartlegging av insekter og flora og til ferdsel/friluftsliv. Det er en utfordring å få inn flere søknader om fysiske tiltak fra en større bredde av grunneiere som også ivaretar alle målene for området. Stølsvidda UKL: Ja, men det er fortsatt lav oppslutning om tiltak for å ivareta verneverdige bygnings-/kulturmiljøer. Tiltak rettet mot aktiv drift og spesielt stølsdrift er høyt prioritert, og en stor andel av tilskuddene går til utmarksbeite («virtuelle gjerdene») og støler med mjølkeproduksjon. Gran UKL: Ja, men det er få tiltak for landskapsskjøtsel og kulturmiljø. Tiltak for istandsetting av verneverdige bygninger dominerer, men det er også økt aktivitet rettet mot biologisk mangfold Nordherad UKL: Ja. Her dominerer tiltak for landskapsskjøtsel/beitebruk. Andelen tilskudd til tiltak på verneverdige bygninger er sterkt redusert etter at dette var dominerende i en årrekke. Det er satt i gang en nykartlegging og revidering av skjøtelsesplaner for en del eiendommer, med stor vekt på naturmangfoldhensyn.
Er natur- og kulturmiljøverdiene i områdene styrket eller svekket?	Vangrøftdalen og Kjørudalen UKL: Vi oppfatter status som relativt uforandret. Midlene fra UKL bidrar positivt. Uten disse midlene ville natur- og kulturmiljøverdiene blitt svekket. Dette ser en i tilgrensende områder som ikke har UKL-status. Antallet setrer i drift viser en liten nedgang. Det pågår kartlegging av løer og buer i utmarka. Disse er viktige kulturminner og en legger til rette for bedre bevaring av disse. Koppangøyene UKL: Kommunens arbeid med forvaltningsplan, kartlegginger og informasjon har virket positivt i forhold til interesse og engasjement. Dette bidrar igjen til å styrke verdiene knyttet til naturmangfold og kulturmiljøer/-minner. Midlene har absolutt positiv effekt. Finnskogen UKL: En ser nå at UKL-statusen (og UKL-midlene) har bidratt til større interesse og aktiviteter. Skjøtsel og rydding av arealer, samt restaurering av bygninger har styrket natur- og kulturmiljøverdiene i de ulike delområdene. I tillegg har kurs og formidling av kulturarv (og kulturmiljø) bidratt til å styrke spesielt kulturmiljøverdiene. Svært positivt at Norsk Skogfinsk Museum er etablert på Svullrya. Dette styrker den skogfinske kulturen, historien og tradisjonene. Helgøya UKL: Noe styrket for kulturminneverdier, mer stabil for naturverdier. Støtte til kartlegging av insekter og flora kan bidra til økt bevisstgjøring om tiltak som bedrer naturverdiene. Stølsvidda UKL: Vi oppfatter status som relativt stabil når det gjelder naturverdier og antallet aktive støler med mjølkeproduksjon. Når det gjelder kulturmiljøverdier ellers svekkes disse noe over tid gjennom gradvist forfall i eldre bygningsmasse med liten bruksverdi. Gran UKL: Kulturmiljøverdiene er noe styrket blant annet gjennom tiltak på verneverdig bebyggelse. Status for naturverdier som krever spesiell skjøtsel er antakelig relativt stabil, men det er en litt positiv trend i form av skjøtselstiltak de siste par år. Nordherad UKL: For kulturmiljø er status stabil. Skjøtelsbetinget naturmangfold er relativt stabilt, men flere viktige arealer/lokaliteter for naturmangfold er truet av langsom gjengroing.
Er det positive trender i områdene?	Vangrøftdalen og Kjørudalen UKL: Det er positivt at en klarer å opprettholde et relativt stabilt omfang av aktivt seterbruk, dyr på utmarksbeite og at arealene blir holdt godt i hevd. Koppangøyene UKL: UKL-statusen (og midlene) er blitt bedre kjent, og en har registrert økende interesse for skjøtsel av arealer og istandsetting av bygninger. Det er iverksatt en del fellestiltak, informasjon og tilrettelegging for besøkende. Finnskogen UKL: En har registrert økt aktivitet og interesse i alle delområdene, og en økning i antall søknader om tilskudd til tiltak i flere kategorier. Helgøya UKL: Det ser ut til å være en positiv trend for tilrettelegging for bruk og opplevelse av området. Stølsvidda UKL: Det har vært en sterk satsing på og etterspørsel etter «virtuelt gjerde» dvs. elektroniske klaver som avgrenser beiteområdet for dyr på utmarksbeite. Arbeidet med å revidere forvaltningsplanen er satt i gang. Gran UKL: En positiv trend for naturmangfold gjennom tiltak for bakkehekkende fugler og skjøtelsesplaner og skjøtsel av enkelte viktige lokaliteter. Nordherad UKL: I 2025 er det satt i gang et arbeid for nykartlegging og revidering av skjøtelsesplaner for eiendommer med store naturverdier. Det har over tid vært god rekruttering av nye/ynge brukere ved salg og generasjonsskifte.

Er det noen spesielle trusler eller utfordringer mot natur- og kulturmiljøverdier eller jordbruksdrift i områdene?	Vangrøftdalen og Kjurrudalen UKL: Vi kjenner ikke til spesielle trusler eller utfordringer utover de som gjelder generelt om gradvis strukturrasjonalisering, noe avgang av aktive gårdsbruk og aktive setrer. Koppangøyene UKL: Vi kjenner ikke til spesielle trusler eller utfordringer utover de som gjelder generelt om krav til økt effektivitet og større sammenhengende arealer. Dette kan gi utfordringer relatert til å ivareta kantsoner/mosaikklandskap. Området er imidlertid definert som et flommarksområde, og det er strenge krav til bevaring av kantsoner og flomsikring. Finnskogen UKL: Vi kjenner ikke til spesielle trusler eller utfordringer utover de som gjelder generelt i regionen om færre aktive gårdsbruk med beitedyr. En del arealer skjøttes best ved beiting. Det er en utfordring å holde beitedyr på gammel kulturmark, og små arealer som ligger spredt. Helgøya UKL: Det er ingen spesielle, kjente trusler mot aktiv drift, men få bruk med beitedyr gjør det sårbart med tanke på gjengroing av verdifulle arealer. Stølsvidda UKL: Truslene er mer langsiktige, i form av reduksjon i aktive støler som igjen er knyttet til redusert antall mjølkebruk, forfall i eldre bygninger og nye byggetiltak på støler og hytter som vil kunne endre helhetlige stølsmiljøer. Gran UKL: Det er et betydelig press for effektivisering i jordbruket, som også skaper et press for arronderings-/dyrkingsstiltak o.l. i dette området. Vi kjenner blant annet til en pågående sak med uregulert oppfylling med masser som kommunen følger opp. Verdifulle arealer med viktige kulturmiljø- og naturverdier er utsatt for gjengroing. Nordherad UKL: Vi kjenner ikke til spesielle nye trusler eller utfordringer, bortsett fra de generelle som gjelder å opprettholde antallet aktive bruk med beitedyr og å ivareta de mest sårbare og sjeldne naturtypene, spesielt areal med svært sjeldne lavarter.
Blir ordningen brukt i næringsutvikling basert på natur- og kulturmiljøverdier og jordbruksdrift?	Vangrøftdalen og Kjurrudalen UKL: Vi kjenner ikke til nye næringsutviklingstiltak utover det vi har rapportert tidligere år. Det store prosjektet for framføring av nettstrøm er nå sluttført og er et viktig grunnlag for fortsatt aktiv seterdrift med mjølkeproduksjon. Området har en aktiv seterkafé i sommermånedene. Koppangøyene UKL: Vi kjenner ikke til nye næringsutviklingstiltak utover at det er planlagt en opprusting av fellesveger på øyene, som det også er innvilget tilskudd. Vegene er viktige for fortsatt drift av arealene og styrker jordbruksdriften. Informasjon om området og bedre tilgjengelighet har medvirket til flere besøkende som ser jordbrukets kulturlandskap og blir informert om alle dets verdier. Finnskogen UKL: I regi av Finnskogen natur- og kulturpark har det pågått et verdiskapingsprosjekt som også vil følges opp framover. Her inngår blant annet oppfølging av kommunenes kulturminneplaner, og utvalgte kulturlandskap har også vært involvert. Det har ellers vært ulike arrangementer i området og en del informasjonstiltak. Helgøya UKL: Det er et aktivt og utviklingsorientert jordbruk i området, men bare ett etablert næringsutviklingstiltak basert på natur- og kulturmiljøverdier (historisk hageanlegg og gårdsbutikk). Det er mange dagsturister og lagt til rette for friluftsliv på ikke-kommersiell basis. Stølsvidda UKL: Stor turisme og flere overnattingsbedrifter er mye basert på områdets landskapsverdier. En stol driver servering og «åpen stol» og det er et kommersielt stølsysteri. Det gjøres betydelige investeringer i støls- og beitedriften med støtte fra ordningen. Gran UKL: Det er mye turisme i området gjennom mange år, mye basert på områdets landskapsverdier og særegne kulturmiljøer. UKL-ordningen har neppe hatt stor direkte betydning for utvikling av virksomheten, men bidrar til områdets omdømme. Nordherad UKL: Ordningen har lenge støttet opp om utvikling og fornying av tradisjonell, beitebasert jordbruksdrift. Flere prosjekter og tiltak for småskalaproduksjon, formidling og besøksvirksomhet er støttet gjennom åra, men bortsett fra overnattingsvirksomhet i verneverdige bygninger kjenner vi ikke til virksomheter som driver natur- og kulturmiljøbasert næring.
Finnes det en overordnet forvaltningsplan for området (ja/nei)?	Vangrøftdalen og Kjurrudalen UKL: Ja. Koppangøyene UKL: Ja. Finnskogen UKL: Ja. Helgøya UKL: Ja. Stølsvidda UKL: Ja, er under revisjon og forventes ferdig revidert i 2026. Gran UKL: Ja, men er laget før oppstart som UKL og bør rulleres. Nordherad UKL: Ja
Fungerer de overordnede forvaltningsplanene/områdeplanene på en hensiktsmessig måte for å prioritere de viktigste tiltakene knyttet til alle deltema omfattet av formålet med ordningen?	Generelt dekker forvaltningsplanene og prioriteringene alle deltema og fanger opp viktige natur- og kulturmiljøverdier, samt status og utfordringer for jordbruksdriften i områdene. I praksis er det likevel tilgangen av søknader og engasjement fra brukere/grunneiere som er avgjørende for fordelingen av midler. Utfordringen i noen områder er å få inn et større omfang av søknader. Dette gjelder spesielt søknader som er målrettet mot naturmangfold og bygninger og kulturmiljøer som har mindre privat interesse eller driftsmessig nytteverdi. Det er i noen områder behov for et mer aktivt påvirkningsarbeid eller egne initiativ fra kommunene for å få inn flere gode søknader. Denne oppgaven er meget krevende å følge opp for kommuner som er presset på ressurser. Vangrøftdalen og Kjurrudalen UKL: Forvaltningsplanen med tilhørende tiltaksplaner, gir en grundig gjennomgang av verdier og er godt forankret i kommunen og blant aktuelle aktører. De flerårige tiltaksplanene for prioritering av midlene baserer seg på forvaltningsplanen. Kommunen vil prioritere setring, beitebruk, elektronisk sporing/digitale gjerder for beitedyr og skjøtsel av spesielle arealer. Koppangøyene UKL: Forvaltningsplanen vil sammen med tiltaksplanene være førende for prioriteringer av tilskudd. Dette er et veldig godt styringsverktøy for kommunen som har avsatt få ressurser til forvaltning av ordningen. En aktiv arbeidsgruppe er viktig for forvaltningen. En jobber mer proaktivt for å få inn gode søknader og skape aktivitet. Legger vekt på jordbruksdrift, kantvegetasjon og flomsikring. Mosaikklandskapet og brede kantsoner er viktige for et godt biologisk mangfold. Finnskogen UKL: Revidert forvaltningsplan er vedtatt politisk i kommunene. Tiltaksdelen er førende for prioritering av midlene de enkelte år/perioder. Skilting av alle delområdene har vært et satsingsområde, og det er lagt til rette for ferdsl i områdene. En har fokus på spesiell oppfølging av Hytjansstorpet (fredet) for å sikre verdiene der. Helgøya UKL: Forvaltningsplanen behandler alle deltema som grunnlag for prioriteringene av tiltak, men kommunen peker på utfordringen med å gjøre den relevant for flere av gardbrukerne som ikke har spesielle natur- og kulturmiljøverdier. Fokuserer på biologisk mangfold, verneverdige bygninger, formidling og skilting og friluftsliv i 2026. Stølsvidda UKL: Forvaltningsplanen behandler alle deltema som grunnlag for prioriteringene av tiltak. Det er likevel vanskelig å få inn søknader som retter seg mot verneverdige bygningsmiljøer og spesielle naturverdier. Det arbeides med å synliggjøre prioriteringen av disse verdiene enda tydeligere i revidert forvaltningsplan og ved å arrangere fagdager. Gran UKL: Forvaltningsplanen behandler alle deltema som grunnlag for prioriteringene av tiltak, og det er en økt oppslutning naturmangfoldtiltak det siste året. Nordherad UKL: Forvaltningsplanen behandler alle deltema som grunnlag for prioriteringene av tiltak, og i stor grad har tilfanget av søknader dekket opp de forskjellige deltemaene, sett over flere år.
Fungerer samarbeidet mellom de ulike aktørene på lokalt og regionalt nivå på en tilfredsstillende måte?	På regionalt nivå er det god dialog mellom Statsforvalteren og fylkeskommunens kulturvernenhet. Det er i hovedsak Statsforvalteren som har direkte dialog med områdene, og vi følger dem opp med faglig og annen bistand avhengig av etterspørsel etter dette. I 2025 ble det forvaltningskontrollen av UKL-arbeidet i alle kommunene som ble startet opp i 2024 sluttført. Dette har også bidratt til god dialog om utfordringer i områdene. Vi har hatt en fysisk nettverkssamling for femte år på råd. Vangrøftdalen og Kjurrudalen UKL: Det er her et veletablert og godt fungerende samarbeid mellom aktuelle aktører både på lokalt og regionalt nivå. Statsforvalteren har god dialog med området. Koppangøyene UKL: Det er en godt fungerende organisering lokalt. Statsforvalteren har vært mye involvert i startfasen fram til ferdig utarbeidet forvaltningsplan og har god dialog med området. Finnskogen UKL: Vi registrere at de fire kommunene har et bra samarbeid, og tre kommuner er direkte involvert i saksbehandlingen. Statsforvalteren har god dialog med området. Helgøya UKL: Området har en godt fungerende lokal styringsgruppe med grunneiere og representanter for kommunen. Statsforvalteren har god dialog med området. Stølsvidda UKL: Området har en godt fungerende lokal styringsgruppe med representanter for de to sameiene og fjellstyret og representanter for de to kommunene. Statsforvalteren har god dialog med området. Gran UKL: Området har en arbeidsgruppe med flere grunneiere og representanter for kommunen, men vi forstår det slik at denne har en mindre aktiv rolle. Kommunen melder at den ikke har hatt kapasitet til særlig annen aktivitet enn å behandle søknader. Statsforvalteren har en sporadisk dialog med området. Nordherad UKL: Området har en egen organisasjon, Nordheradsprosjektet, som har vært pådriver i arbeidet gjennom mange år og sitter i styringsgruppa sammen med kommunen. Statsforvalteren har hatt relativt lite dialog om UKL-forvaltningen de siste åra, men noe mer kontakt det siste året i forbindelse med revidering av skjøtselsplaner.

3.4 Redegjørelse for, analyse og vurdering av ressursbruk

Ressursfordelingen på kapittel 1520.01 i embetet er fortsatt forholdsvis stabil ved sammenligning mellom 2024 og 2025.

Hovedårsaken til en økning på de fleste fagområder skyldes at det var to lønnsoppgjør i 2025, og dermed en større økning på de fleste fagområder enn i et normal år.

Det er en liten økning på BFD som en følge av mindre vakanser og andre tiltak for oppnå resultatmålene på dette fagområdet.

Ressursbruk knyttet til Kunnskapsdepartementet viser økning fra 2024, hovedårsaken til det er færre vakanser dette året.

Største endringen er knyttet til DFD, økningen skyldes i stor grad økte kostnader knyttet til avlevering av arkiv, totalt 2,7 millioner. I tillegg noe økning knyttet til husleie og drift, samt utbetaling av reisetid .

Endringer på andre departementsområder er en følge av tilpasning til budsjettfordelingsmodell og disponering av mottatte belastningsfullmakter. Det vil være nødvendig med en ytterligere harmonisering mellom departementsområdene og budsjettfordelingsmodellen

Ressursrapportering

Departement	Driftskapittel 2025	Driftskapittel 2024	Fagdep. 2025	Fagdep. 2024
Arbeids- og inkluderingsdepartementet	4 707	4 500	4 615	4 577
Barne- og familiedepartementet	10 059	9 316	1 969	2 081
Helse- og omsorgsdepartementet	27 118	27 082	10 564	8 227
Justis- og beredskapsdepartementet	27 582	25 258	1 459	1 303
Klima- og miljødepartementet	33 432	31 999	12 878	9 973
Kommunal- og distriktsdepartementet	18 321	17 285	264	162
Kunnskapsdepartementet	14 788	13 915	18 749	16 475
Landbruks- og matdepartementet	35 456	32 506	0	708
Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet	49 725	44 861	0	0
Andre	763	768	300	318
Sum	221 951	207 490	50 798	43 824

Totaløkningen i 2025 fordeler seg med 14,5 mill. kr på kap. 1520 og 7 mill. kr på fagdepartementene. Kap. 1520 øker hovedsakelig på grunn av to lønnsoppgjør, helårseffekt av nye stillinger som ble ansatt i 2024, utbetaling av reisetid og særskilte prosjekter, særlig innen administrasjon og avlevering av arkiv. Fagdepartementenes økning reflekterer i større grad aktivitet, delårseffekt av rekruttering i fbm nye midler knyttet til nye oppgaver og endringer i finansiering, og varierer tydelig mellom fagdepartementene. Noen fagdep.-områder reduseres som følge av flytting av kostnader inn i kap. 1520, mens andre viser vekst som følge av styrket innsats pga nye oppgaver.

3.5 Samlet vurdering av måloppnåelse i forhold til samfunnsoppdraget og regnskapsresultat

Det vurderes at Statsforvalteren i Innlandet leverer gode tjenester til oppdragsgivere og innbyggere innenfor rammene embetet har til rådighet og at embetet dermed løser samfunnsoppdraget på forsvarlig måte med tilfredsstillende måloppnåelse og balansert ressursbruk.

Ressursmessig besluttet embetet et budsjett med innsparingskrav på 1,857 mill. kroner i 2025, det ble vurdert som lav til moderat risiko.

Risikobasert styring og løpende økonomikontroll gjennom året gir gode forutsetninger for økonomistyring. På slutten av året ble avsetningene til SPK redusert med nesten 5 mill. kroner, dette i tillegg til noe forsinkelse av oppstart av nyopprettede stillinger er hovedårsaken til at mindreforbruket i 2025 ble på hele 8,354 mill. kroner.

Det er gjennom 2025 meldt få kritiske avvik i oppgaveløsningen. De fagområdene som har avvik iht. krav i tildelingsbrev og hovedinstruks er under oppfølging.

I 2023 ble det gjort gjennomgang av ressursbruk på alle fagområder opp mot budsjettfordelingsmodellen. Dette legges til grunn i videre bemanningsplanlegging og oppgaveløsning i årene som kommer. Det er på noen områder ikke samsvar mellom oppdrag og ressurser fra oppdragsgivere. Dette gjelder spesielt oppdrag fra AID, JD og KDD.

Se ellers Statsforvalterens beretning kap.1 og øvrig redegjørelse i årsrapporten. For embetets regnskapsresultat for alle kapitler og poster viser vi til årsregnskapet kapittel 6.

3.6 Andre forhold

Det har vært seks besøk i Innlandet fra Kongehuset i 2025. Året startet med at H.M. Dronningen var til stede ved åpningen av Iskatedralen på Hunderfossen i starten av februar.

I starten av mai var Dronningen også til stede ved håndverksdagene på Maihaugen og hun var også tilstede ved åpningen av Skogfinsk museum i oktober.

Kronprinsen hadde en skogdag i Åsnes og Våler i mai og i september var han sammen med Kronprinsesse Victoria av Sverige til stede ved åpningen av ny svensk/norsk politistasjon på Eda/Eidskog.

Kronprinsessen var også med på Litteraturfestivalen på Lillehammer i mai. Her hadde hun en samtale med den japanske forfatteren Haruki Murakami hvor de snakket om hans nærmere femti år som forfatter.

I 2025 ble det delt ut 5 Kongens fortjenstmedaljer. Det var 4 menn og en kvinne som ble tildelt denne utmerkelsen.

4 Styring og kontroll hos statsforvalteren

4.1 Redegjørelse for vesentlige forhold hos statsforvalterens planlegging, gjennomføring og oppfølging

Statens mål- og resultatstyring er grunnleggende styringsprinsipp i SFIN. Embetets viktigste styringsverktøy er instruks for Statsforvalteren, årlig tildelingsbrev (TB) og Hovedinstruks. Dette, sammen med en flerårig strategisk plan med "Innlandet - trygt og fremoverlent" som vår visjon for perioden 2026-2030. En frase fra den forrige strategien har blitt seg fast som mange både internt og eksternt, og den er tatt med videre. Det er setningen "Åpen dør og lav terskel". I tillegg har strategien disse verdiene:

- Samlende og tillitsskapende
- Tydelig og troverdig
- Engasjert og kompetent

Den overordnede styringen i embetet skjer gjennom ledergruppen i ledermøter og i virksomhetsområdenes lederteam. For å utvikle helhetlig ledelse ser vi viktighet i å knytte enhetsledere tettere sammen på tvers av virksomhetsområdene. Det er etablert et Lederforum med alle ledere i embetet hvor overordnede mål og prioriteringer er tema i tillegg til å være en arena for utvikling. Samarbeidsutvalget er en viktig arena for å sikre medvirkning i både planleggings- og gjennomføringsprosesser.

Embetets virksomhetsplanlegging skjer i alle virksomhetsområder og enheter, det er høy grad av involvering av medarbeidere på alle nivåer.

Planprosessen skal ivareta planlegging, prioritering og vurderinger i både oppstrøms- og nedstrøm prosesser. Til virksomhetsplanlegging ligger systematisk risikostyring på alle nivå.

Iht. styringsårshjul utarbeides årlig budsjett som sammen med overordnet virksomhetsplan og risikostyring utgjør hovedelementene i årlig virksomhetsstyring. Budsjett gjennomgås pr. 30. april og salderes pr. 31. august. En økonomisk langtidsplan utarbeides/ revideres hvert år og viser hoved disponeringer i et flerårig perspektiv. I 2022 ble det for årene 2023-2026 lagt til grunn en nedbemanningsplan på 10-12 årsverk, i 2024 økt til 20 stillinger. Dette for å sikre en bærekraftig økonomi og nødvendig handlingsrom for utvikling av organisasjonen i årene som kommer. Nedtrekk av stillinger medfører behov for tydeligere prioriteringer, både med tanke på hvilke oppdrag som kan gjennomføres og ikke, samt omfang og ambisjonsnivå.

Prinsipper for delegering hos Statsforvalteren i Innlandet innebærer betydelig grad av delegering av fag, personal og budsjettansvar til direktørene og videre til enhetslederne.

Statsforvalteren i Innlandet (SFIN) etablerte i 2023 en beredskapsvaktordning for perioder med grønn beredskap. Formålet med ordningen er å sikre at embetet kan håndtere henvendelser og hendelser utenfor ordinær arbeidstid, også når det ikke foreligger en situasjon som utløser gul beredskap eller høyere nivåer. Ordningen ble iverksatt i januar 2024 og er bemannet med ti medarbeidere fra ulike deler av organisasjonen. Når beredskapsnivået heves til gul eller rød beredskap, overtar enheten for samfunnssikkerhet og beredskap ansvaret for vaktfunksjonen.

I forbindelse med inngåelse av avtale om ordningen ble det avtalt at den skulle evalueres etter ett år. Evalueringen inngår i embetets arbeid med å sikre en hensiktsmessig og robust organisering av beredskap og krisehåndtering.

4.1.1 Statsforvalterens risikostyring

Risikostyring (ROS) er en integrert del av mål- og resultatstyringen i virksomhetsområdene og embetet. Risikovurderinger gjennomføres i alle enheter og virksomhetsområder i forbindelse med virksomhets- planleggingen, ved budsjettsalderinger og løpende gjennom året. Overordnet Risikovurdering for embetet gjøres tre ganger i året.

I 2025 har områder med risiko vært relativt stabilt, enkelte områder går tidvis inn og ut av ROS-kartet. Saksbehandlingstider og restanser er lave og i hovedsak innenfor krav til saksbehandlingstid. Embetet har således god kontroll på dette.

I forbindelse med pandemien ble det utarbeidet en kontinuitetsplan for embetet, denne gjennomgås årlig og revideres ved behov.

Embetet tok i bruk et nytt avvikssystem i oktober 2024. Godkjente rutiner, prosedyrer og andre styringsdokumenter er samlet i et styringsbibliotek, og risiko og sårbarhetsanalyser gjennomføres etter lokal mal. Det jobbes kontinuerlig med videreutviklingen av Internkontrollsystemet i embetet. Det vil bli satt et særlig fokus på Internkontroll i eget embete i 2026.

4.1.2 Statsforvalterens internkontroll, herunder iverksatte tiltak

Økonomistyring, virksomhetsplanlegging og overordnet risikostyring følger embetes årshjul. Dette viser roller, ansvar og frister, og bidrar til internkontroll på området. Det er utarbeidet budsjettstyringsprinsipper som beskriver hvilke fullmakter som tilligger de ulike rollene i embete. Det utarbeides ulike styringsrapporter fra Unit4 ERP Web i regnskapsoppfølging. Lederne har tilgang til systemet og kan selv tilpasse egne rapporter for oppfølging av ulike prosjekter. Det vurderes at embetet i 2025 hadde tilfredsstillende økonomistyring og kontroll jf. økonomireglementet. Hovedutfordringen i 2025 har vært knyttet til usikre prognoser fra SPK, som gir store utslag mot slutten av året.

Embete tok i bruk et nytt avvikssystem fra oktober 2024, tilsvarende system som de øvrige Statsforvaltere bruker. Embetet har rutiner for å melde avvik, det er relativt få avvik som meldes i systemene. Vi vil i 2026 gjennomføre tiltak for å sikre at avvikssystemet brukes i større grad og fungerer

etter formålet. Der feil og mangler avdekkes iverksettes korrigerende tiltak.

Vi ser at Intranettsiden til embetet også er et viktig verktøy i internkontroll, både hva gjelder informasjonsspredning, tilgjengeliggjøring av styringsdokumenter, retningslinjer, møtetreferater etc. Vi venter spent på hva nye nettsider og intranett vil gi oss av muligheter på dette området.

Saksbehandlingsverktøyet Elements, VERA (vergemål) og Nestor (for oppdrag tilknyttet helsetilsynet) brukes av embetet og utgjør internkontroll av saksflyt og restanser, journalverdig dokumentasjon og arkivproduksjon.

Informasjonssikkerhet ivaretas i samarbeid med STAF gjennom veiledning, tilrettelegging og koordinering. For å styrke arbeidet med informasjonssikkerhet- og personvern rekrutterte embetet i 2024 en ny seniorrådgiver for informasjonsforvaltning og digital utvikling.

Det foreligger rutiner for varsling av kritikkverdige forhold, mobbing og trakassering etc., og psykososialt arbeidsmiljø kartlegges bl.a. i forbindelse med vernerunder, medarbeidersamtaler og medarbeiderundersøkelser. Rutinene for varsel av kritikkverdige forhold er revidert høsten 2024.

Embetet vurderer å anskaffe systemer for risikostyring og internkontroll, dette er en prosess som bør koordineres med de øvrige embetene.

4.1.3 Bemanning, kapasitet og kompetansesituasjonen hos statsforvalteren

Statsforvalteren i Innlandet er en relativt stor organisasjon og arbeidsplass for 249 medarbeidere, inklusiv engasjementer og vikarer.

Bemanningsfaktoren er fortsatt moderat til høy i henhold til økonomiske rammer. Bemanning ble vurdert på nytt i forbindelse med bemanningsplan for nytt embete fra 1. januar 2019 og siden revidert gjennom plan for nedbemanning i 2022.

Endringer i budsjettfordelingsmodell og rammetildeling til Statsforvalteren har medført et behov for å vurdere bemanningsfaktoren på nytt. Det er tidligere estimert et behov for en reduksjon på 10 - 12 årsverk innen 2026. De siste års nedtrekk i rammene til Statsforvalteren medfører et behov for ytterligere reduksjon av stillinger, behovet er ytterligere ca. 8 årsverk innen utgangen av 2026. I 2025 ble embetet styrket med flere stillinger, da særlig innen for beredskap, kommuneøkonomi og naturmangfold.

Samlet sett er kompetansen hos de ansatte hos Statsforvalteren i Innlandet svært høy, vi er å anse som en kompetansebedrift. Embetet har i dag tilstrekkelig kompetanse til å løse de oppgaver og oppdragene, men har fortsatt en sårbarhet for nøkkelpersonell på enkelte områder. I forbindelse med risikostyring og virksomhetsplanlegging vurderes dette og det rettes tiltak for å sikre oppgaveløsningen.

Det jobbes løpende med å rekruttere nye medarbeidere ved vakanser. Vi vektlegger gode jobbanalyser og ønsker å legge til rette for kompetanseoverføring mellom medarbeidere.

Søkermasse i forbindelse med rekruttering er tidvis god, og vi jobber for og ønsker at Statsforvalteren i Innlandet er en attraktiv arbeidsplass i regionen. Lønnsmessig er det krevende å være konkurransedyktige når man sammenligner seg med andre regionale etater og kommuner, og det fører til særlig press ved ansettelse innenfor enkelte stillingsgrupper, eksempelvis jurister og kommune ansatte. Dette er noe som jobbes videre med i videreutvikling av vår lokale lønns- og rekrutteringspolitikk.

4.1.4 Forvaltning av egne eiendeler (materielle verdier)

STAF eier og administrerer alt IKT-utstyr, med enkelte unntak som for eksempel utstyr som brukes til produksjon av sendinger og digitale møter. I tillegg eier embetet noe IKT utstyr som ikke er av standard vare som brukes opp mot kommunikasjon og GIS arbeid.

Annet utstyr er blant annet kameraer og ulike typer feltutstyr der det er relevant. Det har også blitt investert i en del studioutstyr som embetet bruker til opptak og direktesendte kurs, webinarer og konferanser.

I forbindelse med ombygging og flytting i nye lokaler i 2020, ble det gjort en del investeringer, hovedsakelig knyttet til møbler og annen innredning. Det er også en del kunst og prydgjenstander som benyttes til utsmykning av embetets lokaler, innkjøpt før sammenslåingen. Registrering og oversikt over eiendeler utføres fortløpende.

4.1.5 Oppfølging av eventuelle avdekkede svakheter/utfordringer, herunder merknader fra Riksrevisjonen og status for arbeidet med informasjonssikkerhet

Riksrevisjonens revisjonsrapport for 2024 er uten merknader, det fremgår at gjeldende regnskapsføring og internkontroll gir et dekkende bilde av at virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter for 2024 og kapitalposter pr 31. desember 2024 og er i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten.

Ansvars- og rolledeling for informasjonssikkerhet mellom STAF og embetene er forbedret, og status og tiltak knyttet til forbedringsarbeid i informasjonssikkerhet må skje i tett samhandling med STAF. Det er etablert et felles ledelsessystem for informasjonssikkerhet for alle embetene og STAF, dette er under stadig utvikling.

Embetet har satt et enda større fokus på arbeidet med Informasjonssikkerhet i 2025, og har rekruttert en ny medarbeider som vil ha særlig fokus på dette temaet i årene som kommer.

Statsforvalteren i Innlandet avdekket 20. november 2025 at sladdede dokumenter sendt ut ved delvis innsyn kunne inneholde synlig personsensitiv

informasjon, som navn og personnummer. Innledende stikkprøver viste flere avvik, og det ble derfor gjennomført en full kartlegging av alle saker med delvis innsyn i perioden 1. april 2022–2. desember 2025.

Kartleggingen omfattet 1284 saker og dekket 208 avvik, som berørte 186 personer. Dokumenter med feilsladdede opplysninger var sendt til 20 redaksjoner og 21 privatpersoner.

Berørte og mottakere ble informert gjennom tilpassede brev, og det ble opprettet egne grupper for telefontjeneste, informasjon og plan for sikker håndtering av innsynsbegjæringer. Utsendelse av sladdede dokumenter ble stanset umiddelbart, og Datatilsynet ble varslet samme dag.

Det ble satt i verk strakstiltak og opplæringstiltak for alle ansatte, inkludert krav om ledergodkjenning for delvis innsyn og obligatorisk opplæring i rutiner og bruk av Foxit. Per 9. desember hadde 224 av 240 ansatte gjennomført opplæring.

En oppfølgingsplan ble etablert for å lukke avviket, inkludert risikovurdering, kartlegging, intern og ekstern kommunikasjon, og organisering av læring på tvers av embetet. Neste fase omfatter årsaks- og hendelsesgjennomgang og videre kompetansetiltak for ansatte i løpet av januar / februar 2026. Selv om risikoen er redusert, kan nye avvik fortsatt oppstå og vil håndteres etter gjeldende rutiner.

Varsel til Datatilsynet ble sendt 21. november. Det ble gjennomført et digitalt møte med Datatilsynet og 3 oppdateringer ble levert inn på Tilsynets portal.

4.2 Rapportering av andre vesentlige forhold knyttet til personalmessige forhold, likestilling, HMS/arbeidsmiljø, diskriminering, ytre miljø og lignende

Likestilling og arbeid mot diskriminering er en integrert del av planer og dokumenter som lønnspolitiske dokumenter, tilpasningsavtale, informasjon/rutiner om bl.a. permisjoner, sykefravær mm.

Embetet har retningslinjer for varsling og oppfølging av kritikkverdige forhold - herunder mobbing, diskriminering og trakassering. Vi har vernetjeneste og et velfungerende arbeidsmiljøutvalg.

Statsforvalteren har universelt tilrettelagte kontorlokaler og høy grad av individuell tilrettelegging gjennom bl.a. fleksibilitet og tilpasset arbeidssituasjon til ulike livssituasjoner med utstrakt mulighet for hjemmearbeid.

Våre annonsetekster oppfordrer, som lovpålagt, alle kvalifiserte søkere med nedsatt funksjonsevne og / eller innvandrerbakgrunn til å søke. Vi har fokus på kvalitet i rekrutteringsprosessene våre. Ved ledig stilling i embetet, blir alltid bruk av statens traineeprogram vurdert før utlysning. Alle rekrutterende ledere må gjennomføre e-læringskurs om mangfoldsrekruttering.

Vi opplever at vi har få søkere med innvandrerbakgrunn som både har de faglige og språklige kvalifikasjonene som etterspørres i ordinære rekrutteringsprosesser. Det samme gjelder søkere med hull i CV.

Vi har hatt flere medarbeidere i arbeidspraksis hos oss også i 2025. Flere av disse har fått midlertidige stillinger i etterkant av sin arbeidspraksis. I sommermånedene har vi hatt flere studenter i sommerjobb.

Vi er opptatt av en god oppstart for nyansatte og opplever at nyansatte er godt ivarettatt gjennom gode rutiner, fadderordning og opplæring.

Arbeidsmiljøutvalg:

Arbeidsmiljøutvalgets arbeid var i første halvår av 2025 preget av varslingssaken fra 2024. Det har vært fokus på på tillit, intern informasjon og ledelsens tilstedeværelse. Fysisk arbeidsmiljø, anskaffelse av hjertestarter, førstehjelpskurs og styring av uttak av ferie og tidskontoer har vært viktige tema gjennom året. AMU behandlet også AKA-arbeid, sykefravær og trening i arbeidstiden samt oppfølging av ansatte etter personvernbruddsaken i november 2025.

Verneombudsstrukturen ble styrket med faste VO-møter og mer systematiske vernerunder. Kartlegginger og pulsmålinger viste vedvarende utfordringer med stress, høyt arbeidspress og ujevn arbeidsbelastning blant ansatte.

Totalbildet viser et arbeidsår preget av høy belastning, tett oppfølging og betydelig utvikling av både systemer og samarbeid i organisasjonen.

Bedriftshelsetjeneste:

Bedriftshelsetjenesten har bistått oss i AMU, i saker vedørende fysisk arbeidsmiljø og vernerunder. BHT fulgte opp ansatte i etterkant av varslingsaken i tett samarbeid med intern HR. Kartlegging av fysisk arbeidsmiljø ble videreført høsten 2025.

4.3 Fellesføringer 2025

4.1.1 Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk

Vår virksomhet er Miljøfyrtårnsertifisert. Embetet har rutiner for å følge opp det interne klima-, energi og miljøarbeidet med tiltak. En tverrfaglig klimagruppe på embetet utarbeider årlig forslag til handlingsplan, som deretter behandles og vedtas i ledermøte. Som en del av dette blir det også laget en kortfattet årsrapport på feltet. Vi får gjennomført årlige klimagassregnskap, for scope 1, 2 og 3. Disse viser at det er innen transport vi har størst potensiale for å redusere klimagassutslipp. Dette er fulgt opp på ulike måter i 2025, og vil bli videreført i 2026 sammen med andre tiltak. Generelt forventer vi økte utfordringer i ulike sektorer grunnet klimaendringer, med behov for økt oppfølging fra vår side. Konsekvenser av klimaendringer er tatt inn i fylkesROS og i plansaksbehandlingen. Hendelser som følge av klimaendringer, som flom og skred, kan redusere framkommelighet og kommunikasjon. Vi har systemer som sikrer at vi ivaretar våre nødvendige funksjoner ved slike hendelser for begge våre lokasjoner.

4.1.2 Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring

Vår virksomhet opplever å ha få søkere med funksjonsnedsettelser eller fravær fra arbeid, utdanning og opplæring som innfrir kompetansekravene og språkkravene til våre utlyste stillinger. Alle ledige stillinger vurderes for statens traineeprogram før utlysning. I 2025 har ingen stillinger blitt lyst ut gjennom programmet og det har heller ikke lyktes oss å ansatte personer fra disse gruppene i ordinære tilsettingsprosesser, til tross for praktisering av positiv særbehandling.

I 2025 har embetet ansatt et fåtall personer med både hull i cv i administrative tilsetninger. Dette er et viktig fokusområde i rekrutterings- og mangfoldsarbeidet i virksomheten fremover.

4.1.3 Redusere konsulentbruken

Regnskapet for 2025 viser at embetet samlet brukte 1.141.000 til konsulenttjenester, dette er en liten oppgang fra 2024.

Embete kjøpte konsulenttjenester knyttet til lederutvikling for ledergruppen, i tillegg ble det kjøpt inn konsulenttjenester knyttet til en omverdensanalyse i forbindelse med strategiarbeidet og evaluering av beredskapsvakt ordningen. De to siste innkjøpene ble utført av manglende ressurser internt.

Embete kjøpte Konsulenttjenester innen juss – juridisk bistand for 26.000 kroner i 2025

4.2 Innføring av statlige regnskapsstandarder (SRS)

I løpet av året har Statsforvalteren i Innlandet, sammen med øvrige embeter, startet prosjektet for innføring av statlige regnskapsstandard (SRS). Vi tar i bruk SRS fra 1.1.2026. DFØ har hatt en koordinerende rolle gjennom året.

Det er i den anledning telt og verdsatt eiendeler ved alle våre lokasjoner. Sum eiendeler er verdsatt til kr 1.524.619 pr 01.01.2026. Verdien vil inngå i åpningsbalansen 01.01.2026 og danne grunnlag for avskrivninger etter SRS i årene som kommer. Oversikt over alle eiendeler og påløpte kostnader som inngår i åpningsbalansen er dokumentert i eget dokumentasjonsnotat. Det er egne balanseposter for kortsiktig gjeld og andre avsetninger som vedrører kostnader påløpt frem til 31.12.2025. På denne måten vil de ikke få noen kostnadseffekt i 2026. Kortsiktig gjeld til ansatte er påløpte feriepenger, ikke avviklet ferie samt timesaldo. Andre avsetninger er f.eks kostnader hvor faktura først er mottatt i 2026 men som gjelder 2025.

4.3 Oppfølging av Digitaliserings- og IKT-strategien

Statsforvalteren i Innlandet har i 2025 fulgt opp Digitaliserings- og IKT-strategien gjennom målrettet utvikling av felles digitale arbeidsformer, styrket digital kompetanse og mer samordnet bruk av teknologi i virksomheten. Overgangen til Microsoft 365, inkludert migrering til Teams og SharePoint og avvikling av fellesområdet X., har bidratt til bedre samhandling, mer ensartet praksis og økt etterlevelse av krav til dokumenthåndtering, informasjonssikkerhet og arkiv. Det er etablert robuste backup- og sikkerhetsrutiner i samarbeid med STAF.

Kompetanseheving er prioritert gjennom praktiske opplærings tiltak, ambassadør- og superbrukernetverk og integrerte læringsarenaer. Dette har gitt økt bruk av digitale verktøy i ordinære arbeidsprosesser og mer effektiv samhandling på tvers av fagområder. En digital fagdag med tillitsvalgte, ledere og nøkkelpersonell bidro til å styrke felles forståelse av digitalisering som organisasjonsutvikling.

I tråd med DIKT-strategien har SFIN tatt en nasjonal rolle ved å etablere og lede et felles nettverk for digital transformasjon mellom Statsforvalterembetene. Nettverket skal styrke koordinering, kompetanseutvikling og felles utviklingsløp, og bidra til bedre tjenester og mer sammenhengende digitalisering i sektoren.

For 2026 er prioriteringene å styrke digitalt lederskap, etablere et felles basenivå for digital kompetanse, videreutvikle trygg og ansvarlig bruk av kunstig intelligens (KI), arbeide mer systematisk med arbeidsprosesser og gevinstrealisering, samt innføre nytt digitalt telefon-innvalgssystem for SFIN og vergemål for å forbedre tilgjengelighet og styringsdata. Disse tiltakene understøtter både DIKT-strategien og virksomhetsstrategien for 2026–2030.

5 Vurdering av framtidsutsikter

5.1 Forhold i og utenfor statsforvalteren som kan påvirke statsforvalterens evne til å løse samfunnsoppdraget på sikt

Det er flere faktorer vi ser vil påvirker vår evne til å løse samfunnsoppdraget framover:

- En endret sikkerhetspolitisk situasjon og økt trusselbilde
- utfordrende kommuneøkonomi
- En stadig eldre befolkning med flere over 65 år enn yngre under 20
- Manglende tilgang på rett kompetanse og arbeidskraft i både offentlig og privat sektor
- Mange, særlig unge, som står utenfor arbeidsliv og utdanning
- Flere individuelle rettigheter og økte forventninger til tjenester
- Klimaendringer og behov for tilpassing
- Press på arealer og tap av natur
- Digitale muligheter
- Økende oppmerksomhet om grønne ressurser og naturverdier

Faktorene vil innvirke på tjenesteproduksjon, stille krav til omstilling og strategisk samarbeid mellom flere aktører i Innlandet. Kravene er så omfattende at kommunene ikke klarer å håndtere det med egen kapasitet og kompetanse. Det fører til økt behov for samarbeid og kan tvinge fram flere strukturendringer over tid. Vi ser at statlig sektorisering og sterkere individretting setter kommunene under press og bidrar til et økende forventningsgap mellom hva kommunene kan levere og hva det er forventet at de skal bidra med. Uforholdsmessig mye ressurser blir brukt for å løse disse utfordringene, mens den helhetlige samfunnsutviklingen blir den store taperen.

Samtidig blir våre ressurser låst mer mot klagesaksbehandling på bekostning av rollen som kompetansesenter og støttespiller for utviklingen i kommunene og Innlandssamfunnet. Økning i omfang av rettighetsklager og økt kompleksitet i sakene har i seg en risiko knyttet til å løse oppdragene våre i fremtiden. Økningen er drevet av flere rettigheter, større bevissthet i befolkningen om klagemulighet og økt antall klager utført ved hjelp av KI. Dette må sees opp mot en stadig trangere økonomi, og at vi blir stadig færre hender til å løse oppdragene.

At vi har to universiteter i Innlandet vil ha mye å si for utviklingskraften i Innlandet og tilgangen på kompetanse både til offentlig og privat sektor. Det er også en sterkere satsing på forsvar og totalforsvar, begge deler vil få stor betydning for motstandskraft, men det vil også ha veldig stor betydning for den regionale utviklingen. Det vil være viktig for oss å sette av tid og ressurser for å bidra til at Innlandssamfunnet får nytte av disse satsingene.

Vi ser at mye er i endring samtidig. Det stiller store krav både til oss og aktørene som vi samarbeider med. Mer sammensatte og komplekse utfordringer gjør at ulike fagområder må sees mer i sammenheng og stiller større krav til vår samordningsrolle. Det er viktig at vi har nok kapasitet og kommer tidlig inn for å bidra til gode og helhetlige løsninger og effektiv ressursbruk. Samtidig må vi som embete videreutvikle kommunikasjon og arbeidsmetoder som fremmer brukerinvolvering, dialog, digital nærhet og tilstedeværelse for brukere og våre nærmeste samarbeidspartnere. Spesielt må vi ha oppmerksomhet mot utviklingen av det flerkulturelle samfunnet og hvordan vi kan ha dialog med alle innbyggere på en god måte. Vi må jobbe med å finne en god arbeidsform og kommunikasjon slik at vi når alle grupper med informasjon og budskap.

Den digitale transformasjonen går fort, det er helt nødvendig at statsforvaltningen henger med. I årene som kommer vil Statsforvalteren i Innlandet bruke mye tid og ressurser på å utvikle våre digitale evner. Dette handler ikke bare om å ta i bruk ny teknologi, men å utvikle lederskap, organisasjonskultur, kapasitet og samhandling slik at vi kan utnytte og bidra til å utvikle teknologi på best mulig måte. Utnyttelse av KI som en integrert del i oppgaveløsning av samfunnsoppdraget er vesentlig i denne sammenheng.

5.2 Konsekvenser for statsforvalterens evne til å nå fastsatte mål og resultater på lengre sikt

Statsforvalternes evne til å løse samfunnsoppdraget på lengre sikt er avhengig av at vi beholder og videreutvikler den helhetlige rollen vi i dag har ovenfor kommunene, fylkeskommunen og andre regionale aktører. Vår evne til å nå fastsatte mål og resultater er avhengig av at vi er en relevant og kompetent samarbeidspartner med lokal kompetanse.

Vi er også avhengig av oppdragsgivernes prioriteringer av oppdrag og tillit til at Statsforvalterne finner den beste måten å løse oppdraget på. I tillegg må vi ta i bruk teknologi som kan bidra til økt effektivitet og kvalitet, vi må rett og slett jobbe smartere

Tilpasning til budsjettfordelingsmodellen, nedtrekk og nye oppgaver de siste årene har ført til utfordringer med å opprettholde kapasitet. Dette, sammen med fremtidige effektiviseringskrav, gjør at vi fra 2023 til 2026 gjennomfører en bemanningsreduksjon på 20 årsverk. Det gjøres for å opprettholde økonomisk bæreevne og for å ha handlingsrom til utvikling og innovasjon, noe vi mener er viktig i et lengre perspektiv. Dette er et omstillingsarbeid hvor endringsledelse er helt nødvendig.

Kompetente og engasjerte medarbeidere er viktig premisse for evne til å løse samfunnsoppdraget. Vi har et godt arbeidsmiljø og medarbeidere som er både kompetente og faglig motivert. Dette er imidlertid alltid ferskvare. Utfordringen vil være å rekruttere og beholde ansatte i et stadig strammere arbeidsmarked. Statsforvalteren vil ikke være lønnsledende, men vi må ha et konkurransedyktig lønnsnivå, faglige spennende oppgaver og et utviklende arbeidsmiljø for å sikre nødvendig kompetanse framover. Dette har et kontinuerlig fokus internt, men vi vil også være avhengig av de økonomiske rammebetingelsene og videreutvikling av statens arbeidsgiverpolitikk.

Vi må tilpasse oss framtidens arbeidstakere som har helt andre krav til arbeidslivet. Fjernarbeid, digital kommunikasjon og fjernledelse er faktorer som kan sikre tilgang på riktig kompetanse, høy produktivitet og utvikling. Men vi ser også at relasjoner bygges på tvers av fag og arbeidsmetoder i en fysisk arbeidshverdag. Dette vil over tid svekkes dersom andelen som jobber andre steder blir for høy. Embetet må være opptatt av og bevisst på å finne den rette balansen.

Digital transformasjon fører til organisasjonslæring og kan på sikt føre til effektivitet i oppgaveløsning og utvikling av nye arbeidsmetoder. Statsforvalteren i Innlandet mener derfor det er viktig å fortsette å videreutvikle digitalt lederskap og å øke digital transformasjonstakt. Det vil ha betydning for Statsforvalternes evne til å nå fastsatte mål og resultater.

6 Årsregnskap

[Årsregnskap for Innlandet.pdf](#)

7 Vedlegg

Tabellene nedenfor viser de utvalgte nøkkeltallene for Statsforvalteren i Innlandet. Tallene er tatt ut i henhold til brukerveiledningene fra koordineringsembetene på henholdsvis HR og økonomi. For nærmere omtale av nøkkeltall vises det til kap.4.2 på personal området og kap.3.4 på økonomiområdet. Se også ledelses kommentar til årsregnskapet.

Budsjettavvik

Betegnelse på rapporteringskrav	
Budsjettavvik (tusen kr)	8 354.0
Budsjettavvik (%)	3.6 %

Mindreforbruket for 2025 er på 8,354 millioner kroner, noe som utgjør 3,6% av årets tildeling. Over halvparten av mindreforbruket skyldes lavere regnskapsførte SPK-kostnader i 2025. Lønnsoppgjøret for 2024 ble gjennomført i 2025, men SFIN betalte et estimert forskuddsbeløp til SPK allerede i 2024. Det faktiske beløpet knyttet til lønnsoppgjøret ble lavere enn estimatet. Nye midler i år 2025 fra AID, KD, JD og KDD har delvis blitt brukt, men ansettelsesprosesser tar tid og det ble delårsvirkning av stillingene i 2025.

Husleie

Husleie (tusen kr)	24 606.0
Husleie (% av driftsutgifter)	11.1 %

Embetet betaler husleie på flere lokasjoner. SFIN framleier lokaler til STAF og framleie av lokaler inntektsføres netto. Økning i husleie pga justering av konsumprisindeks. Husleie i % av driftsutgifter er redusert med 0,3% fra 2024.

Journalposter

Betegnelse på rapporteringskrav	Journalposter totalt	Antall journalposter i elements	Antall journalposter i vergemåls-elements
Antall journalposter	121 308	76 742	44 566

Regnskapstall sortert på poster

Betegnelse på rapporteringskrav	2025
152001	221 952
152021	7 289
Post 01 (unntatt 152001)	13 578
Post 20-29 (unntatt 152021)	119 006
Post 30-39	21 178
Post 40-49	0
Post 60-69	139 994
Post 70-79	42 692
Post 80-89	4 663

Beløp i 1000 kr. Belastningen på postene vil avhenge av tildelingene vi mottar på de ulike postene. For 152001 er det en betydelig økning fra 2024. Dette skyldes økt tildeling for nye oppgaver i 2025, samt at lønnsoppgjøret for 2024 ble forsinket og det ble utbetalt i 2025. Det betyr at det ikke ble ført lønnsoppgjør i 2024, mens i regnskapet for 2025 inngår det to lønnsoppgjør.

Sykefravær

Betegnelse på rapporteringskrav	Dager/Prosentdel
Sum totalt sykefravær (legemeldt og egenmeldt)	3 080.0
Prosent sykefravær (legemeldt og egenmeldt)	5.7 %
Sum totalt sykefravær menn (legemeldt og egenmeldt)	466.0
Prosent sykefravær menn (legemeldt og egenmeldt)	2.7 %
Sum totalt sykefravær kvinner (legemeldt og egenmeldt)	2 614.0
Prosent sykefravær kvinner (legemeldt og egenmeldt)	7.2 %
Antall legemeldte sykedager for menn	310.0
Prosent legemeldte sykedager for menn	1.8 %
Avtalte arbeidsdager for menn	17 420.0
Antall legemeldte sykedager for kvinner	2 190.0
Prosent legemeldte sykedager for kvinner	6.0 %
Avtalte arbeidsdager for kvinner	36 541.0
Antall egenmeldte sykedager for menn	156.0
Prosent egenmeldte sykedager for menn	0.9 %
Antall egenmeldte sykedager for kvinner	424.0
Prosent egenmeldte sykedager for kvinner	1.2 %

Vi ser en nedgang i sykefravær fra 2024 (6,58 %). Prosenten ligger fremdeles over måltallet på 4, 5 %.

Likestilling

Betegnelse på rapporteringskrav	Antall kvinner	Andel kvinner	Antall menn	Andel menn	Årslønn kvinner	Årslønn menn	Andel kvinners lønn av menns lønn
Totalt i virksomheten	167.0	67.1 %	82.0	32.9 %	772 717.0	806 311.0	95.8 %
Kategori 1: Embetsledelse/Dir/Admsjef	8.0	44.4 %	10.0	55.6 %	1 113 125.0	1 145 370.0	97.2 %
Kategori 2: Seksjonssjef/Ass dir	13.0	72.2 %	5.0	27.8 %	1 052 335.0	921 000.0	114.3 %
Kategori 3: Saksbehandler 1	108.0	68.8 %	49.0	31.2 %	762 625.0	768 980.0	99.2 %
Kategori 4: Saksbehandler 2	28.0	71.8 %	11.0	28.2 %	655 624.0	646 515.0	101.4 %
Kategori 5: Kontorstillinger	10.0	71.4 %	4.0	28.6 %	573 743.0	509 276.0	112.7 %
Kategori 6: Fagarb. stillinger	0.0		0.0		0.0	0.0	
Kategori 7: Lærlinger	0.0		0.0		0.0	0.0	

Merk at vi i år, som siden 2021, har valgt å legge våre avdelingsdirektører under kategori 2. Dette fordi de ikke er en del av vår ledergruppe (der direktørene og embetsledelsen sitter), og for at tallene skal være mer sammenlignbare med andre embeter. (Samtidig gir denne måten å inndeile på noe skjevt inntrykk på kategori 2, da avdelingsdirektører er i samme gruppe som bl.a. prosjektledere og fagdirektører). Vi har hatt en svak positiv utvikling på likelønn i 2025. Kvinners andel av menns lønn var i 2025 95,8 mot 94,5 i 2024. Vi er nå på samme nivå som 2022. Sammenlignet med de andre embetene er vi ganske gjennomsnittlig.

Årsverk

Betegnelse på rapporteringskrav	2025
Totalt antall årsverk	216.0
Totalt antall årsverk for kvinner	143.0
Totalt antall årsverk for menn	73.0
Totalt antall årsverk for faste stillinger	205.0
Totalt antall årsverk for midlertidige stillinger	10.0
Sum andel administrasjon	5.6 %
Økonomi	4.3
Lønn	1.0
Personal	3.4
Resepsjon/sentralbord	2.3
Andre administrative oppgaver (spesifiser i kommentarfeltet)	1.0
DFØs definisjon av årsverk er benyttet.	

Vi har 6,5 flere årsverk i 2025 sammenlignet med 2024 Grenseoppgang mellom fag og administrative oppgaver er krevende. Hos SFIN er administrative tjenester lagt til ett virksomhetsområde. I nøkkeltallene finner man derfor bare igjen ansatte i dette virksomhetsområdet. Virksomhetsdirektør og underdirektør er fordelt på de ulike administrative områdene. Under andre adm. oppgaver er også øvrig virksomhetsstyring og driftsoppgaver. Andel administrasjon er marginalt lavere enn i 2024.

Turnover

Betegnelse på rapporteringskrav	2025
Turnover i prosent	7.3 %
Gjennomsnittlig antall ansatte	233.0
Totalt antall ansatte som sluttet (eksludert de som gikk av med pensjon) i løpet av året og ble erstattet	17.0
Totalt antall ansatte som sluttet	22.0
Herav ansatte som sluttet grunnet pensjonering	5.0
Herav ansatte som sluttet grunnet andre årsaker	17.0

HR - fordelt på kjønn

Betegnelse på rapporteringskrav	Kvinner	Menn	Totalt
Sum antall ansatte	167	82	249
Sum antall deltidsansatte	6	10	16
Sum antall midlertidige ansatte	11	6	17
Sum antall ansatte med personalansvar	8	9	17
Ufrivillig deltid			0

Vi har fortsatt et lavt antall midlertidig tilsatte, også få midlertidig tilsatte sammenlignet med andre embeter. Vi har ingen ansatte som jobber ufrivillig deltid.

Driftsutgifter og lønn

Netto driftsutgifter	221 952.0
Administrativ kostnadsdekning	10 364.0
Brutto driftsutgifter	232 316.0
Lønn kap.152001	187 484.0
Lønnsandel av brutto driftsutgifter	80.7 %

Tall i 1000 kr. Brutto driftsutgifter har økt med ca 16 mill kroner og lønn har økt med ca 9,5 mill kroner fra 2024. Embetet har tatt inn ca 1,5 mill kroner mer i administrativ kostnadsdekning og dette har sammenheng med at vi har mottatt noen flere belastningsfullmakter og større andel lønnsutgifter på fagkapitler i 2025. Embetet har hatt økning i tildelingene, overført mindreforbruk fra 2024 (lønnsoppgjør for 2024 - utbetalt i 2025) og økning i administrativ kostnadsdekning. Dette har også medført at vi har en nedgang i lønnsandelen av brutto driftsutgifter på 1,6% fra 2024.

HR - fordelt på alder/foreldrepermisjon

Betegnelse på rapporteringskrav	2025
Sum antall ansatte	250
Antall ansatte under 20 år	1
Antall ansatte 20 - 29 år	10
Antall ansatte 30 - 39 år	48
Antall ansatte 40 - 49 år	65
Antall ansatte 50 - 59 år	85
Antall ansatte over 60 år	41
Gjennomsnittlig ukesverk foreldrepermisjon kvinner	17
Dagsverk foreldrepermisjon kvinner	670
Antall kvinner i foreldrepermisjon	8
Gjennomsnittlig ukesverk foreldrepermisjon menn	5
Dagsverk foreldrepermisjon menn	73
Antall menn i foreldrepermisjon	3

Vi ser at tallene er ganske like 2025. Vi har en økning i antall ansatte i aldersgruppen 50-59 år. Vi har også hatt en økning i gjennomsnittlig ukesverk foreldrepermisjon for både kvinner og menn.